

แผนการจัดการเรียนรู้

รายวิชาภาษาไทย ๑ (ท๒๑๑๐๑) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๔

ภาษาไทย

นางวิภาวดี กัณฑ์กะ
ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนเมืองราชวิทยาลัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การนิเทศแผนการจัดการเรียนรู้
รายวิชาภาษาไทย (ท๒๑๑๐๑) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ความเห็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(นางวิภาวดี กันทะกะ)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ความเห็นหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(นางรัชฎา บัวพันธ์)

หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ

ความเห็นรองผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(นายไพโรจน์ เดชะรัตนางกูร)

รองผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองราดวิทยาคม

ความเห็นผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(นายไพโรจน์ ทองเพ็ญ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองราดวิทยาคม

คำนำ

แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย ๑ ท๒๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จัดทำขึ้นโดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้และตัวชี้วัด
ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรสถานศึกษา
โรงเรียนเมืองราดวิทยาคม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓) เป็นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ยึดสภาพแวดล้อมในชีวิตจริงของผู้เรียนเป็นตัวตั้ง
เพื่อให้เข้าใจตนเอง รู้วิธีแก้ไขปัญหาโดยวิธีการคิดแบบบูรณาการโดยองค์ความรู้ทั่วไป

ผู้จัดทำมุ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เมื่อผู้เรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้สาระต่าง ๆ จนครบกระบวนการแล้ว
ผู้เรียนจะเกิดการพัฒนาคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทยและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองราดวิทยาคม คณะครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน
ที่ได้ให้คำแนะนำ กำลังใจและความร่วมมือพร้อมทั้งสนับสนุนในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จนเสร็จเรียบร้อย
สมบูรณ์ พร้อมทั้งจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาต่อไป

วิภาวดี กันทะกะ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
การนิเทศแผนการจัดการเรียนรู้	
การวิเคราะห์หลักสูตร (Analysis Course)	๑
ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ (Indications)	๕
คำอธิบายรายวิชา (Course Description)	๙
หน่วยการเรียนรู้ (The unit)	๑๑
การวัดผลประเมินผล (Grading Assessment)	๑๒
หน่วยที่ ๑ อ่านออกเสียง(read aloud)	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วแบบบรรยาย	๑๖
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วแบบพรรณนา	๒๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง	๒๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ การอ่านจับใจความสำคัญ	๓๓
หน่วยที่ ๒ พัฒนากิจกรรมการเขียน(Writing skills)	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ การคัดลายมือ	๔๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ การใช้ภาษาประกอบการเขียน	๔๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การเขียนสื่อสาร(การเขียนแนะนำตนเอง)	๕๖
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ การเขียนเรียงความเชิงพรรณนา	๖๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ การเขียนบรรยาย	๗๙
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ การเขียนย่อความ	๘๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ การเขียนจดหมาย	๙๔
หน่วยที่ ๓ เรียน ฟัง ดู พูด(To listen to look and Speak)	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ การพูดจับใจความสำคัญ	๑๐๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ การพูดเล่าเรื่อง	๑๐๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การพูดเชิงสร้างสรรค์	๑๑๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ มารยาทในการฟัง ดู พูด	๑๑๙
หน่วยที่ ๔ พหุสุตหลักภาษา (Scholar grammar Thailand language)	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เสียงในภาษา	๑๓๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ การสร้างคำในภาษาไทย	๑๔๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ ชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย	๑๕๙
หน่วยที่ ๕ เรียนรู้วรรณคดี(Literature)	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ กาพย์พระไชยสุริยา	๑๖๙
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ โคลงโลกนิติ	๑๘๖
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ นิราศภูเขาทอง	๒๐๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ สุภาษิตพระร่วง	๒๒๐
แบบประเมินผลทักษะภาษาไทย (Grading Assessment)	๒๓๐

การวิเคราะห์หลักสูตร
(Analysis Course)

บทนำ

ความสำคัญ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ด้านวัฒนธรรม ประเพณี ชีวิตทัศน์ โลกทัศน์ และสุนทรียภาพ โดยบันทึกไว้เป็นวรรณคดีและวรรณกรรมอันล้ำค่า ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้ เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

ธรรมชาติ / ลักษณะเฉพาะ

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือใช้สื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและตรงตามจุดมุ่งหมายไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิด ความต้องการและความรู้สึก คำในภาษาไทยย่อมประกอบด้วยเสียง รูปพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และความหมาย ส่วนประโยคเป็นการเรียงคำตามหลักเกณฑ์ของภาษา และประโยคหลายประโยคเรียงกันเป็นข้อความ นอกจากนั้นคำในภาษาไทยยังมีเสียงหนักเบา มีระดับเสียงของภาษา ซึ่งต้องใช้ให้เหมาะสมแก่กาลเทศะและบุคคล ภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา ตามสภาพวัฒนธรรมของกลุ่มคน ตามสภาพของสังคมและเศรษฐกิจการใช้ภาษาเป็นทักษะที่ผู้ใช้ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญไม่ว่าจะเป็น การอ่าน การเขียน การพูด การฟัง และการดูสื่อต่าง ๆ รวมทั้งต้องใช้ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษาเพื่อสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพและใช้อย่างคล่องแคล่ว มีวิจารณญาณและคุณธรรม

วิสัยทัศน์

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเมืองราดวิทยาคม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เป็นนักประชาธิปไตย รักความเป็นไทย ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการสื่อสาร และดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

หลักการ

- หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเมืองราดวิทยาคม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้
๑. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
 ๒. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
 ๓. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
 ๔. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
 ๕. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 ๖. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกโรงเรียน และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเมืองราดวิทยาคม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

๑. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๒. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
๓. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
๔. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๕. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเมืองราดวิทยาคม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช ๒๕๕๘ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ ดังนี้

๑. **ความสามารถในการสื่อสาร (communication)** เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม
๒. **ความสามารถในการคิด (thinking)** เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม
๓. **ความสามารถในการแก้ปัญหา (problems)** เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม
๔. **ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (life Skills)** เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น
๕. **ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (technology)** เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเมืองราดวิทยาคม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช ๒๕๕๘ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ

สาระและ มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประกอบด้วย

สาระที่ ๑ การอ่าน(reading)

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ ๒ การเขียน(writing)

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด(Listening, looking speak)

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษา(The principles used in Thai language)

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท ๔.๒ สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม(literature)

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

คุณภาพของผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

◀ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้องเข้าใจความหมายโดยตรง และความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

◀ เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจนใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษา เขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชีวประวัติ อัตชีวประวัติและประสบการณ์ต่าง ๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัครงาน เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า และเขียนโครงงาน

◀ พุดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจารณ์ ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและดู นำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีศิลปะในการพุด พุดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และพุดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผล น่าเชื่อถือ มีมารยาทในการฟัง ดู และพุด

◀ เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาถิ่น คำภาษาต่างประเทศ คำทับศัพท์และศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพุด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยครวมประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการ และไม่เป็นทางการ แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

◀ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดี วรรณกรรม และบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ ข้อคิด เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ (Indications)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๑ การอ่าน (reading)

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
	๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	- การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย - บทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยาย - บทร้อยกรอง เช่น กลอนสุภาพ กลอนสี่กา ภาพยานี ๑๑ ภาพย่นบับ ๑๖ ภาพย่นสร้างคนางค์ ๒๘ และโคลงสี่สุภาพ
	๒. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน	- การอ่านจับใจความ จากสื่อต่าง ๆ เช่น เรื่องเล่าจากประสบการณ์ เรื่องสั้น บทสนทนา นิทานชาดก วรรณคดีในบทเรียน งานเขียน เชิงสร้างสรรค์ บทความ สารคดี บันเทิงคดี เอกสารทาง วิชาการที่มีคำ ประโยคและข้อความ ที่ต้องใช้บริบทช่วยพิจารณาความหมาย งานเขียน ประเภทชักจูงโน้มน้าวใจ เชิงสร้างสรรค์
	๓. ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริง กับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	
	๔. ระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบ และคำที่มีหลายความหมายในบริบทต่าง ๆ จากการอ่าน	
	๕. ตีความคำยากในเอกสารวิชาการโดยพิจารณาจากบริบท	
	๖. ระบุข้อสังเกตและความสมเหตุสมผลของงานเขียนประเภทชักจูงโน้มน้าวใจ	
	๗. ปฏิบัติตามคู่มือแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือหรือเครื่องใช้ในระดับที่ยากขึ้น	
	๘. วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต	- การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย และหนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	๙. มีมารยาทในการอ่าน	- มารยาทในการอ่าน

สาระที่ ๒ การเขียน (writing)

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
	๑. คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด	- การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	๒. เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้องชัดเจนเหมาะสม สละสลวย	- การเขียนสื่อสาร เช่น การเขียนแนะนำตนเอง การเขียนแนะนำสถานที่สำคัญ การเขียนบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์
	๓. เขียนบรรยายประสบการณ์โดยระบุสาระสำคัญและรายละเอียดสนับสนุน	- การเขียนบรรยายประสบการณ์
	๔. เขียนเรียงความ	- การเขียนเรียงความเชิงพรรณนา
	๕. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน	- การเขียนย่อความจากสื่อต่าง ๆ เช่น เรื่องสั้น คำสอน โอวาท คำปราศรัย สุนทรพจน์ รายงาน ระเบียบ คำสั่ง บทสนทนา เรื่องเล่า ประสบการณ์
	๖. เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจากสื่อที่ได้รับ	- การเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจากสื่อต่าง ๆ เช่น บทความ หนังสืออ่าน นอกเวลา ข่าว และเหตุการณ์ประจำวัน เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ
	๗. เขียนจดหมายส่วนตัวและจดหมายกิจธุระ	- การเขียนจดหมายส่วนตัว เช่น จดหมายขอความช่วยเหลือ จดหมายแนะนำ - การเขียนจดหมายกิจธุระ เช่น จดหมายสอบถามข้อมูล
	๘. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและโครงการ	- การเขียนรายงานได้แก่ การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า และการเขียนรายงานโครงการ
	๙. มีมารยาทในการเขียน	- มารยาทในการเขียน

สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด (Listening, looking speak)

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
	๑. พุดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู	- การพุดสรุปความ พุดแสดงความรู้ ความคิดอย่างสร้างสรรค์จากเรื่องที่ฟัง และดู - การพุดประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มี ความหมายโน้มน้าว
	๒. เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่ฟังและดู	
	๓. พุดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู	
	๔. ประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ	
	๕. พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา	- การพุดรายงานการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชนและท้องถิ่นของตน
	๖. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพุด	- มารยาทในการฟัง การดู และการพุด

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย (The principles used in Thai language)

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
	๑. อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทย	- เสียงในภาษาไทย
	๒. สร้างคำในภาษาไทย	- การสร้างคำ คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน คำพ้อง
	๓. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	- ชนิดและหน้าที่ของคำ
	๔. วิเคราะห์ความแตกต่างของภาษาพุดและภาษาเขียน	- ภาษาพุด - ภาษาเขียน
	๕. แต่งบทร้อยกรอง	- กาพย์ยานี ๑๑
	๖. จำแนกและใช้สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต	- สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม (literature)

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
	๑. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน	- วรรณคดีและวรรณกรรมที่เกี่ยวกับ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม สุภาษิต คำสอน เหตุการณ์ ประวัติศาสตร์ บ้านเทิงคดี บันทึกการเดินทาง วรรณกรรมท้องถิ่น
	๒. วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ	
	๓. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน	- การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม
	๔. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	
	๕. ท่องจำอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	- บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ

คำอธิบายรายวิชา
(Course Description)

ท๒๑๑๑ ภาษาไทย ๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

ฝึกอ่านออกเสียง (Practice reading aloud) อ่านจับใจความสำคัญ (Read the main idea) บอกความหมายของคำ (Word) เหตุและผล (Cause and effect) ข้อเท็จจริง (fact) คัดลายมือ (handwrite) ตัวบรรจงครึ่งบรรทัด เขียนสื่อสาร (written communication) บรรยายประสบการณ์ (experience lecture) เรียงความ (essay) ย่อความ (brief) จดหมายส่วนตัว (personal letters) จดหมายกิจธุระ (Mail occasioned) พูดสรุปใจความสำคัญ (Say the breviary) เล่าเรื่องย่อ (Short stories) แสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ (The creative segment comment) อธิบายลักษณะของเสียงในภาษา (explain Sound manner in) สร้างคำในภาษาไทย (Creating in Thai language) วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค (Analyze the types and functions of words) ความแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียน (Differences in the spoken and written language) แต่งบทร้อยกรอง (Author verse) สรุปเนื้อหา (Summary) วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน (Literature and literary analysis) พร้อมยกเหตุผลประกอบ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน (The literary and literature)

โดยใช้กระบวนการฝึก (coaching) ศึกษาค้นคว้า (Research) สืบเสาะหาความรู้ (Inquiry) การสำรวจ (survey) ตรวจสอบ (check) การสืบค้นข้อมูล (Search) บันทึก (record) จัดกลุ่มข้อมูล (To group) และการอภิปราย (debate)

เพื่อให้เกิดความรู้ (knowledge) ความคิด (idea) ความเข้าใจ (understanding) สามารถนำเสนอสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ มีความสามารถในการตัดสินใจ เห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน มีนิสัยรักการอ่าน มีมารยาทในการฟัง (listening) ดู (Look) พูด (speak) อ่าน (reading) เขียน (writing) และเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑

- ท ๑.๑ ม.๑/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่ย่าน
 ม.๑/๒ จับใจความสำคัญจากเรื่องที่ย่าน
- ท ๒.๑ ม.๑/๑ คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด
 ม.๑/๒ เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้องชัดเจนเหมาะสม สละสลวย
 ม.๑/๓ เขียนบรรยายประสบการณ์โดยระบุสาระสำคัญและรายละเอียดสนับสนุน
 ม.๑/๔ เขียนเรียงความ
 ม.๑/๕ เขียนย่อความจากเรื่องที่ย่าน
 ม.๑/๖ เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจากสื่อที่ได้รับ
 ม.๑/๗ เขียนจดหมายส่วนตัวและจดหมายกิจธุระ
- ท๓.๑ ม.๑/๑ พุดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู
 ม.๑/๒ เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่ฟังและดู
 ม.๑/๓ พุดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู
- ท ๔.๑ ม.๑/๑ อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทย
 ม.๑/๒ สร้างคำในภาษาไทย
 ม.๑/๓ วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค
- ท ๕.๑ ม.๑/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่ย่าน
 ม.๑/๒ วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่ย่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ
 ม.๑/๓ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่ย่าน
 ม.๑/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
 ม.๑/๕ ท่องจำอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

รวม ๒๔ ตัวชี้วัด

หน่วยการเรียนรู้ (The unit)
รายวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาษาไทย ๑

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑
จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

เวลา ๖๐ ชั่วโมง
คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน

ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน /ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	อ่านออกเสียง (read aloud)	ท ๑.๑ ม.๑/๑ ม.๑/๒	- การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วแบบบรรยาย - การอ่านออกเสียงร้อยแก้วแบบพรรณนา - การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง - การอ่านจับใจความสำคัญ	๘	๑๐
๒	พัฒนาทักษะ การเขียน (Writing skills)	ท ๒.๑ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓ ม.๑/๔ ม.๑/๕ ม.๑/๖	- การคัดลายมือ - การใช้ภาษาประกอบการเขียน - การเขียนเรียงความเชิงพรรณนา - การเขียนบรรยาย - การเขียนย่อความ - การเขียนจดหมาย	๑๒	๑๕
๓	เรียนฟัง ดู พูด (To listen to view and Speech)	ท ๔.๑ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓	- การพูดจับใจความสำคัญ - การพูดเล่าเรื่อง - การพูดเชิงสร้างสรรค์ - มารยาทในการฟัง ดู พูด	๘	๑๐
๔	พหุสูตร หลักภาษา (Scholar grammar Thailand language)	ท ๔.๑ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓	- เสียงในภาษา - การสร้างคำในภาษาไทย - ชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย	๑๐	๑๕
๕	เรียนรู้ วรรณคดี (Literature)	ท ๕.๑ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓ ม.๑/๔ ม.๑/๕	- กาพย์พระไชยสุริยา - โคลงโลกนิติ - นิราศภูเขาทอง - สุภาชิตพระร่วง	๒๐	๒๐
รวมระหว่างภาค				๕๖	๗๐
วัดผลและประเมินผล				๔	๓๐
รวมทั้งสิ้น				๖๐	๑๐๐

การวัดผลประเมินผล

(Grading Assessment)
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การวางแผนการวัดผลประเมินผลการเรียนในชั้นเรียน

๑. ผลการเรียนรู้ที่ต้องการ
 - ๑.๑ ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง หลักการ ความคิดรวบยอด
 - ๑.๒ ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทักษะ
 - ๑.๓ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม
๒. ความมุ่งหมายของการประเมิน
 - ๒.๑ วินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อย ของผู้เรียน
 - ๒.๒ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน
 - ๒.๓ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการสอน
 - ๒.๔ ตัดสินผลการเรียน
 - ๒.๕ เตรียมโปรแกรมการสอนที่เหมาะสม

การวัดผลประเมินผล

๑. การประเมินผลด้านความรู้ ได้กำหนดสิ่งที่ต้องการประเมินดังนี้
 - ๑.๑ ประเมินเนื้อหา หลักภาษาและการใช้ภาษา
 - หลักไวยากรณ์ โครงสร้างประโยค คำศัพท์ สำนวน
 - การใช้ภาษา ทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน
 - ๑.๒ ประเมินสมรรถภาพทางภาษา
 - การใช้ภาษาในการฟัง พูด อ่าน เขียนให้เหมาะสมกับบุคคลและเกณฑ์ทางสังคม
 - ประเมินสมรรถภาพทางการเรียงร้อยถ้อยคำ
 - ประเมินสมรรถภาพการใช้ภาษาในการสื่อสาร
 - ๑.๓ ประเมินการเรียนรู้ภาษา
 - ความสามารถในการใช้พจนานุกรม
 - ความสามารถในการหาความหมายของคำศัพท์ สำนวน
 - ความสามารถในการใช้ภาษาถาม-ตอบและการอภิปราย
 - ๑.๔ ประเมินทักษะการเรียนรู้ทั่วไป
 - การทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม
 - ประเมินความรู้ตนเอง
 - การแสวงหาข้อมูลความรู้

มีรูปแบบการประเมินดังนี้

๑. ข้อทดสอบ

๑.๑ แบบปรนัย

- จับคู่
- เลือกตอบ
- ถูก-ผิด
- เติมคำ

๑.๒ แบบอัตนัย

- อธิบาย
- บรรยาย
- พรรณนา

๒. ตรวจผลงานการเขียน

- โครงงาน
- รายงาน
- แฟ้มสะสมผลงาน
- บทร้อยกรอง
- บทละคร
- บทความ
- บันทึก

๓. การปฏิบัติ

- การรายงานด้วยวาจา
- การอ่าน
- การอภิปราย
- การโต้วาที
- การแสดง
- การสาธิต

๔. กระบวนการ

- บันทึกการเรียนรู้
- การตอบคำถาม
- การสังเกตสัมภาษณ์
- การสนทนา

กำหนดคะแนนในการวัดผล ๑๐๐ คะแนน โดยแบ่งดังนี้
 คะแนนระหว่างภาค โดยทดสอบที่หน่วยการเรียนรู้ ๗๐ คะแนน
 คะแนนปลายภาค ๓๐ โดยทดสอบแบบปรนัยและอัตนัย ๙ : ๒๑ คะแนน

กำหนดจำนวนคะแนนเป็นช่วงและประเมินค่า ดังนี้

ช่วงคะแนน	ระดับผลการเรียน	คุณภาพ
๘๐-๑๐๐	๔	ดีเยี่ยม
๗๖-๗๙	๓.๕	ดีมาก
๗๐-๗๕	๓	ดี
๖๕-๖๙	๒.๕	ค่อนข้างดี
๖๐-๖๔	๒	น่าพอใจ
๕๖-๕๙	๑.๕	พอใช้
๕๐-๕๕	๑	ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ
๐-๔๙	๐	ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ

การประเมินผลด้านทักษะ

๒.๑ การปฏิบัติจริง

- ผลงาน(งานเดี่ยวและงานกลุ่ม)
- โครงงาน
- การสนทนา
- การสาธิต
- การเขียนเรียงความ/รายงาน
- การนำเสนอผลงาน เช่น ใช้วีดิทัศน์ จัดนิทรรศการ ฯลฯ
- การแสดงบทบาทสมมุติ

๒.๒ การมีส่วนร่วม

- การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
- การมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน
- บันทึกพฤติกรรม

๒.๓ การสื่อสารส่วนบุคคล

- การอธิบายกลุ่มย่อย
- การสัมภาษณ์
- การบันทึกการเรียนรู้
- แฟ้มสะสมงาน

เครื่องมือวัดผลและประเมินผล

- แบบประเมินผล
- แบบประเมินแฟ้มสะสมผลงาน
- แบบประเมินการทำงาน (รายกลุ่ม/รายบุคคล)

๓. การประเมินผลด้านคุณลักษณะ

ประเมินคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน
- เป็นผู้มีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง
- เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ มัธยัสถ์และเสียสละ
- เป็นผู้รักความเป็นไทย
- เป็นผู้มีน้ำใจและให้ความร่วมมือในการทำงาน

เครื่องมือวัดผลและประเมินผล

- แบบสังเกตพฤติกรรม
- แบบสัมภาษณ์

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

ช่วงคะแนน	คุณภาพ
๐-๔	ปรับปรุง
๕-๖	พอใช้
๗-๘	ดี
๙-๑๐	ดีเยี่ยม

หน่วยที่ ๑
(อ่านออกเสียง)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ อ่านออกเสียง
รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วแบบบรรยาย
รายวิชา ภาษาไทย ๑
ภาคเรียนที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๒ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ม.๑/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยาย ต้องฝึกอ่านให้ถูกต้องเหมาะสม

สาระการเรียนรู้/เนื้อหาย่อย

ด้านความรู้ (K)

การอ่านออกเสียง ประกอบด้วยบทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยาย

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ทักษะการตั้งเกณฑ์
๔. ทักษะการประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

หลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วแบบบรรยาย

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ทดสอบการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วแบบบรรยาย

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน	แบบทดสอบก่อนเรียน	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
ประเมินการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว	แบบประเมินการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การประเมินการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. ความถูกต้องตามอักขรวิธี	ออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี ไม่มีจุดผิดพลาด	ออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี แต่มีจุดผิดพลาด ๑-๒ จุด	ออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี แต่มีจุดผิดพลาด ๓-๔ จุด	ออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี แต่มีจุดผิดพลาด ๕ จุดขึ้นไป
๒. ความถูกต้องตามหลักการอ่าน	แบ่งวรรคตอนการอ่านได้ถูกต้อง ใช้ น้ำเสียงสอดคล้องและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	แบ่งวรรคตอนการอ่านผิด ๑ จุด แต่ใช้น้ำเสียงสอดคล้องและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	แบ่งวรรคตอนการอ่านผิด ๒ จุด แต่ใช้น้ำเสียงสอดคล้องและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่านเป็นส่วนใหญ่	แบ่งวรรคตอนการอ่านผิดมากกว่า ๓ จุด แต่ใช้น้ำเสียงสอดคล้องและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่านเป็นบางส่วน
๓. ความไพเราะในการอ่านบทร้อยแก้ว	มีความไพเราะเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่อ่าน	มีความไพเราะเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่อ่านเป็นส่วนใหญ่	มีความไพเราะเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่อ่านเป็นบางส่วน	มีความไพเราะเพียงเล็กน้อย แต่ไม่ค่อยเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่อ่าน

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติได้ถูกต้อง	ให้ ๔ คะแนน
ปฏิบัติมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	ให้ ๓ คะแนน
ปฏิบัติมีข้อบกพร่องปานกลาง	ให้ ๒ คะแนน
ปฏิบัติมีข้อบกพร่องมาก	ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๔-๑๖	ดีมาก
๑๑-๑๓	ดี
๘-๑๐	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้(Inquiry Method : ๕E)

- นักเรียนชมวีดิทัศน์งานพระราชพิธีต่างๆ แล้วครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการดำเนินรายการของพิธีกร
- นักเรียนยกตัวอย่างพิธีกรบรรยายรายการต่างๆ ที่สามารถเป็นแบบอย่างการอ่านที่ดีและบอกเหตุผล
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ ๑-๒
- นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว : วิธีการอ่านแบบบรรยาย จากหนังสือเรียน และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน
- นักเรียนอ่านบทร้อยแก้วตำนานดอกกุหลาบ และทำเครื่องหมายแบ่งวรรคตอนในการอ่าน เพื่อให้ฝึกอ่านได้ถูกต้อง
- นักเรียนฝึกอ่านบทร้อยแก้วที่ทำเครื่องหมายไว้ โดยให้จับคู่กับเพื่อนเพื่อฝึกอ่านตามหลักเกณฑ์
- ครูสังเกตการอ่านออกเสียงของนักเรียน แล้วเสนอแนะในส่วนที่บกพร่องเพื่อให้นักเรียนนำไปปรับปรุงแก้ไขการอ่านให้ถูกต้อง
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับวิธีการอ่านแบบบรรยาย ไม่เน้นการแสดงอารมณ์ และวิธีการอ่านแบบบรรยายเน้นการแสดงอารมณ์

๑๐. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับวิธีการอ่านแบบบรรยายไม่เน้นการแสดงอารมณ์ และวิธีการอ่านแบบบรรยายเน้นการแสดงอารมณ์

๑๑. ครูอ่านเป็นตัวอย่างให้นักเรียนเห็นความแตกต่างของวิธีการอ่านทั้ง ๒ แบบ ตามตัวอย่างจากหนังสือเรียน

๑๒. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนคนเดิมเพื่อฝึกอ่านตามตัวอย่างจากหนังสือเรียน ดังนี้

๑. การฝึกอ่านออกเสียงแบบบรรยายไม่เน้นการแสดงอารมณ์

๒. การฝึกอ่านออกเสียงแบบบรรยายเน้นการแสดงอารมณ์

โดยให้เพื่อนประเมินการอ่านออกเสียงของตัวเอง

๑๓. ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๓ คน ออกมาอ่านออกเสียงหน้าชั้นเรียน แล้วครูเสนอแนะในส่วนที่ควรปรับปรุง เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปปรับแก้ไข

๑๔. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๑๕. นักเรียนเลือกข้อความที่เป็นบทร้อยแก้วแบบบรรยายตาม ที่นักเรียนสนใจ คนละ ๑ ตอน มาทดสอบการอ่านกับครูนอกเวลาเรียน

๑๖. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑

๒. วิกิทัศน์งานพระราชพิธีต่างๆ

๓. บทบรรยายตำนานดอกกุหลาบ

๔. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- <http://werapon๒๒๒.tripod.com/thai๑.htm>
- <http://www.kr.ac.th/wai/show.php?id=๑๒๗>
- http://school.obec.go.th/niboog/thaim๓๑๑_๑.html

บทบรรยายตำนานดอกกุหลาบ

เคยได้ยินคำเปรียบเปรยไหมที่ว่า ผู้หญิงสวยแต่เต็มไปด้วยเล่ห์เหลี่ยมก็เปรียบได้ดัง “ดอกกุหลาบ” เพราะดอกกุหลาบนั้น แม้จะมีรูปร่างภายนอกที่สวยงามรวมถึงกลิ่นที่หอมชวนดม แต่มันก็มีหนามแหลม หากไม่ระวังอาจโดนบาด ได้ง่ายๆ

กุหลาบนั้นมีชื่อสามัญว่า “Rose” ชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า “Rosa hybrids” และมีชื่อวงศ์ว่า “Rosaceae” ขยายพันธุ์โดยการตอนกิ่ง ลักษณะของกุหลาบนั้นมีทั้งไม้พุ่มและไม้เลื้อย ลำต้นและกิ่งจะมีหนาม ส่วนดอกของกุหลาบ จะมีทั้งดอกเดี่ยวและเป็นช่อ กลีบดอกมีลักษณะใหญ่ มีไม่ต่ำกว่า ๕กลีบ กุหลาบนั้นมีกลิ่นหอมชวนดมและมีหลายสี เช่น แดง ขาว เหลือง ชมพู ฯลฯ อีกทั้งยังมีหลายชนิดด้วย

ซึ่งคำว่ากุหลาบนั้นมาจากคำว่า “คูล” ที่ในภาษาเปอร์เซียแปลว่า “สีแดง ดอกไม้ หรือดอกกุหลาบ” โดยในภาษาอินดีก็มีคำว่า “คูล” แปลว่า “ดอกไม้” และคำว่า “คูลาพ” ก็หมายถึงกุหลาบอย่างที่ไทยเราเรียกกัน แต่ออกเสียงเป็น “กุหลาบ” ส่วนคำว่า “Rose” ในภาษาอังกฤษนั้นมาจากคำว่า “Rhodon” ที่แปลว่ากุหลาบในภาษากรีก

กุหลาบเป็นดอกไม้ที่นิยมปลูกมาแต่โบราณว่ากันว่ากุหลาบเกิดขึ้นเมื่อ ๗๐ ล้านปีมาแล้ว และเคยมีการค้นพบ ฟอสซิลของกุหลาบที่ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยแต่ก่อนกุหลาบนั้นเป็นกุหลาบป่าและมีรูปร่างไม่เหมือนในทุกวันนี้แต่เนื่องจากมนุษย์ได้นำเอากุหลาบป่ามาปลูกและผสมพันธุ์จนขยายเป็นพันธุ์ต่างๆ มากมาย

ตามประวัติศาสตร์เล่าว่ากุหลาบป่าถูกนำมาปลูกไว้ในพระราชวังของจักรพรรดิในสมัยราชวงศ์ฮั่น ราว ๕,๐๐๐ปีมาแล้ว ขณะที่อียิปต์เองก็ปลูกกุหลาบเป็นไม้ดอกส่งไปขายให้แก่ชาวโรมัน เพราะชาวโรมันเป็นชาติที่รักดอกกุหลาบมาก แม้ว่าจะสั่งซื้อจากประเทศอียิปต์แล้วก็ตาม แต่ก็ยังลงทุนสร้างสถานที่ขนาดใหญ่สำหรับปลูกดอกกุหลาบอีกด้วย เพราะสำหรับชาวโรมันแล้วดอกกุหลาบนั้นมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวัน อีกทั้งชาวโรมันถือว่าดอกกุหลาบเป็นสัญลักษณ์ของความรัก เป็นทั้งของขวัญ และเป็นดอกไม้สำหรับทำมาลัยต้อนรับแขก รวมถึงเป็นดอกไม้สำหรับงานฉลองต่างๆ แถมยังเป็นส่วนประกอบสำหรับทำขนม ทำไวน์ และยาได้อีกด้วย

เมื่อเอ่ยถึงดอกกุหลาบแล้ว หลายนๆ คนก็คงจะนึกถึงเรื่องความรัก เพราะกุหลาบถือเป็นสัญลักษณ์ของความรักและความโรแมนติก โดยมีบางตำนานเล่าว่า ดอกกุหลาบเป็นเสมือนเครื่องหมายแทนการกำเนิดของ เทพธิดาวีนัสซึ่งเป็นเทพแห่งความงามและความรัก วีนัสเป็นที่รู้จักกันในชื่อ อโฟรไดท์ ในตำนานเทพของกรีกได้กล่าวไว้ว่า น้ำตาของเธอหยดลงปะปนกับเลือดของ อคอนิส คนรักของเธอที่ถูกหมีป่าฆ่า เลือดและน้ำตาหยดลงสู่พื้นแล้วกลายเป็นดอกไม้สีแดงเข้มหรือดอกกุหลาบนั่นเอง แต่บางตำนานก็เล่าว่าดอกกุหลาบเกิดจากเลือดของอโฟรไดท์เองที่หยดลงสู่พื้น เมื่อเธอแทงตัวเองด้วยหนามแหลม

แม้จะไม่มีการบันทึกอย่างชัดเจนว่าดอกกุหลาบนั้นเข้ามาเกี่ยวข้องกับบ้านเราตอนไหน แต่จากบันทึกของ ลาลูแบร์ ราชทูตฝรั่งเศสในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ได้บันทึกไว้ว่าเห็นกุหลาบที่กรุงศรีอยุธยา และในภาพยนต์โคลงนิราศธารโศกสมัยกรุงศรีอยุธยา ซึ่งเป็นพระราชนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร ก็ได้มีการกล่าวถึงกุหลาบเอาไว้ และยังมีตำนานดอกกุหลาบของไทยที่เป็นบทละครพระราชนิพนธ์ของรัชกาลที่ ๖ เรื่อง มัทนะพาธา ในเรื่องเล่าถึงเทพธิดาองค์หนึ่งชื่อ “มัทนา” ซึ่งได้มีเทพบุตรองค์หนึ่งชื่อ “สุเทษณะ” ซึ่งพระองค์ทรงหลงรักเทพธิดา “มัทนา” มาก แต่นางไม่มีใจรับตอบ จึงถูกสาปให้ไปเกิดเป็นดอกกุหลาบ จึงกลายเป็นตำนานดอกกุหลาบแต่นั้นมา

ที่มา <http://highlight.kapook.com/view/๑๗๕๘๓>

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
 สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
 จำนวนหน้า..... ราคา..... บาทอ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

๑. สารสำคัญของเรื่อง

.....

๒. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องทีอ่าน

.....

๓. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....

๔. ข้อเสนอแนะของครู

.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
 (.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
 (.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ ๔ คะแนน	ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ ๒ คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย	ให้ ๓ คะแนน	ผลงานมีข้อบกพร่องมาก	ให้ ๑ คะแนน

บันทึกผลหลังการสอน

๑. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๒. ปัญหาอุปสรรค

.....
.....
.....
.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ ผู้สอน
(นางวิภาวดี กันทะกะ)
ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ อ่านออกเสียง
รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วแบบพรรณนา
รายวิชา ภาษาไทย ๑
ภาคเรียนที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๒ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์
ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ม.๑/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วที่เป็นบทพรรณนาให้เห็นภาพ จะต้องฝึกอ่านให้ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้ผู้ฟังเกิด
ความคล้อยตามและเห็นภาพ

สาระการเรียนรู้/เนื้อหาย่อย

ด้านความรู้ (K)

การอ่านออกเสียง ประกอบด้วยบทร้อยแก้วที่เป็นบทพรรณนา

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการคิด

๓. ทักษะการตั้งเกณฑ์

๔. ทักษะการประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

หลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วแบบพรรณนา

ชิ้นงานหรือภาระงาน

แบบประเมินการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วแบบพรรณนา

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ประเมินการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว	แบบประเมินการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่น ในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมินการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. ความถูกต้องตามอักขรวิธี	ออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี ไม่มีจุดผิดพลาด	ออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี แต่มีจุดผิดพลาด ๑-๒ จุด	ออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี แต่มีจุดผิดพลาด ๓-๔ จุด	ออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี แต่มีจุดผิดพลาด ๕ จุดขึ้นไป
๒. ความถูกต้องตามหลักการอ่าน	แบ่งวรรคตอนการอ่านได้ถูกต้อง ใช้ น้ำเสียงสอดคล้องและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	แบ่งวรรคตอนการอ่านผิด ๑ จุด แต่ใช้น้ำเสียงสอดคล้องและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	แบ่งวรรคตอนการอ่านผิด ๒ จุด แต่ใช้น้ำเสียงสอดคล้องและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่านเป็นส่วนใหญ่	แบ่งวรรคตอนการอ่านผิดมากกว่า ๓ จุด แต่ใช้น้ำเสียงสอดคล้องและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่านเป็นบางส่วน
๓. ความไพเราะในการอ่านบทร้อยแก้ว	มีความไพเราะเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่อ่าน	มีความไพเราะเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่อ่านเป็นส่วนใหญ่	มีความไพเราะเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่อ่านเป็นบางส่วน	มีความไพเราะเพียงเล็กน้อยแต่ไม่ค่อยเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่อ่าน

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติได้ถูกต้อง	ให้ ๔ คะแนน
ปฏิบัติมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	ให้ ๓ คะแนน
ปฏิบัติมีข้อบกพร่องปานกลาง	ให้ ๒ คะแนน
ปฏิบัติมีข้อบกพร่องมาก	ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๔-๑๖	ดีมาก
๑๑-๑๓	ดี
๘-๑๐	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ

๑. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
๒. ครูอ่านออกเสียงตัวอย่างข้อความจากเรื่อง เรียวรุ้งเหนือทุ่งกว้าง ให้นักเรียนฟัง ๑ ย่อหน้า จากนั้นให้นักเรียนบอกเล่าถึงภาพต่างๆ ที่นักเรียนเกิดจินตภาพเมื่อได้ยินเรื่องราวที่ ครูอ่านให้ฟัง
๓. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า การอ่านแบบพรรณนามีความแตกต่างจากการอ่านแบบบรรยายอย่างไร
๔. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า วิธีการอ่านแบบบรรยายและแบบพรรณนามีวิธีการอ่านที่แตกต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของผู้อ่านและการถ่ายทอดอารมณ์ในการอ่าน
๕. ครูอ่านออกเสียงตัวอย่างข้อความจากเรื่อง เรียวรุ้งเหนือทุ่งกว้าง ให้นักเรียนฟัง ๑ ย่อหน้าอีกครั้ง เพื่อให้ นักเรียนสังเกตการแบ่งวรรคตอนในการอ่าน การเว้นจังหวะในการอ่านที่เหมาะสม
๖. นักเรียนจับคู่เดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑) เพื่อร่วมกันฝึกอ่านออกเสียงตัวอย่างข้อความจากเรื่อง เรียวรุ้งเหนือทุ่งกว้าง ๑ ย่อหน้า ตามแบบที่ครูอ่าน
๗. ครูสังเกตการอ่านออกเสียงของนักเรียน แล้วเสนอแนะในส่วนที่บกพร่องเพื่อให้นักเรียนนำไปปรับปรุงแก้ไข การอ่านให้ถูกต้อง
๘. นักเรียนแต่ละคู่ร่วมกันฝึกอ่านออกเสียงตัวอย่างข้อความจากเรื่อง เรียวรุ้งเหนือทุ่งกว้าง ต่อเนื่องไปจนจบ
๙. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
๑๐. ครูให้นักเรียนแต่ละคู่เลือกข้อความที่เป็นบทร้อยแก้วตามที่นักเรียนสนใจ ๑ หน้า มาอ่านเพื่อทดสอบการอ่านแบบพรรณนา นอกเวลาเรียน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างข้อความจากเรื่อง เรียวรุ้งเหนือทุ่งกว้าง

เอกสารประกอบการสอน

ตัวอย่างข้อความจากเรื่อง เรียวรุ้งเหนือทุ่งกว้าง

ฉันเป็นสายน้ำที่ไหลเอื่อยๆ อยู่ในลำคลอง ฉันไหลผ่านบ้านเรือน ชุมชนต่างๆ บางครั้งมีผู้คนทิ้งขยะลงมาใส่ฉัน ทำให้ตัวฉันมีกลิ่นเหม็นเป็นที่รังเกียจของคนทั่วไป แม้แต่สัตว์น้ำที่อาศัยอยู่ร่วมกับฉันอย่างมีความสุขก็พลอยได้รับความเดือดร้อนไปด้วย บางตัวก็ป่วยไข้หายใจพะงาบๆ เขาพยายามพูดกับฉันว่า

“โอ้ยน้ำจ๋าช่วยไหลแรงๆ พาพวกฉันให้พ้นไปจากบริเวณนี้ที่เถอะ พวกฉันอยากไปอยู่ในที่ที่มีน้ำสะอาดกว่านี้”

“เอาเถอะ ฉันจะพยายามพาพวกเธอไปอาศัยอยู่ที่ทะเลอันกว้างใหญ่ พวกเธอจะได้มีน้ำสะอาดๆ อยู่ อดทนหน่อยนะ ฉันเองก็ไม่อยากอาศัยอยู่ที่นี้เหมือนกัน”

ว่าแล้วฉันก็ไหลลงไปสู่ทะเลอันกว้างใหญ่ โดยมีฝูงปลาประคองตัวลอยตามไป ก่อนจากกัน ปลาตัวหนึ่งหันมาพูดกับฉันว่า

“ขอบคุณมากสายน้ำผู้อารี พวกฉันจะไม่ลืมพระคุณของท่านเลย”

“ไม่เป็นไรหรอก เราต้องพึ่งพาอาศัยกันอยู่แล้ว” ฉันตอบ แล้วฝูงปลาก็ว่ายน้ำจากไป

(เรียวรุ้งเหนือทุ่งกว้าง : ปฐพร ตุกชูแสง)

แบบทดสอบ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
รายวิชา ภาษาไทย ๑ (๒๒๑๐๑)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดอ่านไม่ถูกต้อง

- ก. ขนมายู อ่านว่า ขน - มา - ยู (ขนนมะมายู) ข. กาศปักษ์ อ่านว่า กา - ละ - ปัก
ค. พี่ขมกคล อ่านว่า พี่ด - ชะ - มง - คน ง. มูลนิธิ อ่านว่า มูน - ละ - นิ - ที

๒. ข้อใดอ่านถูกต้อง

- ก. ญาติวงศ์ อ่านว่า ยาด - วง ข. นิรโทษกรรม อ่านว่า นิ - ระ - โทด - สะ - กำ
ค. พรรณนา อ่านว่า พัน - นา ง. ธรรมาสน์ อ่านว่า พัน - มาด

๓. ข้อใดคือผลเสียที่สำคัญที่สุดของการออกเสียงอ่านผิด

- ก. ทำให้เป็นที่ขบขัน ข. ทำให้เขียนผิด
ค. ทำให้ผู้อื่นดูหมิ่น ง. ทำให้ถูกล้อเลียน

๔. ข้อใดคือคำของเสียงคำว่า “โต้นั้น”

- ก. ชื่นนั้น ข. อันนั้น
ค. ต้วนั้น ง. แ่งนั้น

๕. ข้อใดอ่านออกเสียงแบบตัดคำหรือย่อคำ

- ก. ผม ข. อย่าง - นี้
ค. โก - หก ง. เคียน

๖. ข้อใดเขียนอักษรย่อผิด

- ก. ผอ. ย่อมาจาก ผู้อำนวยการ ข. ป.ล. ย่อมาจาก ปังฉิมลิขิต
ค. ผจก. ย่อมาจาก ผู้จัดการ ง. กท.ม. ย่อมาจาก กรุงเทพมหานคร

๗. ข้อใดไม่ใช่มารยาทการอ่านที่ดีในห้องสมุด

- ก. ให้เกียรติอ้างอิงผู้เขียนเมื่อนำข้อความนั้นไปอ้างอิง ข. อ่านออกเสียงถูกต้อง ชัดเจน
ค. จับหนังสืออ่านอย่างระมัดระวัง ง. เลือกอ่านหนังสือที่มีประโยชน์ต่อตนเอง

๘. คำในข้อใดเขียนสะกดถูกต้อง

- ก. กะทัดรัด บุคคล ไน้ด ข. กะทันหัน กากบาท ชะตา
ค. เซ็นชื่อ บันได เบญจเพส ง. สังเกต อิสระ กรรไกร

๙. คำในข้อใดอ่านออกเสียง “สระออ” ทุกคำ

- ก. บวร บราลี ข. บดี พนม
ค. จรลี มรณา ง. บพิตร สมณะ

๑๐. คำในข้อใดอ่านออกเสียง “รี” ทุกคำ

- ก. นฤมล ฤทัย ข. ปฤจฉา ฤทธิ
ข. นฤคหิต หฤทัย ง. คฤหาสน์ ฤดู

๑๑. คำใดอ่านออกเสียงควบกล้ำทุกคำ

- ก. ปรัมปรา นนทรี ข. พลัดพราว บราลี
ค. บุคลากร ทรุคโทรม ง. ปลากราย เกลื่อนกลาด

๑๒. คำในข้อใด “ทร” อ่านออกเสียงเป็น “ซ” ทุกคำ

ก. มัทธิ พุทธา

ค. แทรกเตอร์ ภัทรา

ข. จันทรา นิตรา

ง. อิเล็กทรอนิกส์ เอนทรานซ์

๑๓. ข้อใดไม่ควรปฏิบัติในการอ่าน

ก. ตะโกนอ่านเสียงดังฟังชัด

ค. อ่านออกเสียงควบกล้ำให้ชัดเจน

ข. นั่งหรืออ่านในท่าที่สบาย

ง. จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

๑๔. ข้อปฏิบัติในการอ่านในใจข้อใดไม่ถูกต้อง

ก. อ่านจากซ้ายไปขวา

ค. อ่านออกเสียงเบาๆ ตามไปด้วย

ข. ไม่ควรอ่านย้อนกลับเพราะทำให้เสียเวลา

ง. ทดสอบความเข้าใจด้วยการตั้งคำถามสรุป

๑๕. “น้องกินขนมไหม

ไม่กิน (น้องสั้นศีรษะ)”

ข้อความนี้ น้องใช้ภาษาในข้อใดสื่อสาร

ก. ภาษาถิ่น

ค. อวัจนภาษา

ข. ภาษาสแลง

ง. วัจนภาษา

เฉลยแบบทดสอบ
เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

๑. ก
๒. ข
๓. ข
๔. ค
๕. ง
๖. ง
๗. ข
๘. ก
๙. ค
๑๐. ข
๑๑. ง
๑๒. ก
๑๓. ก
๑๔. ค
๑๕. ค

บันทึกผลหลังการสอน

๑. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน
(นางวิภาวดี กันทะกะ)
ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ อ่านออกเสียง

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รายวิชา ภาษาไทย ๑

ภาคเรียนที่ ๑

เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๒ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ม.๑/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองแต่ละประเภท จะต้องฝึกอ่านให้ถูกต้องเหมาะสมกับประเภทของบทร้อยกรองที่อ่าน

สาระการเรียนรู้/เนื้อหาย่อย

ด้านความรู้ (K)

- การอ่านออกเสียง ประกอบด้วยบทร้อยกรอง เช่น กลอนสุภาพ กลอนสัทวา กาพย์ยานี ๑๑ กาพย์ฉบัง ๑๖ กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ และโคลงสี่สุภาพ

ด้านทักษะ/กระบวนการ

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
 - ๑) ทักษะการตั้งเกณฑ์
 - ๒) ทักษะการประเมิน

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

หลักการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

ชิ้นงานหรือภาระงาน

การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ประเมินการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง	แบบประเมินการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

แบบประเมินการอ่านบทร้อยกรอง

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. ความถูกต้องตามอักขรวิธี	ออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี ไม่มีจุดผิดพลาด	ออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี แต่มีจุดผิดพลาด ๑-๒ จุด	ออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี แต่มีจุดผิดพลาด ๓-๔ จุด	ออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี แต่มีจุดผิดพลาด ๕ จุดขึ้นไป
๒. ความถูกต้องตามหลักการอ่าน	แบ่งวรรคตอนการอ่านได้ถูกต้อง ใช้ น้ำเสียงสอดคล้องและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	แบ่งวรรคตอนการอ่านผิด ๑ จุด แต่ใช้น้ำเสียงสอดคล้องและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	แบ่งวรรคตอนการอ่านผิด ๒ จุด แต่ใช้น้ำเสียงสอดคล้องและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่านเป็นส่วนใหญ่	แบ่งวรรคตอนการอ่านผิดมากกว่า ๓ จุด แต่ใช้น้ำเสียงสอดคล้องและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่านเป็นบางส่วน
๓. ความไพเราะในการอ่านบทร้อยกรอง	มีความไพเราะเหมาะสมกับลักษณะคำประพันธ์	มีความไพเราะเหมาะสมกับลักษณะคำประพันธ์เป็นส่วนใหญ่	มีความไพเราะเหมาะสมกับลักษณะคำประพันธ์เป็นบางส่วน	มีความไพเราะเพียงเล็กน้อยแต่ไม่ค่อยเหมาะสมกับลักษณะคำประพันธ์

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติได้ถูกต้อง	ให้ ๔ คะแนน
ปฏิบัติมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	ให้ ๓ คะแนน
ปฏิบัติมีข้อบกพร่องปานกลาง	ให้ ๒ คะแนน
ปฏิบัติมีข้อบกพร่องมาก	ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๔-๑๖	ดีมาก
๑๑-๑๓	ดี
๘-๑๐	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : ๕E)

๑. นักเรียนฟังเสียงการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทต่างๆ จากซีดีที่ครูเปิด แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองแต่ละประเภท

๒. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ ๑-๒

๓. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๖ คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน โดยให้สมาชิกแต่ละคนเลือกหมายเลขประจำตัวตามความสมัครใจ ตั้งแต่หมายเลข ๑-๖ เรียกว่า กลุ่มบ้าน

๔. นักเรียนที่มีหมายเลขเดียวกันมารวมกันเป็นกลุ่มใหม่ เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญครูให้สมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง จากหนังสือเรียน ตามประเด็นความรู้ที่กำหนด ดังนี้

- กลุ่มผู้เชี่ยวชาญหมายเลข ๑-๒ ศึกษาความรู้เรื่อง วิธีการอ่านกลอนสุภาพ
- กลุ่มผู้เชี่ยวชาญหมายเลข ๓-๔ ศึกษาความรู้เรื่อง วิธีการอ่านกาพย์ยานี ๑๑
- กลุ่มผู้เชี่ยวชาญหมายเลข ๕-๖ ศึกษาความรู้เรื่อง วิธีการอ่านโคลงสี่สุภาพ

๕. นักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญศึกษาความรู้ในประเด็นที่ตนรับผิดชอบ จากหนังสือเรียน และฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยกรองจากซีดีที่ครูแจกให้ (หมายเลขเดียวกันอาจมีซ้ำกันหลายกลุ่มก็ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียน)

๖. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ ๑-๓

๗. สมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมกันอภิปรายและฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยกรองจนทุกคนมีความเข้าใจกระจ่างชัดในประเด็นที่ศึกษาและอ่านได้อย่างถูกต้อง

๘. สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปยังกลุ่มเดิมของตนที่เรียกว่ากลุ่มบ้าน

๙. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มบ้านผลัดกันอธิบายเพื่อถ่ายทอดความรู้ที่ตนได้ไปศึกษามา โดยเริ่มจากหมายเลข ๑-๖ ตามลำดับ หรืออาจถ่ายทอดความรู้ตามความสมัครใจ โดยไม่เรียงลำดับก็ได้แต่ทุกคนต้องถ่ายทอดความรู้จนครบ

๑๐. นักเรียนร่วมกันทบทวนวิธีการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองแต่ละประเภท

๑๑. สมาชิกแต่ละกลุ่มฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทต่างๆ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องจนสามารถอ่านได้ถูกต้อง

๑๒. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๑๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหลักการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทต่างๆ

๑๔. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑
๒. ซีดีการอ่านบทร้อยกรอง

**แบบทดสอบ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยกรอง
รายวิชา ภาษาไทย ๑ (๗๒๑๐๑)**

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดแบ่งจังหวะการอ่านกลอนสุภาพไม่ถูกต้อง

ก. ไปเจดีย์ / ที่ชื่อ / ภูเขาทอง	ดูสูงล่อง / ลอยฟ้า / นภาลัย
ข. เขาถ่อคล่อง / ว่องไว / ไปเป็นยี่ด	เรือเรา / ฝึกเผือมา / นิจจาเอ้ย
ค. ถึงทางลัด / ตัดทาง / มากกลางนา	ทั้งแฝกคา / แวมกก / ขึ้นรกเรียว
ง. ขอฟุ้งเฟื่อง / เรื่องวิชา / ปัญญา	ทั้งให้ทรง / ศิลชั้น / ในสันดาน

๒. ข้อความต่อไปนี้เมื่อนำมาจัดวรรคใหม่จะตรงกับคำประพันธ์ประเภทใด

“สตรีมีชีวิตล้ากรองผิตด้วยเหตุผลคุณค่าเสรีชนมิใช่ปรนการามรณ์ดอกไม้มีหนามแหลมมิใช่แยมคอยคนชมบานไว้เพื่อสะสมความอุดมแห่งแผ่นดิน”

ก. กาพย์ยานี	ข. กาพย์ฉบัง
ค. กลอนสุภาพ	ง. กาพย์สุรางคนางค์

๓. ข้อใดเมื่อจัดวรรคใหม่แล้วไม่ใช่คำประพันธ์ประเภทกาพย์

- ก. ทางเลือกทางรอดทอดเรียงหลายแพรงหลายเสียงพอเพียงเลี้ยงใจพอดิถีไฟไกลบ้านวานนี้เพียงหวังยังมีวันนี้มีข้าวครางไฟ
- ข. ความงามเหนือความงามคือฝ้าข้ามทุกซล้าเค็ญแม่เอยที่มีเอิ้นคือมืออันโอฬารตาไกวเปลเห่กล่อมลูกและไกวหูกอนันฮาไกวงานจนเหงือคาทั้งไกวดาบโดยอาจอง
- ค. มาจะกล่าวบทไปถึงกระปือฝูงใหญ่อนาถถูกขังคอกแคบคับอปราจนตายด้านชินชามานักแล้วเขาให้กินเศษกากซากเนาตาว่าโง่งงาทั้งเถาเถวหลอกล่อลวงใช้ไม่รู้แกวสี่ขาตาแป้วไว้ไถนา
- ง. ส่วนสุมาลีวันทาสามีเทวีอยู่งานเฝ้าอยู่ดูแลเหมือนแต่ก่อนกาลให้พระภูบาลสำราญวิญญาณ์พระชวานนวลนอนเช้ญใจไม้ซอนเหมือนหมอนแมนาภูธรสอนมนต์ให้บ่นภาวนาเย็นคำรำว่ากันป่าภัยพาล

๔. การอ่านกลอนในข้อใดที่ต้องอ่านอย่างมีลูกเก็บ (อ่านรวบคำ)

ก. อนึ่งวันชำระสระพระเกล้า	อังคารเสาร์สิ้นวิบัติปิดโถม
ข. อนึ่งเฝ้าทรงจนุ่นเหน็บข้างขวา	กันเขี้ยวจระเข้เดรัจฉาน
ค. อนึ่งนั่งบังคนอย้ายลดต่ำ	อย่าม้วนน้ำลายพาเสียราศี
ง. อนึ่งเล่าเข้าที่ศรีไสยาสน์	อย่าประมาทหมั่นคำนับลงกับหมอน

๕. ข้อใดแบ่งจังหวะการอ่านคำประพันธ์ประเภทกาพย์ไม่ถูกต้อง (๗ ๑.๑ ม.๑/๑)

ก. วิกทะเล / เทใส่จาน	รับประทาน / กับข้าวขาว
เอื้อมเก็บ / บางดวงดาว	ไว้คลุกเคล้า / ชาวเกลือกิน
ข. เป็นแม่ / แห่งมวลลูก	คอยฝังปลุก / บ่ / แผลกปลอม
มดไต่ / เหลือบไรตอม	คอยป้องปิด / อยู่นับปี
ค. บอกไว้ / ให้ทราบ / บาปกรรม	เรียงเรียบ / เทียบท่า
แนะนำ / ให้เจ้า / เอาบุญ	
ง. คำสัตย์ / ปฏิญาณ	กีกก้อง / กังวาน
โวลวน / โวลเวง	คว้าวแข่ง / คว้าวไ
	ไว้ว / วุ่นวาย
	ใจนี้ / หนอใจมิเคย / กลัวจน

เฉลยแบบทดสอบ
เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยกรอง

๑. ข

๒. ก

๓. ค

๔. ข

๕. ข

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ อ่านออกเสียง

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รายวิชา ภาษาไทย ๑

ภาคเรียนที่ ๑

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๒ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ม.๑/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่ย่าน

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การรู้หลักในการอ่านจะช่วยให้สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านที่เป็นบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้

สาระการเรียนรู้/เนื้อหาย่อย

ด้านความรู้ (K)

- การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการคิด

๑) ทักษะการตั้งเกณฑ์

๒) ทักษะการประเมิน

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

ชิ้นงานหรือภาระงาน

อ่านจับใจความสำคัญจากสื่อต่าง ๆ

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๑	ใบงานที่ ๑	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมินการอ่านจับใจความสำคัญ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔	๓	๒	๑
๑. ความเข้าใจ	ตอบคำถามหลังจากที่อ่านได้ทั้งหมด	ตอบคำถามหลังจากที่อ่านได้เกือบทั้งหมด	ตอบคำถามหลังจากที่อ่านได้เล็กน้อย	ตอบคำถามหลังจากที่อ่านได้น้อยมาก
๒. การจับใจความสำคัญ	จับใจความสำคัญของเนื้อหาได้ทั้งหมด	จับใจความสำคัญของเนื้อหาได้เกือบทั้งหมด	จับใจความสำคัญของเนื้อหาได้เล็กน้อย	จับใจความสำคัญของเนื้อหาได้น้อยมาก
๓. การรู้ความหมายคำศัพท์	เมื่ออ่านพบคำศัพท์ใหม่สามารถเดาความหมายคำศัพท์จากบริบทได้ทั้งหมด	เมื่ออ่านพบคำศัพท์ใหม่สามารถเดาความหมายคำศัพท์จากบริบทได้เกือบทั้งหมด	เมื่ออ่านพบคำศัพท์ใหม่สามารถเดาความหมายคำศัพท์จากบริบทได้เล็กน้อย	เมื่ออ่านพบคำศัพท์ใหม่สามารถเดาความหมายคำศัพท์จากบริบทได้น้อยมาก

เกณฑ์การประเมิน : ใบงาน

เกณฑ์คุณภาพ	คะแนน
ตอบคำถามในใบงานได้ถูกต้องทุกข้อ	๕
ตอบคำถามในใบงานได้ ๘ ข้อ	๔
ตอบคำถามในใบงานได้ ๖ ข้อ	๓
ตอบคำถามในใบงานได้ ๔ ข้อ	๒
ตอบคำถามในใบงานได้ ๒ ข้อ	๑

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการเรียนรู้ความเข้าใจ

๑. ครูให้อาสาสมัครนักเรียน ๒-๓ คน เล่าเรื่องจากหนังสือที่นักเรียนอ่านเล่มล่าสุดให้เพื่อนฟัง
๒. ครูถามนักเรียนว่า นักเรียนชอบหรือสนใจเรื่องราวจากหนังสือเล่มใดที่เพื่อนเล่าให้ฟัง เพราะเหตุใดจึงชอบ
๓. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การอ่านแล้วจับใจความสำคัญได้ จะช่วยให้ผู้อ่านเล่าเรื่องราวได้น่าสนใจ เพราะจะเลือกเล่าเฉพาะใจความที่สำคัญหรือน่าสนใจของเรื่อง
๔. ครูให้นักเรียนรวมกลุ่ม กลุ่มละ ๓-๔ คน ตามความสมัครใจ จากนั้นให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยครูกำหนดประเด็นในการศึกษาความรู้ ดังนี้
 - ๑) หลักการอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยแก้ว พร้อมยกตัวอย่างการจับใจความสำคัญประกอบ
 - ๒) หลักการอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยกรองพร้อมยกตัวอย่างการจับใจความสำคัญประกอบ
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการศึกษาความรู้เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ และกำหนดแนวทางในการอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง พร้อมยกตัวอย่างการจับใจความสำคัญประกอบ

๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ จากหนังสือเรียนและแหล่งข้อมูล สารสนเทศ จากนั้นปฏิบัติตามแนวทางในการอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง พร้อมยกตัวอย่าง การจับใจความสำคัญประกอบตามที่ร่วมกันวางแผนไว้

๗. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๘. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปหลักการอ่านจับใจความสำคัญ และตรวจสอบความเรียบร้อยของตัวอย่าง การจับใจความสำคัญของบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองแล้วสรุปความรู้ลงในแบบบันทึกการอ่าน

๙. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอความรู้เรื่อง หลักการอ่านจับใจความสำคัญ และยกตัวอย่าง ประกอบที่หน้าชั้นเรียน

๑๐. นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ และแบบวัดฯ ตอนที่ ๑ (การอ่านในชีวิตประจำวัน) กิจกรรมตามตัวชี้วัด : กิจกรรมที่ ๒.๑ เป็นรายบุคคล เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้วให้ตรวจความเรียบร้อย ก่อนนำส่งครูตรวจ

๑๑. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านจับใจความสำคัญ

๑๒. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการอ่านจับใจความสำคัญ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑
๒. แบบวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ภาษาไทย ม.๑
๓. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

ใบงานที่ ๑
การอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญให้ถูกต้อง

ลูกแกะหลงฝูงกับหมาป่า

ลูกแกะตัวหนึ่งหลงฝูงวิ่งเตลิดไปพบกับหมาป่า ขณะกำลังจะถูกจับกินลูกแกะเห็นจวนตัวไม่มีทางหนีพ้น จึงแข็งใจยื่นเผชิญหน้า พร้อมออกอุบายว่า

“ไหนๆ ข้าก็ต้องกลายเป็นอาหารของท่านอย่างไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้แล้ว ก่อนตายข้าอยากฟังเสียงปี่ และเต้นรำเป็นครั้งสุดท้าย ขอท่านช่วยอนุเคราะห์ด้วยเถิด”

หมาป่านึกสนุกจึงเป่าปี่ด้วยทำนองเร้าใจ หมาเฝ้าฝูงแกะตัวหนึ่งวิ่งมาตามเสียง ครั้นเห็นลูกแกะกำลังตกอยู่ในอันตรายจึงเห่าเรียกพรรคพวกของมัน ด้วยเหตุนี้หมาป่าต้องรีบทิ้งปี่วิ่งหนีไปด้วยความเสียดาย

ที่มา <http://www.nitarn.com/index.php/นิทานอีสป-๑๒.html>

เพื่อนกิน	สิ้นทรัพย์แล้ว	แหม่งหนี
หาง่าย	หลายหมื่นมี	มากได้
เพื่อนตาย	ถ่ายแทนซี-	วาอาตม์
หายาก	ฝากผีไข้	ยากแท้จักหา

(โคลงโลกนิติ : กรมพระยาเดชาดิศร)

เฉลยใบงานที่ ๑
การอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญให้ถูกต้อง

ลูกแกะหลงฝูงกับหมาป่า

ลูกแกะตัวหนึ่งหลงฝูงวิ่งเตลิดไปพบกับหมาป่า ขณะกำลังจะถูกจับกินลูกแกะเห็นจวนตัวไม่มีทางหนีพ้น จึงแข็งใจยื่นเผชิญหน้า พร้อมออกอุบายว่า

“ไหนๆ ข้าก็จะต้องกลายเป็นอาหารของท่านอย่างไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้แล้ว ก่อนตายข้าอยากฟังเสียงปี่และเต้นรำเป็นครั้งสุดท้าย ขอท่านช่วยอนุเคราะห์ด้วยเถิด”

หมาป่านึกสนุกจึงเป่าปี่ด้วยทำนองเร้าใจ หมาเฝ้าฝูงแกะตัวหนึ่งวิ่งมาตามเสียง ครั้นเห็นลูกแกะกำลังตกอยู่ในอันตรายจึงเห่าเรียกพรรคพวกของมัน ด้วยเหตุนี้หมาป่าต้องรีบทิ้งปี่วิ่งหนีไปด้วยความเสียดาย

ลูกแกะตัวหนึ่งหลงฝูงวิ่งเตลิดไปพบหมาป่า ลูกแกะออกอุบายว่า ก่อนตายอยากฟังเสียงปี่และเต้นรำก่อนหมาป่า หลงกลจึงเป่าปี่ให้ฟัง หมาเฝ้าฝูงแกะได้ยินจึงวิ่งตามหาเสียงแล้วเห่าเรียกพรรคพวกของมัน มาช่วยลูกแกะ จากนั้นหมาป่าจึงรีบทิ้งปี่แล้ววิ่งหนีไป

เพื่อนกิน	สิ้นทรัพย์แล้ว	แทงหนี
หาง่าย	หลายหมื่นมี	มากได้
เพื่อนตาย	ถ่ายแทนซี-	วาอาตม์
หายาก	ฝากผีไข้	ยากแท้จักหา

(โคลงโลกนิติ : กรมพระยาเดชาดิศร)

เมื่อมีทรัพย์สินมากมายก็จะมีเพื่อนฝูงเยอะ เมื่อทรัพย์สินหมดเพื่อนฝูงก็จะจากไปด้วย แต่เพื่อนตายคือเพื่อนแท้ที่ยอมตายแทนกันได้และคอยช่วยเหลือเกื้อกูลเมื่อเพื่อนตกยาก

แบบทดสอบ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
รายวิชา ภาษาไทย ๑ (๓๒๑๐๑)

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดจับประเด็นสำคัญของข้อความต่อไปนี้ถูกต้องที่สุด

“ย่านางเป็นพืชสมุนไพรที่ใช้เป็นอาหารและยามาแต่โบราณ ชาวไทยอีสานใช้ใบย่านางคั้นเอาน้ำปรุงอาหารต่างๆ ทำให้น้ำซุบข้นขึ้น เช่น แกงหน่อไม้ ซุปหน่อไม้ โดยย่านางสามารถลดกรดในหน่อไม้ และเพิ่มคลอโรฟิลล์ให้กับอาหาร ชาวใต้ใช้ยอด ใบเพสลาด (ใบที่ไม่อ่อนไม่แก่เกินไป) นำไปแกงเลียง แกงขี้เหล็ก นอกจากนี้ยังนำไปผัด แกงกะทิ และหันซอยกินกับข้าวยาได้ ส่วนชาวเหนือใช้ยอดย่านางอ่อนนำมาลวกเป็นผักจิ้มน้ำพริก หรือใบแก่คั้นเอาแต่น้ำนำมาใส่แกงพื้นเมือง ใบย่านางมีรสจืดขม ใช้ถอนพิษสำแดง แก้ไข้ ตัวร้อน ทำยาพอก ฯลฯ ส่วนรากมีรสจืดขมใช้ปรุงยาแก้ไข้รากสาด ไข้หัด ไข้กาฬ แก้พิษภายใน บำรุงหัวใจ แก้อาการท้องผูก ฯลฯ นอกจากนี้ ย่านางยังมีคุณค่าทางโภชนาการมาก และที่โดดเด่น คือ มีปริมาณเส้นใยอาหาร แคลเซียม เหล็ก บีตาแคโรทีน วิตามินซี วิตามินอี และวิตามินเอ สูงมากปัจจุบันมีกระแสการบริโภคย่านางคั้นบิบเย็น โดยเชื่อว่าสามารถรักษาโรคได้มากมาย เช่น ลดน้ำตาลในเลือด ความดันโลหิตสูง อาการตกเลือดในมดลูก โรคนิ่ว โรคนิ่วเรื้อรัง ทำลายเชื้อแบคทีเรีย อากาศริดสีดวงทวาร หรือผื่นคัน”

ก. ย่านางเป็นพืชสมุนไพรที่มีประโยชน์มากกว่าพืชสมุนไพรชนิดอื่นในประเทศ

ข. ปัจจุบันคนไทยภาคกลางนิยมบริโภคย่านางมากขึ้น โดยนำมาใช้ทำอาหารและยา

ค. สมุนไพร “ย่านาง” มีคุณค่ามาก คนไทยนิยมใช้ทำอาหารและยามาแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน

ง. คนไทยใช้ย่านางทำอาหารและยามานานแล้ว เพราะรู้ว่าย่านางมีสารอาหารและวิตามินสูงมาก

๒. ข้อใดไม่ใช่ประเด็นสำคัญของข้อความต่อไปนี้

“เต้าหู้ กำเนิดมากกว่า ๒,๐๐๐ ปี ในจีนแผ่นดินใหญ่ คนจีนบางกลุ่มถือว่า เต้าหู้เป็นอาหารที่มีคุณค่าสูงที่อยู่ในความธรรมดาสามัญ เต้าหู้เป็นผลิตภัณฑ์จากถั่วเหลือง มีคุณค่าทางโภชนาการสูงโดยเฉพาะโปรตีน ซึ่งมีมากกว่าเนื้อสัตว์บางชนิดถึง ๒ เท่า ของปริมาณที่เท่ากันและมีราคาถูกกว่าถั่วเหลืองที่นำมาทำเต้าหู้ยังมีเลซิทิน ซึ่งมีผลในการลดไขมันและช่วยส่งเสริมการทำงานของระบบประสาทที่เกี่ยวกับความทรงจำ รวมทั้งฮอร์โมนจากพืชที่เรียกว่า ไฟโตเอสโตรเจน ที่มีการวิจัยพบว่ามีผลในการป้องกันมะเร็งและมีผลดีต่อผู้หญิงวัยทอง คือ ช่วยชะลอภาวะหมดประจำเดือน และลดความเสี่ยงในการเป็นมะเร็งเต้านม”

ก. ชาวจีนแผ่นดินใหญ่ผลิตเต้าหู้ขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อ ๒,๐๐๐ กว่าปีที่แล้ว

ข. เต้าหู้ทำจากถั่วเหลือง จึงมีคุณค่าทางอาหารโดยเฉพาะโปรตีนสูงกว่าเนื้อสัตว์บางชนิด

ค. เต้าหู้เป็นอาหารธรรมดา ราคาถูก แต่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงและมีประโยชน์ต่อร่างกายมาก

ง. เต้าหู้เป็นอาหารของคนจีนที่ผู้หญิงควรบริโภคเพราะช่วยรักษาโรคมะเร็งเต้านมและเพิ่มความจำ

๓. ข้อใดคือสาระสำคัญของข้อความต่อไปนี้

“ธรรมะสำหรับผู้บริหารเป็นสิ่งซึ่งแยกจากกันไม่ได้ ไม่ว่าจะยุคไหนสมัยไหน ผู้บริหารขาดธรรมะเมื่อไร ขาดใจเมื่อนั้น สังเกตดูประวัติศาสตร์ของนักบริหารทั่วโลก ช่วงที่รุ่งโรจน์จะเป็นช่วงที่มีธรรมะมากที่สุด และช่วงที่ร่วงโรยก็เป็นช่วงที่ทิ้งธรรมะมากที่สุดในโลกนี้ มีผู้บริหารหลายคน ช่วงแรกประสบความสำเร็จ ทำอะไรก็ดีไปเสียหมด เพราะยังเป็นช่วงที่มียั้งชื่อเสียงอยู่ในความเป็นนักบริหารมีอาชีพของตัวเอง แต่หลังจากนั้นเมื่อผ่านไป ๔-๕ ปี ก็กลับร่วงโรยแล้วก็ต่ำลงต่ำลง เพราะเริ่มไม่ซื่อสัตย์ ธรรมะเริ่มหายไป ผู้สนับสนุนที่ดีๆ ก็จะกระโดดหนีหายไป ในที่สุดก็ถึงจุดแตกดับ”

- ก. ผู้บริหารต้องมีจริยธรรมจึงจะอยู่ในตำแหน่งได้นาน
- ข. ผู้บริหารต้องมีความซื่อสัตย์จึงจะได้รับการสรรเสริญ
- ค. ผู้บริหารต้องมีคุณธรรมจึงจะได้รับการยอมรับจากสังคม
- ง. ผู้บริหารต้องเป็นคนดี และเป็นมืออาชีพจึงจะมีผู้สนับสนุน

๔. ข้อใดเป็นข้อสรุปสุดท้ายของข้อความนี้

“ปัจจุบันได้มีผู้คิดค้นหาวิธีการรักษาโรคต่างๆ โดยใช้ น้ำที่ ทำจาก ผัก ผลไม้ ธัญพืชต่างๆ น้ำสมุนไพรบางชนิดจะดื่มลำบากในช่วงแรกของการดื่ม อาจจะทำให้รู้สึกอึดอัด เนื่องจากรสชาติไม่ค่อยตรงรสนิยมของผู้ดื่ม แต่จะเป็นเพียงระยะ สั้นเท่านั้น วิธีดื่มที่ดี ควรดื่มแบบจิบช้าๆ และควรดื่มทันทีที่ปรุงเสร็จ”

- ก. วิธีดื่มน้ำสมุนไพรที่ดีคือดื่มแบบจิบช้าๆ
- ข. น้ำที่ทำจากผัก ผลไม้ ธัญพืชต่างๆเป็นน้ำสมุนไพร
- ค. ปัจจุบันมีผู้คิดค้นหาวิธีการรักษาโรคต่างๆ
- ง. น้ำสมุนไพรบางชนิดจะดื่มลำบากในช่วงแรก

๕. ข้อใดเป็นประเด็นสำคัญของข้อความต่อไปนี้

“ ในสมัยก่อนเวลาผู้เฒ่าผู้แก่มีอาการเครียดจนเป็นสาเหตุให้เกิดความดันโลหิตสูงแต่ไม่รุนแรงนักจะเอาใบบวบกดสดๆ ประมาณ ๑ กำมือใหญ่ล้างน้ำให้สะอาด ปั่นหรือตำให้ละเอียด ใส่ น้ำ ๑ ถ้วยเต็มๆ กรองด้วยผ้าขาวบางเอาเฉพาะน้ำดื่มครั้งละครึ่งแก้ว เช้าเย็นจะทำความดันโลหิตและความเครียดลดลงได้ทำกินไปเรื่อยๆ จนหายดี”

- ก. คุณสมบัติของใบบวบ
- ข. วิธีทำน้ำใบบวบปั่นเพื่อรักษาโรค
- ค. การรักษาโรคความดันโลหิตสูง
- ง. วิธีใช้ใบบวบเพื่อลดความดันโลหิตสูง

๖. ข้อใดเป็นสาระสำคัญของข้อความต่อไปนี้

“ นานวันนี้มีจังหวัดที่ใครๆจะผ่านเลยได้อีกต่อไป แม้หนทางจะไกลแต่สิ่งที่มีรออยู่ ณ จุดหมายปลายทาง คือความประทับใจอันแสนหลากหลายที่พร้อมมอบให้ทุกคนภายใต้เนียนยาม “นาน.....ความงามแห่งขุนเขา เมืองเก่าที่มีชีวิต” เมืองแสนน่ารักที่ผมจะต้องย้อนกลับไปครั้งแล้วครั้งเล่า

- ก. นานเป็นเมืองที่หลายคนเคยผ่านเลยไป
- ข. นานเป็นเมืองไกลในขุนเขาที่งดงาม
- ค. นานเป็นเมืองที่มีคุณค่าน่าไปเยือน
- ง. นานเป็นเมืองเก่าที่ยังมีชีวิตชีวา

๗. หมอแพทย์ว่าป่วยใช้ ลมคม
โหรว่าเคราะห์แรงรุนแรง โทษให้
แม่่มดว่าผีกุม ทำโทษ
ปราชญ์ว่ากรรมเองไซร์ ก่อสร้างมาเอง
สาระสำคัญของโคลงบทนี้คืออะไร

- ก. ต่างคนย่อมต่างความคิด
- ข. แต่ละคนมีความคิดเป็นอิสระ
- ค. เรื่องเดียวกันอาจมีความคิดเห็นต่างกัน
- ง. การแสดงที่คนจะยอมสัมพันธ์กับความถนัด

๘. ข้อใดคือสารของข้อความต่อไปนี้

“ ช้างเคยร่วมรบเคียงข้างกษัตริย์เพื่อปกป้องผืนแผ่นดินไทย วันนี้ช้างใกล้สูญพันธุ์ เนื่องจากถูกใช้แรงงานอย่างหนัก การทารุณและการเลี้ยงดูอย่างผิดธรรมชาติ ทำให้ช้างไทยต้องเจ็บป่วย พิการและทยอยตายเฉลี่ยปีละ ๕๐ เชือก จากจำนวนช้างทั่วประเทศที่มีไม่ถึง ๕,๐๐๐ เชือก ช้างเป็นสัตว์ขนาดใหญ่ การรักษาพยาบาลซับซ้อน ยุ่งยาก มีข้อจำกัด เรื่องยาและอุปกรณ์ ปัญหาดังกล่าวจึงยิ่งทำให้ช้างมีจำนวนน้อยลง”

ก. ความสำคัญของช้างไทย

ข. สาเหตุที่ทำให้ช้างไทยลดจำนวนลง

ค. ปัญหาเรื่องการรักษาพยาบาลช้างไทย

ง. สถานภาพของช้างไทยในปัจจุบัน

๙. ข้อใดเป็นประเด็นสำคัญของข้อความต่อไปนี้

“ ด้วงก้นกระดกเป็นแมลงที่มีสารพิษชื่อเพเดอรินอยู่ในตัว หากผิวหนังของเราสัมผัสสารพิษต้องรีบล้างด้วยน้ำเปล่าแล้วทาสเตียรอยด์เข้มข้นถึงปานกลาง มิฉะนั้นผิวจะแสบไหม้ เกิดแผลพุพอง แต่สารพิษในตัวแมลงชนิดนี้ก็สามารถทำลายแมลงศัตรูพืชตามธรรมชาติได้ด้วย”

ก. ภัยร้ายจากแมลงมีพิษ

ข. สารพิษในด้วงก้นกระดก

ค. วิธีแก้พิษของด้วงก้นกระดก

ง. คุณและโทษของด้วงก้นกระดก

๑๐. ข้อใดเป็นใจความสำคัญของข้อความต่อไปนี้

“อาหารญี่ปุ่นที่เด่นๆ คือ ปลาซึ่งมีโปรตีนที่ดีกว่าเนื้อสัตว์ชนิดอื่นเพราะมีโอเมก้า ๓ ซึ่งช่วยลดอัตราเสี่ยงต่อโรคหัวใจและโรคหลอดเลือด และยังมีวิตามิน เกือบแรมมากอีกทั้งอาหารญี่ปุ่นมักใช้สาหร่าย เป็นส่วนประกอบหลักซึ่งมีทั้งโปรตีน ไอโอดีนและใยอาหารสูง จึงช่วยเรื่องการย่อยและระบบขับถ่าย”

ก. อาหารญี่ปุ่นมีคุณค่าทางโภชนาการสูง

ข. อาหารญี่ปุ่นให้โปรตีนสูงกว่าอาหารชาติอื่น

ค. อาหารญี่ปุ่นช่วยควบคุมน้ำหนักได้

ง. อาหารญี่ปุ่นช่วยให้ขับถ่ายดีขึ้น

เฉลยแบบทดสอบ
เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

๑. ค
๒. ง
๓. ค
๔. ก
๕. ง
๖. ค
๗. ง
๘. ข
๙. ง
๑๐. ก

หน่วยที่ ๒
(พัฒนาทักษะการเขียน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พัฒนาทักษะการเขียน

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รายวิชา ภาษาไทย ๑

ภาคเรียนที่ ๑

เรื่อง การคัดลายมือ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๒ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ท ๒.๑ ม.๑/๑ คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การคัดลายมือตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทยเพื่อใช้ในการสื่อสาร จะต้องศึกษารูปแบบตัวอักษร และหลักการคัดลายมือ เพื่อให้สามารถคัดลายมือได้อย่างถูกต้องและสวยงาม

สาระการเรียนรู้/เนื้อหาย่อย

ด้านความรู้ (K)

การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการคิด

๑) ทักษะการตั้งเกณฑ์

๒) ทักษะการประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

หลักการคัดลายมือและรูปแบบการคัดลายมือ

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ฝึกปฏิบัติการคัดลายมือ

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน	แบบทดสอบก่อนเรียน	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบงานที่ ๑ และ ๒	ใบงานที่ ๑และ ๒	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์

สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตการใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน และรักความเป็นไทย	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การประเมิน : ใบงาน

เกณฑ์คุณภาพ	คะแนน
ตอบคำถามในใบงานได้ถูกต้องทุกข้อ	๕
ตอบคำถามในใบงานได้ ๘ ข้อ	๔
ตอบคำถามในใบงานได้ ๖ ข้อ	๓
ตอบคำถามในใบงานได้ ๔ ข้อ	๒
ตอบคำถามในใบงานได้ ๒ ข้อ	๑

เกณฑ์การประเมิน : การคัดลายมือ

เกณฑ์คุณภาพ	คะแนน
๑. คัดได้สวยงาม รูปร่างตัวอักษรสวยงามสม่ำเสมอ เป็นแบบเดียวกัน (๓๐ คะแนน) ๑) รูปร่างตัวอักษร ๒) ขนาดตัวอักษรทั้งความสูงและความกว้าง ๓) คุณภาพของเส้น	๑๔ ๘ ๘
๒. คัดได้ถูกต้อง (๒๐ คะแนน) ๑) สะกดผิด ๑ ที่ หัก ๒ คะแนน ๒) คัดตก / เกิน ๑ ที่ หัก ๒ คะแนน	๒๐
๓. การวางตัวอักษร สระวรรณยุกต์ถูกต้อง (๒๐ คะแนน) ๑) วางสระผิด ๑ ที่ หัก ๒ คะแนน ๒) วางวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง ๑ ที่ หัก ๒ คะแนน	๒๐
๔. การเว้นช่องไฟและการเว้นวรรคที่เหมาะสม (๑๔ คะแนน) - เว้นวรรคไม่ถูกต้อง ๑ ที่ หัก ๒ คะแนน	๑๔
๕. สะอาดเรียบร้อย (๑๖ คะแนน) - ขูด ลบ ชีด ขำ ๑ ที่ หัก ๒ คะแนน	๑๖

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ บรรยาย/กระบวนการฝึกปฏิบัติ

- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสื่อสารด้วยการเขียนว่า ลายมือเขียน มีความสำคัญอย่างไร
- ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างลักษณะลายมือเขียนที่สามารถสื่อสารได้ดี ชัดเจน และทำให้ผู้อ่านประทับใจ
- ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง การคัดลายมือ จากหนังสือเรียน และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน
- นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงความสำคัญของการคัดลายมือ และบอกแนวทางในการคัดลายมือเพื่อพัฒนาไปสู่ทักษะการเขียน
- นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง หลักการคัดลายมือ เมื่อทำเสร็จแล้วให้ตรวจความเรียบร้อยก่อนนำส่งครู

๗. นักเรียนดูรูปแบบอักษรไทย : แบบอาลักษณ์ จากหนังสือเรียน พร้อมทั้งฝึกคัดพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ตามแบบอาลักษณ์โดยฝึกคัดตัวบรรจงเต็มบรรทัด

๘. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๙. นักเรียนพัฒนารูปแบบการคัดลายมือจากตัวบรรจงเต็มบรรทัด มาเป็นตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

๑๐. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ ๑-๒

๑๑. นักเรียนอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง สุภาซิตสอนหญิง พร้อมกัน จากนั้นให้นักเรียนคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

๑๒. นักเรียนนำผลงานที่คัดลายมือเสร็จแล้วส่งครู แล้วให้ครูคัดเลือกผลงานที่มีการพัฒนาขึ้นมาแสดงเป็นตัวอย่างเป็นตัวอย่างให้เพื่อนๆ ในชั้นเรียนดูเพื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่คัดลายมือในครั้งแรก

๑๓. นักเรียนเจ้าของผลงานเล่าถึงวิธีการพัฒนาลายมือของตนเองให้เพื่อนฟัง

๑๔. นักเรียนทำใบงานที่ ๒ เรื่อง การคัดลายมือแบบอาลักษณ์ เมื่อคัดลายมือเสร็จแล้วให้ตรวจความเรียบร้อยก่อนนำส่งครูตรวจ

๑๕. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๑๖. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปหลักการคัดลายมือ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑

๒. ใบงานที่ ๑ เรื่อง หลักการคัดลายมือ

ใบงานที่ ๑
หลักการคัดลายมือ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนดให้ถูกต้อง

๑. การคัดลายมือ มีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๒. รูปแบบของตัวอักษรไทยที่นิยมนำมาฝึกคัดลายมือ มีกี่รูปแบบ และรูปแบบใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

๓. การคัดลายมือ จะต้องปฏิบัติอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

๔. การคัดลายมือตามหลักและวิธีการคัดลายมือ จะต้องปฏิบัติอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๕. การคัดลายมือที่สวยงามมีประโยชน์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๑
หลักการคัดลายมือ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนดให้ถูกต้อง

๑. การคัดลายมือ มีความสำคัญอย่างไร
เป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด

๒. รูปแบบของตัวอักษรไทยที่นิยมนำมาฝึกคัดลายมือ มีกี่รูปแบบ และรูปแบบใดบ้าง
แบบคัดลายมือที่นิยมคัดโดยทั่วไปมี ๓ แบบ คือ แบบอาลักษณ์ แบบหัวกลม และแบบอื่นๆ
เช่น แบบตัวเหลี่ยม แบบราชบัณฑิตทั้ง ๓ แบบนี้จะต้องฝึกคัดเลขไทยประกอบด้วย

๓. การคัดลายมือ จะต้องปฏิบัติอย่างไร
 ๑. นั่งตัวตรงหลังไม่งอหรือก้มหน้ามากเกินไป
 ๒. แขนทั้งสองข้างวางบนโต๊ะ จากนั้นจับดินสอหรือปากกาให้มั่นคง ไม่หลวมหรือกดนิ้วแน่นเกินไป
 ๓. เว้นระยะห่างจากปลายปากกาหรือปลายดินสอประมาณ ๑ นิ้ว และวางกระดาษให้ห่างกับสายตาประมาณ ๑ ไม้มบรรทัด
 ๔. ด้านขวาของกระดาษให้วางเฉียงขอบโต๊ะเล็กน้อยแล้วจึงคัดลายมือให้ถูกต้องตามรูปแบบ

๔. การคัดลายมือตามหลักและวิธีการคัดลายมือ จะต้องปฏิบัติอย่างไร
 ๑. เริ่มคัดตัวอักษรจากหัวไปหางเสมอโดยไม่ยกดินสอ
 ๒. ถ้าคัดลายมือครึ่งบรรทัด ขนาดความสูงของตัวอักษรด้านบนต้องสูงเท่ากันโดยตลอด
 ๓. เว้นระยะช่องไฟระหว่างตัวอักษรให้ห่างเสมอกันและสระกับวรรณยุกต์ต้องวางให้ถูกต้อง
 ๔. หมั่นฝึกฝนคัดลายมือสม่ำเสมอ อย่างน้อยเดือนละครั้ง

๕. การคัดลายมือที่สวยงามมีประโยชน์อย่างไร
การคัดลายมือที่สวยงามเป็นสิ่งที่มีเสน่ห์และเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้บุคคลนั้นๆ มีคุณสมบัติโดดเด่นและเป็นที่ชื่นชม

บันทึกผลหลังการสอน

๑. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
(นางวิภาวดี กันทะกะ)
ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พัฒนาทักษะการเขียน

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รายวิชา ภาษาไทย ๑

ภาคเรียนที่ ๑

เรื่อง การใช้ภาษาประกอบการเขียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๒ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

- ท ๒.๑ ม.๑/๒ เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสม และสละสลวย
ม.๑/๙ มีมารยาทในการเขียน

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเขียนสื่อสารจะต้องเลือกใช้ถ้อยคำที่ถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสม และมีความสละสลวย โดยคำนึงถึงมารยาทในการเขียน

สาระการเรียนรู้/เนื้อหาย่อย

ด้านความรู้ (K)

๑. การเขียนสื่อสาร เช่น การเขียนแนะนำสถานที่สำคัญๆ
๒. มารยาทในการเขียน

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิดสี่สหาย

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

หลักการใช้ภาษาประกอบการเขียน

ชิ้นงานหรือภาระงาน

การเขียนแนะนำสถานที่สำคัญของไทย

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๑	ใบงานที่ ๑	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตการใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
ตรวจการเขียนแนะนำสถานที่สำคัญของไทย	แบบประเมินการเขียนแนะนำสถานที่สำคัญของไทย	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

แบบประเมินการเขียนแนะนำสถานที่สำคัญของไทย

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. การใช้ภาษาเขียนในการสื่อสาร	ใช้ถ้อยคำในการเขียนสื่อสารถูกต้อง ตามความหมายและระเบียบการใช้ภาษามีความชัดเจนเหมาะสม และสละสลวย	ใช้ถ้อยคำในการเขียนสื่อสารถูกต้อง ตามความหมายและระเบียบการใช้ภาษามีความชัดเจนเหมาะสม และสละสลวยเป็นส่วนใหญ่	ใช้ถ้อยคำในการเขียนสื่อสารถูกต้อง ตามความหมายและระเบียบการใช้ภาษามีความชัดเจนเหมาะสม และสละสลวยเป็นบางส่วน	ใช้ถ้อยคำในการเขียนสื่อสารถูกต้อง ตามความหมายและระเบียบการใช้ภาษา ไม่ค่อยมีความชัดเจนและไม่สละสลวย
๒. การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด	คัดลายมือถูกต้องตามรูปแบบ ทำงานสะอาด ไม่มีรอยชูดลบ	คัดลายมือถูกต้องตามรูปแบบ ทำงานสะอาดแต่มีรอยชูดลบ ๑ จุด	คัดลายมือถูกต้องตามรูปแบบ แต่ทำงานไม่สะอาด มีรอยชูดลบ ๒ จุด	คัดลายมือไม่ถูกต้องตามรูปแบบ และทำงานไม่สะอาด มีรอยชูดลบ ๓ จุด
๓. มารยาทในการเขียน	เขียนถูกต้องตามอักขรวิธีและวรรคตอนของภาษาไทย ไม่มีอคติในการเขียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลมาประกอบการเขียนได้ดี	เขียนถูกต้องตามอักขรวิธีและวรรคตอนของภาษาไทย ไม่มีอคติในการเขียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลมาประกอบการเขียนเป็นส่วนใหญ่	เขียนถูกต้องตามอักขรวิธีและวรรคตอนของภาษาไทย ไม่มีอคติในการเขียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลมาประกอบการเขียนเป็นบางส่วน	เขียนถูกต้องตามอักขรวิธีและวรรคตอนของภาษาไทย มีอคติในการเขียนเป็นบางส่วน และไม่ศึกษาค้นคว้าข้อมูลมาประกอบการเขียน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	๑๑ - ๑๒	๙ - ๑๐	๖ - ๘	ต่ำกว่า ๖
ระดับคุณภาพ	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคูคิดสี่สหาย

๑. ครูนำตัวอย่างการเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสม และสละสลวยมาให้นักเรียนอ่าน
๒. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำในงานเขียนที่ครูนำมาเป็นตัวอย่าง
๓. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
๔. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลาง ค่อนข้างอ่อน และอ่อน
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้เรื่อง การใช้ภาษาประกอบการเขียนและมารยาทในการเขียน
๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ ๑ เรื่อง การใช้ถ้อยคำในการเขียนสื่อสาร โดยให้สมาชิกแต่ละคน คิดหาคำตอบด้วยตนเองจนครบทุกข้อจากนั้นจับคู่กับเพื่อนในกลุ่มผลัดกันอธิบายคำตอบของตนเอง (สมาชิกอีกคู่ที่อยู่ในกลุ่มก็ปฏิบัติเช่นเดียวกัน)
๗. นักเรียนรวมกลุ่มเดิม (๔ คน) แล้วผลัดกันอธิบายคำตอบของตัวเองให้เพื่อนฟัง เพื่อหาคำตอบที่เป็นข้อสรุปของกลุ่ม แล้วเขียนบันทึกลงในใบงานที่ ๓.๓
๘. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
๙. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนเสร็จแล้วนำไปงานที่ ๑ ส่งครูตรวจ
๑๐. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปการใช้ถ้อยคำในการเขียนสื่อสารและมารยาทในการเขียน

ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนเขียนสื่อสารเพื่อแนะนำสถานที่สำคัญของไทย ในหัวข้อ รักเมืองไทย โดยคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดด้วยตัวอักษรไทยแบบอาลักษณ์ โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้

- ๑) การใช้ภาษาเขียนในการสื่อสาร
- ๒) การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด
- ๓) มารยาทในการเขียน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑
๒. ตัวอย่างการเขียนสื่อสารที่ดี
๓. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การใช้ถ้อยคำในการเขียนสื่อสาร

ใบงานที่ ๑
การใช้ถ้อยคำในการสื่อสาร

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนดให้ถูกต้อง

๑. การเลือกใช้คำให้ถูกต้องตามความหมายมีวิธีการอย่างไร

๒. การใช้คำให้ถูกต้องตามระเบียบภาษามีวิธีการอย่างไร

๓. มารยาทในการเขียนมีหลักปฏิบัติอย่างไร

เฉลยใบงานที่ ๑
การใช้ถ้อยคำในการสื่อสาร

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนดให้ถูกต้อง

๑. การเลือกใช้คำให้ถูกต้องตามความหมายมีวิธีการอย่างไร
การใช้คำให้ถูกต้องตามความหมาย คือ
 ๑. ถูกต้องตามความหมายที่แท้จริงของคำ
 ๒. ถูกต้องตามความนิยม

๒. การใช้คำให้ถูกต้องตามระเบียบภาษามีวิธีการอย่างไร
การใช้คำให้ถูกต้องตามระเบียบภาษา คือ
 ๑. การใช้ตัวสะกด การันต์ และรูปวรรณยุกต์ถูกต้อง
 ๒. การใช้ลักษณนามถูกต้อง
 ๓. การใช้อาการนามถูกต้อง
 ๔. การใช้คำเชื่อมถูกต้อง

๓. มารยาทในการเขียนมีหลักปฏิบัติอย่างไร
มารยาทในการเขียนมีหลักปฏิบัติ ดังนี้
 ๑. เขียนให้ถูกต้องตามอักขรวิธีและวรรคตอนของภาษาไทย
 ๒. เขียนในสิ่งที่เป็นความจริงโดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลให้ถูกต้อง
 ๓. ต้องมีความเที่ยงธรรม โดยเฉพาะการเขียนวิพากษ์วิจารณ์สิ่งใดสิ่งหนึ่งต้องไม่มีอคติ
 ๔. งานเขียนนั้นต้องไม่ซ้ำหรือใช้อารมณ์ ต้องใช้เหตุผลประกอบให้ผู้อ่านวินิจฉัยเอง
 ๕. เขียนในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ให้ความรู้ที่มีคุณค่า
 ๖. ถ้านำข้อความของผู้อื่นมาเขียนจะต้องให้เกียรติแก่เจ้าของงาน โดยอ้างอิงแหล่งที่มา
 ๗. ใช้ภาษาประกอบการเขียนให้เหมาะสมกับรูปแบบ ถูกต้องตามระดับภาษาและถูกกาลเทศะ

แบบทดสอบ เรื่อง การใช้ภาษาประกอบการเขียน
วิชา ภาษาไทย ๑ (พ๒๑๑๐๑)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดใช้คำได้ตรงกับความหมาย
 - ก. หลังจากฝน霈แล้วดูเขาสดชื่นกระฉับกระเฉงขึ้นมาก
 - ข. สงสัยมีคนเข้ามาในบ้าน ฉันได้ยินเสียงตะกุกตะกักอยู่ในห้อง
 - ค. ฉันรู้สึกอึดอัดเมื่อมีผู้ถามถึงผลการสอบ
 - ง. อย่างจอตลอดขีดขวางทางจราจร

๒. ข้อใดใช้คำทับศัพท์ผิด

ก. เซ็นต์ชื่อ ลายเซ็นต์ เซ็นติเมตร	ข. อิเล็กทรอนิกส์ อิเล็กโทน
ค. เตนท์ ไนต์คลับ โนต	ง. พลาสเตอร์ ไอคกริม เซ็ด

๓. คำในข้อใดควรเติมในช่องว่าง

"เหตุการณ์มัน.....เตรียมอะไรไม่ทันก็เลยรีบตัดสินใจ.....ไม่ได้ปรึกษาหารือจากคนที่มิ.....ในเรื่องนั้นโดยตรง"

ก. ชุลมุน ซึ่ง ความสามารถ	ข. ฉุกฉุนหุก โดย ประสบการณ์
ค. วิกฤต ทั้งๆที่ ความรู้	ง. วุ่นวาย ฉับพลัน คุณวุฒิ

๔. ข้อใดเรียงประโยคต่างจากข้ออื่น
 - ก. หลายประเทศกำลังพิจารณาโครงการนี้อยู่
 - ข. ประเทศไทยตัดสินใจเข้าร่วมโครงการนี้แล้ว
 - ค. รัฐบาลให้รับเร่งดำเนินการทางกฎหมายให้แล้วเสร็จโดยเร็ว
 - ง. ประชาชนแสดงทรรศนะไม่เห็นด้วยอย่างกว้างขวาง

๕. การเรียงเรียงถ้อยคำแบบร้อยกรอง ผู้ประพันธ์ต้องคำนึงถึงข้อใดเป็นหลัก

ก. ลักษณะของฉันทลักษณ์	ข. ความรู้สึกนึกคิดที่แสดงออกเป็นภาษา
ค. เนื้อเรื่องและสำนวนโวหาร	ง. ภาษาที่ใช้ต้องเป็นภาษากวี

๖. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับการเรียงเรียงถ้อยคำแบบร้อยแก้ว

ก. เรียงคำได้ดุลของเสียงและความหมาย	ข. เรียงคำสับที่ ความหมายเปลี่ยน
ค. เว้นวรรคผิด ไม่สื่อความหมาย	ง. เสนอสารที่ให้ความนึกคิดอันลึกซึ้ง

๗. ภาษาพูดในข้อใดที่ควรเปลี่ยนเป็นภาษาเขียนให้เหมาะสม

ก. ไปรษณียากรรุ่นใหม่มีลวดลายสวยงาม	ข. ห้องประชุมส่วนใหญ่มักติดเครื่องปรับอากาศ
ค. ฉันไม่นิยมสินค้าเมืองนอก	ง. คนร้ายใช้จักรยานยนต์เป็นพาหนะ

๘. ฉันฝันว่าถ้าถูกลือตเตอร์รางวัลที่หนึ่งจะเลิกกินปลาร้า ปลาไหล คำที่ขีดเส้นใต้จะเปลี่ยนเป็นภาษาเขียนให้เหมาะสมในข้อใด

ก. สลากกินแบ่งรัฐบาล, ปลาสุก, ปลาใบไม้

ข. สลากกินแบ่งรัฐบาล, ปลามังคุด, ปลายาว

ค. หวยบนดิน, ปลามังคุด, ปลายาว

ง. หวยบนดิน, ปลาสุก, ปลาใบไม้

๙. ข้อใดเรียบเรียงข้อความได้สละสลวย

ก. สมัยก่อนเรากินข้าวด้วยมือ ไม่ได้ใช้ช้อนส้อมเหมือนปัจจุบัน เวลาจะกินเราต้องเอามือลงช้อนน้ำให้เปียกเสียก่อนเป็นการล้างมือและเม็ดข้าวสุกจะได้ไม่ติดมือ

ข. แต่เดิมเรากินข้าวกับมือ ไม่ได้กินด้วยช้อนและส้อมเหมือนปัจจุบัน ก่อนกินข้าวเราจึงต้องล้างมือในขันให้สะอาดเพื่อป้องกันโรคและไม่ให้เมล็ดข้าวสุกหลุดติดมือ

ค. ในอดีตคนไทยรับประทานข้าวโดยใช้มือ เพราะไม่มีช้อนและส้อมให้ใช้เหมือนในปัจจุบัน ดังนั้นก่อนจะกินข้าวเราจึงต้องเอามือลงขันน้ำให้เปียกชุ่มเพื่อป้องกันเม็ดข้าวติดฝ่ามือ

ง. ปัจจุบันเราใช้ช้อนและส้อมในการรับประทานอาหารทุกชนิด ต่างจากอดีตที่เราต้องใช้มือเปิบข้าวและกับเวลาจะกินข้าว เราจึงต้องล้างมือให้สะอาดเพื่อป้องกันเชื้อโรคและไม่ให้เมล็ดข้าวติดมือ

๑๐. ข้อใดเรียบเรียงข้อความไม่สละสลวย

ก. สรรพวิทยาการโบราณและเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิต วิถีสังคมไทยสมัยก่อนเก่าที่นักปราชญ์ในอดีตบันทึกไว้ในรูปของกาพย์กลอนมีอยู่มากมาย หลายเรื่องแต่งเป็นกลอนเพลงยาวคัดลอกแทรกไว้ในตอนท้ายของสมุดไทย

ข. เอกลักษณะที่เด่นชัดของวัดล้านนาไทย คือ หน้าประตูวัด นิยมปั้นรูปสิงห์หรือราชสีห์ ส่วนที่ราวบันไดขึ้นวิหารโบสถ์หรือสถานที่อันสำคัญอันเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุจะปั้นเป็นรูปนาคเลื้อยทอดตัวลงมา

ค. ในสังคมที่วัดความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วย“ราคา”เราจะพบว่าบุคคลที่มีราคาโดยไม่มีค่า และบุคคลที่มีค่าโดยไม่มีราคานั้น มีให้เห็นได้เกลื่อนกลาดจะเจ็บปวดอยู่บ้างก็ตรงคนที่มีราคานั้นเป็นที่ยอมรับมากกว่าคนที่มีความ

ง. ปัจจุบันภาพจิตรกรรมฝาผนังหลายภาพที่มีความสำคัญและทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ในประเทศไทย ได้ลบเลือนเสื่อมโทรม และสูญหายไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากสภาวะแวดล้อมทางอากาศที่ร้อนอบอ้าวและมีความชื้นสูง

เฉลยแบบทดสอบ
เรื่อง การใช้ภาษาประกอบการเขียน

๑. ข
๒. ค
๓. ข
๔. ก
๕. ก
๖. ก
๗. ค
๘. ข
๙. ก
๑๐. ง

บันทึกผลหลังการสอน

๑. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน
(นางวิภาวดี กันทะกะ)
ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓
(บูรณาการกับภาษาต่างประเทศ)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พัฒนาทักษะการเขียน เรื่อง การเขียนสื่อสาร (การแนะนำตนเอง)
รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ รายวิชา ภาษาไทย ๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ท ๒.๑ ม.๑/๓ เขียนสื่อสารโดยระบุสาระสำคัญและรายละเอียดสนับสนุน

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเขียนแนะนำตนเอง เป็นการเขียนเพื่อสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำที่ถูกต้อง ชัดเจน มีความสละสลวยที่สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ และแสดงให้เห็นความเป็นผู้มีมารยาทในการเขียน

สาระการเรียนรู้/เนื้อหาย่อย

- ด้านความรู้ (K)
 - การสื่อสาร (การเขียนแนะนำตนเอง)
- ด้านทักษะ/กระบวนการ
 - กระบวนการบรรยายและฝึกปฏิบัติ
- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 ๑. มีวินัย
 ๒. ใฝ่เรียนรู้
 ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

หลักการเขียนแนะนำตนเอง

ชิ้นงานหรือภาระงาน

การเขียนแนะนำตนเอง (บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ)

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๑	ใบงานที่ ๑	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

การประเมินการเขียนแนะนำตนเอง

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (๓)	ดี (๒)	ควรปรับปรุง (๑)
๑. การสะกดคำ	สะกดคำถูกต้องทุกคำ	สะกดคำผิดไม่เกิน ๕ คำ	สะกดคำผิดมากกว่า ๕ คำ
๒. การใช้คำและสำนวน	ใช้คำและสำนวนที่ สละสลวยสื่อความหมาย ที่ต้องการได้ชัดเจน	ใช้คำและสำนวนสื่อ ความหมายที่ต้องการได้ดี และชัดเจนพอสมควร	ใช้คำและสำนวนสื่อ ความหมายได้ไม่ชัดเจน
๓. เนื้อหาสาระ	เนื้อหาครอบคลุม ครบถ้วนตามความคิดที่ ต้องการสื่อสาร	เนื้อหาครอบคลุม ครบถ้วนพอสมควร	เนื้อหาไม่ครบถ้วนตาม ประเด็นหรือความคิดที่ ต้องการสื่อสาร
๔. ความคิดสร้างสรรค์	มีมุมมองและความคิดที่ แปลกใหม่ น่าสนใจ	แสดงความคิดที่แปลกใหม่ บ้าง	ไม่แสดงความคิดที่แปลก ใหม่หรือน่าสนใจ

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบบรรยาย และวิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ

๑. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๒. ครูพูดคุยและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการเขียนสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของตนเอง

๓. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ให้นักเรียนทราบ (จากสื่อ POWER POINT)

- การเขียนบรรยาย
- การเขียนแนะนำตนเอง
- การเขียนแนะนำสถานที่สำคัญ
- การเขียนบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์

๔. ครูซักถามนักเรียนถึงรูปแบบและวิธีการแนะนำตนเอง **Introduce myself** ให้เพื่อนๆ และบุคคลทั่วไป
ได้รับทราบเกี่ยวกับข้อมูลของตัวนักเรียนว่า นักเรียนแนะนำตนเองอย่างไรบ้าง

๕. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง การเขียนแนะนำตนเอง หลังจากนั้นนักเรียนช่วยกันสรุป หลักการเขียน
แนะนำตนเอง และบันทึกลงในสมุด

Introduce myself

๑. ชื่อ นามสกุล Name / Surname
๒. วัน เดือน ปี เกิด Date of Birth
๓. อายุ หน่วยเป็นปี และ เดือน Age
๔. ตำแหน่ง หรือ อาชีพในปัจจุบัน position / career
๕. ประวัติการศึกษาทุกระดับ education
๖. ข้อมูลสมาชิกในครอบครัว Family members
๗. ความสนใจและงานอดิเรก hobby
๘. สิ่งที่ชอบ favorite
๙. ข้อคิดหรือคติในการดำเนินชีวิต commentaries
๑๐. ความใฝ่ฝันในอนาคต ambition

๖. นักเรียนทุกคนศึกษาตัวอย่างการเขียนแนะนำตนเองทั้งในรูปแบบภาษาไทย และภาษาอังกฤษ จากใบความรู้ และจากหนังสือเรียน โดยสังเกตการนำเสนอและการใช้ภาษา หลังจากนั้นครูมอบหมายให้นักเรียนทุกคนเขียนแนะนำตนเองเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง ชัดเจน ตามหลักการเขียน
๗. นักเรียนแต่ละคนนำเสนอผลงานการเขียนแนะนำตนเองที่หน้าชั้นเรียน
๘. ครูประเมินผลการเขียนแนะนำตนเอง เป็นรายบุคคลเพื่อให้นักเรียนนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑
๒. แบบวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ภาษาไทย ม.๑
๓. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การเขียนแนะนำตนเอง
๔. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนแนะนำตนเอง
๕. Power Point เรื่อง การเขียนแนะนำตนเอง

ใบความรู้
การเขียนแนะนำตนเอง
Introduce myself

การแนะนำตนเองเป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับตัวเราให้ผู้อื่นรับทราบ ข้อมูลเป็นข้อมูลที่เราต้องการนำเสนอเอง เพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การแนะนำตนเองต่อสมาชิกในชั้นเรียนเมื่อสมัครเป็นหัวหน้าชั้นเรียน หรืออาจเป็นข้อมูลที่บุคคลอื่นๆ ต้องการจากเราโดยเฉพาะ การแนะนำตนเองสามารถใช้ได้ทั้งการพูดและการเขียน สำหรับการเขียนแนะนำตนเอง นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

หลักการเขียนแนะนำตนเอง

๑. พิจารณาจุดประสงค์ในการเขียนแนะนำตนเองให้ชัดเจนเพื่อให้จัดเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนได้อย่างถูกต้อง เช่น เขียนแนะนำตนเองเพื่อขอรับทุนการศึกษา ก็ควรเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครอบครัว ความสามารถในการศึกษา และเป้าหมายหลังสำเร็จการศึกษา เป็นต้น

Introduce myself

๑. ชื่อ นามสกุล Name / Surname
๒. วัน เดือน ปี เกิด Date of Birth
๓. อายุ หน่วยเป็นปี และ เดือน Age
๔. ตำแหน่ง หรือ อาชีพในปัจจุบัน position / career
๕. ประวัติการศึกษาทุกระดับ education
๖. ข้อมูลสมาชิกในครอบครัว Family members
๗. ความสนใจและงานอดิเรก hobby
๘. สิ่งที่ชอบ favorite
๙. ข้อคิดหรือคติในการดำเนินชีวิต commentaries
๑๐. ความใฝ่ฝันในอนาคต ambition

๒. พิจารณาผู้อ่านว่าเป็นบุคคลกลุ่มใด และมีความประสงค์จะได้รับข้อมูลใดเป็นพิเศษ การเขียนแนะนำตนเองโดยไม่คำนึงถึงผู้อ่าน อาจทำให้การสื่อสารล้มเหลวได้ เช่น หากนักเรียนต้องการเขียนแนะนำตนเองให้เพื่อนนักเรียนทราบ ก็ควรนำเสนอข้อมูลที่เข้าใจง่าย เป็นต้น

๓. เลือกใช้สำนวนภาษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผู้อ่าน การเขียนแนะนำตนเองต่อบุคคลที่มีความคุ้นเคยและมีวัตถุประสงค์ที่ไม่เป็นทางการนัก ควรเลือกใช้สำนวนภาษาที่ไม่เป็นทางการ ใช้ภาษาเฉพาะกลุ่มได้เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ แต่กรณีการเขียนแนะนำตนเองต่อบุคคลที่ไม่รู้จักและมีวัตถุประสงค์ที่เป็นทางการ ควรเลือกใช้สำนวนภาษาที่เป็นทางการ เรียบเรียงให้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา ไม่ควรใช้ภาษาเฉพาะกลุ่ม และตรวจสอบข้อมูลที่เสนอให้ถี่ถ้วนว่าถูกต้องหรือไม่

๔. พิจารณาความถูกต้อง ความครบถ้วน และความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่นำเสนอ เพราะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านยอมรับว่าผู้เขียน กล่าวเกินจริงหรือการเสนอข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้อง ย่อมส่งผลให้ผู้อ่านไม่เชื่อถือและไม่เข้าใจผู้เขียนได้ ข้อมูลที่ควรมีในการเขียนแนะนำตนเอง มีดังนี้

๕. การเขียนแนะนำตนเองในปัจจุบัน นิยมให้มีผู้รับรองด้วย ซึ่งนักเรียนควรพิจารณาบุคคลที่มีคุณวุฒิมาเป็นผู้รับรอง เช่น ครูประจำชั้น ครูประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้การเขียนของนักเรียนมีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับมากขึ้น

ตัวอย่างการเขียนแนะนำตนเอง (ภาษาไทย)

มุมเล็กๆของข้าพเจ้า

สวัสดีครับ

ผมชื่อเด็กชายเรืองฤทธิ์ ทรัพย์รุ่งเรือง ชื่อเล่น บอม เกิดวันที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ อายุ ๑๓ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๕๑/๔ ถนนนนทบุรี๒ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนปัญญาเลิศล้ำ ครอบครัวของผมมีสมาชิก ๔ คน คือ แม่ ผม และน้องชาย พ่อและแม่ของผมมีอาชีพรับราชการ ส่วนน้องชายของผมกำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนเดียวกับผม

ด้านอุปนิสัยส่วนตัว ผมชอบรับประทานอาหารประเภทไข่ เช่น ไข่เจียว ไข่ดาว ไข่ต้ม ไข่ตุ๋น ไข่ลวก ฯลฯ ส่วนผลไม้ที่ชอบรับประทาน คือ เงาะ ส่วนด้านการศึกษา ผมชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เนื่องจากเป็นวิชาที่ใช้หลักของเหตุผลและทำลายความสามารถของตนเอง

งานอดิเรกของผม คือ เล่นบาสเกตบอล ผมชอบเล่นกีฬาชนิดนี้มาก เพราะมันสนุกสนานที่ได้ร่วมเล่นกับเพื่อนหลายคน ทำให้พวกเรารู้สึกดีกัน นอกจากนี้การเล่นกีฬายังทำให้ร่างกายแข็งแรง และมีน้ำใจนักกีฬาอีกด้วย

อนาคตผมอยากเป็นตำรวจเพราะผมอยากดูแลบ้านเมืองให้ปลอดภัยจากเหล่าผู้ร้ายและคอยปกป้องคนดีเพื่อที่สังคมเราจะได้สงบสุข ผมจึงยึดมั่นในคำสอนของบิดา มารดา ที่มักจะบอกผมเสมอว่า “ทำอะไรก็ได้ แต่ให้อยู่บนพื้นฐานของความดีและไม่ทำให้อื่นเดือดร้อน” ผมจึงปฏิบัติตามหลักการข้อนี้ และหวังว่าในอนาคต ผมจะพัฒนาตนเองไปสู่ความสำเร็จอย่างที่ตั้งใจไว้

ตัวอย่างการเขียนแนะนำตนเอง (ภาษาอังกฤษ)

Let me introduce myself. My name is. SUWIMON ฉันขออนุญาตแนะนำตัวเอง ดิฉันชื่อสุวิมล

My nickname is SU ชื่อเล่นของฉันคือ สุ

I am studying at Click-kid School. ฉันกำลังศึกษาอยู่โรงเรียนคลิกคิดส์

I am studying in grade 5. ฉันกำลังเรียนอยู่ประถมศึกษาปีที่ 5

I live in Bangkok .ฉันอาศัยอยู่ที่กรุงเทพมหานคร

I live with my parents. ฉันอยู่กับพ่อแม่

I have two older brother and younger sister. ฉันมีพี่ชาย 2 คนและน้องสาวอีก 1 คน

My hobby is drawing pictures. งานอดิเรกของฉันคือวาดภาพ

My favorite sport is badminton. กีฬาที่ฉันชื่นชอบคือกีฬาแบดมินตัน

บันทึกผลหลังการสอน

๑. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน
(นางวิภาวดี กันทะกะ)
ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔
(บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พัฒนาทักษะการเขียน
รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รายวิชา ภาษาไทย ๑
ภาคเรียนที่ ๑

เรื่อง การเขียนเรียงความ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๒ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสารเขียนเรียงความย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ
เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ม๒/๒ ม.๑/๔ เขียนเรียงความโดยใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องสละสลวยน่าอ่าน

สาระสำคัญ

การเขียนเรียงความเป็นการนำถ้อยคำมาผูกเป็นประโยคเรียบเรียงเป็นเรื่องราวเพื่อแสดงความรู้ ความเข้าใจ
ความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้เขียนในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยสำนวนภาษาที่
สละสลวยน่าอ่านและเกิดการจรรโลงสังคมอย่างยั่งยืน

สาระการเรียนรู้/เนื้อหาย่อย

ด้านความรู้ (K)

๑. หลักการเขียนเรียงความและองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ
๒. ศีกรูปแบบของการเขียนเรียงความ
๓. การวางโครงเรื่อง
๔. เขียนเรียงความเรื่อง “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สวนสมุนไพร”

ด้านทักษะ/กระบวนการ

วิธีการสืบเสาะหาความรู้(Inquiry Method : ๕E)

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

หลักการเขียนเรียงความ

ภาระงาน / ชิ้นงาน

๑. การเขียนเรียงความ เรื่อง “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สวนสมุนไพร”
๒. การถอดบทเรียนจากการเขียนเรียงความ

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงาน	ใบงาน	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมินผล : การเขียนเรียงความ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ควรปรับปรุง (๑)
๑. องค์ประกอบและความคิดสร้างสรรค์	มีค่านำ เนื้อเรื่อง สรุปรูปการนำเสนอที่น่าสนใจมีข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้และมีความคิดสร้างสรรค์	ขาดค่านำ แต่การนำเสนอที่น่าสนใจ มีข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้บ้างมีความคิดสร้างสรรค์	ขาดค่านำ ขาดส่วนสรุป แต่การนำเสนอที่น่าสนใจมีข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้บ้าง แสดงความคิดสร้างสรรค์น้อย	การเขียนไม่ลำดับตามองค์ประกอบการนำเสนอไม่น่าสนใจ ขาดหลักฐานข้อเท็จจริงและความคิดสร้างสรรค์
๒. เนื้อหาสาระ	เนื้อหาสัมพันธ์กับชื่อเรื่อง มีประเด็นที่น่าสนใจ มีหลักฐานข้อเท็จจริงที่สามารถพิสูจน์อ้างอิงได้	เนื้อหาสัมพันธ์กับชื่อเรื่อง มีประเด็นที่น่าสนใจ มีหลักฐานข้อเท็จจริงที่เพียงบางส่วน	เนื้อหาไม่สัมพันธ์กับชื่อเรื่อง มีหลักฐานข้อเท็จจริงเพียงบางส่วน	ได้สาระน้อย ไม่มีหลักฐานข้อเท็จจริง
๓. สำนวนภาษา	สำนวนภาษาสุภาพ สละสลวย ใช้ถ้อยคำเหมาะสมสื่อความหมายตรงการลำดับความชัดเจนไม่วกวน	สำนวนภาษาสุภาพ สละสลวย ใช้ถ้อยคำไม่เหมาะสมไม่เกิน ๑- ๒ แห่ง การลำดับความไม่วกวน	สำนวนภาษาสุภาพ สละสลวย ใช้ถ้อยคำไม่เหมาะสมไม่เกิน ๓- ๕ แห่ง การลำดับความไม่วกวน	สำนวนภาษาไม่ สละสลวย ใช้ถ้อยคำไม่ตรงความหมาย การลำดับข้อความสับสนวกวน
๔. อักษรวิธี	ใช้อักษรวิธีต่างๆ และสะกดคำถูกต้องทั้งหมด	ใช้อักษรวิธีต่างๆ และสะกดคำผิด ๑-๕ แห่ง	ใช้อักษรวิธีต่างๆ และสะกดคำผิด ๖- ๑๐ แห่ง	ใช้อักษรวิธีต่างๆ และสะกดคำผิด ๑๑- ๑๕ แห่ง
๕. ความสะอาดเรียบร้อย	สะอาดไม่มีรอยลบ ใช้เลขไทย ตัวอักษรสม่ำเสมอ เป็นระเบียบ อ่านง่าย	มีรอยลบ ๒ แห่ง ใช้เลขไทย ตัวอักษรสม่ำเสมอ เป็นระเบียบอ่านง่าย	มีรอยลบ ๓-๕ แห่ง ใช้เลขไทยบ้าง ตัวอักษรไม่สม่ำเสมอ	มีรอยลบตั้งแต่ ๖ แห่ง ไม่ใช้เลขไทยตัวอักษรไม่สม่ำเสมอ อ่านยาก

กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง

ชั่วโมงที่ ๑ วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : ๕E)

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องการเขียนเรียงความ จากนั้นครูให้นักเรียนที่มีประสบการณ์ในการเขียนเรียงความส่งเข้าประกวดเล่าประสบการณ์และวิธีการเขียนเรียงความให้ เพื่อนฟัง (ครูและนักเรียน : มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันและสังคม)

๒. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

Q : การเขียนเรียงความ สิ่งที่สำคัญที่สุดในการเขียนคืออะไร

Q : นักเรียนจะใช้ภาษาไทยในเขียนเรียงความอย่างไรที่น่าสนใจ ถูกต้อง ตามรูปแบบ

๓. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๓ คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน แล้วให้กำหนดหมายเลขประจำตัวเป็นหมายเลข ๑-๓ เรียกว่า กลุ่มบ้าน (ครู : พอประมาณ)

๔. นักเรียนที่มีหมายเลขเดียวกันจากกลุ่มบ้านมารวมกันเป็นกลุ่มใหม่ เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อศึกษา และสืบค้นความรู้เรื่อง การเขียนเรียงความ จากหนังสือเรียนและใบความรู้ ตามประเด็นที่ครูกำหนด (**นักเรียน : ความรู้**)

- กลุ่มหมายเลข ๑ ศึกษาและสืบค้นการเขียนเรียงความ: การเขียนคำนำ
- กลุ่มหมายเลข ๒ ศึกษาและสืบค้นการเขียนเรียงความ: การเขียนเนื้อเรื่อง
- กลุ่มหมายเลข ๓ ศึกษาและสืบค้นการเขียนเรียงความ: การเขียนสรุป
(กลุ่มที่ศึกษาหมายเลขเดียวกันอาจมีหลายกลุ่ม ขึ้นอยู่กับจำนวนของนักเรียน)

๕. สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่มวางแผนการทำงานร่วมกันและแบ่งหน้าที่ในการศึกษาและสืบค้นความรู้ (**นักเรียน : ความรู้ คุณธรรม พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน วัตถุ สิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม**)

๖. สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมกันอธิบายและสรุปความรู้ร่วมกัน แล้วร่วมกันทำใบงานตามที่ครูกำหนด (**นักเรียน : ความรู้ มีเหตุผลและสังคม / ครู : พอประมาณ**)

- กลุ่มหมายเลข ๑ ทำใบงานที่ ๑ เรื่อง การเขียนคำนำ
- กลุ่มหมายเลข ๒ ทำใบงานที่ ๒ เรื่อง การเขียนเนื้อเรื่อง
- กลุ่มหมายเลข ๓ ทำใบงานที่ ๓ เรื่อง การเขียนสรุป

๗. นักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมกันอภิปรายและตอบคำถาม จากใบงานที่กลุ่มได้รับจนทุกคนมีความรู้กระจ่างชัดในส่วนประกอบเรียงความที่ศึกษาเป็นอย่างดี แล้วสรุปผล ลงในใบงานและนำเสนอครูตรวจ (**นักเรียน : ความรู้ มีภูมิคุ้มกัน / ครู : คุณธรรม**)

๘. สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปยังกลุ่มบ้านและผลัดกันอธิบายความรู้เรื่อง การเขียนเรียงความ โดยเริ่มจากหมายเลข ๑ ๒ ๓ ตามลำดับ (**นักเรียน : ความรู้ พอประมาณ วัตถุ สิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม**)

๑๐. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการเขียนเรียงความ และส่วนประกอบของการเขียนเรียงความ (**นักเรียน : ความรู้ พอประมาณ วัตถุ สิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม**)

Q : การเขียนเรียงความตามรูปแบบที่ถูกต้องมีส่วนประกอบอะไรบ้าง

Q : ส่วนประกอบของเรียงความแต่ละส่วนมีลักษณะการเขียนอย่างไร

๑๑. นักเรียนทำใบงานที่ ๔ เรื่อง การเขียนส่วนประกอบของเรียงความ เป็นรายบุคคล เมื่อทำเสร็จแล้วให้ตรวจความเรียบร้อยก่อนนำเสนอครูตรวจ (**นักเรียน : ความรู้ คุณธรรม พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน วัตถุ สิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม**)

๑๒. ครูตรวจใบงานที่ ๔ แล้วประเมินผลการเขียนส่วนประกอบของเรียงความ เป็นรายบุคคล เพื่อให้นักเรียนนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์ (**ครู : ความรู้ คุณธรรม มีเหตุผล**)

ชั่วโมงที่ ๒ วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ

๑. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด (**นักเรียน : ความรู้ มีเหตุผล**)

Q : การเขียนเรียงความแต่ละส่วนมีความแตกต่างกันอย่างไร

๒. ครูนำตัวอย่างเรียงความ มาแจกให้นักเรียนศึกษา เพื่อให้ นักเรียนสังเกตส่วนประกอบของการเขียนเรียงความ และการใช้คำต่างๆ (**ครู : ความรู้ พอประมาณ วัตถุ**)

๓. นักเรียนรวมกลุ่มเดิม (จากชั่วโมงที่ ๑) จากนั้นให้แต่ละกลุ่มวิเคราะห์ตัวอย่างเรียงความ ตามประเด็นที่ครูกำหนด (**นักเรียน : ความรู้ คุณธรรม พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน วัตถุ สิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม**)

๑) ลักษณะของการเขียน

๒) การนำเสนอข้อเท็จจริงและความรู้สึก

๓) การใช้คำพรรณนาต่างๆ ที่ทำให้เห็นภาพ

๔) ส่วนประกอบของการเขียนเรียงความ

๔. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปผลการวิเคราะห์ตัวอย่างเรียงความ (ครู : ความรู้ มีเหตุผล /นักเรียน : ความรู้ มีเหตุผล)

๕. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด (นักเรียน : ความรู้ มีเหตุผล)

Q : จากตัวอย่างเรียงความที่นักเรียนศึกษา นักเรียนคิดว่าเรียงความนี้มีส่วนประกอบครบถูกต้องตามหลักการเขียนหรือไม่

Q : การใช้ภาษาในการเขียนเรียงความ มีวิธีการใช้อย่างไร

๖. นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับ “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สวนสมุนไพร” โดยตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสม และใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา (นักเรียน : ความรู้ พอประมาณ มีเหตุผล)

๗. นักเรียนตรวจสอบงานเขียนของตน โดยพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาสาระ การใช้ภาษาการเขียนสะกดคำ การลำดับเรื่อง ปรับปรุงงานเขียนเรียงความให้มีความชัดเจน ถูกต้อง และเหมาะสมและถูกต้องตามองค์ประกอบของเรียงความ แล้วนำเสนอเพื่อให้ครู (นักเรียน : ความรู้ คุณธรรม พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน วัตถุ สิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม)

๘. ครูประเมินผลการเขียนเรียงความของนักเรียนและเลือกผลงานการเขียนดีเด่นจัดแสดงไว้บนป้ายนิเทศ (ครู : ความรู้ คุณธรรม)

แนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้

ความรู้ที่ครูต้องมีก่อนสอน		คุณธรรมของครู	
๑. รูปแบบการเขียนเรียงความ ๒. หลักการเขียนเรียงความ ๓. การใช้ภาษาในการเขียนเรียงความ ๔. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๕. เกณฑ์การประเมินผลการเขียนเรียงความ		๑. ความรักเมตตาศิษย์ ๒. มีความรับผิดชอบ ๓. มีความยุติธรรม ๔. ตรงต่อเวลา	
หลักพอเพียง ประเด็น	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
เนื้อหา	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาและรูปแบบการเขียนเรียงความสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด เหมาะสมกับเวลาที่กำหนด - การใช้ภาษาในการเขียนเรียงความเหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ 	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้นักเรียนเขียนเรียงความได้ถูกต้องตามรูปแบบและใช้ภาษาในการเขียนได้ถูกต้องเหมาะสม 	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนเรียงความได้ถูกต้องตามรูปแบบและใช้ภาษาในการเขียนได้ถูกต้องเหมาะสม
เวลา	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเวลาในแต่ละกิจกรรมเหมาะสมกับกิจกรรมและวัยของผู้เรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามที่ออกแบบไว้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้เวลาได้คุ้มค่าเหมาะสมไม่ส่งผลกระทบต่อตนเอง ผู้เรียนและเพื่อนร่วมงาน
การจัดกิจกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งกลุ่มนักเรียนได้พอดีกับจำนวนนักเรียน - กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับเวลาที่กำหนด - มอบหมายภาระงานและชิ้นงานเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน และสอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมได้ตามความสามารถ - เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนด - นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับภาระงานได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสามารถ - เตรียมใบความรู้ตามลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ - สังเกตพฤติกรรมและให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหา
สื่อ/อุปกรณ์	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนใบความรู้ ใบงาน ตัวอย่างการเขียนเรียงความเหมาะสมกับกิจกรรม และปริมาณเพียงพอกับจำนวนนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมได้จริงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ 	<ul style="list-style-type: none"> - เตรียมใบความรู้และตัวอย่างการเขียนเรียงความให้พร้อมก่อนการจัดกิจกรรม - มีลำดับการใช้สื่ออย่างเป็นระบบ
หลักพอเพียง ประเด็น	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
แหล่งเรียนรู้/ ฐานการเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนได้เรียนรู้กับแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของผู้เรียน เป็นสิ่งที่หาง่าย ไม่ต้องลงทุนมาก และเกิดผลคุ้มค่า - สวนสมุนไพรมناسبةกับกิจกรรมที่จัด 	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้นักเรียนนำความรู้จากสวนสมุนไพรมาใช้ในการเขียนเรียงความสอดคล้องตามตัวชี้วัด 	<ul style="list-style-type: none"> - ดูแล สวนสมุนไพรให้คงสภาพและสมบูรณ์
การประเมินผล	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแบบประเมินผลงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้การประเมินผล 	<ul style="list-style-type: none"> - วางแผนการวัด/

	และประเมินพฤติกรรมได้ เหมาะสมกับเป้าหมายการ เรียนรู้	การเขียนเรียงความสอดคล้อง ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	ประเมินผลตามขั้นตอน ของการจัดกิจกรรม - แบบประเมินผลมีการ ตรวจสอบความเที่ยงตรง ในการวัดตามตัวชี้วัด
--	--	---	--

ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
แผนการเรียนรู้ “ การเขียนเรียงความ ” ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เวลา ๒ ชั่วโมง

๑. ได้เรียนรู้หลักคิดและฝึกปฏิบัติตนตามหลัก ปศพพ. ดังนี้

ความรู้ ๑. กระบวนการคิดในการเขียนเรียงความ ๒. หลักและรูปแบบการเขียนเรียงความ ๓. การใช้ภาษาและสำนวนโวหารในการเขียน ๔. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	คุณธรรม ๑. ความสามัคคีในกลุ่ม ๒. การยอมรับความคิดเห็นในกลุ่ม ๓. เขียนเรียงความได้อย่างมีมารยาทละเอียดและ รอบคอบ ๔. มีความรับผิดชอบ และมีวินัยในตนเอง ส่งงานตาม เวลาที่กำหนด	
พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
๑. นักเรียนใช้เวลาในการเขียนเรียงความ ได้อย่างเหมาะสม ๒. นักเรียนกำหนดเนื้อหาได้เหมาะสมกับ เกณฑ์การประเมินการเขียน เรียงความ ๓. นักเรียนเขียนเรียงความได้ตามเกณฑ์ที่ กำหนด(จำนวนบรรทัด) ๔. นักเรียนกำหนดหน้าที่ของสมาชิก ภายในกลุ่มได้เหมาะสมกับศักยภาพ ของแต่ละคน	๑. นักเรียนวิเคราะห์ตัวอย่าง เรียงความได้เหมาะสม ๒. การเรียนรู้เรื่องการเขียน เรียงความเป็นกระบวนการหนึ่งในการ ใช้ทักษะในการเขียน ๓. นักเรียนนำความรู้มาทำใบงานได้อย่าง ถูกต้องเหมาะสม	๑. นักเรียนมีทักษะทางการเขียน เรียงความ ใช้ภาษาได้เหมาะสม ๒. นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าทาง ภาษา ๓. นักเรียนมีทักษะในการวางแผน ในการทำงาน

๒. ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ชีวิตที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ๔ มิติตามหลัก ปศพพ. ดังนี้

องค์ประกอบ	ด้าน			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	- มีความรู้เรื่องวิถี การศึกษาจากใบ ความรู้และศึกษา ใบความรู้ได้อย่าง ถูกต้อง	- มีความรู้ในการ ทำงานร่วมกับผู้อื่น ยอมรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น	- มีความรู้เรื่อง การอนุรักษ์สวน สมุนไพร	- มีความรู้ความ เข้าใจด้านการใช้ ภาษาในการเขียน
ทักษะ	- มีทักษะการใช้ ใบความรู้และใบงาน ให้เกิดคุณค่าสูงสุด	- มีทักษะ กระบวนการในการ ทำงานร่วมกับผู้อื่น ยอมรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น	- ร่วมเป็นส่วนหนึ่ง ในการอนุรักษ์ สมุนไพรของไทย	- ใช้ภาษาในการ เขียนได้ถูกต้อง เหมาะสม
ค่านิยม	- เห็นความสำคัญ	- มีความรับผิดชอบ	- มีจิตสำนึกในการ	- สืบสานและอนุรักษ์

	ของการใช้ ใบความรู้และ ใบงานในการศึกษา อย่างประหยัดและ คุ้มค่า	ต่อคำพูดและการ กระทำของตน - ยอมรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น	อนุรักษ์สมุนไพรร ผ่านการเขียน เรียงความ	การใช้ภาษา
--	--	--	---	------------

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑
๒. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การเขียนคำนำ
๓. ใบงานที่ ๒ เรื่อง การเขียนเนื้อเรื่อง
๔. ใบงานที่ ๓ เรื่อง การเขียนสรุป
๕. ใบงานที่ ๔ เรื่อง การเขียนส่วนประกอบของเรียงความ
๖. ใบงานที่ ๕ เรื่อง การเขียนเรียงความ
๗. แหล่งเรียนรู้ “สวนสมุนไพร”
 - <http://www.kanzuksa.com/Radio.asp?data=๑๗๔>

ใบความรู้
เรื่อง การเขียนเรียงความ
วิชาภาษาไทย (ท๒๑๐๑) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรียงความ คือ การแสดงความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจของเราให้ผู้อื่นทราบ

การเขียนเรียงความ มีหลัก ๓ ประการ คือ

คำนำคือ การเชิญชวนให้ผู้อ่านเกิดความสนใจอยากอ่าน การเริ่มเรื่องถือว่าเป็นตอนสำคัญมากผู้อ่านจะรู้สึกว่าการนำอ่านหรือไม่ขึ้นอยู่กับคำนำ ดังนั้นคำนำไม่ควรจะยาวนัก

เนื้อเรื่องคือ เนื้อความซึ่งเป็นสาระสำคัญ จึงต้องวางโครงเรื่องและจัดลำดับเรื่องให้ดำเนินไปตามลำดับ การวางโครงเรื่องจะช่วยให้ข้อความเกี่ยวเนื่องกันไป ไม่สับสนหรือวกวน

สรุป คือ การปิดเรื่อง จึงควรจะมีวิธีทิ้งท้ายให้ผู้อ่านนึกถึงเรื่องของเรานี้ มีแนวความคิดอันคมคายให้ผู้อ่านสนใจติดตาม

ลักษณะสำคัญของเรียงความ มี ๓ ประการ คือ

เอกภาพคือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียว เรียงความเรื่องหนึ่ง ๆ จะต้องมีความและความมุ่งหมายอันสำคัญ แต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

สัมพันธภาพคือ ความเกี่ยวโยงความต่าง ๆ จะต้องดำเนินไปเป็นลำดับต่อเนื่องกัน เนื้อความต่อเนื่องกัน ประดุจลูกโซ่ อย่าให้เนื้อความขาดห้วงและต้องชัดเจนไม่คลุมเครือ

สารัตถภาพคือ การเน้นใจความที่สำคัญ ความใดที่สนับสนุนเนื้อเรื่องให้เด่นชัดจะต้องอยู่ในที่ที่เด่น เรียงความเรื่องหนึ่ง ๆ ย่อมแบ่งเป็นตอนย่อย ๆ จะเห็นได้จากย่อหน้า จะเขียนเรียงความโดยปราศจากย่อหน้าไม่ได้ เพราะเรียงความเรื่องหนึ่ง ย่อมมีเนื้อความสำคัญหลาย ๆ ตอนรวมกันเป็นเรื่อง เช่น จะเขียนเรื่องประวัติศรีปราชญ์ ควรจะกล่าวถึง

๑. ปฐมวัย ที่เกิด เวลาเกิด บรรพบุรุษ
๒. การศึกษาในเบื้องต้น
๓. ชีวิตเมื่อเติบโต ผลงานที่ได้ทำไว้ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น
๔. บั้นปลายของชีวิต กล่าวถึงเวลาตาย เหตุที่ตาย ตายที่ไหน
๕. เกียรติคุณ

การวางโครงเรื่อง

การวางโครงเรื่องเป็นสิ่งสำคัญยิ่งของการเขียนเรียงความ เรื่องจะน่าอ่านหรือไม่ โครงเรื่องมีส่วนช่วยได้มาก

การใช้สำนวนโวหารในการเขียน

โวหารที่ใช้ในการเขียนเรียงความ โดยทั่วไปมี ๕ โวหาร คือ

๑. บรรยายโวหารคือ การเล่าเรื่องตามที่รู้ ตามที่ได้ประสบพบเห็นมา เช่น การเขียนบทความ เล่านิทาน เล่านิยายต่างๆ เล่าประวัติบุคคล สถานที่ ฯลฯ ข้อสำคัญในการเขียนบรรยายโวหาร คือ ต้องมีความรู้ทั้งภาษาและเรื่องราวดี และมีศิลปะในการแต่งดี แต่งให้เข้าใจง่าย

๒. พรรณนาโวหารคือ การแสดงชี้แจงโดยละเอียดประณีตนอกจากให้ผู้อ่านเข้าใจแล้วยังใส่ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามด้วย เช่น พรรณนาความสวยงามของบ้านเมือง สถานที่ บุคคล คุณความดี เกียรติคุณ พรรณนาความรู้สึกต่าง ๆ เช่น รัก โกรธ ริษยา วัหเว เสรี เสียใจ เป็นต้น

๓. **เทศนาโวหาร**คือ ส่วนที่อธิบายให้ประจักษ์ในเหตุผล หรือชี้แจงให้เห็นคุณและโทษ เจตนาให้ผู้อ่านผู้ฟัง เชื่อถือตาม ได้แก่ เรื่องอธิบายหรือไขความพิสุจน์ข้อเท็จจริง ชี้แจงเหตุผลอธิบายคุณ และโทษและแนะนำสั่งสอน เป็นต้น

๔. **สารกโวหาร**คือ ยกตัวอย่างประกอบ เพื่อให้ผู้อ่านผู้ฟังเข้าใจเรื่องนั้นชัดเจนยิ่งขึ้น อาจยกตัวอย่างบุคคล หรือตัวอย่างเหตุการณ์ หรือตัวอย่างนิทานมาแสดงก็ได้

๕. **อุปมาโวหาร**คือ ส่วนของความเปรียบเทียบ เพื่อประกอบความให้เด่นชัดขึ้น ซึ่งจะหาถ้อยคำมาอธิบายให้ เข้าใจได้ยาก ฉะนั้น ไม่มีอะไรดีไปกว่าชักนำเอาสิ่งที่ผู้อ่านผู้ฟังเคยเห็น เคยรู้จักมาเปรียบเทียบ

ลักษณะของเรียงความที่ดี

๑. ความคิดเป็นหัวใจสำคัญของเรียงความ เรียงความที่ดีต้องมีความคิดอ่านที่ดีทุกด้าน
๒. ความรอบรู้เป็นเครื่องประดับช่วยให้เรียงความมีค่ายิ่งขึ้น คือ ความรู้พิเศษในวิทยาการต่าง ๆ
๓. ความถูกต้องตามรูปแบบของเรียงความ มีคำนำ เนื้อเรื่อง สรุป เนื้อหาแต่ละตอนได้สัดส่วน
๔. มีความประณีตทั้งการเสนอความคิด ความรู้ และการใช้ภาษา
๕. มีการเลือกสรรคำ ใช้คำสั้น ๆ ที่เป็นคำไทยแท้ ประโยคไม่ซับซ้อน
๖. เลือกใช้คำที่มีความหมายแน่นอนไม่คลุมเครือ
๗. ใช้คำและความให้ถูกต้องตามระเบียบไวยากรณ์ เสนอความคิดที่ชอบด้วยเหตุผล
๘. ใช้โวหารถูกต้อง อ้างเหตุผลและเสนอความคิดเห็นจับใจผู้อ่าน

ข้อสังเกตบางประการในการเขียนเรียงความ

๑. ไม่ควรขีดเส้นใต้ข้อความที่ต้องการเน้น โดยถือเป็นมารยาทในการเขียนอย่างหนึ่งเพราะถือว่าผู้อ่านย่อมจะ จับความสำคัญของเนื้อเรื่องที่อ่านได้เอง ควรเน้นโดยการใช้ถ้อยคำเพื่อบ่งให้เห็นความสำคัญนั้น
๒. การเขียนเรียงความไม่ควรใช้ตัวเลขบอกแยกหัวข้อ เพราะใช้การย่อหน้าแทนอยู่แล้ว

ใบงานที่ ๑ การเขียนคำนำ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

การเขียนคำนำ

คำนำ เป็นข้อความที่เริ่มเรื่อง เป็นส่วนแรกของเรียงความ เป็นส่วนที่แสดงประเด็นหลักหรือจุดประสงค์ของเรื่อง ทำหน้าที่ดึงดูดความสนใจพิถีพิถัน คำนี้ถึงเรื่องที่จะเขียนนอกจากจะเป็นการบอกผู้อ่านถึงเนื้อหาที่น่าสนใจและยังเป็น การเร้าความสนใจให้อยากอ่านเรื่องจนจบ การเขียนคำนำเน้นศิลปะในการใช้ภาษาแสดงความรู้สึกรักใคร่คิดของผู้เขียนเพื่อเร้าใจผู้อ่านให้ติดตามอยากอ่านเรื่องต่อไป การเขียนคำนำเพื่อเร้าความสนใจนั้นมีหลายวิธีแล้วแต่ผู้เขียนจะเลือกตามความเหมาะสม การเขียนคำนำอาจนำด้วยปัญหาเร่งด่วนหรือหัวข้อที่กำลังเป็นเรื่องที่น่าสนใจ คำถาม การเล่าเรื่องที่จะเขียน การยกคำพูดข้อความหรือสุภาษิตที่น่าสนใจ บทร้อยกรอง การอธิบายความเป็นมาของเรื่องการบอกจุดประสงค์ของการเขียน การให้คำจำกัดความของคำสำคัญของเรื่องที่จะเขียน แรงแบบดลใจแล้วขยายความนั้นด้วยภาษาที่

กระชับรัดกุม คำนำมีหลายแบบ เช่น แบบขึ้นต้นด้วยส่วนรวมไปสู่เรื่องเฉพาะแบบมุ่งตรงสู่เรื่องแบบขึ้นต้นด้วยความตรงกันข้ามและเป็นปัญหาให้คิดแบบขึ้นต้นด้วยการเล่าเรื่องแบบที่ทำให้เกิดความพิศวงทั้งนี้จะเลือกใช้แบบใดย่อมขึ้นอยู่กับเรื่องที่จะเขียนด้วย ควรมีความยาว ร้อยละ ๑๐ -๑๕ ของเรียงความทั้งหมด

๑. คำนำของเรียงความมีหน้าตาอย่างไร

.....

๒. การเขียนคำนำมีจุดเน้นอย่างไร

.....

.....

๓. การเลือกเขียนคำนำมีวิธีการเลือกอย่างไร

.....

๔. “เหตุใดเยาวชนไทยจึงใส่ใจกับวัฒนธรรมต่างชาติ” ข้อความนี้เป็นการเขียนคำนำแบบใด

.....

เฉลยใบงานที่ ๑ การเขียนคำนำ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

การเขียนคำนำ

คำนำ เป็นข้อความที่เริ่มเรื่อง เป็นส่วนแรกของเรียงความ เป็นส่วนที่แสดงประเด็นหลักหรือจุดประสงค์ของเรื่องทำหน้าที่ดึงดูดความสนใจพิถีพิถัน คำนี้ถึงเรื่องที่จะเขียนนอกจากจะเป็นการบอกผู้อ่านถึงเนื้อหาที่น่าสนใจและยังเป็น การเร้าความสนใจให้อยากอ่านเรื่องจนจบ การเขียนคำนำเน้นศิลปะในการใช้ภาษาแสดงความรู้สึคนึกคิดของผู้เขียนเพื่อเร้าใจผู้อ่านให้ติดตามอยากอ่านเรื่องต่อไป การเขียนคำนำเพื่อเร้าความสนใจนั้นมีหลายวิธีแล้วแต่ผู้เขียนจะเลือกตามความเหมาะสม การเขียนคำนำอาจนำด้วยปัญหาเร่งด่วนหรือหัวข้อที่กำลังเป็นเรื่องที่น่าสนใจ คำถาม การเล่าเรื่องที่จะเขียน การยกคำพูดข้อความหรือสุภาษิตที่น่าสนใจ บทร้อยกรอง การอธิบายความเป็นมาของเรื่องการบอกจุดประสงค์ของการเขียน การให้คำจำกัดความของคำสำคัญของเรื่องที่จะเขียน แรงบันดาลใจแล้วขยายความนั้นด้วยภาษาที่กระชับรัดกุม คำนำมีหลายแบบ เช่น แบบขึ้นต้นด้วยส่วนรวมไปสู่เรื่องเฉพาะแบบมุ่งตรงสู่เรื่องแบบขึ้นต้นด้วยความตรงกันข้ามและเป็นปัญหาให้คิดแบบขึ้นต้นด้วยการเล่าเรื่องแบบที่ทำให้เกิดความพิศวงทั้งนี้จะเลือกใช้แบบใดขึ้นอยู่กับเรื่องที่จะเขียนด้วย ควรมีความยาว ร้อยละ ๑๐ - ๑๕ ของเรียงความทั้งหมด

๑. คำนำของเรียงความมีหน้าที่อย่างไร

เป็นส่วนที่แสดงประเด็นหลักหรือจุดประสงค์ของเรื่อง ทำหน้าที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน

๒. การเขียนคำนำมีจุดเน้นอย่างไร

การเขียนคำนำเน้นศิลปะในการใช้ภาษา แสดงความรู้สึคนึกคิดของผู้เขียน เพื่อเร้าใจผู้อ่านให้อยากติดตามอ่านเรื่องต่อไป

๓. การเลือกเขียนคำนำมีวิธีการเลือกอย่างไร

เลือกเขียนให้เหมาะสมกับเรื่องที่เขียน

๔. “เหตุใดเยาวชนไทยจึงใส่ใจกับวัฒนธรรมต่างชาติ” ข้อความนี้เป็นการเขียนคำนำแบบใด
เป็นการเขียนแบบเป็นปัญหาให้คิด

ใบงานที่ ๒
การเขียนเนื้อเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

การเขียนเนื้อเรื่อง

เนื้อเรื่องเป็นส่วนสำคัญและยาวที่สุดของเรียงความ ประกอบด้วย ความรู้ความคิด และข้อมูลที่ผู้เขียนค้นคว้า และเรียบเรียงอย่างเป็นระบบ ระเบียบ เป็นสาระสำคัญของเรื่องและผู้เขียนต้องแสดงความรู้หรือความคิดอย่างกว้างขวางถูกต้องและสมบูรณ์ ตรงตามหัวข้อเรื่องที่เขียน ผู้เขียนจะต้องคิดก่อนเป็นขั้นแรกว่า จะเลือกเขียนเรื่องอะไรและมีวัตถุประสงค์ใดในการเขียนเรื่องนั้นๆ

จุดประสงค์ในการเขียนเรียงความมี ๔ ประการ คือ

๑) เพื่อให้ข้อเท็จจริงแก่ผู้อ่าน	๒) เพื่อโน้มน้าวใจผู้อ่าน
๓) เพื่อให้ความบันเทิง	๔) เพื่อส่งเสริมการใช้ความคิดของผู้อ่านให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

การกำหนดจุดประสงค์ที่แตกต่างกันจะทำให้เนื้อหาของงานเขียนต่างกันด้วย ผู้เขียนต้องวางโครงเรื่องไว้ก่อนที่จะลงมือเขียนแบ่งเนื้อหาเป็นย่อหน้าต่างๆ ในย่อหน้าหนึ่งจะมีความคิดเป็นหลักสำคัญเพียงความคิดเดียวแต่ละย่อหน้าต้องมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันและสื่อความหมายได้ชัดเจน ส่วนของเนื้อเรื่องนี้ควรได้อำงอุทาหรณ์ต่างๆ มาประกอบเป็นเชิงสาธกโวหารเทศนาโวหารอุปมาโวหารและอาจเสนอบทกลอนที่เกี่ยวข้องมาประกอบด้วยจะทำให้เรียงความมีสีสันและคุณค่ามากยิ่งขึ้น ควรมีความยาว ร้อยละ ๗๐ - ๘๐ ของเรียงความทั้งหมด

๑. เนื้อเรื่องเรียงความมีส่วนประกอบอะไรบ้าง

.....

๒. การเขียนเนื้อเรื่องเรียงความจะต้องนำเสนออย่างไร

.....

๓. จุดประสงค์ในการเขียนเรียงความมีกี่ประการ

.....

๔. การกำหนดจุดประสงค์ในการเขียนต่างกัน มีผลต่อเรียงความอย่างไร

.....

๕. ก่อนที่จะลงมือเขียนเรียงความผู้เขียนต้องทำสิ่งใดก่อน

.....

เฉลยใบงานที่ ๒
การเขียนเนื้อเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

การเขียนเนื้อเรื่อง

เนื้อเรื่องเป็นส่วนสำคัญและยาวที่สุดของเรียงความ ประกอบด้วย ความรู้ความคิด และข้อมูลที่ผู้เขียนค้นคว้า และเรียบเรียงอย่างเป็นระบบ ระเบียบ เป็นสาระสำคัญของเรื่องและผู้เขียนต้องแสดงความรู้หรือความคิดอย่างกว้างขวางถูกต้องและสมบูรณ์ ตรงตามหัวข้อเรื่องที่เขียน ผู้เขียนจะต้องคิดก่อนเป็นขั้นแรกว่า จะเลือกเขียนเรื่องอะไรและมีวัตถุประสงค์ใดในการเขียนเรื่องนั้นๆ

จุดประสงค์ในการเขียนเรียงความมี ๔ ประการ คือ

๑) เพื่อให้ข้อเท็จจริงแก่ผู้อ่าน	๒) เพื่อโน้มน้าวใจผู้อ่าน
๓) เพื่อให้ความบันเทิง	๔) เพื่อส่งเสริมการใช้ความคิดของผู้อ่านให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

การกำหนดจุดประสงค์ที่แตกต่างกันจะทำให้เนื้อหาของงานเขียนต่างกันด้วย ผู้เขียนต้องวางโครงเรื่องไว้ก่อนที่จะลงมือเขียนแบ่งเนื้อหาเป็นย่อหน้าต่างๆ ในย่อหน้าหนึ่งจะมีความคิดเป็นหลักสำคัญเพียงความคิดเดียวแต่ละย่อหน้าต้องมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันและสื่อความหมายได้ชัดเจน ส่วนของเนื้อเรื่องนี้ควรได้อ้างอุทาหรณ์ต่างๆ มาประกอบเป็นเชิงสาธกโวหารเทศนาโวหารอุปมาโวหารและอาจเสนอบทกลอนที่เกี่ยวข้องมาประกอบด้วยจะทำให้เรียงความมีสีสันและคุณค่ามากยิ่งขึ้น ควรมีความยาว ร้อยละ ๗๐ - ๘๐ ของเรียงความทั้งหมด

๑. เนื้อเรื่องเรียงความมีส่วนประกอบอะไรบ้าง
ประกอบด้วย ความรู้ ความคิด และข้อมูลที่ผู้เขียนค้นคว้า และเรียบเรียงอย่างเป็นระบบ ระเบียบ
๒. การเขียนเนื้อเรื่องเรียงความจะต้องนำเสนออย่างไร
ผู้เขียนต้องแสดงความรู้หรือความคิดอย่างกว้างขวาง ถูกต้องและสมบูรณ์ ตรงตามหัวข้อเรื่องที่เขียน
๓. จุดประสงค์ในการเขียนเรียงความมีกี่ประการ
มี ๔ ประการ คือ
 - ๑) เพื่อให้ข้อเท็จจริงแก่ผู้อ่าน
 - ๒) เพื่อโน้มน้าวใจผู้อ่าน
 - ๓) เพื่อให้ความบันเทิง
 - ๔) เพื่อส่งเสริมการใช้ความคิดของผู้อ่านให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
๔. การกำหนดจุดประสงค์ในการเขียนต่างกัน มีผลต่อเรียงความอย่างไร
การกำหนดจุดประสงค์ที่แตกต่างกัน จะทำให้เนื้อหาของงานเขียนต่างกัน
๕. ก่อนที่จะลงมือเขียนเรียงความผู้เขียนต้องทำสิ่งใดก่อน
จะต้องวางโครงเรื่องไว้ก่อนที่จะลงมือเขียน

ใบงานที่ ๒ การเขียนสรุป

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

การเขียนสรุป

สรุปเป็นส่วนสุดท้ายของเรียงความ เป็นการปิดเรื่อง เป็นส่วนที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเนื้อหาส่วนอื่นๆ โดยตลอด และเป็นส่วนที่บอกผู้อ่านว่าเรื่องราวที่เสนอมานั้นได้สิ้นสุดลงแล้วผู้เขียนจะทิ้งท้ายให้ ผู้อ่านเกิดความประทับใจสอดคล้องกับเรื่องที่เขียน กระชับรัดกุม ใช้ข้อความที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ ที่สำคัญคือ ต้องทำให้ผู้อ่านเข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียนอย่างแจ่มชัด ซึ่งการเขียนสรุปมีหลายวิธี เช่น ฝากข้อคิดและความประทับใจให้ผู้อ่านย้ำความคิดสำคัญของเรื่อง ชักชวนให้ปฏิบัติตาม ให้กำลังใจแก่ผู้อ่าน ตั้งคำถามที่ชวนให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบและยกคำพูด คำคม สุภาษิต หรือบทกวีที่น่าประทับใจ เป็นต้นไม่ใช่เป็นการย่อเรื่องที่ได้กล่าวมาแล้วแต่เป็นการทิ้งท้ายเรื่องให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างชัดเจนว่า ผู้เขียนต้องการอะไรโดยเขียนฝากข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่คนทั่วไปคิดไม่ถึงก็ได้ส่วนสรุปควรมีความยาวร้อยละ ๑๐ -๑๕ ของเรียงความทั้งหมด

๑. การเขียนสรุปมีหลักการเขียนอย่างไร

.....

.....

๒. “การแก้ปัญหาซื้อสิทธิ์ ขายเสียง ไม่ใช่หน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของคนไทยทั้งชาติ วันนี้ท่านได้ทำหน้าที่ของคนไทยโดยสมบูรณ์แล้วหรือยัง” ข้อความนี้ ควรเป็นการสรุปเรียงความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องใด และเป็นการสรุปแบบใด

.....

.....

๓. ส่วนสรุปมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๓ การเขียนสรุป

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

การเขียนสรุป

สรุปเป็นส่วนสุดท้ายของเรียงความ เป็นการปิดเรื่อง เป็นส่วนที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับเนื้อหาส่วนอื่นๆ โดยตลอด และเป็นส่วนที่บอกผู้อ่านว่าเรื่องราวที่เสนอมานั้นได้สิ้นสุดลงแล้วผู้เขียนจะทิ้งท้ายให้ ผู้อ่านเกิดความประทับใจสอดคล้องกับเรื่องที่เขียน กระชับรัดกุม ใช้ข้อความที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ ที่สำคัญคือ ต้องทำให้ผู้อ่านเข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียนอย่างแจ่มชัด ซึ่งการเขียนสรุปมีหลายวิธี เช่น ฝากข้อคิดและความประทับใจให้ผู้อ่านย้ำความคิดสำคัญของเรื่อง ชักชวนให้ปฏิบัติตาม ให้กำลังใจแก่ผู้อ่าน ตั้งคำถามที่ชวนให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบและยกคำพูด คำคม สุภาษิต หรือบทกวีที่น่าประทับใจ เป็นต้นไม่ใช่เป็นการย่อเรื่องที่ได้อ่มาแล้วแต่เป็นการทิ้งท้ายเรื่องให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างชัดเจนว่า ผู้เขียนต้องการอะไรโดยเขียนฝากข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่คนทั่วไปคิดไม่ถึงก็ได้ส่วนสรุปควรมีความยาวร้อยละ ๑๐ -๑๕ ของเรียงความทั้งหมด

๑. การเขียนสรุปมีหลักการเขียนอย่างไร

การเขียนสรุปต้องใช้ข้อความที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจและเข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียนอย่างแจ่มชัด

๒. “การแก้ปัญหาข้อสิทธิ ขายเสียง ไม่ใช่หน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของคนไทยทั้งชาติ วันนี้ท่านได้ทำหน้าที่ของคนไทยโดยสมบูรณ์แล้วหรือยัง” ข้อความนี้ ควรเป็นการสรุปเรียงความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องใด และเป็นการสรุปแบบใด

ควรเป็นเรียงความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นการสรุปแบบฝากข้อคิด

๓. ส่วนสรุปมีลักษณะอย่างไร

เป็นการปิดเรื่อง เป็นส่วนที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับเนื้อหาส่วนอื่นๆโดยตลอด และเป็นส่วนที่บอกผู้อ่านว่า เรื่องราวที่เสนอมานั้นได้สิ้นสุดลงแล้ว

ใบงานที่ ๔
การเขียนส่วนประกอบของเรียงความ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทบทวนเรื่องส่วนประกอบของเรียงความ แล้วนำมาเขียนเรียงความสั้นๆ เรื่องที่นักเรียนสนใจ ๑ เรื่อง ตามหลักการเขียนส่วนประกอบ

เรื่อง.....

คำนำ.....

เนื้อเรื่อง.....

สรุป.....

ตัวอย่าง การเขียนเรียงความเชิงพรรณนาตามความรู้สึก

วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๑ เป็นวันแห่งการสูญเสียใหญ่หลวงของปวงชนชาวไทย สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ สิ้นพระชนม์เมื่อเวลา ๒ นาฬิกา ๕๔ นาที ตามแถลงการณ์สำนักพระราชวัง ยังความวิปโยคโศกเศร้าอาลัยอย่างสุดซึ้งบังเกิดแก่พสกนิกรทั่วไป ทั้งภายในและนอกประเทศ

พอรุ่งสางข่าวได้แพร่สะพัดไปอย่างรวดเร็ว แม้จะเป็นที่คาดหมายกันล่วงหน้าจากที่ติดตามแถลงการณ์สำนักพระราชวังโดยตลอดก็ตาม ไม่นานนักบริเวณโรงพยาบาลศิริราชก็คลาคล่ำไปด้วยฝูงชนที่ทยอยกันไปเพื่อรอถวายความเคารพพระศพ สีดำของเสื้อผ้าที่ผู้คนสวมใส่ ใบหน้าที่หมองคล้ำ นัยน์ตาที่หลอ่ร้อนไปด้วยหยาดน้ำตาบอกรู้ว่าทุกดวงใจในถิ่นนั้นมองเศร้าเพียงใด นับเป็นอีกครั้งหนึ่งที่ชาวไทยรู้สึกสูญเสีย แต่ในความสูญเสียนั้นเราได้เห็นพลังและความจงรักภักดีที่คนไทย มีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ทุกคนอยากจะแบ่งเบาความโศกเศร้าที่สยดสยองจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและอยากถวายกำลังใจแด่พระองค์

การสิ้นพระชนม์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ครั้งนี้ ถือเป็นความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงของพสกนิกรชาวไทย ดังที่มีผู้ถ่ายทอดความรู้สึกถึงพระองค์ไว้ว่า

อาลัยพระเสด็จด้าว	แดนสวรรค์
ปวงประชาโศกศัลย์	ทั่วหล้า
ตะวันลับดับคงผืน	คืนรุ่ง อรุณแฮ
สูญเสียองค์ลับฟ้า	ลับแล้วลาไกล
หฤทัยปลงเปี่ยมเศร้า	โศกสลด
หมองหม่นพันพากย์พจน์	เทียบแท้
วรกายมิปรากฏ	แก่นตรนรานา
พระเกียรติพระคุณแล้	อยู่ยั่งยืนนรินทร์

(สโมสรรสมานมิตร : คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ, นิตยสารสกุลไทย)

๘. ส่วนที่เขียนแสดงความรู้สึกของการเขียนเรียงความคือข้อใด

ก. คำนำ

ข. เนื้อเรื่อง

ค. สรุป

ง. ชื่อเรื่อง

๙. “สิ่งมีชีวิตหลายเซลล์ ได้แก่ พืชและสัตว์ทั่วไป ร่างกายจะประกอบขึ้นจากเซลล์มากมายหลายล้านเซลล์ โดยเซลล์ที่มีลักษณะคล้ายกันหรือเป็นเซลล์ ชนิดเดียวกันมาอยู่ด้วยกัน ทำหน้าที่อย่างเดียวกัน เรียกกลุ่มเซลล์เหล่านี้ว่าเนื้อเยื่อ” ข้อความข้างต้นใช้โวหารชนิดใดในการเขียน

ก. พรรณนาโวหาร

ข. สาธกโวหาร

ค. เทศนาโวหาร

ง. บรรยายโวหาร

๑๐. ข้อใดใช้การเขียนแบบอธิบาย

ก. เต้าหู้มีกำเนิดมากกว่า ๒,๐๐๐ ปีในจีนแผ่นดินใหญ่ คนจีนถือว่าเต้าหู้เป็นอาหารที่มีคุณค่าสูง

ข. ตวงถั่วเหลือง นำมาแช่ล้างน้ำให้สะอาด แล้วนำไปบดเสร็จแล้วกรองกากออกจะได้น้ำเต้าหู้ดิบ

ค. เต้าหู้ราคาถูกแต่มีคุณค่าสูง คุณค่าทางโภชนาการที่โดดเด่นที่สุดของเต้าหู้คือโปรตีน

ง. เต้าหู้หลอดเป็นเต้าหู้เนื้อนิ่ม นิยมนำมาปรุงเป็นแกงจืด

เฉลยแบบทดสอบ
เรื่อง การเขียนเรียงความ

๑. ค
๒. ข
๓. ง
๔. ข
๕. ง
๖. ค
๗. ง
๘. ค
๙. ง
๑๐. ข

บันทึกผลหลังการสอน

๑. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน
(นางวิภาวดี กันทะกะ)
ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พัฒนาทักษะการเขียน

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รายวิชา ภาษาไทย ๑

ภาคเรียนที่ ๑

เรื่อง การเขียนบรรยาย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๒ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ท ๒.๑ ม.๑/๓ เขียนบรรยายประสบการณ์โดยระบุสาระสำคัญและรายละเอียดสนับสนุน

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเขียนบรรยายประสบการณ์ จะต้องมีความรู้เรื่องหลักการเขียนบรรยาย โดยระบุสาระสำคัญและรายละเอียดสนับสนุนของเรื่องราวจากประสบการณ์

สาระการเรียนรู้/เนื้อหาย่อย

ด้านความรู้ (K)

การบรรยายประสบการณ์

ด้านทักษะ/กระบวนการ

วิธีการแบบสืบเสาะหาความรู้(Inquiry Method : ๕E)

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

หลักการเขียนบรรยายประสบการณ์

ชิ้นงานหรือภาระงาน

การเขียนบรรยายประสบการณ์ (บูรณาการกับวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน)

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๑	ใบงานที่ ๑	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

การประเมินการเขียนบรรยาย

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (๓)	ดี (๒)	ควรปรับปรุง (๑)
๑. การสะกดคำ	สะกดคำถูกต้องทุกคำ	สะกดคำผิดไม่เกิน ๕ คำ	สะกดคำผิดมากกว่า ๕ คำ
๒. การใช้คำและสำนวน	ใช้คำและสำนวนที่สละสลวยสื่อความหมายที่ต้องการได้ชัดเจน	ใช้คำและสำนวนสื่อความหมายที่ต้องการได้ดีและชัดเจนพอสมควร	ใช้คำและสำนวนสื่อความหมายได้ไม่ชัดเจน
๓. เนื้อหาสาระ	เนื้อหาครอบคลุมครบถ้วนตามความคิดที่ต้องการสื่อสาร	เนื้อหาครอบคลุม ครบถ้วนพอสมควร	เนื้อหาไม่ครบถ้วนตามประเด็นหรือความคิดที่ต้องการสื่อสาร
๔. ความคิดสร้างสรรค์	มีมุมมองและความคิดที่แปลกใหม่ น่าสนใจ	แสดงความคิดที่แปลกใหม่บ้าง	ไม่แสดงความคิดที่แปลกใหม่หรือน่าสนใจ

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : ๕E)

๑. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
๒. นักเรียนรวมกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑)จากนั้นครูให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับประสบการณ์ที่นักเรียนประทับใจที่สุดให้เพื่อนฟัง
 ๓. ครูถามนักเรียนว่า สมาชิกคนใดในกลุ่มเล่าประสบการณ์ได้น่าฟังที่สุด พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ
 ๔. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การเล่าหรือการเขียนบรรยายเกี่ยวกับประสบการณ์จะต้องอาศัยการระบุสาระสำคัญและรายละเอียดต่างๆ ด้วย จึงจะทำให้มีความน่าสนใจ
 ๕. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง การเขียนบรรยาย จากหนังสือเรียน
 ๖. สมาชิกในแต่ละกลุ่มร่วมกันอธิบายลักษณะของการเขียนบรรยายประสบการณ์เรื่อง ล่องแพแม่วังจากหนังสือเรียน ตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้
 - ๑) การเขียนบรรยายเป็นการบอกเล่าเรื่องราวของใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และเกิดผลอะไร
 - ๒) ลักษณะของการใช้คำในการเขียนบรรยาย
 - ๓) เทคนิคที่ผู้เขียนนำมาใช้ในการเขียนเล่าเรื่อง
 ๗. สมาชิกในแต่ละกลุ่มผลัดกันอธิบายลักษณะของการเขียนบรรยายประสบการณ์ในแต่ละประเด็น แล้วสรุปผล
 ๘. ครูสุ่มเรียกตัวแทนนักเรียน ๒-๓ กลุ่ม อธิบายประเด็นความรู้ที่เป็นข้อสรุปของกลุ่ม
 ๙. นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะของการเขียนบรรยายประสบการณ์
 ๑๐. นักเรียนแต่ละคนนำเสนอผลงานการเขียนบรรยายประสบการณ์ในใบงานที่ ๑
 ๑๑. ครูประเมินผลการเขียนบรรยายประสบการณ์ เป็นรายบุคคลเพื่อให้นักเรียนนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑
๒. แบบวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ภาษาไทย ม.๑
๓. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การเขียนบรรยาย

แบบทดสอบ เรื่อง การเขียนบรรยาย
วิชา ภาษาไทย ๑ (๒๕๑๐๑)

.....
คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. วันเอ๋ยวันนี้.....เป็นวันที่สำคัญกว่าวันไหน

เป็นวันที่สำคัญกว่าวันใด.....วันอะไรไม่สำคัญเท่าวันนี้

คำประพันธ์นี้ข้อบกพร่องในการเขียนที่เด่นชัดที่สุดตรงกับข้อใด

ก. ใช้คำซ้ำมาก

ข. เนื้อความววน

ค. ไม่แสดงความรู้สึก

ง. ไม่ใช่จินตนาการ

๒. ข้อใดคือลักษณะการเขียนบรรยายประสบการณ์

ก. เขียนเล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร

ข. เขียนเล่ารายละเอียดของเรื่องที่ได้พบเห็นหรือได้กระทำมาให้ น่าสนุกสนาน

ค. เขียนเล่าเรื่องเฉพาะประเด็นสำคัญให้กระจ่างชัด และสรุปข้อคิดที่ได้จากเหตุการณ์

ง. เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้พบเห็นหรือได้กระทำมาตามลำดับเหตุการณ์

๓. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะเด่นของการเขียนบรรยายประสบการณ์ต่อไปนี้

“ ภูตผีและวิญญาณเป็นสิ่งที่ผมไม่เคยเชื่อ และมักจะหัวเราะเสมอ เมื่อมีใครเล่าว่าตัวเองหรือคนนั้นคนนี้เห็นผี
ทว่าความจริงที่เกิดกับผมเมื่อคืนนี้ กลับทำให้ผมเปลี่ยนความคิดโดยสิ้นเชิง

เมื่อคืนนี้เวลาประมาณตีสี่กว่าๆ ผมรู้สึกหนาวจึงลุกขึ้นมาปิดพัดลมที่ปลายเตียง ทิ้งห้องปกคลุมด้วยความมืด
ก่อนจะล้มตัวนอนอีกครั้ง ไม่รู้ว่าอะไรดลใจให้ผมเหลียวมองไปยังหน้าต่างทางซ้ายมือของห้องที่เปิดรับลมอยู่ ทันใด
นั้นเอง ผมมองเห็นวัตถุประหลาดเป็นดวงไฟสีแดงสุกปลั่ง ขนาดเท่าลูกฟุตบอลของผู้ใหญ่ ลอยอยู่ตรงหน้าต่าง คล้ายๆ
กับมองผมมานานแล้ว ตั้งแต่เมื่อไรไม่รู้ ผมรู้สึกหนาวเยือกจนขนลุกชันไปทั้งตัว หัวใจเต้นโครมครามราวกับจะกระโดด
ออกมา ไม่สามารถพูดหรือขยับเขยื้อนเคลื่อนไหวส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายได้ เหมือนถูกตะปูตัวใหญ่ตรึงมือและเท้า
ทั้งสองอยู่กับที่

ตอนแรกพยายามปลอบใจตัวเองว่าอาจโดนแกล้ง แต่เมื่อนึกได้ว่าห้องของผมอยู่ชั้น ๒ ของบ้านและข้างล่าง
เป็นใต้ถุนสูง ไม่มีต้นไม้หรือสิ่งปลูกสร้างใดๆ ที่มีความสูงพอที่จะให้ใครมาล้อเล่นได้ ดังนั้น นี่เป็นสิ่งลึกลับที่เคยปฏิเสธมา
ตลอดชีวิตอย่างไม่ต้องสงสัย ดวงไฟก็ลอยวูบเข้ามาในห้อง และหยุดตรงปลายเตียง ระดับเดียวกับสายตามผม จ้องมองผม
...นิ่งนาน ดุคล้ายมีดวงตาคู่หนึ่งซ่อนอยู่ข้างโน้น ผมพยายามดิ้นรน เปล่งเสียงร้องเรียก และหลับตาลงเท่าใด แต่ไม่
สามารถทำอะไรได้ กลัวและกลัวจนถึงขีดสุดแทบจะเป็นบ้า

บทสวดมนต์ทุกบท และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพนับถือทุกองค์ ผมสวดและอาราธนาระลึกถึงขอให้ช่วยผมด้วย แต่ก็
ไม่มีอะไรเกิดขึ้น ซ้ำร้ายกว่านั้น ดวงไฟกลมโตค่อยๆ ลอยเข้ามาหาผมช้าๆ มันใกล้เข้ามาๆ น่ากลัวเหลือเกิน หัวใจผม
แทบหยุดเต้นอยากจะเป็นลมหรือขาดใจตายให้รู้แล้วรูด ทว่าโชคกลับเข้าข้างผม เมื่อผมได้ยินเสียงไก่ขัน ดวงไฟก็
เหมือนตกใจอะไรบางอย่าง จึงรีบลอยออกไปทางหน้าต่างบานเดิมอย่างรวดเร็ว...”

ก. เริ่มเรื่องน่าสนใจ

ข. เลือกสรรถ้อยคำได้น่าอ่าน

ค. วิธีบรรยายทำให้ผู้อ่านสนใจ

ง. แสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล

๔. ข้อใดไม่ใช่การเขียนบรรยาย

ก. ปลาหนักสามสิบกิโลกระแทกผิวน้ำเสียงดัง มันหงายท้องขึ้นมาอยู่ครู่หนึ่งก่อนพลิกกลับแล้วผลุบหายลงสู่ใต้น้ำ

ข. พ่อครัวรีบป็นขึ้นหลังคา อุ้มไอ้โต้งลงมาล่อมไว้ หยิบผ้าขนหนูออกมาเช็ดขนให้มัน

ค. รถยนต์คันหนึ่งเลี้ยวจากถนนใหญ่เข้ามาในซอยและจอดอยู่ใกล้ปากทางหลายนาที

ง. เขายังจำใบหน้าท่าทางของเธอได้อย่างติดตา เธอเป็นคนอ้วน หน้าอ้ม แก้มแดงเรื่อ เหมือนดอกหงอนไก่บ้าน

เฉลยแบบทดสอบ
เรื่อง การเขียนบรรยายประสบการณ์

๑. ข

๒. ก

๓. ง

๔. ง

บันทึกผลหลังการสอน

๑. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน
(นางวิภาวดี กั้นทะกะ)
ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พัฒนาทักษะการเขียน

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รายวิชา ภาษาไทย ๑

ภาคเรียนที่ ๑

เรื่อง การเขียนย่อความ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๒ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ท ๒.๑ ม.๑/๕ เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเขียนย่อความ ต้องมีความรู้เรื่องหลักการเขียนและรูปแบบการเขียนย่อความ

สาระการเรียนรู้/เนื้อหาย่อย

ด้านความรู้ (K)

การเขียนย่อความจากสื่อต่างๆ

ด้านทักษะ/กระบวนการ

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิด

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

หลักการเขียนย่อความ

ชิ้นงานหรือภาระงาน

การเขียนย่อความ (บูรณาการกับการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ/บูรณาการกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง)

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๑	ใบงานที่ ๑	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๒	ใบงานที่ ๒	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมินผล : การย่อความ

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ควรปรับปรุง (๑)
๑.รูปแบบ	มีรูปแบบของย่อความครบถ้วน และถูกต้อง	มีรูปแบบ ๑ แห่ง	มีรูปแบบ ๒ แห่ง	มีรูปแบบของการย่อความบ้างเล็กน้อย
๒. เนื้อหา	จับใจความสำคัญได้ถูกต้องตรงประเด็น	จับใจความสำคัญได้แต่ไม่ครบถ้วนขาดบางส่วน	จับใจความสำคัญได้เพียงบางส่วนเท่านั้น	จับใจความสำคัญไม่ได้แต่ใจความรอง
๓. สำนวนภาษา	สำนวนภาษาสุภาพ สละสลวยใช้ถ้อยคำเหมาะสม สื่อความหมายตรงการลำดับความชัดเจนไม่วกวน	สำนวนภาษาสุภาพ สละสลวยใช้ถ้อยคำไม่เหมาะสม ไม่เกิน ๑ - ๒ แห่ง การลำดับความไม่วกวน	สำนวนภาษาสุภาพ สละสลวยใช้ถ้อยคำไม่เหมาะสม ไม่เกิน ๓ - ๕ แห่ง การลำดับความไม่วกวน	สำนวนภาษาไม่ สละสลวยใช้ถ้อยคำไม่ตรงความหมาย ข้อความสับสนวกวน
๔. อักษรวิธี	ใช้อักษรวิธีต่าง ๆ และสะกุดคำถูกต้องทั้งหมด	ใช้อักษรวิธีต่างๆ และสะกุดคำผิด ๑ - ๕ แห่ง	ใช้อักษรวิธีต่าง ๆ และสะกุดคำผิด ๖ - ๑๐ แห่ง	ใช้อักษรวิธีต่าง ๆ และสะกุดคำผิด ๑๑ - ๑๕ แห่ง
๕. ความเป็นระเบียบ	สะอาด อ่านง่าย ไม่มีรอยลบตัวอักษร สม่่าเสมอ	อ่านง่าย มีรอยลบ ๑ - ๒ แห่ง ตัวอักษร สม่่าเสมอ	อ่านง่าย มีรอยลบ ๓ - ๕ แห่ง ตัวอักษร ไม่สม่่าเสมอ	อ่านง่าย มีรอยลบ ตั้งแต่ ๖ แห่งขึ้นไป ตัวอักษรไม่สม่่าเสมอ

กิจกรรมการเรียนรู้ (บูรณาการการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ)

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคูคิด

๑. ครูเล่านวนิยายที่ครูชอบให้นักเรียนฟังอย่างย่อๆ
๒. ครูและนักเรียนสนทนาถึงนวนิยายที่ครูเล่าให้ฟัง ครูอธิบายว่าเรื่องราวจากนวนิยายที่นำมาเล่าให้นักเรียนฟังนี้เป็นการเล่าอย่างย่อๆ จับประเด็นที่ชอบและเนื้อเรื่องตอนที่ครูประทับใจวิธีการเล่าเรื่องย่อของครูไม่เหมือนกับการย่อความที่นักเรียนจะได้เรียนต่อไป
๓. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
๔. นักเรียนรวมกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑) จากนั้นร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง การเขียนย่อความจากหนังสือเรียน
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ ๑ เรื่อง การจับใจความสำคัญ โดยให้สมาชิกแต่ละคนจับใจความสำคัญ ในแต่ละย่อหน้าจนครบ ๔ ย่อหน้า จากนั้นผลัดกันอ่านใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าให้สมาชิกกลุ่มฟัง
๖. สมาชิกกลุ่มร่วมกันพิจารณาและเปรียบเทียบใจความสำคัญทั้ง ๔ ย่อหน้า และสรุปใจความสำคัญที่เป็นมติของกลุ่มแล้วบันทึกลงในใบงานที่ ๑ จากนั้นนำเสนอครูตรวจ
๗. ครูอธิบายและให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงงานแก่นักเรียนกลุ่มที่มีข้อบกพร่องในการเขียน
๘. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
๙. นักเรียนทำใบงานที่ ๒ เรื่อง การเขียนย่อความนิทาน เป็นรายบุคคลเมื่อทำใบงานเสร็จแล้วให้ตรวจ

ความเรียบร้อยก่อนนำส่งครูตรวจ

๑๐. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการจับใจความสำคัญและการย่อความ จากนั้นร่วมกันบอกประโยชน์ที่ได้รับจากการจับใจความสำคัญ และการย่อความ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑
๒. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การจับใจความสำคัญ
๓. ใบงานที่ ๒ เรื่อง การเขียนย่อความนิทาน

ใบงานที่ ๑
การจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วจับใจความสำคัญของเรื่องในแต่ละย่อหน้า

อะไรก็แอป (App)

มนุษย์ในยุคโมบายติดมือที่วันๆ พุดแต่แอปตลอดเวลา คำว่าแอปนี้ย่อมาจากแอปพลิเคชัน (Applications) ซอฟต์แวร์ (software) ในวิกิพีเดียให้ความหมายไว้ว่า เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้กันอยู่ทุกวันนี้ เพียงแต่ถูกออกแบบโดยนักพัฒนาโปรแกรม (programmer) และซอฟต์แวร์ให้ดูง่ายขึ้นคล้ายคลึงกับคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ การทำงานจะต่างกันบ้าง เพราะแอปพลิเคชันจะใช้ในสมาร์ทโฟน (Smart Phone) มีการใช้ที่หลากหลาย รูปแบบและฉลาดมากง่ายต่อการใช้งาน

การใช้แอปพลิเคชัน คือ ต้องผ่านการดาวน์โหลด (Download) ผ่านทางอินเทอร์เน็ต (Internet) สามารถเลือกได้จากคลังแอปพลิเคชันที่ถูกสร้างขึ้นจากค่ายต่างๆ

แอปพลิเคชันมีฟังก์ชัน (Functions) การใช้งานที่สะดวกไม่ต้องยุ่งยากเหมือนกับโปรแกรมในคอมพิวเตอร์ที่มีขั้นตอนยุ่งยากกว่าหลายเท่า การพัฒนาแอปพลิเคชันขึ้นมาก็เพื่อรองรับเทคโนโลยีสมัยใหม่ของสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ต (Tablet)

สามารถทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย เป็นแผนที่นำทาง เป็นไฟฉายให้แสงสว่างในยามวิกาล เป็นสะพานให้เชื่อมไปหาเพื่อนทั่วโลก เป็นช่างแต่งหน้าได้หลายสไตล์ เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หรืออีบุ๊กส์ (Electronic books) และเป็นสนามแข่งรถเป็นเครื่องมือนำเราไปตะลุยจักรวาลและอื่นๆ อีกมากมาย

ที่มา <http://www.matichon.co.th/matichon/>

ย่อหน้าที่ ๑.....
.....

ย่อหน้าที่ ๒.....
.....

ย่อหน้าที่ ๓.....
.....

ย่อหน้าที่ ๔.....
.....

เฉลยใบงานที่ ๑
การจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วจับใจความสำคัญของเรื่องในแต่ละย่อหน้า

อะไรก็แอป (App)

มนุษย์ในยุคโมบายติดมือที่วันๆ พุดแต่แอปตลอดเวลา คำว่าแอปนี้ย่อมาจากแอปพลิเคชัน (Applications) ซอฟต์แวร์ (software) ในวิกิพีเดียให้ความหมายไว้ว่า เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้กันอยู่ทุกวันนี้ เพียงแต่ถูกออกแบบโดยนักพัฒนาโปรแกรม (programmer) และซอฟต์แวร์ให้ดูง่ายขึ้นคล้ายคลึงกับคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ การทำงานจะต่างกันบ้าง เพราะแอปพลิเคชันจะใช้ในสมาร์ทโฟน (Smart Phone) มีการใช้ที่หลากหลาย รูปแบบและฉลาดมากง่ายต่อการใช้งาน

การใช้แอปพลิเคชัน คือ ต้องผ่านการดาวน์โหลด (Download) ผ่านทางอินเทอร์เน็ต (Internet) สามารถเลือกได้จากคลังแอปพลิเคชันที่ถูกสร้างขึ้นจากค่ายต่างๆ

แอปพลิเคชันมีฟังก์ชัน (Functions) การใช้งานที่สะดวกไม่ต้องยุ่งยากเหมือนกับโปรแกรมในคอมพิวเตอร์ที่มีขั้นตอนยุ่งยากกว่าหลายเท่า การพัฒนาแอปพลิเคชันขึ้นมาก็เพื่อรองรับเทคโนโลยีสมัยใหม่ของสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ต (Tablet)

สามารถทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย เป็นแผนที่นำทาง เป็นไฟฉายให้แสงสว่างในยามวิกาล เป็นสะพานให้เชื่อมไปหาเพื่อนทั่วโลก เป็นช่างแต่งหน้าได้หลายสไตล์ เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หรืออีบุ๊กส์ (Electronic books) และเป็นสนามแข่งรถเป็นเครื่องมือนำเราไปตะลุยจักรวาลและอื่นๆ อีกมากมาย

ที่มา <http://www.matichon.co.th/matichon/>

- ย่อหน้าที่ ๑ แอปย่อมาจาก แอปพลิเคชัน ซอฟต์แวร์ เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้กันอยู่ทุกวันนี้ เพียงแต่ถูกออกแบบโดยนักพัฒนาโปรแกรมและซอฟต์แวร์ให้ดูง่ายขึ้น
- ย่อหน้าที่ ๒ การใช้แอปพลิเคชันต้องผ่านการดาวน์โหลดทางอินเทอร์เน็ต
- ย่อหน้าที่ ๓ แอปพลิเคชันมีฟังก์ชันการใช้งานที่สะดวกไม่ต้องยุ่งยากเหมือนกับโปรแกรมในคอมพิวเตอร์
- ย่อหน้าที่ ๔ แอปพลิเคชันสามารถทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย มีประโยชน์มากมาย

เฉลยใบงานที่ ๒
การเขียนย่อความนิทาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานที่กำหนด แล้วเขียนย่อความให้ถูกต้องตามรูปแบบ

ณ หมู่บ้านแห่งหนึ่งในแถบอเมริกาใต้ ดินแดนแห่งนี้มีพืชพรรณธัญญาหารอุดมสมบูรณ์แต่ใครๆ มักจะเรียกว่า “หมู่บ้านคนขี้เกียจ” เพราะชาวบ้านไม่ชอบทำงาน เขาชอบอยู่เฉยๆ กินผลไม้ เป็นอาหาร เมื่อกินเสร็จแล้วก็นอน ทุกคนในหมู่บ้านจึงอยู่กันอย่างสงบสุข ต่อมาเมื่อมีแมลงจำนวนมากพากันมากินเปลือกผลไม้ที่ชาวบ้านแกะทิ้งไว้ แมลงเหล่านี้ทำความรำคาญให้กับพวกชาวบ้านเป็นอย่างมาก ในที่สุดเขาจึงย้ายถิ่นไปอยู่ใกล้ๆ กับทะเลสาบ ณ ที่แห่งนี้ทำให้พวกเขามีน้ำดื่ม น้ำใช้ และผลไม้อุดมสมบูรณ์ วันหนึ่งมีชายชราคนหนึ่งเข้ามาในหมู่บ้าน เขาสวมเสื้อผ้าขาวดวัน ชาวบ้านไม่มีใครสนใจ เขานั่งลงที่โคนต้นไม้ พลังงานตะกร้าใบใหญ่ด้วยหวายที่เขาเตรียมมา เมื่อสานเสร็จแล้วจึงเก็บเปลือกผลไม้ที่ชาวบ้านทิ้งไว้ใส่ตะกร้าจนเต็ม รุ่งเช้าชาวบ้านต่างแปลกใจเพราะบริเวณหมู่บ้านสะอาดมาก เสร้าซึ่งเป็นหัวหน้าหมู่บ้านจึงใช้ให้คุโคุไปตามชายชราคนนั้นมาพบ แต่คุโคุกลับใช้ยาน่า ยาน่าก็ขี้เกียจใช้คนอื่นต่อไปอีก ในที่สุดจึงเป็นหน้าที่ของเด็กชายคนหนึ่งซึ่งมีอายุน้อยที่สุดไปเรียกชายชราคนนั้นมา เมื่อมาถึงเสร้าจึงถามว่า “ตามาที่นี่เพื่อทำธุระอะไรหรือ” ชายชราจึงตอบว่า “ข้าเป็นคนยากจน อยากทำงานเพื่อแลกกับอาหาร” เมื่อรู้เช่นนี้หัวหน้าหมู่บ้านจึงให้ชายชราทำงานในหมู่บ้าน

(*Charles J. Finger. The Tale of the Lazy People : Tales from SilverLands.
New York : Doubleday Doran & Company Inc., ๑๙๓๗.)

ย่อนิทานเรื่อง คนขี้เกียจ ของ Charles J. Finge จาก *The Tale of the Lazy People : Tales from SilverLand* ความว่า

หมู่บ้านคนขี้เกียจย้ายหนีแมลงมาอยู่ใกล้ๆ ทะเลสาบที่มีแหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้ และผลไม้ที่อุดมสมบูรณ์ คนในหมู่บ้านนี้ไม่ชอบทำงาน ชอบกินผลไม้และก็นอน วันหนึ่งมีชายชราเข้ามาอาศัยในหมู่บ้านและสานตะกร้าเก็บเปลือกผลไม้ที่ชาวบ้านทิ้งไว้ใส่จนเต็ม ทำให้ชาวบ้านแปลกใจมากที่เห็นบริเวณหมู่บ้านสะอาด เสร้าหัวหน้าหมู่บ้านจึงถามชายชราว่ามาทำธุระอะไร และได้รู้ว่า ชายชราอยากทำงานเพื่อแลกกับอาหาร จึงอนุญาตให้ชายชราอยู่ทำงานในหมู่บ้านได้

แบบทดสอบ เรื่อง การเขียนย่อความ
วิชา ภาษาไทย ๑ (๒๕๑๐๑)

๑. ข้อใดเขียนย่อความได้ถูกต้อง

- ก. ตอนเด็กๆ ฉันชอบกินข้าวต้มปลามาก แต่นานๆ จะได้กินสักครั้ง เพราะแม่จะทำให้เมื่อลูกป่วย และคนที่ไม่ป่วยจะกินไม่ได้ ดังนั้น ฉันจึงมักแกล้งป่วยบ่อยๆ
- ข. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเคยไปเที่ยวยุโรปแล้วพบเห็นดอกกุหลาบเมืองหนาวที่มีขนาดใหญ่ สีสดและสวยงามมาก ดังนั้น ดอกไม้ที่ท่านชอบก็คือดอกกุหลาบสีแดง
- ค. คุณอริสบอกป้าหมอว่า “เราทั้งสองคนต้องทำงาน เพราะถ้าเขาทำคนเดียวเงินเดือนก็ไม่พอจ่ายค่าเช่าห้องและค่าเลี้ยงลูก” ดังนั้น อริสต้องทำงานและต้องไปเรียนภาษาไทยเพื่อความสะดวกในการใช้ชีวิตประจำวัน
- ง. ชาวนาซิบเกวียนกลับบ้าน ระหว่างทางในป่า ล้อเกวียนตกหล่ม ชาวนาไม่ต้องการค้ำแรมในป่า จึงบนบานขอให้เทวดาช่วย เทวดาบอกให้ชาวนา รู้จักพึ่งตนเอง โดยแนะนำให้เอาป่าแบกล้อเกวียนและเชี่ยนควายให้เดิน เมื่อชาวนาทำตามล้อเกวียนก็ขึ้นจากหล่มได้

๒. ข้อใดเขียนค่านำย่อความไม่ถูกต้อง

- ก. ย่อเรื่องสั้นเรื่องแม่ครับ ของอัญชัน จากหนังสืออัญมณีแห่งชีวิต หน้า ๑๑-๒๓ ความว่า
- ข. ย่อบทความเรื่องครัวชุมชนบ้านทุ่งยาว ของสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ จากนิตยสาร หน้า ๑๔ ความว่า
- ค. ย่อคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพเรื่องปริศนาในวิญญูญาณ ของอังคาร กัลยาณพงศ์ จากปณิธานกวี หน้า ๑๖-๑๗ ความว่า
- ง. ย่อประกาศของกระทรวงมหาดไทยเรื่อง การรับสมัครสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการตำแหน่งปลัดอำเภอ ความว่า

๓. ข้อใดต่อไปนี้คือองค์ประกอบของการย่อความเรื่องหนึ่งๆ

- ก. รูปแบบและสรุป
- ข. หลักการและรูปแบบ
- ค. ส่วนนำและเนื้อความ
- ง. เนื้อความและส่วนสรุป

๔. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการย่อความ

- ก. เปลี่ยนคำราชาศัพท์เป็นสำนวนผู้ย่อ
- ข. เปลี่ยนสรรพนามบุรุษที่ ๑ และ ๒ เป็น ๓
- ค. จับใจความสำคัญแล้วสรุปเป็นสำนวนของผู้ย่อ
- ง. ถ้าเรื่องที่ย่อเป็นร้อยกรองต้องถอดความให้เป็นร้อยแก้ว

๕. การอ่านในข้อใดที่ไม่ควรใช้หลักการย่อความ

- ก. การอ่านโฆษณาจากหนังสือพิมพ์
- ข. การอ่านสารคดีเชิงท่องเที่ยวจากจุลสาร
- ค. การอ่านบทความเชิงอนุรักษ์จากนิตยสาร
- ง. การอ่านขั้นตอนการประดิษฐ์จากนิตยสารรายปักษ์

เฉลยแบบทดสอบ
เรื่อง การเขียนย่อความ

๑. ค

๒. ข

๓. ค

๔. ก

๕. ง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พัฒนาทักษะการเขียน

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รายวิชา ภาษาไทย ๑

ภาคเรียนที่ ๑

เรื่อง การเขียนจดหมาย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๒ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ท ๒.๑ ม.๑/๗ เขียนจดหมายส่วนตัวและจดหมายกิจธุระ

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเขียนจดหมายขอความช่วยเหลือ เป็นจดหมายส่วนตัวจะต้องรู้หลักและวิธีเขียน

สาระการเรียนรู้/เนื้อหาย่อย

ด้านความรู้ (K)

การเขียนจดหมายส่วนตัว(จดหมายขอความช่วยเหลือ)

ด้านทักษะ/กระบวนการ

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการคิด

๑) ทักษะการเปรียบเทียบ

๒) ทักษะการสรุปลงความเห็น

๓) ทักษะการนำความรู้ไปใช้

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

รูปแบบและหลักการเขียนจดหมายส่วนตัว

ชิ้นงานหรือภาระงาน

การเขียนจดหมายขอความช่วยเหลือ

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๑	ใบงานที่ ๑	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงาน รายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน รายบุคคล	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

แบบประเมินการเขียนจดหมาย

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. รูปแบบ การเขียน	เขียนจดหมาย ได้ถูกต้องตาม รูปแบบของจดหมาย ประเภทที่ได้รับ	เขียนจดหมาย ได้ถูกต้องตาม รูปแบบของจดหมาย ประเภทที่ได้รับเป็น ส่วนใหญ่	เขียนจดหมายได้ ถูกต้องตามรูปแบบ ของจดหมาย ประเภทที่ได้รับเป็น บางส่วน	เขียนจดหมายได้ ถูกต้องตามรูปแบบ ของจดหมาย ประเภทที่ได้รับเพียง ส่วนน้อย
๒. เนื้อหาของ จดหมาย	เนื้อหาของจดหมาย แสดงวัตถุประสงค์ อย่างชัดเจน มีรายละเอียดของ เรื่อง ครบถ้วน และ เข้าใจง่าย	เนื้อหาของจดหมาย แสดงวัตถุประสงค์ อย่างชัดเจนเป็น ส่วนใหญ่ มี รายละเอียดของเรื่อง ครบถ้วน และเข้าใจ ง่าย	เนื้อหาของ จดหมายแสดง วัตถุประสงค์ ไม่ชัดเจน มี รายละเอียดของ เรื่อง เป็นส่วนใหญ่ และเข้าใจง่าย	เนื้อหาของจดหมาย แสดงวัตถุประสงค์ ไม่ชัดเจน และไม่ ค่อยมีรายละเอียด ของเรื่องเข้าใจยาก
๓. การเลือกใช้ ถ้อยคำสำนวน	เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนได้ถูกต้อง เหมาะสมกับระดับ ภาษาสื่อความหมาย ชัดเจน และเข้าใจ ง่าย	เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนได้ถูกต้อง เหมาะสมกับระดับ ภาษาเป็นส่วนใหญ่ สื่อความหมาย ชัดเจน และเข้าใจ ง่าย	เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนได้ถูกต้อง เหมาะสมกับระดับ ภาษาเป็นส่วนใหญ่ แต่สื่อความหมาย ไม่ชัดเจน และ เข้าใจยาก	เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนได้ถูกต้อง เหมาะสมกับระดับ ภาษาเพียงบางส่วน และสื่อความหมาย ไม่ชัดเจน
๔. การเลือกใช้ ของและ การจำหน้าของ จดหมาย	เลือกใช้ของสีสุภาพ ขนาดมาตรฐาน และ เขียนจำหน้าของได้ ถูกต้อง ครบถ้วน	เลือกใช้ของสีสุภาพ ขนาดเล็กหรือใหญ่ กว่ามาตรฐาน แต่ เขียนจำหน้าของได้ ถูกต้อง ครบถ้วน	เลือกใช้ของสีสุภาพ ขนาดเล็กหรือใหญ่ กว่ามาตรฐาน และ เขียนจำหน้าของได้ ถูกต้องเป็นบางส่วน	เลือกใช้ของสี ไม่สุภาพ ขนาดเล็ก หรือใหญ่กว่า มาตรฐาน และเขียน จำหน้าของได้ ถูกต้องเพียง ส่วนน้อย

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : ๕E)

๑. ครูนำข่าวที่มีเด็กนักเรียนเขียนจดหมายไปขอพระบรมราชานุญาตจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาอ่านให้นักเรียนฟัง

๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนและรูปแบบในการเขียนจดหมาย

๓. นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง การเขียนจดหมาย จากหนังสือเรียน และตัวอย่างจดหมายขอความช่วยเหลือ

๔. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๕. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปแนวทางการเขียนจดหมายขอความช่วยเหลือ

๖. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวอย่างจดหมายขอความช่วยเหลือที่ครูนำมาแจกว่ามี

ข้อบกพร่องอย่างไรควรแก้ไขปรับปรุงอย่างไร

๗. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๘. ครูอธิบายหลักการเขียนจดหมายขอความช่วยเหลือเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น

๙. นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง การเขียนจดหมายขอความช่วยเหลือ โดยครูกำหนดสถานการณ์ให้

นักเรียนเขียนจดหมาย เมื่อเขียนเสร็จแล้วให้นำส่งครูตรวจ

๑๐. ครูตรวจประเมินผลการทำใบงานที่ ๑ จากนั้นคัดเลือกผลงานดีเด่นของนักเรียนจัดแสดงไว้ที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

๑๑. ครูให้นักเรียนที่มีข้อบกพร่องปรับปรุงแก้ไขผลงานของตนเอง

๑๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหลักการเขียนจดหมายขอความช่วยเหลือ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑

๒. ตัวอย่างข่าวการขอพระบรมราชานุญาต

๓. ตัวอย่างจดหมายขอความช่วยเหลือ

๔. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การเขียนจดหมายขอความช่วยเหลือ

เอกสารประกอบการสอน

ข่าวการขอพระบรมราชานุญาต

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงรับครอบครัวเด็กหญิงวัย ๑๒ ขวบ ไว้ในพระบรมราชานุญาต หลังจาก ที่เด็กเขียนจดหมายถวายฎีกาขอพระองค์เป็นที่พึ่งด้วยแม่ป่วยเป็นอัมพาต พ่อตาย ไร้บ้านอยู่อาศัย

เด็กหญิงมาลัยรัตน์ มั่นสัมฤทธิ์ อายุ ๑๒ ปี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ชาวตำบลหัวดง อำเภอเมือง จ.พิจิตร ก้มลงกราบพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ด้วยความสำนึกในพระเมตตา ขณะรับผ้าห่มพระราชทานและเครื่องอุปโภคบริโภคที่เจ้าหน้าที่นำมามอบให้โดยเด็กน้อยกตัญญูผู้นี้ได้ตัดสินใจเขียนจดหมายถวายฎีกาถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ หลังจากคิดว่าตนเองหมดที่พึ่งแล้ว เนื้อหาในจดหมายขอให้พระองค์ท่านช่วยเหลือมารดาที่ป่วยเป็นอัมพาตมานาน ต้องเผชิญชะตากรรมหลังจากพ่อเสียชีวิตเมื่อหลายปีก่อน ขณะที่ฐานะครอบครัวก็ยากจน ไม่มีบ้านอยู่อาศัยต้องใช้ยุงข้าวของเพื่อนบ้านเป็นที่พัก

ล่าสุดสำนักราชเลขาธิการมีหนังสือตอบกลับ โดยรับครอบครัวของเด็กหญิงมาลัยรัตน์ไว้ในพระบรมราชานุญาต สร้างความปลาบปลื้มให้แก่เด็กหญิงมาลัยรัตน์และผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างมาก

ที่มา <http://www.phichittoday.com/news/๑๒.๕๒/news๐๔๑๒๕๒๐๓.html>

เอกสารประกอบการสอน

ตัวอย่างจดหมายขอความช่วยเหลือ

อาคารธารารมณ ถนน เพชรบุรีตัดใหม่
แขวง บางกะปิ เขต ห้วยขวาง
กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐

๑๘ เมษายน ๒๕๕๕

เรียน อาจารย์อาทิมา พงศ์ไพบูลย์

ดิฉันขอกราบขอพระคุณที่อาจารย์กรุณาให้ยืมหนังสือมาอ่านก่อนสอบทำให้ได้คะแนนดี ดิฉันเขียนจดหมายมาเพราะมีปัญหาเรื่องการเลือกกิจกรรมเสริม เพราะดิฉันตัดสินใจไม่ถูกว่าจะเลือกกิจกรรมใดให้สอดคล้อง และสนับสนุนต่อการเรียนตามแผนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามที่ตั้งใจเลือกไว้ จึงขอความกรุณาอาจารย์ช่วยให้คำปรึกษาหรือให้คำแนะนำ ถ้าอาจารย์จะกรุณาวินอาทิตย์ที่ ๒๙ เมษายนนี้ เวลา ๐๙.๐๐น. ดิฉันจะไป กราบอาจารย์ที่บ้าน คงไม่เป็นการรบกวนอาจารย์เกินไปนะคะ สำหรับวันนี้ดิฉันขอจบจดหมายเพียงเท่านี้ก่อน อาจารย์รักษาสุขภาพด้วยนะคะ

ด้วยรักและเคารพอย่างสูง

ณัฐชา เศรษฐบุตร์

แบบทดสอบ เรื่อง การเขียนจดหมาย
วิชา ภาษาไทย ๑ (๒๒๑๑๐๑)

.....

๑. จงเรียงลำดับบุคคลที่ไม่มีมารยาทในการเขียนจดหมายจากมากไปหาน้อย

ก) เมฆใช้กระดาษสีเขียวอ่อนเขียนจดหมายถึงคุณลุง	๒. ก ข ค ง
ข) แพนเค้กใช้ดินสอสองปีเขียนจดหมายถึงคุณปู่ประกิจ	
ค) เจ้าหน้าที่ส่งจดหมายคืนแบ่งเพราะเจ้าหน้าที่ซองไม่ชัดเจน	
ง) ต้นส่งจดหมายถึงคุณครูโดยไม่ได้ฝีกดวงตราไปรษณียากร	
ก. ข ก ง ค	๒. ก ข ค ง
ค. ค ข ก ง	ง. ง ค ข ก

๒. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของการเขียนจดหมายส่วนตัว

ก. เรียบ ครุบารมีที่เคารพ	ข. เรือง ขอเรียนเชิญเป็นวิทยากร
ค. นมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง	ง. กราบเท้า คุณปู่คุณย่าที่เคารพอย่างสูง

๓. จงเลือกการเขียนจดหมายส่วนตัว (๑) วันที่ (๒) คำขึ้นต้นจดหมาย (๓) คำลงท้ายเนื้อความ และ (๔) คำลงท้ายจดหมาย จากข้อมูลแต่ละกลุ่มตามที่กำหนดและเลือกให้ถูกต้องทุกกลุ่ม กลุ่มละ ๑ คำตอบ (๗ ๒.๑ ม.๑/๗)

กลุ่มที่ ๑ (๑) วันที่	กลุ่มที่ ๒ (๒) คำขึ้นต้นจดหมาย	กลุ่มที่ ๓ (๓) คำลงท้ายเนื้อความ	กลุ่มที่ ๔ (๔) คำลงท้ายจดหมาย
ก. ๑๖ มกราคม ๒๕๕๓	ก. เรียบ คุณยายที่รักยิ่งกว่า สิ่งใด	ก. หนูขอให้คุณยายสบายดี และมีความสุขทุกวัน	ก. ด้วยความเคารพรัก สูงสุด
ข. วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๓	ข. กราบ คุณยายที่เคารพ และบูชาสูงสุด	ข. สุดท้ายนี้หนูคงต้องจบ จดหมายไว้เพียงเท่านี้ แต่ไม่ต้องกังวลคะวันหลัง หนูจะเขียนมาอ้อกรออ่านนะคะ	ข. ด้วยความรักและเคารพ อย่างสูง
ค. วันเสาร์ที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๓	ค. กราบเท้า คุณยายที่รัก และเคารพอย่างสูง	ค. หนูขออาราธนาสิ่ง ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในโลก ได้โปรดคุ้มครองคุณยาย ของหนูให้ปลอดภัยจาก อันตรายทั้งปวง	ค. ด้วยความเคารพและ นับถือยิ่งนัก
ง. วันเสาร์ที่ ๑๖ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๕๓	ง. กราบสวัสดิ์ คุณยายที่ เคารพและนับถือสูงสุด	ง. ขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์คุ้มครอง คุณยายให้มีความสุขความ สบายส่วนหนู คุณพ่อและคุณ แม่สบายดีและคิดถึงคุณยาย มากคะ	ง. ด้วยความเคารพ รัก คิดถึงและบูชายิ่ง

เฉลยแบบทดสอบ
เรื่อง การเขียนจดหมาย

๑. ง

๒. ข

๓.๑ ก

๓.๒ ค

๓.๓ ค

๓.๔ ข

บันทึกผลหลังการสอน

๑. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน
(นางวิภาวดี กันทะกะ)
ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

หน่วยที่ ๓
(เรียนรู้ ฟัง ดู พูด)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรียนฟัง ดู พูด

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รายวิชา ภาษาไทย ๑

ภาคเรียนที่ ๑

เรื่อง การพูดจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๒ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

ท ๓.๑ ม.๑/๑ พูดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู

ม.๑/๖ มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การพูดจับใจความสำคัญจากสื่อต่างๆ จะต้องรู้หลักในการฟังและการดู

สาระการเรียนรู้/เนื้อหาย่อย

ด้านความรู้ (K)

๑. การพูดสรุปความ พูดแสดงความรู้ ความคิดอย่างสร้างสรรค์จากเรื่องที่ฟังและดู
๒. มารยาทในการฟัง การดู และการพูด

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
 - ๑) ทักษะการเรียงลำดับ
 - ๒) ทักษะการสรุปย่อ
๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

หลักการพูดจับใจความสำคัญ

ชิ้นงานหรือภาระงาน

การพูดจับใจความสำคัญ

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตการใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมิน : ใบงาน

เกณฑ์คุณภาพ	คะแนน
ตอบคำถามในใบงานได้ถูกต้องทุกข้อ	๕
ตอบคำถามในใบงานได้ ๘ ข้อ	๔
ตอบคำถามในใบงานได้ ๖ ข้อ	๓
ตอบคำถามในใบงานได้ ๔ ข้อ	๒
ตอบคำถามในใบงานได้ ๒ ข้อ	๑

เกณฑ์การประเมินการพูดจับใจความสำคัญ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (๓)	ดี (๒)	ควรปรับปรุง (๑)
๑. การออกเสียง	ออกเสียงศัพท์ประโยคได้ ถูกต้องทั้งหมดทำให้เกิด การสื่อสารที่สมบูรณ์	ออกเสียงศัพท์ประโยคได้ ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ทำให้เกิด การสื่อสารได้	ออกเสียงผิดสื่อสารไม่ได้
๒. ท่าทางการพูด	แสดงท่าทางระบอบการพูดได้ อย่างแนบเนียนเป็นธรรมชาติ	แสดงท่าทางระบอบการพูดได้ ไม่ค่อยแนบเนียนและเป็น ธรรมชาตินัก	มีอาการประหม่าอย่างเห็น ได้ชัดเจน
๓. การสื่อสาร	พูดต่อเนื่องไม่ติดขัดสื่อสารได้ ชัดเจน	ยังขาดความคล่องแคล่วใน การพูดแต่พอสื่อสารได้	พูดติดขัดหยุดพูดเป็นพักๆ สื่อสารไม่ได้ชัดเจน

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้(Inquiry Method : ๕E)

- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ ๑
- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการรับสื่อต่างๆในชีวิตประจำวัน
- ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับละครทางโทรทัศน์ที่ออกอากาศอยู่ในเวลานี้ แล้วให้นักเรียนเล่าถึงละครที่นักเรียนชอบ
- ครูอธิบายถึงการเล่าละครของนักเรียนว่า เป็นการเล่าย่อๆ ตอนที่นักเรียนเห็นว่าสำคัญ โดยไม่เล่าละเอียด

ตลอดทั้งเรื่องแต่การพูดจับใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู จะต้องมีหลักในการจับใจความสำคัญ

๕. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ ๒

๖. นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง การพูดจับใจความสำคัญจากการฟังและการดูสื่อ จากหนังสือเรียน

๗. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๘. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการพูดจับใจความสำคัญจากการฟังและดูสื่อ

๙. นักเรียนทำใบงานที่ ๒.๑

๑๐. ครูอ่านบทความ เรื่อง วันนี้คุณกินข้าวเช้าหรือยัง ให้นักเรียนฟัง หรือให้นักเรียนฟังข่าวหรือบทความสั้นๆ จากวิทยุ จากนั้นให้จดบันทึกเรื่องที่ฟัง แล้วจัดทำแผนภาพโครงเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ โดยให้นักเรียนแต่ละคนคิดหาคำตอบด้วยตนเอง

๑๑. นักเรียนแต่ละคนทำแผนภาพโครงเรื่องเสร็จแล้วให้จับคู่กับเพื่อนผลัดกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานที่ทำ

๑๒. ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๑ คน ออกมานำเสนอผลงานแผนภาพโครงเรื่องที่หน้าชั้นเรียน แล้วให้นักเรียนอีกคนหนึ่งเป็นผู้แสดงความคิดเห็น

๑๓. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ ๑

๑๔. ครูให้นักเรียนเลือกดูรายการสารคดีทางโทรทัศน์ คนละ ๑ รายการ แล้วเตรียมพูดจับใจความสำคัญจากการฟังและดูสื่อ โดยใช้เวลาคนละ ๒ นาที ดังนี้

- ลำดับเหตุการณ์เรื่องที่จะเล่า
- เตรียมภาษา/ท่าทางที่จะเล่า
- เตรียมสื่อที่จะใช้ประกอบ (ถ้ามี)

(ครูมอบหมายให้นักเรียนเตรียมตัวมาล่วงหน้า)

๑๕. นักเรียนฝึกพูดจับใจความสำคัญจากการฟังและดูสื่อตามลำดับขั้นตอนที่เตรียมไว้

๑๖. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ ๒

๑๗. นักเรียนแต่ละคนพูดจับใจความสำคัญจากการฟังและดูสื่อตามลำดับขั้นตอน

๑๘. ครูประเมินผลการพูดของนักเรียน เป็นรายบุคคล

๑๙. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายจุดเด่นและจุดด้อยในการพูดจับใจความสำคัญจากการฟังและดูสื่อของนักเรียนแต่ละคนเพื่อเสนอแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑
๒. แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ ภาษาไทย ม.๑
๓. บทความ เรื่อง วันนี้คุณกินข้าวเช้าหรือยัง
๔. รายการสารคดีทางโทรทัศน์

บทความ เรื่อง วันนี้คุณกินข้าวเช้าหรือยัง

หมอที่โรงพยาบาลฯ อบรมว่าทุกคนต้องกินอาหารเช้าให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ และมีความหลากหลาย เพราะเมื่อร่างกายไม่มีพลังงานจากอาหารเช้าไปใช้ร่างกายจะดึงสารอาหารจากอวัยวะส่วนอื่นออกมา (ไม่ใช่ไขมัน ไขมันยังอยู่เหมือนเดิม)ซึ่งภายใต้กระบวนการนี้จะเกิดกรดชนิดหนึ่งออกมาด้วยซึ่งการที่เราบอกว่าไม่กินข้าวเช้าก็ยังสามารถทำงานได้เป็นปกติมาตั้งหลายปีแล้วนั่นคือร่างกายได้นำเอากรดที่เกิดขึ้นมาใช้แทนพลังงานทุกวันเราจึงทำงานโดยใช้กรดแทนพลังงาน และเมื่อร่างกายต้องผลิตกรดออกมาบ่อยๆ พออายุมากขึ้นเราก็จะเป็นโรคตามมาหลายอย่าง นอกจากนี้เรารู้หรือไม่ว่าโดยปกติแล้วร่างกายของมนุษย์เราผลิตสารพิษอยู่ภายในร่างกายตลอดเวลาเป็นระยะ เหมือนรถที่เติมน้ำมันเข้าไปแล้วก็จะมีควันออกมาภาษาทางการแพทย์เขาเรียกขยะในร่างกายนี้ว่า สารอนุมูลอิสระ (oxidant) เกิดจากการสันดาปพลังงานของร่างกายแล้วคายของเสียออกมา

นอกจากนี้ร่างกายจะเร่งผลิตสารอนุมูลอิสระอีกก็ต่อเมื่อเวลาเราเครียดหรือต้องทำงานหนักใช้สมองประกอบกับเจอมลภาวะต่างๆ สภาพแวดล้อมที่เป็นพิษอุปนิสัยการดื่มสุรา สูบบุหรี่ ก็ยังเป็นตัวสร้างให้เกิดสารพิษนี้มากการนอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอตอนกลางคืนเป็นหนทางและเวลาสำคัญที่ร่างกายจะสร้างสารต่อต้านสารอนุมูลอิสระ (anti-oxidant) ขึ้นเพื่อกำจัดสารอนุมูลอิสระที่เกิดตอนกลางวันการนอนให้เพียงพอและหลับสนิทจะเป็นประโยชน์ไม่เฉพาะการกำจัดของเสียแต่ยังช่วยให้เม็ดเลือดแดงของคนเราแข็งแรงสร้างฮอร์โมนเพศ ทำให้ร่างกายสมบูรณ์มีน้ำมีนวล

คุณหมอเอาภาพขยายเม็ดเลือดแดงของผู้จัดการชายอายุ ๓๕คนหนึ่ง ซึ่งเป็นคนไข้มาให้ดูเปรียบเทียบกัน ๒ภาพผู้ชายคนนี้เหมือนมนุษย์ทำงานทั่วไป ทำงานหนักและเครียด ขาดการพักผ่อนที่เพียงพอปรากฏว่าจำนวนเม็ดเลือดแดงของเขามีลักษณะเป็นก้อนขยุกขยิก ไม่เป็นรูปทรงกลมเหมือนกลุ่มเม็ดเลือดแดงที่ควรเป็นเกิดความผิดปกติขึ้นเนื่องจากสารอนุมูลอิสระที่เกิดขึ้นจำนวนมากไปทำลายเซลล์เม็ดเลือดแดงในร่างกายซึ่งนำมาซึ่งโรคร้ายจำนวนมากอย่างที่คนไทยกำลังนิยมอยู่จงจำไว้ว่า

๑. ทานอาหารเช้าแบบราชา อาหารกลางวันพอประมาณ และอาหารเย็นแบบยาจก หลีกเลี่ยงไขมันและของหวานออกกำลังกายให้ได้อย่างน้อยวันละ ๓๐-๔๐นาที (๒๐ นาทีแรก ร่างกายเผาผลาญคาร์โบไฮเดรตอีก ๑๐-๒๐นาทีต่อมา ร่างกายจึงจะเผาผลาญไขมัน)

๒. นอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ

ที่มา http://heyhaparty.blogspot.com/๒๐๐๗/๑๐/blog-post_๘๕๓.html

แบบทดสอบ เรื่อง การพูดจับใจความสำคัญ
วิชา ภาษาไทย๑ (๗๒๑๑๐๑)

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดกล่าวถึงลักษณะของการพูดที่ดีได้ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด
 - ก. พูดแล้วชัดเจน
 - ข. พูดแล้วโดยใช้อารมณ์
 - ค. พูดแล้วผู้ฟังมีความสุข
 - ง. พูดแล้วบรรลุวัตถุประสงค์
๒. บุคคลใดต่อไปนี้เป็นผู้ฟังและดูสารประเภทให้ความบันเทิง จรรโลงจิตใจ
 - ก. สุดาฟังและดูรายการวิทยุสัปดาห์
 - ข. ปฐมฟังและดูละครเวทีเรื่องข้างหลังภาพที่โรงละครแห่งหนึ่ง
 - ค. ธาณีฟังและดูรายการสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน
 - ง. กานดาฟังและดูรายการจับประเด็นทิศทางการประเทศไทยกับเศรษฐกิจอาเซียน
๓. สถานการณ์ใดแสดงว่าบุคคลนั้นปราศจากแนวทางการฟังเพื่อจับใจความสำคัญ
 - ก. นารีหาข้อมูลเตรียมพร้อมเพื่อฟังการสัมมนาประชาคมอาเซียน
 - ข. สมยศจดบันทึกสาระสำคัญที่ได้จากการฟังสัมมนาเรื่องประชาคมอาเซียน
 - ค. ขณะฟังการสัมมนาประชาคมอาเซียน มนตรีหันไปสนทนากับสนธยาเกี่ยวกับประเด็นที่ฟังผ่านไป
 - ง. ขณะที่การฟังสัมมนาประชาคมอาเซียนนอร์ทคิดตั้งคำถามกับตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง
๔. จากสถานการณ์ต่อไปนี้เป็นข้อใดแสดงว่าผู้พูด “พูดเป็น”
 - ก. ฉันไม่ชอบผู้ชายที่สูงกว่าปกติ
 - ข. เธอแต่งตัวโบราณซะมิดยาดเลย
 - ค. เด็กคนนี้น้ำตาสวย แต่มารยาทแย่มาก
 - ง. เธอใส่ชุดนี้แล้ว มองดูเหมือนกาคาบพริกจริงๆ
๕. บุคคลใดมีพฤติกรรมที่แตกต่างจากข้ออื่นในสถานภาพของผู้พูด
 - ก. สมปรารถนาเป็นกันเองเต็มที่กับผู้ฟัง
 - ข. เอมอรพูดขัดถ้อยขัดคำในการรายงานหน้าชั้นเรียน
 - ค. แก้วใจใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายในการประชุมสภานักเรียน
 - ง. ปานธราสาบสายตามุ่งผู้ฟังขณะกล่าวต้อนรับพนักงานใหม่
๖. สมศรีฟังคำประพันธ์จากรายการวิทยุดังต่อไปนี้

แม่มีได้เป็นดอกกุหลาบหอม	ก็จงยอมเป็นเพียงลดตาขาว
แม่มีได้เป็นจันทร์อันสกา	จงเป็นดาวดวงแจ่มแอร้มตา

หลังจากฟังแล้วเธอรู้สึกประทับใจมาก เพราะให้แง่คิดในการดำเนินชีวิตว่าคนเราควรพอใจกับสิ่งที่เราเป็นอยู่

จากสถานการณ์ในข้อความข้างต้นแสดงว่าสมศรีมีสัมฤทธิ์ผลในการฟังขั้นใด

 - ก. เข้าใจจุดประสงค์ของผู้พูด
 - ข. รับรู้ข้อความได้ครบถ้วน
 - ค. บอกได้ว่าสิ่งที่ฟังน่าเชื่อถือ
 - ง. วิเคราะห์ข้อมูลได้

เฉลยแบบทดสอบ
เรื่อง การพูดจับใจความสำคัญ

๑. ง

๒. ข

๓. ค

๔. ก

๕. ก

๖. ก

บันทึกผลหลังการสอน

๑. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน
(นางวิภาวดี กันทะกะ)
ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรียนฟัง ดู พูด
รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รายวิชา ภาษาไทย ๑
ภาคเรียนที่ ๑

เรื่อง การพูดเล่าเรื่อง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๒ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

- ท ๓.๑ ม.๑/๒ เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่ฟังและดู
ม.๑/๖ มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่ฟังและดู เป็นการพูดสรุปความและแสดงความรู้ ความคิดอย่างสร้างสรรค์

สาระการเรียนรู้/เนื้อหาย่อย

ด้านความรู้ (K)

๑. การพูดสรุปความ พูดแสดงความรู้ ความคิดอย่างสร้างสรรค์จากเรื่องที่ฟังและดู
๒. มารยาทในการฟัง การดู และการพูด

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
 - ๑) ทักษะการเรียงลำดับ
 - ๒) ทักษะการสรุปย่อ
๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

หลักการพูดเล่าเรื่อง

ชิ้นงานหรือภาระงาน

การเล่าเรื่องตามความสนใจ (บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา)

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตการใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมินการเล่านิทาน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (๓)	ดี (๒)	ควรปรับปรุง (๑)
๑. เนื้อหา	มีองค์ประกอบเช่นมีการกำหนดปัญหาอุปสรรคการคลี่คลายปัญหาและการจับความและเนื้อเรื่องไม่ต่างจากเรื่องเดิมมากมีการให้รายละเอียดเพิ่มเติม	ขาดองค์ประกอบบางประการแต่เรื่องยังคงเนื้อหาหลักๆอยู่	ขาดองค์ประกอบหลายประการทำให้เรื่องสั้นขาดรายละเอียดหลักและไม่น่าสนใจ
๒. ภาษา	มีความคล่องในการเล่าไม่สะดุดชะงักฟังราบรื่นแม้จะผิดไวยากรณ์บ้างมีการใช้ภาษาของตนเอง	ผิดไวยากรณ์ทำให้การเล่าเรื่องสะดุดขาดตอน	การออกเสียงและไวยากรณ์ผิดมากจนยากแก่การฟังให้เข้าใจหรือจนเดาเรื่องต่อไปไม่ได้
๓. น้ำเสียง	มีการใช้เสียงหนักเบาและใช้ท่าทางประกอบเพื่อช่วยความเข้าใจและเพื่อให้เรื่องน่าสนใจ	ใช้น้ำเสียงแบบเดียวเรียบๆใช้ท่าทางประกอบน้อย	ใช้น้ำเสียงเป็นแบบอ่านมากกว่าแบบเล่าเรื่องและไม่ใช้สีหน้าท่าทางประกอบเพื่อความน่าสนใจ

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดูในปัจจุบัน
๒. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงคุณและโทษของสื่อ
๓. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
๔. นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง การเล่าเรื่องจากการฟังและการดูสื่อ จากหนังสือเรียน แล้วร่วมกันอภิปราย

และสรุปประเด็นสำคัญตามที่ครูกำหนด ดังนี้

- จุดมุ่งหมายของการเล่าเรื่อง
- วิธีการพูดเล่าเรื่อง
- ประโยชน์ของการเล่าเรื่อง

๕. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง ค่อนข้างเก่ง ปานกลาง ค่อนข้างอ่อน และอ่อน จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกดูรายการโทรทัศน์ ๑ รายการ ตามความสนใจ ร่วมกันของสมาชิก (ครูมอบหมายให้นักเรียนเตรียมตัวมาล่วงหน้า)

๖. ครูแจ้งวิธีการเล่าเรื่องรอบวง แจกกติกาของการเล่าเรื่อง กำหนดเวลา และขอขอยการเล่าเรื่อง

๗. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มเล่าเรื่องที่ละคน ภายในเวลาที่ตกลงกันได้ และในขณะที่คนหนึ่งเล่าคนอื่น ๆ จดบันทึกเรื่องที่ฟัง

๘. สมาชิกทุกคนในกลุ่มช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากการฟังเพื่อนเล่าเรื่อง หรือแง่คิดที่ได้จากการฟังมา จัดทำแผนภาพโครงเรื่องตามลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่ฟังและดู

๙. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันฝึกการเล่าเรื่องตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- ลำดับเหตุการณ์/เรื่องที่จะเล่า
- เตรียมภาษา/ท่าทางที่จะเล่า
- เตรียมสื่อที่จะใช้ประกอบ (ถ้ามี)

๑๐. นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มที่เล่าเรื่องได้ดีและมีทักษะในการเล่า ออกมาเล่าเรื่องตามลำดับขั้นตอนที่เตรียมไว้

๑๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการเล่าเรื่องจากการฟังและการดูสื่อ

๑๒. นักเรียนและครูร่วมกันบอกแนวทางในการนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑
๒. รายการโทรทัศน์ที่นักเรียนสนใจ

**แบบทดสอบ เรื่อง การพูดเล่าเรื่องจากการฟังและดู
วิชา ภาษาไทย๑ (๗๒๑๑๐๑)**

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. การเล่าเรื่องย่อข้อใด ผู้เล่าควรบอกเหตุผลที่นำมาเล่าก่อน แล้วจึงเล่าเนื้อความ และทิ้งท้ายด้วยข้อคิดหรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในตอนท้าย

ก. การเล่านิทาน	ข. การเล่าเหตุการณ์
ค. การเล่าประวัติบุคคล	ง. การเล่าประวัติตนเอง

๒. ข้อใดคือข้อบกพร่องของการเล่าเรื่องย่อต่อไปนี้

“ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว หมาจิ้งจอกตัวหนึ่งก้างปลาติดคอ จึงไปว่าจ้างนกกระสาให้ช่วยเอาก้างปลาออก เมื่อนกกระสาใช้จะงอยปากล้วงลงไปคาบก้างปลาขึ้นมาได้แล้ว จึงทวงค่าจ้าง แต่เกิดอะไรขึ้นรู้ไหมคะ หมาจิ้งจอกกลับทำเป็นโกรธหวานนกกระสากำเริบ ไม่รู้คุณ ทั้งๆ ที่มันอุตส่าห์ปล่อยให้ตนกระสามีชีวิตรอดในขณะที่จะงอยปากนกกระสาเข้าไปอยู่ในคอหมาจิ้งจอก ดังนั้น นกกระสาจึงไม่ได้รับค่าจ้างจากหมาจิ้งจอก นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ที่มีกำลังน้อยเมื่อทำคุณแก่คนพาล ยากจะให้คนพาลรู้สึกคุณ ดังนั้น ก่อนจะช่วยเหลือใคร เราต้องพิจารณาให้รอบคอบว่า คนๆ นั้นเป็นคนดีไหม และเรามีกำลังพอหรือไม่ เพราะหากเราช่วยคนชั่วก็เท่ากับช่วยให้เขามีโอกาสทำชั่วอีก หรือหากช่วยแล้วเราได้รับอันตรายก็ไม่ควรทำ”

ก. ภาษาไม่สื่อความ	ข. สรุปรูปข้อคิดไม่ชัดเจน
ค. ตั้งคำถามระหว่างเล่า	ง. ไม่ได้บอกเหตุผลที่นำมาเล่า

๓. บุคคลใดไม่มีมารยาทในการพูดมากที่สุด

ก. เตือนใจพูดกับเพื่อนในขณะที่มีวิตามินซีอยู่ในปาก	ข. ดลฤดีพูดตะกุกตะกัก ขณะเล่าข่าวให้ครูและเพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน
ค. กชพรไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนขณะเล่าเรื่องสะเทือนใจให้ครูฟังได้	ง. ในงานเลี้ยงแห่งหนึ่ง ดวงกมลนำเรื่องส่วนตัวของพราวนภามาเล่าให้เพื่อนๆ ฟัง

๔. บุคคลใดเตรียมตัวสำหรับการพูดได้พร้อมมากที่สุด

ก. เอ้ออังกำลึงกายและพักผ่อนอย่างเพียงพอ	ข. ออร์กินอาหารครบ ๕ หมู่ เพื่อให้ร่างกายแข็งแรง
ค. อิมพักผ่อนอย่างเพียงพอและเตรียมเนื้อหาสาระ	ง. โอ้เตรียมเนื้อหาสาระที่จะพูดและฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ

๕. การพูดในข้อใดมีน้ำเสียงต่างกับข้ออื่น

ก. หยุดที่เถอะ ฉันทจะนอน	ข. หยุดที่เถอะ เธอเหนื่อยมากแล้ววันนี้
ค. หยุดที่เถอะ แล้วอย่าหาว่าไม่เตือนนะ	ง. หยุดที่เถอะ อะไรกันหนักหนาเนี่ย

เฉลยแบบทดสอบ
เรื่อง การพูดเล่าเรื่อง

๑. ข
๒. ค
๓. ง
๔. ง
๕. ข

บันทึกผลหลังการสอน

๑. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน
(นางวิภาวดี กันทะกะ)
ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรียบเรียง ดุ พุด

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รายวิชา ภาษาไทย ๑

ภาคเรียนที่ ๑

เรื่อง การพูดเชิงสร้างสรรค์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๒ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึก ในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

ท๓.๑ ม.๓/๑ พูดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การฟังและดูสื่อต้องสามารถสรุปความ และพูดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์

สาระการเรียนรู้/เนื้อหาย่อย

ด้านความรู้ (K)

๑. การพูดสรุปความ พูดแสดงความรู้ ความคิดอย่างสร้างสรรค์จากเรื่องที่ฟังและดู
๒. การพูดประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ
๓. มารยาทในการพูด

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
 - ๑) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
 - ๒) ทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์
 - ๓) ทักษะการประเมิน
 - ๔) ทักษะการสรุปลงความเห็น
๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

หลักการพูดสรุปความ

ชิ้นงานหรือภาระงาน (บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม)

การพูดสรุปความ

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมินการเล่านิทาน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	ดี (2)	ควรปรับปรุง (1)
๑. เนื้อหา	มีองค์ประกอบเช่นมีการกำหนดปัญหาอุปสรรคการคลี่คลายปัญหาและการจับความและเนื้อเรื่องไม่ต่างจากเรื่องเดิมมากมีการให้รายละเอียดเพิ่มเติม	ขาดองค์ประกอบบางประการแต่เรื่องยังคงเนื้อหาหลักๆอยู่	ขาดองค์ประกอบหลายประการทำให้เรื่องสั้นขาดรายละเอียดหลักและไม่น่าสนใจ
๒. ภาษา	มีความคล่องในการเล่าไม่สะดุด ชะงักฟังร่าบรินแม้จะผิด ไวยากรณ์บ้างมีการใช้ภาษาของตนเอง	ผิดไวยากรณ์ทำให้การเล่าเรื่องสะดุดขาดตอน	การออกเสียงและไวยากรณ์ผิดมากจนยากแก่การฟังให้เข้าใจหรือจนเดาเรื่องต่อไปไม่ได้
๓. น้ำเสียง	มีการใช้เสียงหนักเบาและใช้ท่าทางประกอบเพื่อช่วยความเข้าใจและเพื่อให้เรื่องน่าสนใจ	ใช้น้ำเสียงแบบเดียวเรียบๆ ใช้ท่าทางประกอบน้อย	ใช้น้ำเสียงเป็นแบบอ่านมากกว่าแบบเล่าเรื่องและไม่ใช้สีหน้าท่าทางประกอบเพื่อความน่าสนใจ

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : ๕E)

๑. ครูนำตัวอย่างบทกลอนมาให้ให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกัน

จะพูดจาปราศรัยกับใครนั้น
อย่าตะคั่นตะคอกให้เคืองหู
ไม่ควรพูดอ้ออิงขึ้นมึงกู
คนจะหลู่ล่วงลามไม่ขามใจ

๒. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนตอบ หรือแสดงความคิดเห็น เช่น

- การพูดจาของแต่ละคนแสดงให้เห็นบุคลิกภาพของบุคคลนั้นๆ ได้จริงหรือไม่ จงอธิบาย
- หากนักเรียนพบคนที่มีพฤติกรรมการพูดจาเช่นนี้ นักเรียนจะทำอย่างไร

๓. นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง การพูดเชิงสร้างสรรค์ จากหนังสือเรียน ตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้

- การพูดแสดงความคิดเห็น
- การพูดให้กำลังใจ
- การพูดติชม

๔. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๕. นักเรียนร่วมกันอธิบายหลักการพูดและสรุปความรู้เรื่องการพูดเชิงสร้างสรรค์ ตามประเด็นที่ครูกำหนด

๖. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ชั่วโมงที่ ๒ (บูรณาการกับวิชาพระพุทธศาสนา)

๑. ครูเปิดวีซีดี ธรรมะเดลิเวอรี่ ชุดที่ ๒๖ สุขกันเถอะโยมเพื่อให้นักเรียนฟังและดูการบรรยายธรรม แล้วจดบันทึกสาระสำคัญของเรื่องที่ฟัง และดู โดยบันทึกข้อสังเกต มุมมอง หรือข้อคิดที่ได้จากการฟังและดู
๒. นักเรียนเขียนอธิบายความคิดตามข้อสังเกต มุมมอง หรือข้อคิด โดยใช้เหตุผลหรือหลักการอย่างสร้างสรรค์
๓. นักเรียนเตรียมพูดแสดงความคิดเห็นจากวีซีดี ธรรมะเดลิเวอรี่ ชุดที่ ๒๖ สุขกันเถอะโยมที่ฟังและดูตามลำดับขั้นตอนที่ครูกำหนด ดังนี้
 - ลำดับเหตุการณ์หรือบันทึกเรื่องย่อที่จะพูด
 - เตรียมภาษาหรือท่าทางในการพูด
 - เตรียมสื่อประกอบการพูด (ถ้ามี)
๔. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
๕. นักเรียนแต่ละคนพูดแสดงความคิดเห็นจากวีซีดี ธรรมะเดลิเวอรี่ ชุดที่ ๒๖ สุขกันเถอะโยม ตามลำดับขั้นตอนอย่างสร้างสรรค์
๖. ครูประเมินการพูดของนักเรียนแต่ละคน และเสนอแนะข้อปรับปรุงแก้ไข

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑
๒. ตัวอย่างบทกลอน
๓. วีซีดี ธรรมะเดลิเวอรี่ ชุดที่ ๒๖ สุขกันเถอะโยม

บันทึกผลหลังการสอน

๑. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

ผู้สอน

(นางวิภาวดี กันทะกะ)

ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรียนฟัง ดู พูด
 รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รายวิชา ภาษาไทย ๑
 ภาคเรียนที่ ๑

เรื่อง มารยาทในการฟัง ดู พูด
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 เวลา ๒ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึก
 ในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

ท ๓.๑ ม.๑/๖ มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การฟังและการดูที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องฝึกให้มีมารยาทในการฟังและการดู และการเป็นผู้พูดที่ดีจะประสบ
 ความสำเร็จในการพูดนั้น ผู้พูดจะต้องมีมารยาทในการพูด

สาระการเรียนรู้/เนื้อหาย่อย

ด้านความรู้ (K)

มารยาทในการฟัง การดูและการพูด

ด้านทักษะ/กระบวนการ

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการคิด

๑) ทักษะการตั้งเกณฑ์

๒) ทักษะการประเมิน

๓) ทักษะการสรุปลงความเห็น

๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

ข้อควรปฏิบัติในการฟัง การดู และการพูด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

การเขียนแผนผังความคิด แสดงมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๑	ใบงานที่ ๑	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๒	ใบงานที่ ๒	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
ตรวจแผนผังความคิด แสดงมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	แบบประเมินแผนผังความคิด แสดงมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

การประเมินการเขียนแผนผังความคิด

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ออกแบบแผนที่ความคิดได้ดี	ออกแบบแผนที่ความคิดได้ดีและสร้างสรรค์	ออกแบบแผนที่ความคิดได้ดี	ออกแบบแผนที่ความคิดไม่ดี
๒. ลำดับเรื่อง/เหตุการณ์ได้ดี	ลำดับเรื่องเหตุการณ์ได้ดีไม่สลับวากวน	ลำดับเรื่องเหตุการณ์ได้ดี แต่สลับที่บ้าง	ลำดับเรื่องไม่ดีมีวากวนไปมา
๓. เขียนได้ครบถ้วน/ครอบคลุม	เขียนได้ครบถ้วนครอบคลุมต่อเนื่องตั้งแต่ต้นจนจบ	เขียนได้ครบถ้วน แต่ไม่ต่อเนื่อง	เขียนไม่ครบถ้วน และไม่ต่อเนื่อง
๔. ใช้ภาษาสื่อสารได้ดี	ใช้ภาษาสื่อสารในภาษาเขียนได้ดีทำให้เข้าใจสิ่งที่สื่อสารอย่างชัดเจน	ใช้ภาษาสื่อสารได้ดีแต่มีบกพร่องในบางประเด็น	ใช้ภาษาสื่อสารไม่ชัดเจน
๕. นำเสนอผลงานได้ดี	นำเสนอผลงานได้ดีมีความครบถ้วนทุกประเด็น ครบสมบูรณ์ตั้งแต่ต้นจนจบ	นำเสนอผลงานได้ดีแต่ไม่สมบูรณ์	นำเสนอผลงานไม่ดี
๖. ทำงานได้ทันเวลา	ทำงานได้ทันเวลากำหนด	ทำงานเกินเวลาเล็กน้อย	ทำงานเกินเวลา

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้(Inquiry Method : ๕E)

- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับมารยาทไทย จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันบอกความหมายของมารยาท
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- นักเรียนรวมกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน ตามความสมัครใจ จากนั้นครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง การฟังและการดูสื่อ จากหนังสือเรียน ตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้

- การสื่อสารจากการฟังและการดู
- จุดมุ่งหมายของการรับสารด้วยทักษะการฟัง และการดู
- ลักษณะของผู้ฟัง และผู้ดูที่ดี
- มารยาทในการฟัง และการดูสื่อต่างๆ

๔. สมาชิกในแต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่กันศึกษาความรู้ในประเด็นต่างๆ ตามความสนใจ หรือตามความเหมาะสม

๕. สมาชิกแต่ละกลุ่มผลัดกันอธิบายความรู้ในประเด็นที่ตนรับผิดชอบ จากนั้นร่วมกันซักถามข้อสงสัย และหาคำตอบร่วมกันเพื่ออธิบายข้อสงสัยให้มีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

๖. สมาชิกแต่ละกลุ่มอภิปรายเพื่อสรุปประเด็นความรู้

๗. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๘. นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง การฟังและการดูสื่อ เป็นรายบุคคล

๙. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มนำคำตอบมาอภิปรายร่วมกันจนได้คำตอบที่สมบูรณ์และมีความเข้าใจกันทุกคน แล้วแก้ไขหรือปรับปรุงคำตอบในใบงานของตนเองให้ถูกต้องและสมบูรณ์ เสร็จแล้วนำเสนอส่งครูตรวจ

๑๐. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๑๑. ครูสุ่มเลือกใบงานที่ ๑ จำนวน ๒-๓ ใบงาน แล้วให้นักเรียนที่เป็นเจ้าของใบงานออกมานำเสนอคำตอบที่หน้าชั้นเรียน

๑๒. ครูให้กำลังใจและยกย่องกลุ่มนักเรียนที่ตอบคำถามได้ถูกต้องมากที่สุด เพื่อเสริมกำลังใจ

๑๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับมารยาทในการฟังและการดู

ชั่วโมงที่ ๒ วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)

๑. ครูให้นักเรียนดูวิดีโอทัศน์เกี่ยวกับการพูด จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพูดของบุคคลในวิดีโอทัศน์ว่า มีลักษณะการพูดอย่างไร

๒. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๓. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญและมารยาทในการพูด

๔. ครูให้นักเรียนผลัดกันออกไปอธิบายความสำคัญและมารยาทในการพูดให้เพื่อนฟังที่หน้าชั้นเรียนแล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

๕. นักเรียนทำใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญและมารยาทในการพูด เป็นรายบุคคลเสร็จแล้วนำเสนอส่งครูตรวจ

๖. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๗. นักเรียนเลือกดูรายการทางโทรทัศน์ตามความสนใจ (ครูมอบหมายล่วงหน้า) แล้วเขียนบทความแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมารยาทในการพูดของผู้ดำเนินรายการลงในสมุด

๘. นักเรียนออกมานำเสนอผลงานการเขียนบทความแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับมารยาทในการพูดของผู้ดำเนินรายการที่หน้าชั้นเรียน

๙. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๑๐. ครูประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนและให้คำแนะนำรวมถึงแก้ไขปรับปรุงในกรณีที่นักเรียนมีปัญหา เพื่อให้ นักเรียน มีความรู้และความเข้าใจเรื่อง มารยาทในการพูดมากขึ้น และสามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางการพูดในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑
๒. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การฟังและการดูสื่อ
๓. ใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญและมารยาทในการพูด

ความสำคัญและมารยาทในการพูด

การพูดมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เป็นอันมาก ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดประกอบกิจการงานใด หรือคบหาสมาคมกับผู้ใด ผู้ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจกิจการงานการคบหาสมาคมกับผู้อื่นตลอดจนการทำประโยชน์แก่สังคมล้วนแต่เป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพในการพูดทั้งสิ้น

การพูดมีความสำคัญต่อตนเองเพราะถ้าผู้พูดมีศิลปะในการพูดก็จะเป็นคุณแก่ตนเอง ส่วนในด้านสังคมนั้นเนื่องจากเราต้องคบหาสมาคมและฟังพวาค้ายกันการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขนั้นจำเป็นต้องเป็นคนที่มี “พูดดี” คือ พูดไพเราะน่าฟัง และพูดถูกต้องด้วย

มารยาทในการพูด

การพูดของคนเราจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุติคุณ รู้จักกาลเวลาและที่สำคัญต้องคำนึงถึงมารยาทที่ดี ในการพูดด้วย มารยาทในการพูดแบ่งเป็น ๒ ประเภทคือมารยาทในการพูดระหว่างบุคคล และมารยาทในการพูดในที่สาธารณะ

มารยาทในการพูดระหว่างบุคคล มารยาทในการพูดระหว่างบุคคล มีดังนี้

๑. เรื่องที่พูดควรเป็นเรื่องที่ทั้ง ๒ฝ่าย มีความสนใจและพอใจร่วมกัน
๒. ไม่พูดเรื่องของตนเองมากเกินไป ควรฟังในขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งพูดและไม่พูดสอดแทรก
๓. พูดตรงประเด็นและเบี่ยงเบนประเด็นบ้างเพื่อผ่อนคลายอารมณ์
๔. เคารพความคิดเห็นของผู้อื่นไม่บังคับให้ผู้อื่นเชื่อหรือคิดเหมือนตน ฯลฯ

มารยาทในการพูดในที่สาธารณะ

การพูดในที่สาธารณะต้องรักษามารยาทให้มากกว่าการพูดระหว่างบุคคลเพราะมีผู้ฟังซึ่งมาจากที่ต่างๆ มีวัยวุฒิ คุณวุฒิและพื้นฐานความรู้ ความสนใจและรสนิยมต่างกันไปมารยาทในการพูดระหว่างบุคคลอาจนำมาใช้ได้และควรปฏิบัติเพิ่มเติม ดังนี้

๑. แต่งกายให้สุภาพเรียบร้อยเหมาะสมแก่โอกาสและสถานที่
๒. มาถึงสถานที่พูดให้ตรงเวลาหรือก่อนเวลาเล็กน้อย
๓. ก่อนพูดควรแสดงความเคารพต่อผู้ฟังตามธรรมเนียมนิยม
๔. ไม่แสดงกิริยาอาการอันไม่สมควรต่อหน้าที่ประชุม
๕. ใช้คำพูดที่ให้เกียรติแก่ผู้ฟังเสมอ
๖. ไม่พูดพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัวของบุคคลอื่นในที่ประชุม
๗. ไม่พูดหยาบโลนหรือตลกคะนอง
๘. พูดให้ดังพอได้ยินทั่วกันและไม่พูดเกินเวลาที่กำหนด

การสื่อสารด้วยการพูดไม่ว่าจะเป็น การพูดกับคนเพียงคนเดียวหรือพูดกับคนจำนวนมากจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้พูดทุกคนต้องมีมารยาท ถ้าขาดหรือละเลยต่อมารยาทในการพูดแล้ว อาจทำให้การพูดประสบความสำเร็จหรือไม่ประสบความสำเร็จได้

ข้อควรคำนึงในการสื่อสารด้วยการพูด

การพูดจะสัมฤทธิ์ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับคนที่ผู้พูดได้วิเคราะห์องค์ประกอบสำคัญในการพูดให้ถ่องแท้หรือ มีการเตรียมพร้อมเพียงใดก่อนที่จะพูดการพูดจึงมีข้อควรคำนึง ดังนี้

๑. การพูดให้เหมาะสมกับบุคคล ต้องวิเคราะห์ในเรื่องต่อไปนี้ คือ วัย เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ความสนใจพิเศษเพื่อเตรียมเรื่องที่จะพูดได้อย่างเหมาะสม
๒. การพูดให้เหมาะกับกาลเทศะควรพิจารณาว่าจะพูดในโอกาสใดการพูดนั้นเป็นทางการมากน้อยแค่ไหน
๓. การพูดให้ผู้อื่นเข้าใจตรงตามความประสงค์ควรใช้ภาษาบ่งบอกความต้องการหรือความมุ่งหมายให้ชัดเจนหลีกเลี่ยงการตีความหลายแง่หลายมุม
๔. การพูดสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังหรืออ่านเป็นการพัฒนาการใช้ภาษาให้สัมพันธ์กันทุกด้าน และอาศัยความสามารถในการสรุปความจากเรื่องที่ฟังหรืออ่านได้อย่างถูกต้องซึ่งจะช่วยให้ผู้รับสารเข้าใจเจตนาของผู้ส่งสารได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว
๕. การพูดแสดงความคิดเห็น เป็นการใช้ทักษะการฟัง การอ่าน การพูด และการคิดให้สัมพันธ์กัน ต้องอาศัยการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญเพราะการพูดแสดงความคิดเห็น ผู้พูดต้องใช้ทั้งความรู้ ความคิด เหตุผลหรือหลักการต่างๆ หลายอย่างประกอบกัน จึงจะทำให้ความคิดเห็นมีคุณค่า น่าเชื่อถือ

ที่มา http://www.m-culture.go.th/detail_page.php?sub_id=๑๒๓๙

ใบงานที่ ๑
การฟังและการดูสื่อ

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำเลขหน้าข้อความในกรอบไปเขียนหน้าข้อความที่กำหนดให้ โดยพิจารณาให้มีความสัมพันธ์กัน

๑. การรับสารที่มีการโต้ตอบระหว่างผู้รับสารกับผู้ส่งสาร

๒. การรับสารที่ไม่มีการโต้ตอบระหว่างผู้รับสารกับผู้ส่งสาร

- การดูข่าว
- การดูภาพยนตร์
- การพูดโทรศัพท์
- การดูคัตเอาท์โฆษณา
- การดูป้ายจราจร
- การสนทนาทางอินเทอร์เน็ต
- การฟังการโต้วาที
- การฟังการอภิปราย
- การฟังคำอธิบาย
- การชมรายการแสดงคอนเสิร์ต

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำข้อความที่กำหนดให้เขียนลงในตารางให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการรับสาร

ฟังเทศน์	ฟังคำบรรยาย	ฟังการอภิปราย	ฟังการโต้วาที
ฟังเพลง	ฟังการบรรยายธรรม	ฟังการให้โอวาท	ชมนิทรรศการ
ฟังการอ่านบทความวิชาการ		ชมการเล่นของเด็กไทย	

ฟังหรือดูเพื่อแสวงหาความรู้ และความรอบรู้	ฟังหรือดูเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน และความซาบซึ้ง	ฟังหรือดูเพื่อให้ได้ข้อคิด

ตอนที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนดให้ถูกต้อง ชัดเจน

๑. จงอธิบายลักษณะของผู้ฟังและผู้ดูที่ดี

๒. จากข้อ ๑ การปฏิบัติตนของผู้ฟังที่ดี ข้อใดที่เป็นการปฏิบัติตามหัวใจนักปราชญ์

๓. การนำความรู้จากการฟังและการดูไปใช้ประโยชน์ จะต้องใช้ความรู้ความสามารถในด้านใด

๔. การตั้งใจฟังและดูอย่าง “ตั้งใจ” มีลักษณะอย่างไร

๕. มีจุดมุ่งหมายในการฟัง หมายความว่าอย่างไร

๖. จุดประสงค์ของการรับสารด้วยทักษะการฟัง และการดู มีกี่ลักษณะ อะไรบ้าง

๗. มารยาท หมายถึงอะไร

๘. ผู้มีมารยาทในการฟังและดู มีประโยชน์อย่างไร

๙. การปลูกฝังมารยาทในการฟังและการดูที่ดี ควรปฏิบัติอย่างไร

๑๐. ผู้มีมารยาทในการฟังและการดูในที่ชุมชน ควรปฏิบัติตนอย่างไร

เฉลยใบงานที่ ๑
การฟังและการดูสื่อ

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำเลขหน้าข้อความในกรอบไปเขียนหน้าข้อความที่กำหนดให้ โดยพิจารณาให้มีความสัมพันธ์กัน

๑. การรับสารที่มีการโต้ตอบระหว่างผู้รับสารกับผู้ส่งสาร

๒. การรับสารที่ไม่มีการโต้ตอบระหว่างผู้รับสารกับผู้ส่งสาร

-๒..... การดูข่าว
๒..... การดูภาพยนตร์
๑..... การพูดโทรศัพท์
๒..... การดูตัดเอาทีโฆษณา
๒..... การดูป้ายจราจร
๑..... การสนทนาทางอินเทอร์เน็ต
๒..... การฟังการโต้วาที
๑..... การฟังการอภิปราย
๑..... การฟังคำอธิบาย
๒..... การชมรายการแสดงคอนเสิร์ต

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำข้อความที่กำหนดให้เขียนลงในตารางให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการรับสาร

ฟังเทศน์	ฟังคำบรรยาย	ฟังการอภิปราย	ฟังการโต้วาที
ฟังเพลง	ฟังการบรรยายธรรม	ฟังการให้โอวาท	ชมนิทรรศการ
ฟังการอ่านบทความวิชาการ		ชมการเล่นของเด็กไทย	

ฟังหรือดูเพื่อแสวงหาความรู้ และความรอบรู้	ฟังหรือดูเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน และความซาบซึ้ง	ฟังหรือดูเพื่อให้ได้ข้อคิด
ฟังคำบรรยาย ฟังการอภิปราย ฟังการอ่านบทความวิชาการ	ฟังการโต้วาที ฟังเพลง ชมนิทรรศการ ชมการเล่นของเด็กไทย	ฟังเทศน์ ฟังการบรรยายธรรม ฟังการให้โอวาท

ตอนที่ ๓ คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนดให้ถูกต้อง ชัดเจน

๑. จงอธิบายลักษณะของผู้ฟังและผู้ดูที่ดี
ผู้ฟังและผู้ดูที่ดีมีลักษณะ ดังนี้
 ๑. มีจุดมุ่งหมายในการฟังและการดู
 ๒. มีความพร้อมในการฟังและการดู
 ๓. มีความสนใจในสาร
 ๔. มีความตั้งใจฟังและตั้งใจดู
 ๕. มีอาการสำรวมและมีมารยาทอันดี ให้เกียรติผู้ส่งสาร
 ๖. มีความสามารถในการจับใจความ
- จากข้อ ๑ การปฏิบัติตนของผู้ฟังที่ดี ข้อใดที่เป็นการปฏิบัติตามหัวใจนักปราชญ์
การจดบันทึกสิ่งที่ฟังและดูมาแล้วนำไปใช้ประโยชน์
๒. การนำความรู้จากการฟังและการดูไปใช้ประโยชน์ จะต้องใช้ความรู้ความสามารถในด้านใด
ความสามารถในการจับใจความ
๓. การตั้งใจฟังและดู “ตั้งใจ” มีลักษณะอย่างไร
ตั้งใจ คือ ผู้รับสารต้องมีความเอาใจใส่จดจ่ออยู่กับเรื่องที่ฟัง และมีความอดทนฟังตั้งแต่ต้นจนจบ
๔. มีจุดมุ่งหมายในการฟัง หมายความว่าอย่างไร
การตั้งจุดมุ่งหมายว่าจะฟังในลักษณะใด แล้วจับใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังไปตามจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้สารอย่างสมบูรณ์
๕. จุดประสงค์ของการรับสารด้วยทักษะการฟัง และการดู มีลักษณะ อะไรบ้าง
 ๑. ฟังหรือดู เพื่อแสวงหาความรู้และความรอบรู้
 ๒. ฟังหรือดู เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินและความซาบซึ้ง
 ๓. ฟังหรือดู เพื่อให้ได้ข้อคิด
๗. มารยาท หมายถึงอะไร
ข้อควรปฏิบัติในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ถ้าขาดมารยาทจะกลายเป็นคนเห็นแก่ตัวไม่มีความสุขภาพ
๘. ผู้มีมารยาทในการฟังและการดู มีประโยชน์อย่างไร
เป็นบุคคลที่มีวัฒนธรรมอันดีงาม ได้รับการยกย่อง ยอมรับจากผู้อื่น เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์
๙. การปลูกฝังมารยาทในการฟังและการดูที่ดี ควรปฏิบัติอย่างไร
 ๑. แสดงความตั้งใจและมีความกระตือรือร้นในการฟังและการดู
 ๒. มีความสำรวม
 ๓. มีมารยาทในการฟังและการดูในที่ชุมนุมชน
๑๐. ผู้มีมารยาทในการฟังและการดูในที่ชุมนุม ควรปฏิบัติตนอย่างไร
 ๑. ถ้าเป็นการประชุมให้ไปตรงเวลาหรือก่อนเวลาเล็กน้อย ถ้ามีเอกสารประกอบการประชุมก็ให้อ่านมาล่วงหน้า
 ๒. อยู่ในอาการสงบไม่พูดคุยกันหรือทำธุระส่วนตัว
 ๓. ไม่ควรนำสัตว์เลี้ยงหรือเด็กเล็กเข้าไปด้วย
 ๔. ไม่ลุกขึ้นเดินเข้า-ออกบ่อยโดยไม่จำเป็น ถ้าต้องออกไปก่อนเวลาควรเลือกนั่งใกล้ทางออก
 ๕. ไม่นำอาหาร เครื่องดื่ม หรือของขบเคี้ยวเข้าไปรับประทาน
 ๖. ไม่แสดงอาการที่ไม่เหมาะสมต่อเพื่อนต่างเพศในที่ประชุมหรือการชมการแสดง
 ๗. ควรปรบมือให้เป็นเกียรติแก่ผู้พูดเมื่อมีการแนะนำผู้พูดหรือเมื่อผู้พูดพูดจบลง
 ๘. ในการชมหรือสรรเสริญเพลงสรรเสริญพระบารมี ควรยืนตรงแสดงความเคารพ ไม่พูดคุยหรือลุกขึ้นเดินในระหว่างที่เพลงสรรเสริญพระบารมียังไม่จบ

เฉลยใบงานที่ ๒
ความสำคัญและมารยาทในการพูด

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนดให้ถูกต้อง

๑. มารยาทในการพูดแบ่งเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง
มารยาทในการพูด แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ
 ๑. มารยาทในการพูดระหว่างบุคคล
 ๒. มารยาทในการพูดในที่สาธารณะ

๒. การพูดระหว่างบุคคล ควรปฏิบัติอย่างไร
มารยาทในการพูดระหว่างบุคคล ควรปฏิบัติ ดังนี้
 ๑. เรื่องที่พูดควรเป็นเรื่องที่ทั้ง ๒ ฝ่าย มีความสนใจและพอใจร่วมกัน
 ๒. ไม่พูดเรื่องของตนเองมากเกินไป ควรฟังในขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งพูด ไม่สอดแทรกเมื่อผู้พูดยังพูดไม่จบ
 ๓. พูดตรงประเด็น อาจออกนอกเรื่องบ้างพอผ่อนคลายอารมณ์
 ๔. เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่บังคับให้ผู้อื่นเชื่อหรือคิดเหมือนตน

๓. เพราะเหตุใด การพูดในที่สาธารณะจึงต้องรักษามารยาทมากกว่าการพูดระหว่างบุคคล
การพูดในที่สาธารณะต้องรักษามารยาทให้มากกว่าการพูดระหว่างบุคคล เพราะการพูดในที่สาธารณะนั้นย่อมมีผู้ฟังซึ่งมาจากที่ต่าง ๆ กัน มีวัยวุฒิ คุณวุฒิ และพื้นฐานความรู้ความสนใจและรสนิยมต่างกันไป

๔. การพูดในที่สาธารณะควรปฏิบัติอย่างไร
การพูดในที่สาธารณะควรปฏิบัติ ดังนี้
 ๑. แต่งกายให้สุภาพเรียบร้อยเหมาะสมแก่โอกาสและสถานที่
 ๒. มาถึงสถานที่พูดให้ตรงต่อเวลาหรือก่อนเวลาเล็กน้อย
 ๓. ก่อนพูดควรแสดงความเคารพต่อผู้ฟังตามธรรมเนียมนิยม
 ๔. ไม่แสดงกิริยาอาการอันไม่สมควรต่อหน้าที่ประชุม
 ๕. ใช้คำพูดที่ให้เกียรติแก่ผู้ฟังเสมอ
 ๖. ไม่พูดพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัวของบุคคลอื่นในที่ประชุม
 ๗. ไม่พูดหยาบโลนหรือตลกคะนอง
 ๘. พูดให้ดังพอได้ยินทั่วกันและไม่พูดเกินเวลาที่กำหนด

แบบทดสอบ เรื่อง มารยาทในการฟัง ดู ฟุด
วิชา ภาษาไทย ๑ (๓๒๑๐๑)

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ขณะวิทยากรกำลังบรรยายความรู้ในห้องประชุม บุคคลใดไม่มีมารยาทในการฟังมากที่สุด
 ๑. น้ำจืดประเด็นคำถามลงในเอกสารประกอบการประชุม
 ๒. น้อยอ่านเอกสารประกอบการประชุมตามที่วิทยากรแนะนำ
 ๓. นิดคุยโทรศัพท์กับคุณหมอที่โทรมาแจ้งผลการผ่าตัดคุณแม่
 ๔. นกต้องการรับโทรศัพท์จึงยกมือขึ้นและพูดขออนุญาตวิทยากร

๒. จงเรียงลำดับบุคคลที่ขาดมารยาทในขณะชมภาพยนตร์จากมากไปหาน้อย
 - ก) ขนมหันน้ำน้ำอัดลมและทอฟฟี่ถั่วเข้าไปรับประทาน
 - ข) สายใจหัวเราะดังลั่นเมื่อเพลงสรรเสริญพระบารมีจบลง
 - ค) ขจรโอบกอดแฟนสาวเพราะกลัวความมืดและอากาศในโรงภาพยนตร์ก็เย็นมาก
 - ง) ชมพูกระซิบกระซาบกับต้อยติ่งว่าคู่รักที่นั่งข้างหน้าแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม

๑. ข ค ง ก ๒. ก ง ค ข ๓. ค ข ก ง ๔. ง ข ก ค

๓. บุคคลใดไม่มีมารยาทในการฟุดมากที่สุด
 ๑. เตือนใจฟุดกับเพื่อนในขณะที่มีวิตามินซีอยู่ในปาก
 ๒. ดลฤดีฟุดตะกุกตะกัก ขณะเล่าข่าวให้ครูและเพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน
 ๓. กชพรไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนขณะเล่าเรื่องสะเทือนใจให้ครูฟังได้
 ๔. ในงานเลี้ยงแห่งหนึ่ง ดวงกมลนำเรื่องส่วนตัวของพรารวมมาเล่าให้เพื่อนๆ ฟัง

๔. ถ้าท่านเป็นพ่อค้าและถูกลูกค้าต่อว่าว่าสินค้าของท่านแพงเกินไป ท่านจะตอบเช่นไร จึงจะเหมาะสมในการสร้างไมตรี
 - ก. รอให้ราคามันลดลงก่อน แล้วค่อยมาซื้อนะครับ
 - ข. ของดีมันก็ต้องแพงเป็นธรรมดาครับ ของถูกก็ไม่ดีซีครับ
 - ค. ต้นทุนมาก็แพงแล้วครับ คราวหน้ามาอุดหนุนอีก ผมจะลดให้
 - ง. ถ้าคุณยังไม่พร้อมวันหลังค่อยมาซื้อก็ได้ครับ ของยังมีอยู่

๕. บุคคลในข้อใดขาดมารยาทในการฟัง
 - ก. กรองกาญจน์ปรบมือเสียงดังหลังจากพิธีกรแนะนำผู้บรรยาย
 - ข. ขณะฟังบรรยายมาลีมักจะซักถามตลอดเวลา
 - ค. สุชาติดาสบตาอาจารย์ขณะฟังบรรยาย
 - ง. สิริกาญจน์จดบันทึกสิ่งที่วิทยากรบรรยาย

เฉลยแบบทดสอบ
เรื่อง มารยาทในการฟัง การดู การพูด

๑. ง

๒. ก

๓. ง

๔. ค

๕. ข

๖. ก

บันทึกผลหลังการสอน

๑. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน
 (นางวิภาวดี กันทะกะ)
 ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

หน่วยที่ ๔
(พหูสุตหลักภาษา)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ พหูสัทหลักภาษา

รหัสวิชา พ๒๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รายวิชา ภาษาไทย ๑

ภาคเรียนที่ ๑

เรื่อง เสียงในภาษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๓ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ท ๔.๑ ม.๑/๑ อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทย

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เสียงในภาษาไทยเป็นเสียงที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ ซึ่งผู้เรียนต้องมีความรู้เรื่องลักษณะของเสียงในภาษาไทย และฝึกฝนการพูดออกเสียงให้ถูกต้อง และชัดเจน เพราะการออกเสียงคำในภาษาไทยได้ถูกต้องนั้น ผู้เรียนต้องมีความรู้เรื่องลักษณะของเสียงในภาษาไทย

สาระการเรียนรู้/เนื้อหาย่อย

ด้านความรู้ (K)

- เสียงในภาษาไทย

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการคิด

- ทักษะการนำความรู้ไปใช้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

อธิบายลักษณะของเสียงในภาษา

ชิ้นงานหรือภาระงาน

แบบทดสอบเรื่อง เสียงในภาษา

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน	แบบทดสอบก่อนเรียน	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบงานที่ ๑	ใบงานที่ ๑	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๒	ใบงานที่ ๒	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๓	ใบงานที่ ๓	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตการใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมิน : ใบงาน

เกณฑ์คุณภาพ	คะแนน
ตอบคำถามในใบงานได้ถูกต้องทุกข้อ	๕
ตอบคำถามในใบงานได้ ๘ ข้อ	๔
ตอบคำถามในใบงานได้ ๖ ข้อ	๓
ตอบคำถามในใบงานได้ ๔ ข้อ	๒
ตอบคำถามในใบงานได้ ๒ ข้อ	๑

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จ

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับคนต่างชาติที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย และการพูดภาษาไทยของคนเหล่านั้น

๒. ครูอธิบายให้นักเรียนทราบถึงเสียงในภาษาไทยซึ่งเป็นเสียงที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน

๓. ครูให้นักเรียนแต่ละคนลองเปล่งเสียงพยัญชนะและเสียงสระในภาษาไทย แล้วครูตั้งประเด็นให้นักเรียนอภิปราย ดังนี้

- การเปล่งเสียงสระ และเสียงพยัญชนะต่างกันอย่างไร
- เพราะเหตุใด การเปล่งเสียงสระจึงง่ายกว่า และเปล่งได้ยาวกว่าเสียงพยัญชนะ

๔. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อนและอ่อน จากนั้นให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง เสียงในภาษาไทย จากหนังสือเรียน ในประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้

๑) ลักษณะของเสียงในภาษาไทย Sound in Thailanguage

๒) เสียงในภาษาและรูปตัวอักษรแทนเสียง

๕. ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบว่า ความสำเร็จของกลุ่มนั้นจะต้องอาศัยผลจากความร่วมมือกัน ช่วยเหลือกัน ผู้ที่เก่งกว่าจะต้องช่วยเหลือผู้ที่อ่อนกว่าหรือเรียนช้ากว่า

๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มจับคู่กันแล้วให้แต่ละคู่ทำใบงานที่ ๑ เรื่อง สระในภาษาไทย และใบงานที่ ๒ เรื่อง เสียงต้นเสียงท้ายในคำ เมื่อทำเสร็จแล้วให้ตรวจความเรียบร้อยก่อนนำเสนอส่งครูตรวจ

๗. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๘. ครูตรวจผลการทำใบงานที่ ๑-๒ แล้วนำคะแนนของสมาชิกทุกคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม และประกาศกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด เพื่อชมเชยและเสริมกำลังใจ

๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับลักษณะของเสียงในภาษาไทยเสียงในภาษาและรูปตัวอักษรแทนเสียง

ชั่วโมงที่ ๒ วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิดสี่สหาย

๑. นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑) ส่งตัวแทนออกมาจับบัตรคำ กลุ่มละ ๑ ชุด
๒. ครูให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มร่วมกันปฏิบัติกิจกรรม ตามที่กำหนด ดังนี้
 - ๑) อ่านออกเสียง และเขียนคำอ่านที่ถูกต้อง
 - ๒) อธิบายหลักการอ่านออกเสียงของคำในแต่ละบัตรคำ
๓. สมาชิกในแต่ละกลุ่มสรุปผล และอ่านออกเสียงตามหลักการอ่านที่เป็นมติของกลุ่ม
๔. ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๑-๒ กลุ่ม นำเสนอความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรม ตามประเด็นที่ครูกำหนด
๕. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง การออกเสียงภาษาไทย จากหนังสือเรียน
๗. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการอ่านออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้อง และชัดเจน
๘. นักเรียนทำใบงานที่ ๓ เรื่อง การออกเสียงภาษาไทย เป็นรายบุคคล เมื่อทำเสร็จแล้วให้นำส่งครูตรวจ
๙. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันฝึกอ่านออกเสียงจากแบบฝึกอ่านออกเสียงที่ครูแจก โดยให้สมาชิกแต่ละคนอ่านออกเสียงคำจนจบ จากนั้นจับคู่กับเพื่อนในกลุ่มผลัดกันอ่านออกเสียงคำให้เพื่อนฟัง (นักเรียนอีกคู่หนึ่งก็ปฏิบัติกิจกรรมเช่นเดียวกัน)
๑๐. สมาชิกรวมกลุ่มเดิม (๔ คน) จากนั้นให้แต่ละคู่ผลัดกันอ่านออกเสียงคำจากแบบฝึกอ่านออกเสียงให้เพื่อนอีกคู่หนึ่งฟัง และสรุปหลักการอ่านที่เป็นมติของกลุ่ม
๑๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาอ่านออกเสียงคำจากแบบฝึกอ่านออกเสียงกับครู เป็นรายกลุ่ม
๑๒. ครูประเมินผลและเสนอแนะข้อบกพร่องในการอ่าน เพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไข การอ่านให้ถูกต้องและชัดเจน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑
๒. ใบงานที่ ๑ เรื่อง สระในภาษาไทย
๓. ใบงานที่ ๒ เรื่อง เสียงต้นเสียงท้ายในคำ
๔. ใบงานที่ ๓ เรื่อง การออกเสียงภาษาไทย

ใบความรู้ เรื่อง ระบบเสียงในภาษาไทย
 วิชาภาษาไทย (ท๒๑๐๑) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

.....

เสียงและอักษรไทย

เสียง หมายถึง เสียงที่มนุษย์เปล่งออกมาเพื่อสื่อความคิดกัน

ระบบเสียงในภาษาไทยมีอยู่ ๓ ชนิดได้แก่

- ๑. เสียงแท้ คือ เสียงสระ
- ๒. เสียงแปร คือ เสียงพยัญชนะ
- ๓. เสียงดนตรี คือ เสียงวรรณยุกต์

รูปและเสียงสระ

รูปสระ	มี ๒๑ รูป				
ะ	เรียกว่า	วิสรรชนีย์	เ	เรียกว่า	ไม้หน้า
า	เรียกว่า	ลากข้าง	ไ	เรียกว่า	ไม้มลาย
ิ	เรียกว่า	พินทุอิ	ใ	เรียกว่า	ไม้ม้วน
ี	เรียกว่า	ฝนทอง	โ	เรียกว่า	ไม้โอ
ึ	เรียกว่า	พินหนู	อ	เรียกว่า	ตัวอ
ุ	เรียกว่า	นิกหิต,หยาดน้ำค้าง	ย	เรียกว่า	ตัวยอ
ู	เรียกว่า	ตีนเหยียด	ว	เรียกว่า	ตัววอ
ุ	เรียกว่า	ตีนคู้	ฤ	เรียกว่า	ตัวรี
ู	เรียกว่า	ไม้ผิด	ฤา	เรียกว่า	ตัวรือ
ุ	เรียกว่า	ไม้ไต่คู้	ฦ	เรียกว่า	ตัวลี
ฎ	เรียกว่า	ตัวลือ			

เสียงสระ(สระเดี่ยวมี ๑๘ เสียง)

สระเสียงสั้น(รัศสระ)	สระเสียงยาว(ทิมสระ)
ะ	า
ิ	ใ
ึ	อ
ุ	ย
ู	ว
ุ	ฤ
ู	ฤา
ุ	ฦ

สระประสม(สระเลื่อน) คือการนำเสียงสระเดี่ยว ๒ เสียงมาประสมกัน ได้แก่

ิ + ะ = ใ-ยะ	ใ + า = ใ-ย
ึ + ะ = ใ-อะ	อ + า = ใ-อ
ุ + ะ = -วะ	ย + า = -ว

หมายเหตุ ทางภาษาศาสตร์ถือว่าสระประสมเสียงสั้นเป็นหน่วยเดียวกับเสียงยาว จึงถือว่าสระประสมมี ๓ เสียง คือ เ-ย เ-อ -ว (เมีย เปื่อ ผัว)

สระพิเศษ(สระเกิน) คือ สระที่มีเสียงพยัญชนะรวมอยู่ มี ๘ เสียงได้แก่ ำ ไ ใ เ-า ฤ ฤา ฎ ฏ

อย่าลืม สระเกินมีเสียงตัวสะกด แต่สระประสมไม่มีตัวสะกด
สระ อะ มีทั้งเปลี่ยนรูปและลดรูปดังนี้
เปลี่ยนรูป

- ๑. สระ อะ เปลี่ยนนิสรราชนีย์เป็น รร เช่น กรรม (ก+อะ+ม) สรรพ (ส+อะ+พ)
- ๒. สระ อะ เมื่อมีตัวสะกดจะเปลี่ยนนิสรราชนีย์เป็นไม้หันอากาศ (ะ เป็น ั)

ลดรูป คือการไม่ประวิสรรชนีย์ แต่ออกเสียง อะ เช่น ตลาด ขนมห ฐ

- ๓. สระ โอะ เมื่อมีมีตัวสะกดจะลดรูป เช่น คง ปลง
- ๔. สระ เอาะ เปลี่ยนรูป ก็ คือ ตัว อ กับไม้ไต่คู้แทนเมื่อมีตัวสะกดซึ่งมีอยู่คำเดียวคือ ล็อก คือ ล+เอาะ+ก = ล็อก เช่น ล็อกเกต

- ๕. สระ ออ ลดรูป คือ ตัว อ ออก แต่อ่านเหมือนมี ตัว อ เช่น สมร อมร ขจร บ
- ๖. สระ เออ มีทั้งคงรูป เปลี่ยนรูป และลดรูป

คงรูป คือ การที่เพียงตัดตัว อ ซึ่งเป็นท่อนให้สระเกาะออก เมื่อมีพยัญชนะอื่นมาประสม เช่น เทอม = ท+เออ+ม
เปลี่ยนรูป คือการที่มีตัวสะกดอยู่ในแม่ กน กม กก กต กบ เช่น เดิน(ต+เออ+น) เข็มเกริม(ท+เออ+ม,กร+เออ+ม) เลิก(ล+เออ+ก) เกิด(ก+เออ+ด) เนิบ(น+เออ+บ) เป็นการเปลี่ยนรูป อ เป็น อิ

ลดรูป เมื่อมีตัวสะกดแม่เกยจะลดรูป เช่น เลย(ล+เออ+ย) เขย(ข+เออ+ย)

- ๗. สระ อัว ลดรูป คือลดไม้หันอากาศ เมื่อมีตัวสะกด เช่น รวย(ร+อัว+ย) สวย(ส+อัว+ย)
- ๘. สระเอะ,สระแอะ เมื่อมีตัวสะกดจะเปลี่ยนนิสรราชนีย์(ะ) เป็นไม้ไต่คู้(ั) เช่น เป็น(ป+เอะ+น)

รูปพยัญชนะ - เสียงพยัญชนะ

รูปพยัญชนะมี ๔๔ รูป คือ

- อักษรกลาง ก จ ฎ ฏ ต บ ป อ รวม ๘ ตัว
- อักษรสูง ข ฉ ฐ ถ ผ ฝ ศ ษ ส ห รวม ๑๑ ตัว
- อักษรต่ำคู่ ค ฅ ฆ ช ซ ฌ พ ฟ ภ ฮ ๗ ฒ ท ฐ รวม ๑๔ ตัว
- อักษรต่ำเดี่ยว ง ญ ณ น ม ย ร ล ว ฬ รวม ๑๐ ตัว

เสียงพยัญชนะมี ๒๑ เสียง คือ

๑. /ก/.....	๘. /ต/.....	๑๕. /ฟ/.....
๒. /ค/.....	๙. /ต/.....	๑๖. /ม/.....
๓. /ง/.....	๑๐. /พ/.....	๑๗. /ร/.....
๔. /จ/.....	๑๑. /น/.....	๑๘. /ล/.....
๕. /ช/.....	๑๒. /บ/.....	๑๙. /ว/.....
๖. /ซ/.....	๑๓. /ป/.....	๒๐. /ฮ/.....
๗. /ย/.....	๑๔. /พ/.....	๒๑. /อ/.....

พยัญชนะประสม(อักษรควบกล้ำ) คือพยางค์ที่มีเสียงพยัญชนะต้น ๒ ตัวออกเสียงควบกัน
ในระบบเสียงภาษาไทย มี ๕ ชุดคือ

	ร	ล	ว
ก	/	/	/
ค	/	/	/
ป	/	/	ี
พ	/	/	ี
ต	/	ี	ี

คำควบไม่แท้ มี ๒ ชนิด คือ

ไม่ออกเสียง /ร/ เช่น จริง สร้าง เสริม เศร้า ฯลฯ เปลี่ยนจากเสียง /ทร/ เป็น /ช/
หมายเหตุ หากข้อสอบออกพยัญชนะควบไม่แท้ ให้จัดอยู่ในเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว

พยัญชนะท้ายคือ เสียงพยัญชนะที่ทำหน้าที่เป็นตัวสะกดมี ๘ เสียง คือ

/ก/ เช่น	เลข โโรค เมฆ ครก นาก
/บ/ เช่น	พบ ลาก กบ จับ กราฟ
/ด/ เช่น	มด กาจ คช กฏ พุทธ
/ง/ เช่น	โมง หาง สูง แกง กิ่ง
/ม/ เช่น	กรรม หาม ชิม ทำ สัมมนา
/น/ เช่น	การณ์ กลอน สัญญาณ เขิน
/ย/ เช่น	ชาย หน้อย รวย ได้ ใน
/ว/ เช่น	ขาว เลว แน่ว ชาย หิว

วรรณยุกต์ คือระดับเสียงสูงต่ำของคำ (tone) มี ๔ รูป ๕ เสียง คือ

รูป	'	ˊ	ˋ	ˆ
เสียง	สามัญ	เอก	โท	ตรี จัตวา

หลักการผันวรรณยุกต์

รูปและเสียงวรรณยุกต์ไม่จำเป็นต้องตรงกัน

พื้นเสียง คือเสียงพยางค์ซึ่งจะปรากฏทั้งในอักษร สูง กลาง และต่ำ โดยไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ

อักษรสูง และอักษรต่ำไม่มีรูปวรรณยุกต์ ตรี (ˊ) แม้จะมีเสียงตรี ดังคำต่อไปนี้ เช่น โน้ต เข้ต วิตวาย นะคะ

อักษรต่ำ ถ้ากำกับด้วยรูปวรรณยุกต์เอก (ˊ) จะมีเสียง โท เช่น คำ ทำ ชื่อ แพง ถ้ากำกับด้วยวรรณยุกต์โท (ˋ) จะมีเสียงตรี เช่น คำ น้ำ น้ ล้า

อักษรต่ำ เมื่อคู่กับอักษรสูงจะผันได้ครบ ๕ เสียง เช่น คา ข่า (ข้า ค่า) คำ ขา หรือ ย หย ยา หย่า (หย้า ย่า) ย้า หยา

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการผันวรรณยุกต์

อักษรกลางคำเป็นผันวรรณยุกต์ได้ครบทุกเสียง รูปกับเสียงตรงกัน

อักษรสูงคำตายผันวรรณยุกต์ได้น้อยที่สุด คือ ๒ เสียง ๑ รูป ผันด้วยไม้โทเป็นเสียงโทเช่น ตัด ถัด

อักษรสูงไม่มีเสียงสามัญและเสียงตรี

อักษรต่ำ ถ้าต้องการให้เป็นเสียงตรี ให้ใช้ไม้โทผัน ห้ามใช้ไม้ตรี เช่น โน้ต เข้ต

อักษรต่ำคำตาย สระสั้น จะเป็นเสียงตรีโดยไม่ต้องใช้รูปวรรณยุกต์ใด ๆ เช่น คัด คะ

คำเป็น- คำตาย

คำเป็น ได้แก่ ๑. คำที่ประสมกับสระเสียงยาวในแม่ ก. กา เช่น มา ดู ที่ มือ เจอ แก

๒. คำที่มีเสียงพยัญชนะท้ายในแม่ กง กน กม เกย เกวอ เช่น จง ก้ม ไหล่ ให้ ชาว บ้าน เห็น

คำตาย ได้แก่ ๑. คำที่ประสมกับสระเสียงสั้นในแม่ ก กา เช่น จะ ริ ดู เกะ กะ

๒. คำที่มีเสียงพยัญชนะท้ายในแม่ กก กต กบ เช่น พุดปดถูกตบจิกทุบแหลก

พยางค์ปิด-พยางค์เปิด

พยางค์ปิด คือ พยางค์ที่มีเสียงพยัญชนะท้าย เช่น กิน ข้าว ไหม และเสียงพยางค์ที่มีสระเสียงสั้น แต่ลงเสียงหนัก เช่น กระบะ สมาธิ ทะลุ

พยางค์เปิด คือพยางค์ที่ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย เช่น หมา หรือ หนู

โครงสร้างของพยางค์ หมายถึงส่วนประกอบของแต่ละพยางค์เหมือนกัน โดยพิจารณาจาก

เสียงของพยัญชนะต้น เดี่ยว หรือ ควบกล้ำ

เสียงของสระ สระสั้น สระยาว หรือ สระประสม

เสียงของพยัญชนะท้าย พยางค์ปิด หรือ พยางค์เปิด

เสียงของวรรณยุกต์

ลักษณะการประสมแบ่งเป็น ๔ ประเภท

๑ ประสม ๓ ส่วน ประกอบด้วย	๑ พยัญชนะต้น	๒ สระ	๓ วรรณยุกต์
คำ พยัญชนะต้น	สระ	เสียงวรรณยุกต์	
หู ห	อู	จัตวา	
ตา ต	อา	สามัญ	
ปลา ปล	อา	สามัญ	

๒ ประสม ๔ ส่วน ประกอบด้วย ๑ พยัญชนะต้น ๒ สระ ๓ วรรณยุกต์ ๔ ตัวสะกด

คำ พยัญชนะต้น	สระ	วรรณยุกต์	ตัวสะกด
กิน ก	อิ	สามัญ	น
ปิด ป	อะ	เอก	ด
ปรุง พร	อุ	สามัญ	ง

๓ ประสม ๔ ส่วนพิเศษ ประกอบด้วย ๑ พยัญชนะต้น ๒ สระ ๓ วรรณยุกต์ ๔ ตัวการันต์

คำ พยัญชนะต้น	สระ	วรรณยุกต์	ตัวการันต์
ผีว์ ผ	อิ	เอก	ว์
ม่าห์ ม	อา	โท(รูปเอก)	ห์
เล่าห์ ล	เอ	โท(รูปเอก)	ห์

๔ ประสม ๕ ส่วน ประกอบด้วย ๑ พยัญชนะต้น ๒ สระ ๓ วรรณยุกต์ ๔ ตัวสะกด ๕ ตัวการันต์

คำ พยัญชนะต้น	สระ	วรรณยุกต์	ตัวสะกด	ตัวการันต์
พงค์ พ	โอะ	สามัญ	ง	ค์
ยุทธ์ ย	อุ	ตรี	ท	ธ์
วัลย์ ว	อะ	สามัญ	ล	ย์

เน้น ข้อสอบมักถามว่า ข้อใดมีโครงสร้างพยางค์ต่างจากข้ออื่น ในการพิจารณาให้พิจารณาดังนี้
 เป็นพยางค์เปิด หรือพยางค์ปิด (พยัญชนะท้าย)
 เสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะเดี่ยวหรือพยัญชนะประสม (พยัญชนะต้น)
 เสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงสามัญ เอก โท ตรี หรือ จัตวา (เสียงดนตรี)
 เสียงสระเป็นสระเดี่ยว หรือเสียงสระประสม เสียงสระสั้นหรือเสียงสระยาว (เสียงสระ)

อักษรนำ มีลักษณะ ๒ ประการ คือ

อ่านออกเสียง ๒ พยางค์ เมื่ออักษรสูงหรืออักษรกลางนำหน้าอักษรต่ำเดี่ยว โดยใช้สระตัวเดียวกันเวลาออกเสียงจะมีเสียง อะ ที่พยางค์หน้า ส่วนพยางค์หลังจะออกเสียง ห นำ เช่น ถลก ผวา สมุย ขนม ขนาน ขนุน สนอง สนาม ฉงน

ออกเสียง ๑ พยางค์ เมื่อ ห นำอักษรต่ำเดี่ยว หรือ อ นำ ย เช่น อย่า อยู่ อย่าง อยาก หงอก หยาบ หนอน หนึ่ง หมา

ครุ-ลหุ

ครุ (ˆ) คือพยางค์ที่ออกเสียงหนัก ได้แก่ พยางค์ที่มีตัวสะกดทุกมาตรา เช่น อินทร์ กราฟ กริช ริน ตูบ ประสมกับสระเสียงยาว สีฟ้า ออรา โควตา

คำที่ประสมสระอำ ไอ ไอ เอา เพราะสระเหล่านี้เสมือนมีพยัญชนะประสมอยู่ ทำให้คำนั้นมีตัวสะกด เช่น อำ = อะ+ม , ไอ,ไอ = อะ+ย เอา = อะ+ว

ลหุ (˘) คือพยางค์ที่มีเสียงเบา ได้แก่

คำที่ประสมกับสระเสียงสั้น เช่น จะ นะ เกะ กะ ลี โตะ โมะ

คำที่ถือว่าเป็นคำลหุด้วย เช่น กี่ บ่ ณ ธ ฤ

เฉลยใบงานที่๑
สระในภาษาไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนชื่อสระที่กำหนดให้ถูกต้อง

สระ	ชื่อสระ
ไ-	ไม้เฒ่า
-ย	ตัวยอ
เ-	ไม้หน้า
-า	ลากข้าง
โ-	ไม้โอ
๕	ไม้ไตคู่
๐	นฤคหิต / หยาดน้ำค้าง
ฎ	ลือ
ฏ	รือ
"	ฟันหนู
๖	ตีนคู่
ฤ	รี
๖	ไม้หันอากาศ / ไม้พัด
'	ฝนทอง
ิ	พินทุ / พินทุอิ
๖	ตีนเหยียด
ไ-	ไม้เฒ่า
-ะ	วิสรรชนีย์
-อ	ตัวอ
-ว	ตัวว

ใบงานที่ ๒
เสียงต้น เสียงท้ายในคำ

คำชี้แจง ให้นักเรียนออกเสียงคำต่อไปนี้ แล้วเขียนบอกพยัญชนะต้นเสียง และพยัญชนะท้ายเสียง

คำ	พยัญชนะต้นเสียง		พยัญชนะท้ายเสียง	
๑. เปรี้ยว				
๒. กาน้ำ				
๓. เล็น				
๔. เคย				
๕. มิตร				
๖. พลิกแพลง				
๗. ศรี				
๘. กราฟ				
๙. ครูช				
๑๐. ถ้วย				
๑๑. ทราม				
๑๒. ขวนขวาย				
๑๓. เตรียมพร้อม				
๑๔. จันท์				
๑๕. ปราบปรม				

เฉลยใบงานที่ ๒
เสียงต้น เสียงท้ายในคำ

คำชี้แจง ให้นักเรียนออกเสียงคำต่อไปนี้ แล้วเขียนบอกพยัญชนะต้นเสียง และพยัญชนะท้ายเสียง

คำ	พยัญชนะต้นเสียง		พยัญชนะท้ายเสียง	
๑. เปรี้ยว	พยัญชนะควบกล้ำ	/พร/	แม่เกอว	/ว/
๒. กาน้ำ	พยัญชนะเดี่ยว	/ก/, /น/	แม่ ก กา, แม่ ก กา	-
๓. เล่น	พยัญชนะเดี่ยว	/ล/	แม่กน	/น/
๔. เคย	พยัญชนะเดี่ยว	/ค/	แม่เคย	/ย/
๕. มิตร	พยัญชนะเดี่ยว	/ม/	แม่กต	/ต/
๖. พลิกแพลง	พยัญชนะควบกล้ำ	/พล/, / ปล/	แม่กก, แม่กง	/ก/, /ง/
๗. ศรี	พยัญชนะควบกล้ำ(ควบไม่แท้)	/ช/	แม่ ก กา	-
๘. กราฟ	พยัญชนะควบกล้ำ	/กร/	แม่กบ	/บ/
๙. ครูท	พยัญชนะควบกล้ำ	/คร/	แม่กต	/ต/
๑๐. ถ้วย	พยัญชนะเดี่ยว	/ถ/	แม่เคย	/ย/
๑๑. ทราม	พยัญชนะควบกล้ำ(ควบไม่แท้)	/ช/	แม่กม	/ม/
๑๒. ขวนขวาย	พยัญชนะควบกล้ำ	/ขว/, /ขว/	แม่กน, แม่เคย	/น/, /ย/
๑๓. เตรียมพร้อม	พยัญชนะควบกล้ำ	/ตร/, / พร/	แม่กม, แม่กม	/ม/, /ม/
๑๔. จันทร์	พยัญชนะเดี่ยว	/จ/	แม่กน	/น/
๑๕. ปราบปราม	พยัญชนะควบกล้ำ	/ปร/, / ปร/	แม่กบ, แม่กม	/บ/, /ม/

แบบฝึกอ่านออกเสียง

พื้นโรงเรียนเรียนราบระรุ่มรีน
 มีตู้เตียงเรียงชั้นเป็นหล่นไป
 ฉันทำคณำรำนบุงเหลือบยุงรีน
 ที่นัโรงเรียนศพคเรตุใหญ่เกิน
 เออดันลำนคเรมารำนกั๊งก้ำนหัก
 ศีระะลำนปลุกรำนยำนปำร้ง

ไม้กวาดแขวนข้างขวา
 นายกว้างไม้ใช้ควาญ
 ชับเกวียนหานางกวัก
 ขวากหนามอย่าทิ้งขว้าง
 นายแคว่นเดินชวักไขว่
 ท้วแคว่นกว้างใหญ่่นั

ขัดจนลื่นเดินยากถลากลไกล
 เรียบเรียงไว้ได้ระเบียบน่าเลียบเดิน
 กัดปลายลื่นปลายคางไม่ห่างเหิน
 นายเจริญแบกลุงดูรุงรัง
 ซ้ำลอบลักดอกรักไปหลายถึง
 ยำในล้งเปี้ยกราขอลาเอย

แกว่งไปมาไม่เหมือนขวาน
 คอยกว้านซื้อซ้างกับกวาง
 กลับค้อนควักเมื่อถูกขวาง
 ด้วงกวางคว่ำอ้อยคว้นพลัน
 จับมือไขว่คว่ำของชวัญ
 มีแต่หมอกคว้นปกคลุม

(อ่าน-เขียนคำไทย : ประเทือง คล้ายสุบรรณ)

บัตรคำ

มกราคม	สัปดาห์	
อาชญากร	มหาวิทยาลัย	
มฤตยู	พิสมัย	
ปรารถนา	ปรารถ	
นักปราชญ์	ตึกตา	
เปรียบเทียบ	พลัปปลา	
ศรีธณูชัย	พระรถเสน	

เฉลยใบงานที่ ๓
การออกเสียงภาษาไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้องชัดเจน

๑. การออกเสียงในภาษาไทยมีลักษณะอย่างไร

การออกเสียงภาษาไทย มีลักษณะ ดังนี้

๑) ออกเสียงพยัญชนะ และถ้อยคำให้คล่อง ถูกต้อง ชัดเจนตามหลักการออกเสียงภาษาไทย ไม่ออกเสียงซ้ำหรือเร็วเกินไป

๒) ออกเสียงควบกล้ำให้ชัดเจน เป็นธรรมชาติ ไม่ตัดเสียงหรือเน้นเสียงเกินไป

๓) ไม่ออกเสียงเลียนแบบภาษาต่างประเทศ

๔) ไม่ออกเสียงตัดคำ ย่อคำ หรือรวบคำ

๕) เมื่อพูดอย่างเป็นทางการต้องใช้ภาษาไทยกลาง และต้องออกเสียงให้ชัดเจน ระวังไม่ออกเสียงลำเนียงท้องถิ่น

๖) ไม่พูดภาษาไทยปนกับภาษาต่างประเทศ

๗) ระวังการออกเสียงวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง ไม่ออกเสียงเพี้ยน

๘) อ่านเว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง

๒. การอ่านมีความสัมพันธ์กับการเขียนอย่างไร

ถ้าออกเสียงผิด การเขียนก็จะผิดด้วย ทำให้เป็นอุปสรรคในการสื่อสาร

แบบทดสอบ เรื่อง เสียงในภาษา
วิชา ภาษาไทย ๑ (ท๒๑๑๐๑)

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดประกอบด้วยคำหรือพยางค์ที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะต้นเดียวกันทั้งหมด

ก. ผูกงด้วยมนตรา	ข. วิทยาอาคมหมาย
ค. เคี้ยวเชืงเย็นค้ำกรำไป	ง. ตามวิสัยเชิงเช่นผู้เป็นนาย
๒. ข้อใดมีเสียงพยัญชนะต้นมากที่สุด

ก. ไครมาเป็นเจ้าเข้าครอง ค ม ป จ ข ค	ข. คงจะต้องบังคับขับไล่
ค. เคี้ยวเชืงเย็นค้ำกรำไป	ง. ตามวิสัยเชิงเช่นผู้เป็นนาย
๓. ข้อใดมีเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ทุกคำ

ก. วิวัดวี่เมี้ยวกับเพ็ลี่ยในทุ่งข้าว	ข. เขาทำงานจนภารโรงปิดห้อง
ค. คุณยายเป็นลมเมื่ออ่านจดหมาย	ง. ภาคใต้ได้รับความเสียหายจากคลื่นยักษ์
๔. ข้อใดมีวรรณยุกต์ครบทุกเสียง

ก. จึงมีบัญญัติประกาศิต	ข. สั่งลูกพระอาทิตย์ชาญสมร
ค. จงเตรียมโยธาวานร	ง. เราจะไปราษฎรอนทศกัณฐ์
๕. ข้อใดมีจำนวนพยางค์ปิดน้อยที่สุด

ก. ลำพูรายพรายพร้อยหึ่งห้อยจับ	ข. สว่างวับแววมวามอร่ามเหลือง
ค. เสมอเม็ดเพชรรัตน์จรัสเรือง	ง. ค่อยประเทืองทุกขั้ทัศนาคม
๖. เสียงของพยางค์ในข้อใดมีโครงสร้างพยางค์ต่างกับข้ออื่น

ก. ขวาน	ข. หลาม	ค. ผैया	ง. ผู่ง
---------	---------	---------	---------
๗. “ทั้งนอกเมืองในเมืองเนื่องนา พร้อมกันยังหน้าศาลากลาง” คำประพันธ์นี้มีเสียงสระเดียวกับกี่เสียง (ไม่นับเสียงซ้ำ)

ก. ๓ เสียง	ข. ๔ เสียง	ค. ๕ เสียง	ง. ๖ เสียง
------------	------------	------------	------------
๘. ได้ฟังหลานท่านยายย่น้ำตาตก สะอื้นนอกอาคารว่าทูนหัว
ข้อความข้างต้นมีพยางค์ที่ปรากฏเสียงพยัญชนะท้ายกี่พยางค์

ก. ๙ พยางค์	ข. ๑๐ พยางค์	ค. ๑๑ พยางค์	ง. ๑๒ พยางค์
-------------	--------------	--------------	--------------
๙. ข้อใดมีคำตายน้อยที่สุด

ก. เอียงอกเทออกอ้าง อวดองค์ อรเอย	ข. เมรุชูปสมุทธรดินลง เลขแต่้ม
ค. อากาศจักจางผจง จารึก พอฤา	ง. โฉมแม่หยาดฟ้าแย้ม อยู่ร้อนฤาเห็น
๑๐. ข้อใดไม่มีเสียงอักษรควบไม่แท้

ก. จันทรูปราคาเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งของธรรมชาติ	
ข. พุทราเป็นผลไม้ชนิดหนึ่งที่มัทธิชอบนำมารับประทาน	
ค. การตัดไม้ทำลายป่าเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ	
ง. เศรษฐีใจบุญบริจาคเงินช่วยเหลือเด็กกำพร้า	
๑๑. ข้อใดไม่มีเสียงสระประสม (เมีย เปื่อ ผัว)

ก. เรียงร้อยถ้อยคำนำมาสอนเป็นกลอนผูก	ข. ใครดูถูกผู้ชำนาญในการช่าง
ค. ความคิดขวางเฉไฉไม่เข้าเรื่อง	ง. เหมือนคนปากคนไพรไม่รุ่งเรือง

๑๒. ข้อใดมีพยัญชนะต้นเสียงเดียวกันมากที่สุด (ไม่นับพยัญชนะที่มีรูปซ้ำกัน)

ก. พืवादภาพฝั่งและหมู่ภมรดอมตมผกา

ข. คนฆ่าไก่แจ้แล้วเอาไขในท้องไปต้มขมิ้น

ค. ถ้าแต่่างมีที่ดินไว้เพาะปลูกก็จะมัฐานะดี

ง. เสือร้ายหลบอยู่ข้างศาลาใกล้ต้นไทรใหญ่

ใช้ข้อความต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ ข้อ ๑๓ - ๑๔

๑) ทองคำเป็นธาตุชนิดหนึ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ๒) จัดอยู่ในจำพวกโลหะมีค่าอย่างหนึ่ง ๓) มนุษย์นิยมนำทองคำมาทำเครื่องใช้ ๔) และเครื่องประดับตกแต่งร่างกาย ๕) เพราะมีสีเหลืองสุกปลั่งงดงามไม่หมอง ๒

๑๓. ข้อความส่วนใดมีพยางค์ค้ำเป็นน้อยที่สุด

ก. ส่วนที่ ๑

ข. ส่วนที่ ๒

ค. ส่วนที่ ๓

ง. ส่วนที่ ๔

๑๔. ข้อความส่วนใดมีพยางค์ค้ำตายน้อยที่สุด

ก. ส่วนที่ ๑

ข. ส่วนที่ ๒

ค. ส่วนที่ ๓

ง. ส่วนที่ ๔

๑๕. คำในข้อใดใช้รูปวรรณยุกต์กับเสียงวรรณยุกต์ตรงกันทุกคำ

ก. ถ้าจะจอดเรือให้ดูท่า ตีดาข้าให้ดูโทษ

ข. ขึ้นโตนคให้ดูโคล ขึ้นบันคให้ดูชั้น

ค. ฟันเขือกให้ดูเกลียว คนมักเที่ยวให้ดูตื่น

ง. มักมีสินให้เป็นพ่อค้า มักเมืองฟ้าให้ทำบุญ

๑๖. ข้อใดแสดงให้เห็นความสำคัญของเสียงวรรณยุกต์

ก. นำน้ำจะชวนป่าไปจับนกในนามาทำแกงป่า

ข. พี่ชายฉันชอบภาพคนเข้าฌานฝีมือโฉมมาก

ค. ฟากเขาโน้นฝนตั้งเค้าแล้ว ลูกไม่ต้องฝากของมา

ง. ถ้าไปที่ทำน้ำจะพาไปหาพราที่ท่าหายตอนกินพล่ากุ้ง

๑๗. คำในข้อใดใช้พยัญชนะสะกดตรงตามมาตราตัวสะกดทุกคำ

ก. มัชวานทะยานเหาะขึ้นเมฆา

ไม่รู้ว่าเหตุผลกลใด

ข. ก็แจ้งว่าโอรสยศไกร

สั่งให้ตั้งการสุมพร

ค. จำกูต้องไปช่วยงาน

ให้เล่าลือทุกสถานไหวกระฉ่อน

ง. จะคลใจเจ้าเมืองทุกนคร

ให้มาโอนอ่อนแก่ลูกกรัก

๑๘. คำประพันธ์ต่อไปนี้มีอักษรนำกี่คำ

จะนุ่งห่มดูพอสมศักดิ์สงวน

ให้สมควรรับพักร์ตามศักดิ์ศรี

จะผิดหน้าทาแป้งแต่งอินทรีย์

ดูฉวีผิวเนื้ออย่าเหลือเกิน

ก. ๒ คำ

ข. ๓ คำ

ค. ๔ คำ

ง. ๕ คำ

๑๙. ข้อใดต่อไปนี้มีเสียงสระแตกต่างจากข้ออื่น

ก. ให้หาสินเมื่อใหญ่

ข. วิมานน้อยลอยริมฝั่ง

ค. เมื่อน้อยให้เรียนวิชา

ง. แล้วลงในเรือที่นั่งบัลลังก์ทอง

๒๐. “อันน้ำใจกวนอนัน ถ้าผู้ใดมีคุณแล้วเห็นจะเป็นเหมือนอียิว อันเล่าปี่กับกวนอนันมิได้เป็นพี่น้องกัน ซึ่งมีความรักกันนั้น เพราะได้สาบานต่อกัน เล่าปี่เป็นแต่ผู้น้อย เลี้ยงกวนอูไม่ถึงขนาด กวนอูยังมีน้ำใจกตัญญูต่อเล่าปี่ จึงคิดจะติดตาม มิได้ทิ้งเสีย...” จากข้อความนี้ มีคำที่มีเสียงสระประสมกี่คำ (ไม่นับคำซ้ำ)

ก. ๖ คำ

ข. ๗ คำ

ค. ๘ คำ

ง. ๙ คำ

เฉลยแบบทดสอบ
เรื่อง เสียงในภาษาไทย

๑. ง
๒. ง
๓. ข
๔. ข
๕. ง
๖. ก
๗. ก
๘. ข
๙. ง
๑๐. ก
๑๑. ข
๑๒. ศ
๑๓. ง
๑๔. ก
๑๕. ข
๑๖. ก
๑๗. ศ
๑๘. ง
๑๙. ข

บันทึกผลหลังการสอน

๑. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน
(นางวิภาวดี กันทะกะ)
ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ พหุสัทหลักภาษา

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รายวิชา ภาษาไทย ๑

ภาคเรียนที่ ๑

เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๓ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ท ๔.๑ ม.๑/๒ สร้างคำในภาษาไทย

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การสร้างคำประสม คำซ้ำ คำซ้อน และคำพ้อง มีวิธีการสร้างคำที่แตกต่างกัน

สาระการเรียนรู้/เนื้อหาย่อย

ด้านความรู้ (K)

การสร้างคำ

- คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน
- คำพ้อง

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการคิด

๑) ทักษะการจำแนกประเภท

๒) ทักษะการนำความรู้ไปใช้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

อธิบายหลักการสร้างคำในภาษาไทย

ชิ้นงานหรือภาระงาน

สมุดสะสมคำที่เกิดจากการสร้างคำ

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๑	ใบงานที่ ๑	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๒	ใบงานที่ ๒	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตการใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน	แบบทดสอบหลังเรียน	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจสมุดสะสมคำที่เกิดจากการสร้างคำในภาษาไทย	แบบประเมินสมุดสะสมคำที่เกิดจากการสร้างคำในภาษาไทย	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

แบบประเมินสมุดสะสมคำที่เกิดจากการสร้างคำในภาษาไทย

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. การอธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทย	อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทยได้ถูกต้องละเอียด ชัดเจน เข้าใจง่าย ครบถ้วนทั้ง ๓ ชนิด คือ เสียงสระ เสียงพยัญชนะ และเสียงวรรณยุกต์	อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทยได้ถูกต้องละเอียด และค่อนข้างเข้าใจง่าย ครบทั้ง ๓ ชนิด	อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทยได้ถูกต้องละเอียด เข้าใจง่าย ๒ ชนิด	อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทยได้ถูกต้อง แต่ไม่ค่อยละเอียด และเข้าใจยาก ๒ ชนิด
๒. การอธิบายหลักการสร้างคำในภาษาไทย	อธิบายหลักการสร้างคำในภาษาไทยได้ถูกต้องละเอียด ชัดเจน เข้าใจง่าย ครบถ้วนทั้ง ๓ ชนิด คือ คำประสม คำซ้อนและคำซ้ำ	อธิบายหลักการสร้างคำในภาษาไทยได้ถูกต้องละเอียด และค่อนข้างเข้าใจง่าย ครบทั้ง ๓ ชนิด	อธิบายหลักการสร้างคำในภาษาไทยได้ถูกต้องละเอียด ชัดเจน ๒ ชนิด	อธิบายหลักการสร้างคำในภาษาไทยได้ถูกต้อง แต่ไม่ค่อยละเอียด และเข้าใจยาก ๒ ชนิด
๓. การอธิบายหลักการใช้คำพ้อง	อธิบายหลักการใช้คำพ้องได้ถูกต้องละเอียด ชัดเจนและเข้าใจง่าย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ	อธิบายหลักการใช้คำพ้องได้ถูกต้องละเอียด และค่อนข้างเข้าใจง่าย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ	อธิบายหลักการใช้คำพ้องได้ถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่และยกตัวอย่างประกอบ	อธิบายหลักการใช้คำพ้องได้ถูกต้อง เป็นบางส่วน แต่ไม่มีตัวอย่างประกอบ

๔. การรวบรวมคำที่เกิดจากการสร้างคำในภาษาไทย	รวบรวมคำที่เกิดจากการสร้างคำในภาษาไทย อย่างเป็นระบบ เข้าใจง่าย ชนิดละ ๑๕ คำ ขึ้นไป	รวบรวมคำที่เกิดจากการสร้างคำ ในภาษาไทย อย่างเป็นระบบ เข้าใจง่ายชนิดละ ๑๑-๑๕ คำ	รวบรวมคำที่เกิดจากการสร้างคำในภาษาไทย อย่างเป็นระบบ เข้าใจง่ายชนิดละ ๖-๑๐ คำ	รวบรวมคำที่เกิดจากการสร้างคำในภาษาไทย อย่างเป็นระบบ เข้าใจง่ายชนิดละ ๕ คำ
---	--	--	--	---

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	๑๔ - ๑๖	๑๑ - ๑๓	๘ - ๑๐	ต่ำกว่า ๘
ระดับคุณภาพ	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมิน : ใบงาน

เกณฑ์คุณภาพ	คะแนน
ตอบคำถามในใบงานได้ถูกต้องทุกข้อ	๕
ตอบคำถามในใบงานได้ ๘ ข้อ	๔
ตอบคำถามในใบงานได้ ๖ ข้อ	๓
ตอบคำถามในใบงานได้ ๔ ข้อ	๒
ตอบคำถามในใบงานได้ ๒ ข้อ	๑

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : ๕E)

๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทน ๑ คน ออกมาเล่นเกมต่อคำ จากนั้นครูอธิบายวิธีการเล่นเกมให้นักเรียนเข้าใจ

๒. ครูชมเชยตัวแทนนักเรียนกลุ่มที่ชนะ จากนั้นครูเขียนตัวอย่างคำที่อยู่ในเกมต่อคำเพื่อให้นักเรียนสังเกตลักษณะการนำคำมาต่อเพื่อสร้างคำใหม่ที่มีความหมาย

๓. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างคำขึ้นมาใช้ในภาษาไทย

๔. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๕. นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง การสร้างคำ และคำพ้อง จากหนังสือเรียน

๖. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๗. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอธิบายความรู้เกี่ยวกับลักษณะของคำมูล คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ และคำพ้อง เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง

๘. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ ๑ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย โดยให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจำแนกประเภทของคำจนครบทุกประเภท จากนั้นจับคู่กับเพื่อน ในกลุ่มผลัดกันอธิบายคำตอบของตนเองให้เพื่อนฟัง (นักเรียนอีกคู่หนึ่งก็ปฏิบัติกิจกรรมเช่นเดียวกัน)

- คำมูล free morphemes
- คำประสม compound word
- คำซ้อน nested queries
- คำซ้ำ repetition
- คำพ้อง synonym

๙. สมาชิกรวมกลุ่มเดิม (๔ คน) ผลัดกันอธิบายคำตอบของตัวเองให้เพื่อนอีกคู่หนึ่งฟัง และสรุปคำตอบที่เป็นมติของกลุ่ม แล้วบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๑

๑๐. ครูเฉลยคำตอบในใบงานที่ ๑ จากนั้นให้สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง

๑๑. นักเรียนทำใบงานที่ ๒ เรื่อง คำพ้องและความหมาย เป็นรายบุคคล เมื่อทำเสร็จแล้วให้นักเรียนตรวจสอบความถูกต้อง

๑๒. นักเรียนและครูร่วมกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ ๒

๑๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การสร้างคำ และ คำพ้อง

๑๔. นักเรียนร่วมกันเสนอแนะแนวทางในการใช้คำพ้องในการสื่อสารให้ถูกต้องและตรงตามความหมาย

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑
๒. แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ ภาษาไทย ม.๑
๓. เกมต่อคำ
๔. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย
๕. ใบงานที่ ๒ เรื่อง คำพ้องและความหมาย

เอกสารประกอบการสอน

เกมต่อคำ

วิธีเล่นเกม

๑. ให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมเล่นเกมต่อคำ โดยครูกำหนดบัตรคำให้ แล้วนักเรียนนำคำท้ายของแต่ละคำมาเป็นคำต้นของคำต่อไป ห้ามซ้ำกัน (คำที่นำมาต่อเมื่ออ่านแล้วจะต้องเป็นคำที่มีความหมาย)
๒. ครูและนักเรียนจดบันทึกคำที่นักเรียนบอกเพื่อเป็นการรวบรวมและตรวจสอบว่าไม่มีคำที่ซ้ำกัน

ตัวอย่าง เครื่องมือ

- นักเรียนคนที่ ๑ มือกา
- นักเรียนคนที่ ๒ กาวใจ
- นักเรียนคนที่ ๓ ใจดี
- นักเรียนคนที่ ๔ ดีชั่ว
๓. ตัวแทนนักเรียนคนที่ไม่สามารถต่อคำได้ให้คัดออก และกำหนดบัตรคำใหม่ให้ตัวแทนคนที่เหลือเล่น
๔. ตัวแทนนักเรียนที่เหลือเป็นคนสุดท้ายเป็นผู้ชนะ

ใบงานที่ ๑
การสร้างคำในภาษาไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดเขียนลงในกรอบ เพื่อจำแนกประเภทของคำให้ถูกต้อง

เราๆ แมวมอง กาท้มน้ำ ลูกไก่ นักมวย น้ำแข็งใส หมูเห็ดเปิดไก่
เตี๋ยๆ มองๆ เรื่อยๆ แร้นแค้น แปดเปื้อน ขจัดปัดเป่า เพิ่มเติม
จะจะ กลัวยๆ โทรศัพท์มือถือ นมเปรี้ยว ตากล้อง เกือบๆ รูปร่าง
ราดหน้า หักใจ ละเอียดลออ เล็กใหญ่ อ่างว้าง ท่านๆ +++พุดคุย

คำประสม

.....
.....
.....
.....
.....
.....

คำซ้อน

.....
.....
.....
.....
.....
.....

คำซ้ำ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

เฉลยใบงานที่ ๑
การสร้างคำในภาษาไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดเขียนลงในกรอบ เพื่อจำแนกประเภทของคำให้ถูกต้อง

เราๆ แมวมอง กาท้มน้ำ ลูกไก่ นักมวย น้ำแข็งใส หมูเห็ดเปิดไก่
เต็กๆ มองๆ เรื่อยๆ แร้นแค้น แปดเปื้อน ขจัดปัดเป่า เพิ่มเติม
จะจะ กลัวยๆ โทรศัพท์มือถือ นมเปรี้ยว ตากล้อง เกือบๆ รูปร่าง
ราดหน้า หักใจ ละเอียดลออ เล็กใหญ่ อ่างว่าง ท่านๆ พุดคุย

คำประสม

แมวมอง กาท้มน้ำ ลูกไก่ นักมวย น้ำแข็งใส
โทรศัพท์มือถือ นมเปรี้ยว ตากล้อง ราดหน้า
หักใจ

คำซ้อน

หมูเห็ดเปิดไก่ เพิ่มเติม รูปร่าง แร้นแค้น
แปดเปื้อน ขจัดปัดเป่า ละเอียดลออ
เล็กใหญ่ อ่างว่าง พุดคุย

คำซ้ำ

เต็กๆ มองๆ เรื่อยๆ เราๆ ท่านๆ จะจะ
กลัวยๆ เกือบๆ

ใบงานที่ ๒
คำพ้องและความหมาย

๑. ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดมาเติมลงในช่องว่างให้ตรงกับความหมาย

โจทก์	เยา	ภาสน์	พาส	จันท์	เยาว์	กานท์	ภาส
ชาติ	โจษ	ชาด	กาน	จันทร์	โจทย์	พาทย์	พาส
จัน	กานต์	กาฬ	ชั้น	ชั้นธ์	สารท	สาสน์	สาด

-๑. ผู้กล่าวหา, ผู้ฟ้องความในศาล
-๒. ประเทศ, การเกิด, รส
-๓. การพูด, พูด
-๔. ดวงเดือน
-๕. พรรณไม้ที่มีกลิ่นหอม, ใช้ทำยาและปรุงเครื่องหอม
-๖. วัตถุที่มีสีแดงสด ใช้ทำยาไทยหรือประสมกับน้ำมันสำหรับประคบตราหรือทาสิ่งของ
-๗. อาการที่ท้องไม่แล่นติดต่อกันโดยตลอดในการหล่อ
-๘. อ่อนวัย, รุ่นหนุ่มรุ่นสาว
-๙. พูดกันเชิงแซ่, ล้อลืออ้ออึง
-๑๐. คำถามในวิชาคณิตศาสตร์
-๑๑. บทกลอน, กลอน
-๑๒. แสงสว่าง, สว่าง, แจ่ม

๒. ให้นักเรียนบอกคำพ้องรูปพ้องความหมาย (คำไวพจน์) ของคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้

คำ	คำไวพจน์
น้ำ	
เมือง	
นก	
ดอกไม้	
ฟ้า	

เฉลยใบงานที่ ๒
คำพ้องและความหมาย

๑. ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดมาเติมลงในช่องว่างให้ตรงกับความหมาย

โจทก์	เยา	ภาสน์	พาส	จันท์	เยาว์	กานท์	ภาส
ชาติ	โจษ	ชาด	กาน	จันทร์	โจทย์	พาทย์	พาส
จัน	กานต์	กาฬ	ชัน	ชันธ	สารท	สาสน์	สาต

-*โจทก์*.....๑. ผู้กล่าวหา, ผู้ฟ้องความในศาล
ชาติ.....๒. ประเทศ, การเกิด, รส
ภาสน์.....๓. การพูด, พูด
จันท์.....๔. ดวงเดือน
จันท์.....๕. พรรณไม้ที่มีกลิ่นหอม, ใช้ทำยาและปรุงเครื่องหอม
ชาด.....๖. วัตถุที่มีสีแดงสด ใช้ทำยาไทยหรือประสมกับน้ำมันสำหรับประคบตราหรือทาสิ่งของ
เยา.....๗. อาการที่ทอ้งไม่แล่นติดต่อกันโดยตลอดในการหล่อ
เยาว์.....๘. อ่อนวัย, รุ่มนุ่มรุ่มสาว
โจษ.....๙. พูดกันแข็งแ่ง, ล่ำลือ อื้ออึง
โจทย์.....๑๐. คำถามในวิชาคณิตศาสตร์
กานท์.....๑๑. บทกลอน, กลอน
ภาส.....๑๒. แสงสว่าง, สว่าง, แจ้ง

๒. ให้นักเรียนบอกคำพ้องรูปพ้องความหมาย (คำไวพจน์) ของคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้

คำ	คำไวพจน์
น้ำ	คงคา นที สินธุ์ สาคร สมุทร ชลาลัย อุทก ชโลธรอาโป วรรณพ ชลธาร ชลาศัย ชลธิ์ ธาร ธารา สลิลอรรณพ สินธุ์ รัตนากร สาครเรศ อุทกธารา อุทก อัมพุ
เมือง	บุรี ธานี นทร์ ราชธานี นครินทร์ นครเศศ สถานีย ประเทศ ธานี บุรีรินทร์ พารา กรุง นครา นคร
นก	วิห บุหรง สกุน สกุนีวิหค สกุนา ปักซี่ ทิชากร ปักษิน ทริชาชาติ ปักษา
ดอกไม้	บุษบา บุปผา บุปผชาติ บุษงา บุษบง บุษบัน ผกามาศ มาลี สุมาลี สุกันธชาติ ผกา มาลา
ฟ้า	อัมพร หาว เวหา โปยม นภทิมัมพร คคนางค์ คคนานต์ นภดลนภา นภาลัย เวหาศ

แบบทดสอบ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย
วิชา ภาษาไทย๑ (๗๒๑๐๑)

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดเป็นคำประสมทุกคำ

ก. ยกครู ยกมือ ยกยอด

ข. แม่ทัพ แม่น้ำ แม่เบี้ย

ค. บ้านเมือง บ้านช่อง บ้านรก

ง. คัดเลือก คัดจุมูก คัดออก

๒. คำซ้ำในข้อใดมีลักษณะเป็นสำนวน

ก. บ้าๆบอๆ

ข. หลับๆตื่นๆ

ค. ภูเขาปลาๆ

ง. เจ็บๆไข้ๆ

๓. คำซ้ำในข้อใดมีความหมายเป็นพหูพจน์

ก. นิสัยเด็กๆ

ข. หน้าตาเด็กๆ

ค. พุดเป็นเด็กๆ

ง. เล่นกับเด็กๆ

๔. คำประพันธ์ในข้อใดมีคำซ้อน

ก. นาครีมีพาเพียง สุริโย

ข. เลื่อยบ่ทำเดโช

แซมซ่า

ค. พิษน้อยหยิ่งโยโส แผลงป่อง

ง. ชูแต่หางเองอ้า

อวดอ้างฤทธิ

๕. ข้อใดกร่อนเสียงพยางค์หน้า

ก. จะจะ

ข. มะลิ

ค. ฉะนั้น

ง. มะละกอ

๖. ข้อใดไม่มีคำประสม

ก. ผู้เข้าสอบทุกคนพยายามทำข้อสอบอย่างตั้งใจ

ข. การสอบครั้งนี้บางคนมาสอบเพื่อวัดความสามารถ

ค. พ่อแม่ก็หวังว่าลูกคงจะทำได้

ง. ความตั้งใจจะช่วยให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น

๗. ข้อใดเป็นคำประสมทุกคำ

ก. กลั้วน้ำ กลั้วลาน กลั้วผี

ข. กลับคำ กลับใจ กลับปลา

ค. ก่อหวอด ก่อตัว ก่อกวน

ง. กลิ้งกลอก กลิ้งเกลือก กลิ้งครก

๘. ข้อใดเป็นคำไทยแท้ทุกคำ

ก. ทองประศรีชี้แจงแถลงเล่า

ข. นีลูกเจ้าแล้วเป็นไรไหวเสียหนู

ค. แล้วบอกความตามที่มีศัตรู

ง. ขุนแผนรู้รับขวัญกลั่นน้ำตา

๙. คำในข้อใดมีความหมายกว้างออกไป

ก. ใจดี

ข. ใจเสีย

ค. ใจเพชร

ง. ใจกล้า

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๑๐ - ๑๑

“วันนี้พวกหลานๆ ไม่มาช่วยยายเก็บส้ม ส้มในตะกร้าจึงมีแต่ลูกเล็กๆ คงไม่สามารถเอาไปแลกปลาทะเลสดๆ ได้ตาจึงบอกยายให้เอาส้มไปขายแม่ค้าที่ทำน้ำส้มคั้น พอได้เงินมาก็ค่อยเอาไปซื้อปลามาทำกับข้าวกิน แต่ยายต้องไปขายแถวๆ หน้าโรงเรียน เพราะจะมีแม่ค้าทำน้ำส้มคั้นอยู่หลายเจ้า”

๑๐. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะความหมายของคำซ้ำที่ปรากฏในข้อความข้างต้น

ก. มีความหมายเบาลง

ข. มีความหมายเน้นลักษณะ

ค. มีความหมายไม่เจาะจง

ง. มีความหมายแยกออกเป็นส่วนๆ

๑๑. ข้อใดเรียงลำดับความหมายของคำซ้ำที่ปรากฏในข้อความข้างต้นถูกต้อง

ก. มีความหมายพหูพจน์, เบาลง, เน้นลักษณะ และไม่เจาะจง

ข. มีความหมายพหูพจน์, เน้นลักษณะ, เบาลง และไม่เจาะจง

ค. มีความหมายไม่เจาะจง, เบาลง, เน้นลักษณะ และแยกออกเป็นส่วนๆ

ง. มีความหมายไม่เจาะจง, เน้นลักษณะ, เบาลง และแยกออกเป็นส่วนๆ

๑๒. ข้อความต่อไปนี้มีคำซ้อนทั้งหมดกี่คำ

“ตายายมีความสุขเมื่อลูกหลานอยู่กันพร้อมหน้าพร้อมตา หลานบางคนออกด้อมขอให้ตาพาไปเล่นน้ำตก บางคนขอไปช่วยเก็บเกี่ยวผลไม้ในไร่ ตาอนุญาตแต่ต้องแยกกันเป็น ๒ กลุ่ม กลุ่มที่ไปน้ำตก ตาและลุงทองดีจะพาไป ส่วนกลุ่มที่จะไปไร่ ยายและน้าบุญมีจะพาไป โดยป้าบัวคำจะเตรียมเสบียงอาหารและน้ำดื่มไว้ให้ เมื่อหลานๆ เปลี่ยนเสื้อผ้าเรียบร้อยแล้ว ก็มารวมกันที่ระเบียงบ้าน แต่ละคนหน้าตาเบิกบานสดใส คงจะดีใจที่ได้ไปเที่ยวตามที่ต้องการ”

ก. ๑๐ คำ

ข. ๑๑ คำ

ค. ๑๒ คำ

ง. ๑๓ คำ

๑๓. ข้อใดอธิบายลักษณะของคำซ้อนต่อไปนี้ไม่ถูกต้อง

ก. มีคำซ้อนเพื่อเสียงทั้งหมด ๓ คำ

ข. มีคำซ้อนที่มีความหมายแคบกว่าเดิม ๑ คำ

ค. มีคำซ้อนที่มีความหมายต่างไปจากเดิม ๒ คำ

ง. มีคำซ้อนที่มีความหมายอยู่ที่คำหน้า ๑ คำ ความหมายอยู่ที่คำหลัง ๑ คำ

๑๔. ข้อความต่อไปนี้มีคำประสมทั้งหมดกี่คำ

“แม่ครัวที่บ้านทำอาหารอร่อยมาก ใครกินก็ต้องติดใจ ไม่ว่าจะเป็นแกงส้ม ไข่ยัดไส้ ต้มยำ น้ำพริก หรือขนมต่าง ๆ เช่น ทองหยอด ฝอยทอง ลูกชุบ ทว่าใจร้อนไปหน่อย มักจะทำข้าวของเสียหายบ่อยๆ วันนี้นฉันเอาหมวกมาฝากเธอ อยู่ในกล่องพลาสติกข้างตู้เย็น ใกั้ๆ กรอรูป แต่ตอนนี้เราต้องช่วยกันทำไข่หวานและบัวลอยส่งครูก่อน เสร็จแล้วค่อยนั่งรถประจำทางไปเสริมสวยกันนะ”

ก. ๑๗ คำ

ข. ๑๘ คำ

ค. ๑๙ คำ

ง. ๒๐ คำ

๑๕. ข้อใดมีกริยาเป็นคำประสมทั้งหมด

ก. คุณปู่เล่านิทาน หลานๆ ยิ้มแป้น

ข. เวลาแดดร้อนจัดต้องเดินทางร่วม

ค. เขาชอบออกตัวเพราะเกรงใจเพื่อนๆ

ง. พ่อถ่ายรูปร้องขณะนอนหลับ

๑๖. ข้อใดเป็นคำซ้อนเพื่อเสียงทุกคำ

ก. แร่นแค้น รวบคาบ

ข. ผิดชอบ ชั่วดี

ค. พุดจา เกรงกลัว

ง. แนะนำ เหาะเหิน

๑๗. ข้อใดมีคำประสมน้อยที่สุด

ก. ดอกไม้ไฟมีส่วนผสมหลักคือ ดินปืน กำมะถัน และผงถ่านซึ่งเป็นอันตรายต่อผิวหนัง

ข. ชาวญี่ปุ่นถือว่านกกระเรียนเป็นสัญลักษณ์ของความยั่งยืน และนำโชคลาภมาสู่ผู้ให้อาหาร

ค. หญ้าแพรกนำไปใช้ในพิธีไหว้ครูมาแต่โบราณเพื่อสื่อถึงความรู้ที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว

ง. ผลสดของมะขามป้อมมีวิตามินซีสูงมาก ใช้เป็นยาบำรุงทำให้สดชื่นแก้เลือดออกตามไรฟันได้

๑๘. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดต้องใช้เป็นคำซ้ำเสมอ

ก. น้องชายฉันจะต่อเติมบ้านราวๆเดือนหน้า

ข. เด็กคนนี้ชอบอยู่กับคนเดียวเงียบๆ ไม่ยุ่งสิ่งกับใคร

ค. เสื้อผ้าเก่าๆ พวกนี้เอาไปทำผ้าชีร์กันเถอะ

ง. ถ้าเราช่วยๆ กันทำ งานก็จะเสร็จเร็วไม่ใช่หรือ

๑๙. ข้อใดเป็นคำพ้องรูปทุกคำ

ก. สระ เพล่า

ข. กรี กลี

ค. เสมา เขม่า

ง. ยุติ ปรัก

๒๐. ข้อใดไม่มีคำพ้องเสียง

ก. เขาเอาขันไปตักน้ำมาสามชั้น

ข. สุนัขเป็นสัตว์ที่มีความเชื่อสัตย์

ค. คนทุกคนเกิดมาต้องมีความทุกข์

ง. ผู้หญิงคนหนึ่งที่ฆ่าขึ้น ถูกรถชนจนสิ้นชีวิต

เฉลยแบบทดสอบ
เรื่อง การสร้างคำ

๑. ข
๒. ค
๓. ง
๔. ก
๕. ค
๖. ค
๗. ค
๘. ข
๙. ค
๑๐. ง
๑๑. ก
๑๒. ข
๑๓. ค
๑๔. ข
๑๕. ค
๑๖. ก
๑๗. ง
๑๘. ข
๑๙. ก
๒๐. ก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ พหุस्तหลักภาษา

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รายวิชา ภาษาไทย ๑

ภาคเรียนที่ ๑

เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๔ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ท ๔.๑ ม.๑/๓ วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรื่องชนิดของคำต้องสามารถจำแนกและวิเคราะห์ชนิดของคำในประโยค

สาระการเรียนรู้/เนื้อหาย่อย

ด้านความรู้ (K)

ชนิดและหน้าที่ของคำ

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการคิด

- ทักษะการวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

หลักการวิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานการวิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน	แบบทดสอบก่อนเรียน	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบงานที่ ๑	ใบงานที่ ๑	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๒	ใบงานที่ ๒	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

สังเกตการใฝ่เรียนรู้ มีความ รับผิดชอบและมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ๒ ผ่านเกณฑ์
---	----------------------------------	------------------------

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมิน : ใบงาน

เกณฑ์คุณภาพ	คะแนน
ตอบคำถามในใบงานได้ถูกต้องทุกข้อ	๕
ตอบคำถามในใบงานได้ ๘ ข้อ	๔
ตอบคำถามในใบงานได้ ๖ ข้อ	๓
ตอบคำถามในใบงานได้ ๔ ข้อ	๒
ตอบคำถามในใบงานได้ ๒ ข้อ	๑

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑-๒ (วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้(Inquiry Method : ๕E)

๑. ครูนำเนื้อเพลงชนิดของคำ มาแจกให้นักเรียน แล้วครูสอนให้นักเรียนฝึกร้อง

๒. นักเรียนร้องเพลงชนิดของคำ พร้อมกัน ๑ รอบ จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อเพลงว่า มีคำในภาษาไทย
กี่ชนิดและชนิดใดบ้าง

๓. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๔. ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค จากหนังสือเรียน และห้องสมุด

๕. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับชนิดของคำในภาษาไทยทั้ง ๗ ชนิด และร่วมกันยกตัวอย่างคำแต่ละชนิด

พร้อมช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องของตัวอย่างคำ

- คำนาม noun
- คำสรรพนาม pronoun
- คำกริยา verb
- คำวิเศษณ์ adverb
- คำบุพบท preposition
- คำสันธาน conjunction
- คำอุทาน interjection

๖. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๗. นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง ชนิดของคำ เมื่อทำเสร็จแล้ว ให้ตรวจสอบความเรียบร้อยก่อนนำเสนอครู

๘. ครูตรวจใบงานที่ ๑ แล้วเรียกนักเรียนที่ทำได้ถูกทุกข้อออกมานำเสนอใบงานที่หน้าชั้นเรียน

๙. นักเรียนร่วมกันสรุปหน้าที่และชนิดของคำในประโยค

ชั่วโมงที่ ๓-๔ (วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้(Inquiry Method : ๕E)

๑. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๒. นักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้เรื่อง ชนิดของคำ จากนั้นครูสุ่มเรียกนักเรียนทีละคนให้ยกตัวอย่างคำตามชนิดที่
ครูกำหนด

๓. ครูให้นักเรียนศึกษาและสืบค้นความรู้ จากหนังสือเรียน ห้องสมุดและแหล่งข้อมูลสารสนเทศ ในประเด็นที่
กำหนด ดังนี้

- ๑) ลักษณะของพยางค์ คำ กลุ่มคำ และประโยค

๒) ส่วนประกอบของประโยคในการสื่อสาร

๓) ชนิดของประโยคในภาษาไทย (ประโยคความเดียว ประโยคความรวม และประโยคความซ้อน)

๔. ครูสุ่มนักเรียน ๕ คน ให้ยกตัวอย่างประโยค คนละ ๑ ประโยค เพื่อให้เพื่อนในชั้นเรียนร่วมกันวิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค โดยเริ่มจากประโยคความเดียว ประโยคความรวม และประโยคความซ้อน ตามลำดับ

๕. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค จนครบทั้ง ๕ ประโยค แล้วตรวจสอบความถูกต้อง

๖. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ ๑-๒

๗. ครูให้นักเรียนรวมกลุ่ม กลุ่มละ ๓ คน ตามความสมัครใจ แล้วให้ส่งตัวแทนออกมารับหนังสือพิมพ์รายวัน กลุ่มละ ๑ ฉบับ จากนั้นให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนรวบรวมประโยคจากข่าว คนละ ๓ ประโยค

๘. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มยกตัวอย่างประโยคที่รวบรวมมาเพื่อให้เพื่อนในกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยคนั้นๆ พร้อมตรวจสอบความถูกต้อง

๙. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ ๒ เรื่อง ลำดับคำสร้างประโยค เมื่อทำเสร็จแล้วครูสุ่มเรียกตัวแทนกลุ่มนำเสนอใบงานที่หน้าชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันเฉลยคำตอบ ที่ถูกต้อง

๑๐. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปโครงสร้างของประโยค เพื่อให้นักเรียนเข้าใจโครงสร้างของประโยคซึ่งสัมพันธ์กับหน้าที่ ของคำในประโยค

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑
๒. เพลงชนิดของคำ
๓. ใบงานที่ ๑ เรื่อง ชนิดของคำ
๔. หนังสือพิมพ์รายวัน
๕. ตารางวิเคราะห์ประโยค
๖. ใบงานที่ ๒ เรื่อง ลำดับคำสร้างประโยค

เอกสารประกอบการสอน

เพลงชนิดของคำ

ทำนองเพลงลामะลีลา

<p>(สร้อย) คำเอ๋ยคำ ขึ้นต้นอะไรก็ได้</p> <p>หญิง คำนามนั่นคืออะไร (ซ้ำ)</p> <p>ชาย คำนามเรียกคนสัตว์สิ่งของ (ซ้ำ)</p> <p>หญิง คำสรรพนามนั่นคืออะไร (ซ้ำ)</p> <p>ชาย สรรพนามใช้แทนนามทั้งหลาย (ซ้ำ)</p> <p>หญิง คำกริยา นั่นคืออะไร (ซ้ำ)</p> <p>ชาย กริยาใช้แสดงอาการ (ซ้ำ)</p> <p>หญิง คำวิเศษณ์ละคะคุณพี่ (ซ้ำ)</p> <p>ชาย วิเศษณ์คือคำขยาย (ซ้ำ)</p> <p>หญิง นอกจากนี้ยังมีอะไรอีก (ซ้ำ)</p> <p>ชาย ยังมีอุทาน สันธานบุพบท (ซ้ำ)</p> <p>(สร้อย) คำเอ๋ยคำ ขึ้นต้นอะไรก็ได้</p>	<p>แต่ต้องลงท้ายด้วย สระอำ</p> <p>ขอเชิญชวนไข อย่าได้เก็บงำ</p> <p>ขอเชิญชวนน้อง จงหมั่นจดจำ</p> <p>บอกหน่อยได้ไหม อย่าได้ใจดำ</p> <p>มีอยู่มากมาย พี่ไม่ได้อำ</p> <p>ฉันยังสงสัย โปรดได้ชี้นำ</p> <p>นั่ง นอน กิน อ่าน ตัก และตำ</p> <p>ช่วยบอกอีกที น้องจะได้จำ</p> <p>เพื่อช่วยบรรยายเนื้อหาของคำ</p> <p>พี่อย่าหลบหลีกจะใจระกำ</p> <p>พี่บอกน้องหมดเจ็ดชนิดของคำ</p> <p>แต่ต้องลงท้ายด้วย สระอำ</p>
--	---

ที่มา <http://www.sahavicha.com>

ใบงานที่ ๑ ชนิดของคำ

คำชี้แจง ให้นักเรียนจำแนกชนิดของคำที่กำหนดให้ถูกต้อง

ใกล้	กับ	ว้าย	ทุ่งนา	โทรทัศน์	อึ้งตาย	บ้าง	เพราะว่า	แห่ง
มากมาย	หนังสือ	เนื่องจาก	หรือ	ข้าพเจ้า	ทำการบ้าน	เปรี้ยว	ต้นไม้	คุณพี่
กระผม	เตี้ย	บน	เธอ	หัวเราะ	กล้วยแขก	วัง	ดิฉัน	แก่
เหม็น	ด้วย	อ้อย	จับปลา	นอนหลับ	อย่างไรก็ตาม	เพราะฉะนั้น	เหลือเกิน	
สนามหลวง		โทรศัพท์มือถือ		คุณพระช่วย				

คำนาม	
คำสรรพนาม	
คำกริยา	
คำวิเศษณ์	
คำสันธาน	
คำบุพบท	
คำอุทาน	

เฉลยใบงานที่ ๑ ชนิดของคำ

คำชี้แจง ให้นักเรียนจำแนกชนิดของคำที่กำหนดให้ถูกต้อง

ใกล้	กับ	ว้าย	ทุ่งนา	โทรทัศน์	อึ้งตาย	บ้าง	เพราะว่า	แห่ง
มากมาย	หนังสือ	เนื่องจาก	หรือ	ข้าพเจ้า	ทำการบ้าน	เปรี้ยว	ต้นไม้	คุณพี่
กระผม	เตี้ย	บน	เธอ	หัวเราะ	กล้วยแขก	วัง	ดิฉัน	แก่
เหม็น	ด้วย	โอย	จับปลา	นอนหลับ	อย่างไรก็ตาม		เพราะฉะนั้น	เหลือเกิน
สนามหลวง		โทรศัพท์มือถือ			คุณพระช่วย			

คำนาม

ทุ่งนา โทรทัศน์ หนังสือ ต้นไม้ กล้วยแขก โทรศัพท์มือถือ สนามหลวง

คำสรรพนาม

บ้าง ข้าพเจ้า คุณพี่ กระผม เธอ ดิฉัน

คำกริยา

จับปลา นอนหลับ ทำการบ้าน หัวเราะ วัง

คำวิเศษณ์

มากมาย เหลือเกิน เหม็น เปรี้ยว เตี้ย

คำสันธาน

เพราะฉะนั้น เนื่องจาก เพราะว่า หรือ อย่างไรก็ตาม

คำบุพบท

ด้วย ใกล้ บน แห่ง กับ แก่

คำอุทาน

คุณพระช่วย อึ้งตาย ว้าย โอย

ชิ้นงาน/ภาระงาน
(รวบยอด)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกบทความที่สนใจ ๑ บทความ จากนั้นให้จำแนกชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค
ลงในตาราง พร้อมติดบทความประกอบด้วย

(ติดบทความที่สนใจ)

ตารางวิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค		
ประโยค	ชนิดของคำในประโยค	หน้าที่ของคำในประโยค

แบบทดสอบ เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย
วิชา ภาษาไทย ๑ (๓๒๑๐๑)

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. คำในข้อใดที่ใช้ลักษณะนามเหมือนกันทุกคำ
 - ก. ปิ่น เบ็ด สาก
 - ข. เกวียน พาย ดาบ
 - ค. เณร ชี พระพุทธรูป
 - ง. อุทยาน น้ำตก สะพาน
๒. คำนามข้อใดมีหน้าที่ต่างจากข้ออื่น
 - ก. มานีชอบดูละครตอนเย็น
 - ข. คุณปู่ชอบเล่นนิทานพื้นบ้าน
 - ค. แม่ให้ตุ๊กตาหมีแก่น้องในวันเกิด
 - ง. นายกรัฐมนตรีประชุมที่ทำเนียบรัฐบาล
๓. ข้อใดมีคำวิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะ
 - ก. นักเรียนคนนี้ตั้งใจเรียนมาก
 - ข. ฉันชอบภาพล้อเลียนภาพนี้
 - ค. คุณย่าขา หนูอยากกินน้ำพริกคะ
 - ง. วันๆ ไม่ทำอะไรเลยเอาแต่เล่นเกม
๔. ประโยคในข้อใดไม่ปรากฏคำสมุหนามหรือคำนามที่บอกความเป็นหมู่เป็นพวก
 - ก. คณะนักเรียนโรงเรียนบ้านริ้ววิทยาไปทัศนศึกษา
 - ข. ผู่งโลมาว่ายมาเกยตื้นบริเวณปากอ่าวไทย
 - ค. กองหนังสือวางอยู่บนโต๊ะในห้องสมุด
 - ง. ชาวนาต้องการสืงหาปลาหลายปาก
๕. “เขาปลูกต้นก้ามปูไว้ทางทิศตะวันตก เพื่อให้มันบังแดดตอนบ่าย” คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำชนิดใด และทำหน้าที่ใดในประโยค
 - ก. เป็นคำสรรพนาม ทำหน้าที่เชื่อมประโยค
 - ข. เป็นคำสรรพนาม ทำหน้าที่บอกความชี้เฉพาะ
 - ค. เป็นคำสรรพนาม ทำหน้าที่บอกลักษณะของคำนามที่อยู่ข้างหน้า
 - ง. เป็นคำสรรพนาม ทำหน้าที่แทนกรรมของประโยคเมื่อมีการกล่าวซ้ำ
๖. ประโยคในข้อใดต่อไปนี้เป็นคำวิเศษณ์ได้ถูกต้อง
 - ก. ผู้หญิงคนนั้นไฉมยาวปี
 - ข. เด็กคนนั้นตัวอ้วนกลมม่อต้อ
 - ค. เขาเหลาดินสอจนแหลมเปี้ยบ
 - ง. เขาเคี้ยวหนังไก่ทอดกรอบดั่งกรอดๆ
๗. ประโยคในข้อใดใช้คำอุทานได้เหมาะสม
 - ก. นี่ๆ เสื้อตัวนี้สวยจัง!
 - ข. อู๊ย! รีบทำการบ้านเข้าสิ
 - ค. ตายจริง! ฉันลืมเอาการบ้านมา
 - ง. พุทโธ! ทำงานมาทั้งวัน เหนื่อยจังเลย!
๘. ข้อใดละ "บุพบท" ได้
 - ก. เขาไปถึงชลบุรีอาทิตย์ที่แล้ว
 - ข. เสื้อตัวนี้เอามาแต่บ้าน
 - ค. แม่น้ำไหลมาจากภูเขา
 - ง. เขามาร่วมงานเพื่อเป็นเกียรติแก่โรงเรียน
๙. คำว่า "ใกล้" ข้อใดเป็นคำกริยา
 - ก. เราอยู่บ้าน ใกล้ กัน
 - ข. อยู่ ใกล้ ใกล้กับกินต่าง เสียตายแท้ๆ
 - ค. ฉันรู้สึกอบอุ่นใจเมื่ออยู่ ใกล้ คุณพ่อคุณแม่
 - ง. คุณยายเปรียบเหมือนไม้ ใกล้ ฝั่ง
๑๐. ข้อความต่อไปนี้ไม่ปรากฏคำกริยาชนิดใด

“ฝนตกฟ้าร้องติดต่อกันหลายวัน นกน้อยต้องกินเสบียงที่เก็บสะสมไว้”

 - ก. สกรรมกริยา
 - ข. อกรรมกริยา
 - ค. วิกตรรถกริยา
 - ง. กริยานุเคราะห์

๑๑. ข้อความต่อไปนี้ไม่ปรากฏคำนามชนิดใด

“ฉันเดินไปที่สวนผลไม้หลังบ้าน เห็นฝูงมดแดงรุมไต่กินซากหมาเน่าย้วยเยี้ย นำขยะแขยง แต่ก็ทำให้ระลึกได้ว่าความตายเป็นเรื่องธรรมดาของโลก หมาตัวนี้ เมื่อวานมันยังเข้ามาขโมยกินไข่ไก่แจ้ในเล้าไปตั้งหลายฟอง ตอนแรกพวกเราก็กอธ ฉวยไม้จะไล่ตีมัน ทว่าเมื่อเหลือบเห็นขาของมันก็นึกสงสาร เต็มไปด้วยแผลเน่าเปื่อย สีแดงซ้ำเลือดซ้ำหนอง”

ก. สมุหนาม ข. อาการนาม ค. ลักษณะนาม ง. วิสามานยนาม

๑๒. ข้อความต่อไปนี้ปรากฏคำสรรพนามชนิดใดบ้าง เรียงตามลำดับ (ไม่นับคำซ้ำ)

“ข้าวเหนียวทุเรียนที่เธอเอามาให้เมื่อวาน พี่สาวเธอเป็นคนทำหรือ ตอนแรกใครๆ ก็ไม่กล้ากิน แต่เมื่อทุกคนในบ้านได้ลองลิ้มแล้วต่างออกปากชมว่า อร่อยมาก นี่คือหลักฐาน เธอเห็นไหมหมดเกลี้ยงเลย เพื่อเป็นการตอบแทน วันนี้เธอจะไปเที่ยวที่ไหนบอกมาได้เลย”

ก. ประพันธสรรพนาม บุรุษสรรพนาม อนิยมสรรพนาม วิภาคสรรพนาม นิยมสรรพนาม และ
ปฤจฉาสรรพนาม

ข. ประพันธสรรพนาม บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพนาม วิภาคสรรพนาม อนิยมสรรพนาม และ
ปฤจฉาสรรพนาม

ค. วิภาคสรรพนาม บุรุษสรรพนาม ปฤจฉาสรรพนาม ประพันธสรรพนาม นิยมสรรพนาม และ
อนิยมสรรพนาม

ง. วิภาคสรรพนาม บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพนาม ประพันธสรรพนาม ปฤจฉาสรรพนาม และ
อนิยมสรรพนาม

๑๓. ข้อความต่อไปนี้ไม่ปรากฏคำวิเศษณ์ชนิดใด

“จะระเซ่ใหญ่อาศัยอยู่ในแม่น้ำโขง บริเวณที่ลำน้ำนิ่ง สงบ ได้ผิวน้ำเต็มไปด้วยเม็ดทรายสีน้ำตาลเข้ม เต็มมีจระเข้หลายร้อยตัวในน่านน้ำสายนี้ แต่คนบาปนิยมล่ามันเพื่อเอาหนังไปทำเครื่องประดับราคาแพง จนพวกมันแทบสูญพันธุ์ ความโลภหรือความจนที่บงการให้คนแล้วคนเล่าใช้อาวุธเช่นขวามัน ทำไมพวกมันผิดหรือที่เกิดมามีหนังอันล้ำค่า ล่องตา ดึงดูดใจคน แต่อะไรก็ไม่สำคัญเท่ากับใจคนจริงไหม”

ก. สถานวิเศษณ์ ข. ประมาณวิเศษณ์

ค. ลักษณะวิเศษณ์ ง. ประดิษेत्रวิเศษณ์

๑๔. ข้อความต่อไปนี้ไม่มีคำบุพบท ก็คำ

“การสนิทสนมกับคนอื่น ๆ ไม่ได้หมายความว่า คุณจะมาสามารถทำอะไรเขาได้ตามใจชอบ ให้เกียรติเขาด้วยทั้งผู้หญิงและผู้ชาย หากไม่รู้จักกาลเทศะ ความรู้สึกอาจเปลี่ยนจากความประทับใจเป็นความไม่พอใจแน่นอน”

ก. ๑ คำ ข. ๒ คำ

ค. ๓ คำ ง. ๔ คำ

๑๕. ข้อความต่อไปนี้ไม่มีคำนามก็คำ

“เมล็ดข้าวที่ได้จากการนวดโดยใช้แรงงานคนและควายจะมีสิ่งเจอปน เช่น ดิน หรือเศษฟางข้าว จึงต้องทำความสะอาดก่อนขายหรือก่อนเก็บไว้ในยุ้ง”

ก. ๗ คำ ข. ๘ คำ

ค. ๙ คำ ง. ๑๐ คำ

๑๖. คำสันธานในข้อใดต่างกับข้ออื่น
- พี่ชอบกินบะหมี่ต้มยำแต่น้องชอบกินบะหมี่หมูแดง
 - สมหมายมีชีวิตที่ยากลำบากเพราะเขาเรียนหนังสือไม่จบ
 - น้องต้องกินขนมจีนน้ำยาให้หมดหรือมิฉะนั้นก็เก็บไว้ในตู้เย็น
 - พี่และน้องสนิทกันเรื่องการแต่งกายของสาวชาวมอญในสยาม
๑๗. คำนามในข้อใดต่อไปนี้นำหน้าที่ต่างจากข้ออื่น
- หนังสือเล่มนี้มีแต่คนสนใจ
 - เขาชอบอ่านหนังสือเล่มนี้มากที่สุด
 - หนังสือชุดนี้พวกแห่ล่านนั้นชอบมาก
 - หนังสือเล่มนี้น่าสนใจเพราะเป็นเรื่องที่ดีมาก
๑๘. ประโยคในข้อใดไม่ปรากฏคำสรรพนามบอกความไม่เจาะจง
- ใดๆ ในโลกล้วนอนิจจัง
 - ไม่ว่าอยู่ที่ไหนก็ไม่สุขใจเท่าบ้านเรา
 - อมรชัยถามสมศรีว่าเธอกำลังทำอะไร
 - อะไร ๆ เขาก็สามารถกินได้ทุกอย่างทุกอย่าง
๑๙. คำสรรพนาม “ท่าน” ในข้อใดแตกต่างจากข้ออื่น
- ท่านเดินทางไปต่างจังหวัดเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว
 - ผมเห็นท่านเดินไปที่ด้านหลังของสำนักงานเมื่อสักครู่
 - ขอเชิญท่านถ่ายรูปเพื่อเป็นเกียรติแก่เจ้าภาพงานในวันนี้
 - ดิฉันเรียนท่านไปแล้วว่าคุณจะมาพบพร้อมกับครอบครัว
๒๐. ข้อใดใช้คำบุพบทได้ถูกต้อง
- เราทุกคนต้องมั่นใจต่อมติที่ประชุม
 - น้องตั้งใจเรียนเพราะอนาคตของตนเอง
 - เรากล่าวคำสรรเสริญแก่พระผู้มีพระภาคเจ้า
 - นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อมหาวิทยาลัยเมื่อต้องการเปลี่ยนวิชา

เฉลยแบบทดสอบ
เรื่อง การสร้างคำ

๑. ข
๒. ค
๓. ก
๔. ง
๕. ง
๖. ค
๗. ค
๘. ก
๙. ข
๑๐. ค
๑๑. ง
๑๒. ก
๑๓. ก
๑๔. ค
๑๕. ค
๑๖. ง
๑๗. ง
๑๘. ค
๑๙. ค
๒๐. ง

บันทึกผลหลังการสอน

๑. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน
(นางวิภาวดี กันทะกะ)
ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

หน่วยที่ ๕
(เรียนรู้วรรณคดี)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรียนรู้วรรณคดี

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รายวิชา ภาษาไทย ๑

ภาคเรียนที่ ๑

เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๕ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

- ม.๑/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
 ม.๑/๒ วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ
 ม.๑/๓ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
 ม.๑/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
 ม.๑/๕ ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาวรรณคดีเรื่อง กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา ซึ่งเป็นเรื่องราวบันเทิงคดีจะต้องสรุปเนื้อหา วิเคราะห์เรื่อง ที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบและอธิบายคุณค่าของเรื่องเพื่อนำความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

สาระการเรียนรู้/เนื้อหาย่อย

ด้านความรู้ (K)

๑. วรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับวรรณคดีบันเทิง
๒. การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม
๓. บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าจากวรรณคดีเรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
 - ๑) ทักษะการตีความ
 - ๒) ทักษะการตั้งเกณฑ์
 - ๓) ทักษะการวิเคราะห์
 - ๔) ทักษะการให้เหตุผล
 - ๕) ทักษะกระบวนการคิดตัดสินใจ
 - ๖) ทักษะการประเมิน
 - ๗) ทักษะการสรุปลงความเห็น
 - ๘) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้
๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

ข้อคิดและคุณค่าที่ได้จากการศึกษาวรรณคดีเรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา

ชิ้นงานหรือภาระงาน

การจัดนิทรรศการ เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบ	แบบทดสอบ	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบงานที่ ๑	ใบงานที่ ๑	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๒	ใบงานที่ ๒	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๓	ใบงานที่ ๓	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๔	ใบงานที่ ๔	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน และรักความเป็นไทย	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

แบบประเมินการจัดนิทรรศการ เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. การสรุปเนื้อหา	สรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ถูกต้อง ครบถ้วน และนำมาเขียนสรุปเรื่องได้ตามลำดับทุกเหตุการณ์	สรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ถูกต้อง ครบถ้วน และนำมาเขียนสรุปเรื่องได้ตามลำดับเหตุการณ์ เป็นส่วนใหญ่	สรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ถูกต้อง ครบถ้วน และนำมาเขียนสรุปเรื่องได้ตามลำดับเหตุการณ์ เป็นบางช่วง	สรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ถูกต้อง แต่เรียงลำดับเหตุการณ์สับสนวกวน
๒. การวิเคราะห์และอธิบายคุณค่าวรรณคดี	วิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านเนื้อหาและด้านวรรณศิลป์ได้ถูกต้อง ครบถ้วน และยกเหตุผลประกอบได้ถูกต้อง และชัดเจน	วิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านเนื้อหาและด้านวรรณศิลป์ได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ และยกเหตุผลประกอบได้ถูกต้อง และชัดเจน	วิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านเนื้อหาและด้านวรรณศิลป์ได้ถูกต้องเป็นบางส่วนและยกเหตุผลประกอบได้ถูกต้อง	วิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านเนื้อหาและด้านวรรณศิลป์ได้ถูกต้องเป็นบางส่วนแต่ไม่ยกเหตุผลประกอบ

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๓. การสรุปข้อคิด จากวรรณคดี	มีข้อความเขียนสรุป ข้อคิดจากการอ่านได้ อย่างถูกต้องสมบูรณ์ และเสนอแนวทางการ นำไปประยุกต์ใช้ ได้เหมาะสม	มีข้อความเขียนสรุป ข้อคิดจากการอ่านได้ ถูกต้องและเสนอแนว ทางการนำไปประยุกต์ ใช้ได้เหมาะสมเป็น ส่วนใหญ่	มีข้อความเขียนสรุป ข้อคิดจากการอ่านได้ ถูกต้องและเสนอแนว ทางการนำไปประยุกต์ ใช้ได้เหมาะสมเป็น บางส่วน	มีข้อความเขียนสรุป ข้อคิดจากการอ่าน ได้ถูกต้องเป็น บางส่วนแต่เสนอ แนวทางการนำไป ประยุกต์ใช้ไม่ค่อย เหมาะสม

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	๑๑-๑๒	๙-๑๐	๖-๘	ต่ำกว่า ๖
ระดับคุณภาพ	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : ๕E)

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับผลงานของสุนทรภู่ จากนั้นให้นักเรียนยกตัวอย่างวรรณคดีของสุนทรภู่

๒. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน คละกันตามความสามารถ จากนั้นให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาวรรณคดีเรื่อง กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา จากหนังสือเรียน

๓. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายความรู้ที่ได้จากการศึกษาวรรณคดีเรื่อง กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำ ใบงานที่ ๑ เรื่อง การสรุปเนื้อหาจากกาพย์พระไชยสุริยา โดยให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มหาคำตอบในใบงานด้วยตนเองจนครบทุกข้อ จากนั้นจับคู่กับเพื่อนในกลุ่มผลัดกันอธิบายคำตอบของตนเองให้เพื่อนฟัง (นักเรียนอีกคู่หนึ่งก็ปฏิบัติกิจกรรมเช่นเดียวกัน)

๕. สมาชิกรวมกลุ่มเดิม(๔ คน) จากนั้นผลัดกันอธิบายคำตอบของคู่ตนเองให้เพื่อนอีกคู่หนึ่งฟัง และสรุปคำตอบที่เป็นมติของกลุ่ม แล้วบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๑

๖. นักเรียนและครูร่วมกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ ๑ จากนั้นร่วมกันสรุปเนื้อหาวรรณคดีเรื่อง กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา

ชั่วโมงที่ ๒ วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการต่อเรื่องราว (Jigsaw)

๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงความแตกต่างของวรรณคดีเรื่องกาพย์เรื่องพระไชยสุริยากับวรรณคดีเรื่องอื่นๆ ที่นักเรียนเคยศึกษา

๒. ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิมกำหนดหมายเลขประจำตัวให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มเป็นหมายเลข ๑-๔ เรียกว่า กลุ่มบ้าน จากนั้นให้สมาชิกที่มีหมายเลขเดียวกันมารวมกันเป็นกลุ่มใหม่เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญแล้วให้แต่ละกลุ่มศึกษาประเด็นความรู้จากวรรณคดีเรื่อง กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา ตามที่ครูกำหนด ดังนี้

- กลุ่มหมายเลข ๑ ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาและประวัติผู้แต่ง
- กลุ่มหมายเลข ๒ ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะคำประพันธ์
- กลุ่มหมายเลข ๓ ศึกษาเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
- กลุ่มหมายเลข ๔ ศึกษาเกี่ยวกับคำศัพท์

๓. นักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญศึกษาความรู้ตามประเด็นที่กำหนดแล้วให้ผลัดเปลี่ยนกันซักถามและอธิบายจนมีความเข้าใจจากนั้นแยกย้ายกันกลับไปยังกลุ่มบ้านเพื่อผลัดกันอธิบายความรู้ตามที่ได้ศึกษาให้สมาชิกในกลุ่มบ้านฟัง ตามลำดับหมายเลขจนครบ

๔. นักเรียนทำใบงานที่ ๒ เรื่อง ภาพยนตร์ไชยสุริยานำรู้ เป็นรายบุคคล เมื่อทำเสร็จเรียบร้อยแล้วให้นำส่งครู

๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นความรู้ที่ได้ศึกษา

ชั่วโมงที่ ๓ วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิดสี่สหาย

๑. ครูนำตัวอย่างบทประพันธ์มาให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกัน จากนั้นให้นักเรียนพิจารณาและตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด

๒. ครูตรวจสอบคำตอบของนักเรียน และอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ

๓. นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง คุณค่าด้านวรรณศิลป์ จากหนังสือเรียน

๔. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันพิจารณาตัวอย่างบทประพันธ์แต่ละหมายเลข แล้วอธิบายลักษณะและคุณค่าด้านวรรณศิลป์

๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์ด้านวรรณศิลป์ภาพยนตร์ไชยสุริยา โดยให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มหาคำตอบในใบงานด้วยตนเองจนครบทุกข้อ จากนั้นจับคู่กับเพื่อนในกลุ่มผลัดกันอธิบายคำตอบของตนเองให้เพื่อนฟัง (นักเรียนอีกคู่หนึ่งก็ปฏิบัติกิจกรรมเช่นเดียวกัน)

๖. สมาชิกรวมกลุ่มเดิม(๔ คน)ผลัดกันอธิบายคำตอบของคุณเองให้เพื่อนอีกคู่หนึ่งฟัง และสรุปคำตอบที่เป็นมติของกลุ่มแล้วบันทึกคำตอบลงในใบงานที่๔.๓

๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีเรื่อง ภาพยนตร์ไชยสุริยา

ชั่วโมงที่ ๔ วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : ๕E)

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องการประกวดวรรณกรรมรางวัลซีไรต์ หากหนังสือเล่มใดที่ได้รับรางวัลคณะกรรมการจะบอกคุณค่าของหนังสือเอาไว้

๒. ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่าทักษะของคณะกรรมการมาจากการประเมินค่าหนังสือ ซึ่งต่อไปนี้นักเรียนก็ต้องทำหน้าที่เป็นกรรมการพิจารณาคุณค่าวรรณคดีเรื่อง ภาพยนตร์ไชยสุริยา

๓. นักเรียนศึกษาวรรณคดีเรื่อง ภาพยนตร์ไชยสุริยา : บทวิเคราะห์ จากหนังสือเรียน

๔. นักเรียนร่วมกันสร้างเกณฑ์ประเมินคุณค่าวรรณคดีเรื่อง ภาพยนตร์ไชยสุริยา

๕. นักเรียนพิจารณาภาพรวมของวรรณคดีเรื่อง ภาพยนตร์ไชยสุริยา แล้วจดบันทึกส่วนที่เห็นว่าน่าประทับใจและมีคุณค่าลงในสมุด แล้วระบุว่าส่วนใดเป็นคุณค่าด้านสังคมและส่วนใดเป็นคุณค่าด้านวรรณศิลป์

๖. นักเรียนพิจารณาวรรณคดีเรื่อง ภาพยนตร์ไชยสุริยา ว่ามีคุณค่าอย่างไร พร้อมยกเหตุผลประกอบ

๗. นักเรียนทำใบงานที่ ๔ เรื่อง คุณค่าภาพยนตร์ไชยสุริยาเป็นรายบุคคล

๘. นักเรียนและครูร่วมกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ ๔.๔ จากนั้นสรุปคุณค่าและข้อคิดที่ได้รับจากการศึกษาวรรณคดีเรื่อง ภาพยนตร์ไชยสุริยา

ชั่วโมงที่ ๕ วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ :กระบวนการสร้างความตระหนัก

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนวรรณคดีเรื่อง กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา และสนทนาเกี่ยวกับความรู้ที่ได้จากเรื่อง

๒. ครูให้นักเรียนพิจารณาความรู้จากวรรณคดีเรื่อง กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา เพื่อจำแนกว่าความรู้ที่ได้รับนั้นเรื่องใดเป็นความรู้เก่าที่นักเรียนเคยรู้มาก่อน และเรื่องใดเป็นความรู้ใหม่

๓. นักเรียนกำหนดแนวทางการนำความรู้และข้อคิดจากเรื่องไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง

๔. นักเรียนร่วมกันอภิปรายหาเหตุผล ข้อมูลมาสนับสนุนในการนำความรู้และข้อคิดไปใช้ในชีวิตจริง จากนั้นจัดทำบันทึกการนำความรู้และข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน แล้วนำเสนอที่หน้าชั้นเรียน

๕. นักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางการนำความรู้และข้อคิดจากวรรณคดีเรื่อง กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดนิทรรศการเรื่อง กาพย์พระไชยสุริยาโดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนภาษาไทย : วรรณคดีและวรรณกรรม ม.๑
๒. กวีนิพนธ์เรื่อง “ไม่มีหญิงสาวในบทกวี” ผลงานของ ชะกาเรีย ยา อมตยา
๓. ซีดีการอ่านกาพย์พระไชยสุริยา
๔. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การสรุปเนื้อหาจากกาพย์พระไชยสุริยา
๕. ใบงานที่ ๒ เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยานำรู้
๖. ใบงานที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์ด้านวรรณศิลป์กาพย์พระไชยสุริยา
๗. ใบงานที่ ๔ เรื่อง คุณค่ากาพย์พระไชยสุริยา

เฉลยใบงานที่ ๑
การสรุปเนื้อหาภาพยนตร์พระไชยสุริยา

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านวรรณคดีเรื่อง ภาพยนตร์พระไชยสุริยา แล้วปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนด

๑. จับใจความสำคัญเรื่องภาพยนตร์พระไชยสุริยาในแต่ละตอน

ตอนที่ ๑ เป็นบทไหว้ครู และเล่าถึงเหตุการณ์ในเมืองสาวัตถี ข้าราชการไม่สนใจในกิจการบ้านเมือง

มีการฉ้อราษฎร์บังหลวง เมื่อเกิดอุทกภัยพระไชยสุริยาต้องลงเรือหนีออกจากเมืองไป

ตอนที่ ๒ เล่าถึงการแล่นเรือไปในท้องทะเลลึก บรรยายถึงความกว้างใหญ่ของทะเลและสัตว์น้ำ เมื่อเรือต้อง

พายุก็ล่มลง

ตอนที่ ๓ เล่าถึงพระไชยสุริยากับพระมเหสีที่ขึ้นบกมาได้ มาณอนอยู่ที่ใต้ต้นไทร พระมเหสีก็ดูแลถวายงาน

ตอนที่ ๔ ชมป่า ชมสัตว์

ตอนที่ ๕ เล่าถึงความยากลำบากของพระไชยสุริยากับพระมเหสีที่ต้องมาอยู่ในป่าตามลำพัง

ตอนที่ ๖ เป็นบทอัศจรรย์

ตอนที่ ๗ แผ่นดินไหว พระฤๅษีเข้าญาณเล็งดูก็รู้ว่าบ้านเมืองประสบภัยพิบัติ เพราะชาวเมืองทำบาป

ไม่อยู่ในศีลธรรม

ตอนที่ ๘ พระฤๅษีไปเทศน์โปรดพระไชยสุริยากับพระมเหสีสุมาลี

ตอนที่ ๙ พระไชยสุริยากับพระมเหสีสุมาลีออกบวช ในตอนท้ายบอกจุดมุ่งหมายในการแต่งเรื่องภาพยนตร์

พระไชยสุริยา

๒. สรุปเนื้อหาเรื่องภาพยนตร์พระไชยสุริยา

เมืองสาวัตถีประสบปัญหาเดือดร้อน มีสาเหตุมาจากข้าราชการไม่สนใจในกิจการบ้านเมืองมีการฉ้อราษฎร์บังหลวง เมื่อเกิดอุทกภัย พระไชยสุริยาต้องลงเรือออกจากเมืองไป เมื่อเรือต้องพายุก็ล่มลง พระไชยสุริยากับพระมเหสีที่ขึ้นบกมาได้ เกิดแผ่นดินไหวพระฤๅษีเข้าญาณเล็งดูก็รู้ว่าบ้านเมืองประสบภัยพิบัติ เพราะชาวเมืองทำบาป ไม่อยู่ในศีลธรรม แต่พระราชเป็นคนที่ต้องเสียเพราะเหล่าข้าราชการ จึงไปเทศน์โปรดพระไชยสุริยากับพระมเหสีสุมาลี ในที่สุดทั้งสองพระองค์ก็ออกบวช

ใบงานที่ ๒
กาพย์พระไชยสุริยานำรู้

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านวรรณคดีเรื่อง กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา แล้วตอบคำถาม

๑. กาพย์พระไชยสุริยามีจุดมุ่งหมาย
ในการแต่งอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

๒. การดำเนินเรื่องของกาพย์
พระไชยสุริยามีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

๓. จุดเด่นหรือจุดสังเกตในเรื่อง
มีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

๔. การเริ่มต้นเรื่องด้วยบทไหว้ครู
มีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๒
ภาพย์พระไชยสุริยานำรู้

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านวรรณคดีเรื่อง ภาพย์เรื่องพระไชยสุริยา แล้วตอบคำถาม

๑. ภาพย์พระไชยสุริยามีจุดมุ่งหมาย
ในการแต่งอย่างไร

แต่งขึ้นเพื่อเป็นแบบฝึกอ่าน เพื่อให้เรียนรู้
เกี่ยวกับมาตราตัวสะกด

๒. การดำเนินเรื่องของภาพย์
พระไชยสุริยามีลักษณะอย่างไร

ภาพย์พระไชยสุริยาดำเนินเรื่องแบบนิทาน
มีเนื้อเรื่องสั้นๆ

๓. จุดเด่นหรือจุดสังเกตในเนื้อเรื่อง
มีลักษณะอย่างไร

มีการเรียงเรียงเนื้อหาตามมาตราตัวสะกด
คือ แม่ ก กา แม่กง แม่กต แม่กบ แม่กม
แม่เกย

๔. การเริ่มต้นเรื่องด้วยบทไหว้ครู
มีความสำคัญอย่างไร

มีความสำคัญมาก เพราะแสดงถึง
ความเคารพในพระรัตนตรัย พ่อแม่
ครูอาจารย์ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ นำมาซึ่ง
ความเป็นสิริมงคลต่อตนเอง

เอกสารประกอบการสอน
กาพย์พระไชยสุริยา

หมายเลข ①

ขุนนางต่างลุกวิ่ง
พัลวันตันตึงตัง
พระสงฆ์ลงจากกุฎ
หลวงซีหนี่หลวงเถร

ท่านผู้หญิงวิ่งยุคหลัง
ปลั่งปลัดตกหคคะเมน
วิ่งอุตุลุดุดมือเณร
ลงโคลนเลนแผ่นผาดโผน

หมายเลข ②

กลางไพรไก่อ้นบรรเลง
ขอแจ้งจำเรียงเวียงวัง
ยุงทองร้องกะไต้งโห่งดั่ง
แตรสังข์กั๊งสดาลขานเสียง

ฟังเสียงเพียงเพลง
เพียงซ้องกลองระฆัง

หมายเลข ③

เห็นสิ้นดินฟ้า	วันนั้นจันทร์ ในป่าท่าธาร เย็นฉ่ำน้ำฟ้า	มีดารากร มาลีคลี่บาน ขึ้นชะผกา	เป็นบริวาร ใบก้านอรชร วายุพาขจร
สารพันจันทน์อิน	รินกลั่นเกสร	แต่นต่อคลออร่อน	ว่าว่อนเวียนระวัน

ใบงานที่ ๔
คุณค่าภาพยนต์เรื่อง พระไชยสุริยา

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีเรื่อง ภาพยนต์เรื่องพระไชยสุริยา แล้วตอบคำถาม

๑. การแต่งภาพยนต์เรื่องพระไชยสุริยามีจุดประสงค์อย่างไร

.....

.....

.....

๒. ภาษาที่ใช้ในการแต่งภาพยนต์เรื่องพระไชยสุริยามีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

๓. ภาพยนต์เรื่องพระไชยสุริยาสะท้อนสภาพสังคมไทยสมัยใด

.....

.....

.....

๔. ข้อคิดสำหรับข้าราชการที่ควรจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน คืออะไร

.....

.....

.....

๕. ข้อคิดสำหรับประชาชนไทยที่ควรจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน คืออะไร

.....

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๔
คุณค่าภาพยนต์พระไชยสุริยา

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีเรื่อง ภาพยนต์เรื่องพระไชยสุริยา แล้วตอบคำถาม

๑. การแต่งภาพยนต์เรื่องพระไชยสุริยามีจุดประสงค์อย่างไร
แต่งขึ้นเพื่อใช้เป็นแบบเรียนเรื่องการสะกดคำ
๒. ภาษาที่ใช้ในการแต่งภาพยนต์เรื่องพระไชยสุริยามีลักษณะอย่างไร
ใช้ภาษาง่าย เหมาะสำหรับเด็กฝึกอ่าน
๓. ภาพยนต์เรื่องพระไชยสุริยาสะท้อนสภาพสังคมไทยสมัยใด
สะท้อนสภาพสังคมไทยสมัยอยุธยาก่อนที่จะเสียกรุงครั้งที่ ๒
๔. ข้อคิดสำหรับข้าราชการที่ควรจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน คืออะไร
เป็นข้าราชการต้องซื่อสัตย์สุจริต ไม่กดขี่ข่มเหงราษฎร
๕. ข้อคิดสำหรับประชาชนไทยที่ควรจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน คืออะไร
ไม่ควรหลงระเริงอยู่กับความสุข ไม่มัวเมาในกามารมณ์

แบบทดสอบ เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา
วิชาภาษาไทย๑ (๗๒๑๐๑) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. กาพย์พระไชยสุริยา เป็นบทอ่านในแบบเรียนเล่มใด
 - ก. จินตามณี
 - ข. อักษรนิติ
 - ค. มุลบทบรรพกิจ
 - ง. แบบเรียนชั้นหลักษณ
 ๒. แนวคิดเรื่องกาพย์พระไชยสุริยาตรงกับข้อใด
 - ก. บ้านเมืองร่มเย็นเป็นสุขเพราะมีผู้ปกครองที่ดี
 - ข. ข้าราชการเป็นแบบอย่างที่ดีของบุคคลในแต่ละบ้านเมือง
 - ค. เหตุการณ์ร้ายหรือดีจะขึ้นอยู่กับเทพเจ้าของบ้านเมืองเป็นผู้กำหนด
 - ง. ถ้าคนในสังคมแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นเห็นแก่ตัวจะทำให้บ้านเมืองล่มสลาย
 ๓. ข้อใดอธิบายความหมายไม่ถูกต้อง
 - ก. ตรีชา - ตีเตียน
 - ข. โง่งเง่าเต่าตุ่น - โง่งที่สุด
 - ค. สาธุสะ-ไหว้อย่างสวยงาม
 - ง. พุทธันดร - อาณาจักรของพระพุทธเจ้า
 ๔. ศฤงคาร มีความหมายว่าอย่างไร
 - ก. อาคารที่มีค่า
 - ข. ทรัพย์สมบัติ
 - ค. อาศรมของพระฤาษี
 - ง. บุคคลที่มั่งคั่งด้วยทรัพย์
 ๕. คำประพันธ์ในข้อใดไม่มีการใช้โวหาร
 - ก. ยุงทองร้องกะไต้งโห่งดั่ง เพียงซ้องกลองระฆัง
 - ข. อยู่วังดั่งจันทรา มาหม่นหมองละอองนวล
 - ค. ดินแดนถิ่นมนุษย์ เสียงดังดุจพระเพลิงโพลง
 - ง. พิณพาทย์ระนาดซ้อง ตะโพนกลองร้องเป็นเพลง
 ๖. ข้อใดใช้โวหารสัทพจน์ = การเลียนเสียงธรรมชาติ
 - ก. ค้อนทองเสียงร้องปองแปง
 - ข. ลิงค่างโจนโผนหกหัน
 - ค. ยืนเบ็งบึ่งหน้าตาโพลง
 - ง. ผุ่งจิ้งจอกออกเห่าหอน
- ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนดแล้วตอบคำถาม ข้อ ๗-๘
คดีที่มีคู่	คือหมูไก่เจ้าสุภา
ใครเอาข้าวปลา	ให้สุภาก็ว่าดี
ที่แพ้แก่ชนะ	ไม่ถึงพระประเวณี
ชี้ฉ้อก็ได้ดี	ไล่ดำตีมีอาญา
๗. คำว่า เจ้าสุภา มีความหมายว่าอย่างไร
 - ก. ชุนนาง
 - ข. อัยการ
 - ค. ผู้พิพากษา
 - ง. ทนายความ
 ๘. จากคำประพันธ์สะท้อนภาพสังคมได้อย่างชัดเจนในเรื่องใด
 - ก. การตัดสินบนในคดีความต่างๆ
 - ข. การแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกันในตำแหน่งหน้าที่
 - ค. ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันของคนในสังคม
 - ง. คนที่คิดโกงจะเป็นที่นับถือและเคารพของบุคคลในสังคม

๙. ข้อใดอธิบายความหมายไม่ถูกต้อง
- ก. ชี้อ - คตโกง
ข. อาญา - อำนาจ โทษ
ค. ไก่หมู - ของที่ใช้ติดสินบน
ง. ประเวณี - การค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้า
๑๐. ข้อใดแสดงให้เห็นความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ที่ปรากฏในเรื่องกาพย์พระไชยสุริยาได้อย่างชัดเจน
- ก. ที่ชื่อถือพระเจ้า ว่าโง่งเง่าเต่าปูปลา
ข. คำเข้าเฝ้าสี่ขอ เข้าแต่หอล่อกามา
ค. ไม่จำคำพระเจ้า เเทไปเข้าภาษาไสย
ง. หลวงชีหนีหลวงเณร ลงโคลนเลนแผ่นผาดโผน
๑๑. ข้อใดที่ไม่ได้กล่าวถึงในแม่ กง
- ก. เห็นกว้างอย่างเอื้องชำเลื่องเดือน
ข. ไกรกร่างยางยุงสูงระหง
ค. ผูกมะมั่งฝังดินกินเพลง
ง. กิ่งกาหลงส่งกลิ่น
๑๒. พินพาทย์ระนาดฆ้อง ตะโพนกลองร้องเป็นเพลง
ระฆังดังวังเวง โห่หง่างเห่งแก่งก้างดัง
- ก. การเล่นคำ
ข. การใช้คำหนักเบา
ค. การใช้ความเปรียบ
ง. การเลียนเสียงธรรมชาติ
๑๓. ข้อใดเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เมืองสาวัตถีล่มจม
- ก. เพราะประชาชนประพฤติชั่ว
ข. เพราะขุนนางประพฤติผิดมีชอบ
ค. เพราะนางสุมาลีประพฤติตนเหลวไหล
ง. เพราะพระไชยสุริยาไม่ตั้งอยู่ในทศพิธราชธรรม
๑๔. ข้อใดไม่ปรากฏในบทประพันธ์ต่อไปนี้
- คำเข้าเฝ้าสี่ขอ เข้าแต่หอล่อกามา
หาได้ให้ภริยา โลโภพาให้บ้าใจ
ไม่จำคำพระเจ้า เเทไปเข้าภาษาไสย
ถือดีมีข้าไท ฉ้อแต่ไพร่ใส่ชื่อคา
- ก. หลงระเริงมัวเมาในกามารมณ์
ข. งมภายในเวทมนตร์คาถา
ค. เชื่อในภาษาศาสตร์
ง. ฉ้อราษฎ์บังหลวง
๑๕. คำประพันธ์ในข้อใดใช้โวหารนาฏการ
- ก. ป่าสูงยุงยางข้างโคลง อังคะนึ่งผิงโผง
โยงกันเล่นน้ำคล้ำไป
ข. สำเร็จเสร็จได้ไปสวรรค์ เสวยสุขทุกขวัน
นานนับกับกัลป์พุทธรันดร
ค. ระวังตัวกลัวครุหนุเอ๋ย ไม้เรียวเจียวเหวย
กุเคยเข็ดหลาบขวาบเขวียว
ง. กระจับปี่สี่ชอคลอสเสียง ขับรำจำเรียง
สำเนียงนางฟ้าน่าฟัง
๑๖. บทประพันธ์ต่อไปนี้เรียงลำดับให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ได้ตรงกับข้อใด
- ก. แต่น้ำใจไม่นำพา
ข. ข้าเฝ้าเหล่าเสนา
ค. มิได้ว่าหมู่ม้าไท
ง. ถือน้ำรำเข้าไป

ก. ก ข ค ง

ข. ข ค ง ก

ค. ค ง ก ข

ง. ค ง ก ข

๑๗. ข้อใดไม่มีการเสริมสัมผัสในวรรค

- ก. ทำไร่ข้าวไถนา ได้ข้าวปลาแลสาลี
 ข. ที่แพ่แก่ชณะ ไม่ถือพระประเพณี
 ค. ธรรมเนียมราชา เจ้าพาราสาละถี
 ง. ขี่น้อก็ได้ดี ไล่ค้ำตีมีอาญา

๑๘. “พระไชยสุริยาภูมิพระมเหสีมาทีในลำสำเภา” ข้อความข้างต้นแบ่งจังหวะการอ่านเป็นพยางค์ อย่างไรให้ไพเราะ

- ก. ๒/๒/๓ ๒/๓// ๓/๒// ข. ๒/๓/๒// ๒/๓// ๒/๒/๒//
 ค. ๓/๒/๒// ๒/๓// ๒/๒/๒// ง. ๒/๓/๒// ๓/๒// ๒/๒/๒//

๑๙. จะร่ำคำต่อไป พอล้อใจกุมารา → แผ่นดิน / เมือง
 ธรรมเนียมราชา เจ้าพาราสาละถี

คำประพันธ์ในข้อใดมีความหมายต่างจากคำที่ขีดเส้นใต้

- ก. ชื่อว่าสุมาลี อยู่บุรีไม่มีภัย ข. สู่ที่ภูผาอาศัย สะท้อนถอนฤทัย
 ค. พระพินต้นนอน ไกลพระนคร ง. นำป่าเข้าธานี ก็ไม่มีที่อาศัย

๒๐. คำประพันธ์ในข้อใดเป็นจุดประสงค์ในการแต่งกาพย์เรื่องพระไชยสุริยา

- ก. ภูมารการุญสุนทร ไว้หวังสั่งสอน
 เด็กอ่อนอันเยาว์เล่าเรียน
 ข. จริงนะประสกลีกา สวตมนต์ภาวนา
 เบื้องหน้าจะได้ไปสวรรค์
 ค. ประโยชน์จะโปรดภูวไนย นิ่งนั่งตั้งใจ
 เลื่อมใสสำเร็จเมตตา
 ง. ชื่อตรงหลงเล่าห์เสณี กลอกกลับอัปรีย์
 บุรีจึงลุ่มจมไป

เฉลยแบบทดสอบ
เรื่อง ภาพยนตร์พระไชยสุริยา

- ๑.
- ๒.
- ๓.
- ๔.
- ๕.
- ๖.
- ๗.
- ๘.
- ๙.
- ๑๐.
- ๑๑.
- ๑๒.
- ๑๓.
- ๑๔.
- ๑๕.
- ๑๖.
- ๑๗.
- ๑๘.
- ๑๙.
- ๒๐.

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรียนรู้วรรณคดี

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รายวิชา ภาษาไทย ๑

ภาคเรียนที่ ๑

เรื่อง โคลงโลกนิติ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๕ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

- ม.๑/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
ม.๑/๒ วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ
ม.๑/๓ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
ม.๑/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
ม.๑/๕ ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาวรรณคดีเกี่ยวกับสุภาษิตคำสอน จะต้องสรุปเนื้อหา วิเคราะห์เรื่องที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ และอธิบายคุณค่าของเรื่อง เพื่อนำความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงและท่องจำบทอาขยาน ตามที่กำหนดอย่างเห็นคุณค่า

สาระการเรียนรู้/เนื้อหาย่อย

ด้านความรู้ (K)

- วรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับสุภาษิตคำสอน
- การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม
- บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าจากวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด
 - ทักษะการตีความ
 - ทักษะการตั้งเกณฑ์
 - ทักษะการวิเคราะห์
 - ทักษะการให้เหตุผล
 - ทักษะการประเมิน
 - ทักษะการสรุปปลงความเห็น
 - ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- มีวินัย
- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

ข้อคิดและคุณค่าที่ได้จากการศึกษาวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ

ชิ้นงานหรือภาระงาน

นิทานเทียบโคลงโลกนิติ

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบ	แบบทดสอบ	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบงานที่ ๑	ใบงานที่ ๑	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๒	ใบงานที่ ๒	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๓	ใบงานที่ ๓	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๔	ใบงานที่ ๔	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๕	ใบงานที่ ๕	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน และรักความเป็นไทย	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การวัดผลประเมินผล

เกณฑ์การประเมินการเขียนบรรยายภาพ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (๓)	ดี (๒)	ควรปรับปรุง (๑)
๑. การสะกดคำ	สะกดคำถูกต้องทุกคำ	สะกดคำผิดไม่เกิน ๕ คำ	สะกดคำผิดมากกว่า ๕ คำ
๒. การใช้คำและสำนวน	ใช้คำและสำนวนที่สละสลวย สื่อความหมายที่ต้องการได้ชัดเจน	ใช้คำและสำนวนสื่อความหมายที่ต้องการได้ดี และชัดเจนพอสมควร	ใช้คำและสำนวนสื่อความหมายได้ไม่ชัดเจน
๓. เนื้อหาสาระ	เนื้อหาครอบคลุม ครบถ้วน ตามความคิดที่ต้องการสื่อสาร	เนื้อหาครอบคลุม ครบถ้วนพอสมควร	เนื้อหาไม่ครบถ้วนตามประเด็นหรือความคิดที่ต้องการสื่อสาร
๔. ความคิดสร้างสรรค์	มีมุมมองและความคิดที่แปลกใหม่ น่าสนใจ	แสดงความคิดที่แปลกใหม่บ้าง	ไม่แสดงความคิดที่แปลกใหม่หรือน่าสนใจ

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ :กระบวนการเรียนความรู้ความเข้าใจ

- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะของวรรณคดีคำสอน จากนั้นให้นักเรียนยกตัวอย่าง
- นักเรียนศึกษาวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ จากหนังสือเรียน แล้วเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างโคลงโลกนิติกับเรื่อง สุภาพษิตพระร่วง
- ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน คละกันตามความสามารถ โดยครูแจ้งให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปเนื้อหาวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ
- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวางแผนและกำหนดแนวทางในการสรุปเนื้อหาวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ

๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันศึกษาวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ ตามที่ได้ร่วมกันกำหนดแนวทางการสรุปเนื้อหา

๖. สมาชิกในแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาเรียบเรียงแปลความขยายความเพื่อสรุปเนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ

๗. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบเนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ แล้วสรุปเป็นผลงานของกลุ่มและบันทึกลงในใบงานที่ ๑ เรื่อง การสรุปเนื้อหาโคลงโลกนิติ

๘. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอใบงานที่ ๒.๑ หน้าชั้นเรียน

๙. ครูและนักเรียนกลุ่มอื่นร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการสรุปเนื้อหา

ชั่วโมงที่ ๒ วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิดสี่สหาย

๑. ครูนำตัวอย่างบทประพันธ์จากวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ มาให้นักเรียนร่วมกันสังเกตความแตกต่างของคำประพันธ์ทั้ง ๒ หมายเลข ตามความเข้าใจของนักเรียน

๒. นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันศึกษาวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ : ลักษณะคำประพันธ์ จากหนังสือเรียน

๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์และอธิบายความแตกต่างของตัวอย่างบทประพันธ์และสรุปผลที่เป็นมติของกลุ่ม

๔. ครูกำหนดให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์และอธิบายความรู้จากวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติตามประเด็นที่กำหนด จากนั้นส่งตัวแทนกลุ่มออกไปนำเสนอผลการวิเคราะห์

๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ ๒ เรื่อง รูปแบบและลักษณะคำประพันธ์โคลงโลกนิติ โดยให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มหาคำตอบในใบงานด้วยตนเองจนครบทุกข้อ จากนั้นจับคู่กับเพื่อนในกลุ่มผลัดกันอธิบายคำตอบของตนเองให้เพื่อนฟัง (นักเรียนอีกคู่หนึ่งก็ปฏิบัติกิจกรรมเช่นเดียวกัน)

๖. สมาชิกรวมกลุ่มเดิม (๔ คน) ผลัดกันอธิบายคำตอบของคุณเองให้เพื่อนอีกคู่หนึ่งฟัง และสรุปคำตอบที่เป็นมติของกลุ่ม แล้วบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๒ เสร็จแล้วนำเสนอตรวจสอบ

๗. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปรูปแบบและลักษณะคำประพันธ์ของวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ

ชั่วโมงที่ ๓ วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคกลุ่มสี่สืบค้น

๑. นักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้เกี่ยวกับวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ

๒. ครูกำหนดประเด็นการศึกษาและสืบค้นวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ

๓. นักเรียนกลุ่มเดิมช่วยกันทำใบงานที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าโคลงโลกนิติ โดยให้สมาชิกแต่ละคนเลือกประเด็นในการศึกษาหาคำตอบจากหนังสือเรียน

๔. สมาชิกแต่ละคนนำคำตอบมาอธิบายร่วมกันในกลุ่มจนได้คำตอบที่สมบูรณ์ แล้วบันทึกลงในใบงานที่ ๒.๓

๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอใบงานที่ ๒.๓ หน้าชั้นเรียน

๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคุณค่าด้านเนื้อหาที่ได้รับจากวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ

ชั่วโมงที่ ๔ วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่ตรวจสอบ

๑. ครูนำตัวอย่างบทประพันธ์มาให้ให้นักเรียนอ่านออกเสียงและตอบคำถาม หรือแสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่ครูกำหนด

๒. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การอ่านวรรณคดีจะต้องวิเคราะห์คุณค่าทางด้านวรรณศิลป์ได้และสามารถอธิบายได้ว่า บทประพันธ์จากวรรณคดีดังกล่าวมีคุณค่าทางวรรณศิลป์อย่างไร

๓. ครูให้นักเรียนศึกษาวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ : คุณค่าด้านวรรณศิลป์ จากหนังสือเรียน

๕. ครูให้นักเรียนเลือกโคลงโลกนิติที่ตนเองชอบมากที่สุด ๑ บท คัดลอกลงในสมุด แล้ววิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของโคลงโลกนิติที่เลือก

๕. นักเรียนรวมกลุ่มเดิม จากนั้นให้สมาชิกแต่ละคนผลัดกันอ่าน แล้วสรุปผลการวิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของโคลงโลกนิติที่เลือก

๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ ๔ เรื่อง **คุณค่าด้านวรรณศิลป์โคลงโลกนิติ** โดยให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มจับคู่กันเป็น ๒ คู่ แล้วให้แต่ละคู่ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

-สมาชิกคนที่ ๑ อ่านโจทย์คำถาม และเขียนคำตอบ

-สมาชิกคนที่ ๒ เป็นฝ่ายสังเกต ตรวจสอบคำตอบ

ให้สมาชิกแต่ละคู่เปลี่ยนบทบาทกันในคำถามข้อต่อไปจนครบทุกข้อ

๗. นักเรียนรวมกลุ่มเดิม (๔ คน) ให้แต่ละคู่ นำคำตอบของตัวเองมานำเสนอให้เพื่อนอีกคู่หนึ่งฟัง เพื่อช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำใบงานที่ ๔ ส่งครู

๘. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปคุณค่าด้านวรรณศิลป์จากวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ

ชั่วโมงที่ ๕ วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : ๕E)

๑. ครูนำตัวอย่างบทประพันธ์จากโคลงโลกนิติ มาให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน และให้ช่วยกันบอกว่าโคลงโลกนิติที่นักเรียนอ่านให้คุณค่าหรือเป็นคำสอนในเรื่องใด

๒. ครูชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจว่า การอ่านโคลงโลกนิติให้เกิดประโยชน์ต่อการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน จะต้องรู้จักวิเคราะห์คุณค่าของโคลงบทนั้นๆ

๓. นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันศึกษาวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ จากหนังสือเรียน ตามประเด็นที่ครูกำหนด

๔. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปผลการวิเคราะห์คุณค่าด้านเนื้อหาและคุณค่าด้านวรรณศิลป์จากวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ

๕. นักเรียนทำใบงานที่ ๕ เรื่อง **ความรู้และข้อคิดโคลงโลกนิติ** เป็นรายบุคคล เมื่อทำเสร็จแล้วให้ตรวจความเรียบร้อยก่อนนำเสนอส่งครู

- **ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนเขียนนิทานเทียบโคลงโลกนิติโดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด**

๖. นักเรียนแต่ละคนนำเสนอผลงานการเขียนนิทานเทียบโคลงโลกนิติ ที่หน้าชั้นเรียน แล้วครูประเมินผลงาน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : วรรณคดีและวรรณกรรม ม.๑
๒. แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ ภาษาไทย ม.๑
๓. ตัวอย่างบทประพันธ์
๔. ซีดีการอ่านโคลงโลกนิติ
๕. บทอาขยานตามที่กำหนดจากวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ
๖. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การสรุปเนื้อหาโคลงโลกนิติ
๗. ใบงานที่ ๒ เรื่อง รูปแบบและลักษณะคำประพันธ์โคลงโลกนิติ
๘. ใบงานที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าโคลงโลกนิติ
๙. ใบงานที่ ๔ เรื่อง คุณค่าด้านวรรณศิลป์โคลงโลกนิติ
๑๐. ใบงานที่ ๕ เรื่อง ความรู้และข้อคิดโคลงโลกนิติ

ใบงานที่ ๑
การสรุปเนื้อหาโคลงโลกนิติ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ แล้วสรุปเนื้อหา

A large rectangular box with rounded corners, containing 20 horizontal dashed lines for writing. The box is empty and intended for the student to write their summary of the content.

เฉลยใบงานที่ ๑
การสรุปเนื้อหาโคลงโลกนิติ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ แล้วสรุปเนื้อหา

(ตัวอย่าง)

โคลงโลกนิติ เป็นวรรณคดีที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ มีที่มาจากภาษาบาลี พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กรมพระยาเดชาดิศรรวบรวมโคลงของเก่านำมาชำระใหม่ แล้วนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อจารึกไว้บนแผ่นศิลาประดับไว้ที่ศาลาสีหิภพ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ตอนที่เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทั้งหมด ๒๔ บท มีเนื้อหาสอนให้ผู้อ่านนำไปประพฤติปฏิบัติ เป็นแนวทางสำหรับการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เช่น สอนให้ยึดมั่นในความดี สอนให้มีเมตตริจิต สอนให้คิดกตัญญู สอนให้รู้จักรักษาความสัตย์ สอนให้หัดเลือกคบคน สอนให้สนใจการศึกษา สอนให้พึ่งพาตนเอง สอนให้เป็นผู้รู้จักประมาณตน สอนให้เป็นคนตั้งใจจริง สอนให้ละทิ้งความโอ้อวด เป็นต้น

เฉลยใบงานที่ ๒
รูปแบบและลักษณะคำประพันธ์โคลงโลกนิติ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ แล้ววิเคราะห์ตามประเด็นที่กำหนด

๑. รูปแบบวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติพร้อมยกตัวอย่างวรรณคดีที่มีรูปแบบเดียวกัน

โคลงโลกนิติ จัดเป็นวรรณคดีคำสอนที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ มีเนื้อหาเป็นคำสอนประเภทต่างๆ ทั้งทางโลก และทางธรรม ตัวอย่างวรรณคดีที่เป็นคำสอนเหมือนกับวรรณคดีเรื่องโคลงโลกนิติ คือ สุภาษิตพระร่วง สุภาษิตสอนหญิง เพลงยาวถวายโอวาท อิศรญาณภาษิต

๒. ลักษณะคำประพันธ์วรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ

โคลงโลกนิติแต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ บางบทเป็นโคลงกระทู้ คือ โคลงสี่สุภาพที่มีการตั้งข้อความหรือหัวข้อ (กระทู้) ไว้หน้าโคลงทั้ง ๔ บท แล้วแต่งถ้อยคำต่อไปให้มีเนื้อความอธิบายหรือขยายความกระทู้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ในโคลงที่ ๔๑ และ ๖๙ เป็นกระทู้เดี่ยว ส่วนโคลงที่ ๔๐๓ เป็นโคลงกระทู้ ๒ คำ

ใบงานที่ ๓
การวิเคราะห์คุณค่าโคลงโลกนิติ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ แล้ววิเคราะห์และอธิบายตามประเด็นที่กำหนด

๑. สภาพสังคมที่ปรากฏในวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ

.....

.....

.....

.....

.....

๒. คำสอนที่ปรากฏในวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ค่านิยมที่ปรากฏในวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๓
การวิเคราะห์คุณค่าโคลงโลกนิติ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ แล้ววิเคราะห์และอธิบายตามประเด็นที่กำหนด

๑. สภาพสังคมที่ปรากฏในวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ

สภาพสังคมที่ปรากฏในวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ คือ สังคมที่กำลังเริ่มต้นใหม่ บ้านเมืองสงบสุข ราษฎรมีความสุข ไม่เดือดร้อนกับการทำสงคราม กวีจึงสอนให้คนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เห็นความสำคัญของการศึกษาเล่าเรียน รู้จักการคิดพิจารณาในสิ่งที่เป็นคุณแก่ชีวิตนำไปประพฤติปฏิบัติตามละเว้นในสิ่งที่เป็นโทษ

๒. คำสอนที่ปรากฏในวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ

- ๑) สอนให้ยึดมั่นในความดี ดังปรากฏในโคลงบทที่ ๑๓๑
- ๒) สอนให้มีเมตตจิต ดังปรากฏในโคลงบทที่ ๑๐๑
- ๓) สอนให้มีความกตัญญู ดังปรากฏในโคลงบทที่ ๒๓๑
- ๔) สอนให้รักษาความสัตย์ ดังปรากฏในโคลงบทที่ ๖๙
- ๕) สอนให้รู้จักเลือกคบคน ดังปรากฏในโคลงบทที่ ๗๗
- ๖) สอนให้ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ดังปรากฏในโคลงบทที่ ๑๑๗
- ๗) สอนให้รู้จักพึ่งพาตนเอง ดังปรากฏในโคลงบทที่ ๒๘๘
- ๘) สอนให้รู้จักประมาณตน ดังปรากฏในโคลงบทที่ ๑๘๖
- ๙) สอนให้เป็นคนตั้งใจจริง ดังปรากฏในโคลงบทที่ ๙๘
- ๑๐) สอนให้เป็นคนที่ไม่โอ้อวด ดังปรากฏในโคลงบทที่ ๒๓

๓. ค่านิยมที่ปรากฏในวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ

- ๑) การเป็นคนเก่ง คนเก่งต้องตั้งใจศึกษาเล่าเรียน มีความขยันหมั่นเพียรศึกษาหาความรู้
- ๒) การเป็นคนดีมีคุณธรรม เช่น เป็นผู้ที่มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ การรักษาความสัตย์ ยึดมั่นในการทำความดี
- ๓) การเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ความตั้งใจจริง รู้จักพึ่งพาตนเองไม่หวังพึ่งผู้อื่น และรู้จักประมาณตนไม่หลงตน ไม่เป็นคนชอบโอ้อวด
- ๔) การเป็นคนที่มีเกียรติยศ ต้องรักษาชื่อเสียงของตน

ใบงานที่ ๔
คุณค่าด้านวรรณศิลป์โคลงโลกนิติ

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านวรรณศิลป์จากบทประพันธ์ที่กำหนด

๑.

ผลเดือนเมื่อสุกไซ้ ภายนอกแดงดูฉนั้น ภายในย้อมแมลงวัน ดุจตั้งคนใจร้าย	มีพรรณ ซาดร้าย หนอนบ่อน นอกนั้นดูงาม
---	---

๒.

นกน้อยขนน้อยแต่ รังแต่จุมเฝี้ยว มักใหญ่ย้อมคนหัว ทำแต่พอดตัวไซ้	พอดตัว อยู่ได้ ไพเพ็ด อย่าให้คนหยัน
--	--

๓.

เสีย สิ้นสงวนศักดิ์ไว้ เสีย ศักดิ์สู้ประสงค์ เสีย รู้เร่งดำรง เสีย สัตย์อย่าเสียสู้	วงศ์หงส์ สิ่งรู้ ความสัตย์ ไฉน ชีพม้วยมรณา
--	---

เฉลยใบงานที่ ๔
คุณค่าด้านวรรณศิลป์โคลงโลกนิติ

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านวรรณศิลป์จากบทประพันธ์ที่กำหนด

๑.	ผลดีเมื่อสุขไซ้	มีพรรณ
	ภายนอกแดงดูฉนั้น	ชาดบาย
	ภายในย่อมแมลงวัน	หนอนบ่อน
	ดูจตั้งคนใจร้าย	นอกนั้นดูงาม

เป็นการใช้ภาพพจน์ ในการเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง หรือใช้อุปมาโวหารเปรียบเทียบกับสิ่งที่ใกล้ตัวเพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น

๒.	นกน้อยขนน้อยแต่	พอดัว
	รังแดงจูเมียผัว	อยู่ได้
	มักใหญ่ย่อมคนหวิว	ไฟเพ็ด
	ทำแต่พอดัวไซ้	อย่าให้คนหยัน

เป็นการใช้ภาษาสร้างจินตภาพ ทำให้เนื้อความลึกซึ้งสร้างจินตนาการได้อย่างชัดเจน โดยกล่าวถึงการทำการต่างๆ อย่างเหมาะสม ทำตามพอดิ ไม่ควรทำเกินกำลังที่ตนเองทำได้

๓.	เสีย สินสงวนศักดิ์ไว้	วงศ์หงส์
	เสีย ศักดิ์สู้ประสงค์	สิ่งรู้
	เสีย รู้เร่งดำรง	ความสัตย์ ไฉนา
	เสีย สัตย์อย่าเสียสู้	ชีพม้วยมรณา

เป็นการเล่นคำโดยการซ้ำคำว่า เสีย เพื่อช่วยด้านเสียง และเน้นย้ำความหมายของคำให้เด่นชัดมากขึ้น

แบบทดสอบ เรื่อง โคลงโลกนิติ
วิชาภาษาไทย ๑ (๗๒๑๑๐๑) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง: ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดเป็นความหมายของโคลงโลกนิติ
- ก. คติคำสอนสำหรับสัตว์โลก
ข. ระเบียบแบบแผนแห่งโลก
ค. บันทึกเรื่องราวของโลก
ง. ความเป็นไปของโลก
๒. ผู้รวบรวมและชำระโคลงโลกนิติคือใคร
- ก. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
ข. พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
ค. สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
ง. สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร
๓. โคลงโลกนิติจารึกไว้ที่ใด
- ก. วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
ข. วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
ค. วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม
ง. วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
๔. คนใดละพ่อทั้ง มารดา
อันทุพลชรา- ภาพแล้ว
ขับไล่ไม่มีปรา- นีเนตร
คนดั่งนี้ฤาแคล้ว คลาดพ้นภัยยัน
บทประพันธ์นี้ส่งเสริมให้บุคคลมีคุณสมบัติใดมากที่สุด
- ก. ความซื่อสัตย์
ข. ความจงรักภักดี
ค. ความกตัญญู
ง. ความเมตตาปราณี
๕. ออย่าเอ้อมเด็ดดอกฟ้า มาถนอม
สูงสุดมือมักตรอม ออกใช้
ข้อความนี้มีจุดมุ่งหมายอย่างไร
- ก. ชักชวน
ข. ห้ามปราม
ค. ตำหนิ
ง. บอกล่า
๖. คำประพันธ์ต่อไปนี้ บาทใดมีสัมผัสอักษรเด่นชัดที่สุด
- ก. โคควายวายชีพได้ เขาหน้ง
ข. เป็นสิ่งเป็นอันยัง อยู่ไซ้
ค. คนเด็ดดับสูญสัง- ขาร่าง
ง. เป็นชื่อเป็นเสียงได้ แต่ร้ายกับดี
๗. เสีย ลินสงวนศักดิ์ไว้ วงศ์หงส์
เสีย คักดีสู้ประสงคฺ์ สิ่งรู้
เสีย รู้เร่งดำรง ความสัตย์ ไฉน
เสีย ลัตย์อย่าเสียสู้ ชีพม้วยมรณา
ข้อใดกล่าวถูกต้อง
- ก. การรักษาความสัตย์สำคัญที่สุด
ข. การเสียสัตย์ยอมดีกว่าการเสียศักดิ์
ค. การเสียรู้ไม่คุ้มค่าเมื่อแลกกับการเสียศักดิ์
ง. การสูญเสียสิ่งใดก็ไม่ร้ายแรงเท่าการเสียทรัพย์
๘. ข้อใดจัดเป็นคุณค่าที่สำคัญสูงสุดของโคลงโลกนิติ
- ก. ความงามและความซาบซึ้งในวรรณคดี
ข. การใช้ถ้อยคำเหมาะสมกับลักษณะคำประพันธ์
ค. นำคติที่ได้ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
ง. เห็นภาพสะท้อนสังคมในอดีตชัดเจนมากขึ้น

๙. คำประพันธ์ต่อไปนี้ใช้ภาพพจน์กึ่งแห่ง

ผลเตื่อเมื่อสุกไซ้ไร	มีพรรณ
ภายนอกแดงดูฉนั้น	ขาดบ้าย
ภายในย้อมแมลงวัน	หนอนบ่อน
ดูจดังคนใจร้าย	นอกนั้นดูงาม

ก. ๑ แห่ง

ข. ๒ แห่ง

ค. ๓ แห่ง

ง. ๔ แห่ง

๑๐. น้ำเคี้ยวขุ่นว่าเงี้ยว

ขุ่นตาม

ทรายเหลือบทางขุ่นงาม

ว่าหญ้า

ตาทรายยั้งนิลวาม

พรายเพริศ

ลิ่งว่าหว่าหวังหว่า

หว่าคั้นโดยตาม

จากบทประพันธ์คำที่ขีดเส้นใต้แสดงให้เห็นการสรรคำอย่างไร

ก. กวีตัดคำ

ข. กวีแผลงคำ

ค. กวีแทรกคำ

ง. กวีสร้างคำศัพท์ใหม่

๑๑. พระสมุทรรสสุตลีกลั่น

คณนา

สายดิ่งทิ้งทอดมา

หยั่งได้

เขาสูงอจาวัดวา

กำหนด

จิตมนุษย์นี้ไซ้ไร

ยากแท้หยั่งถึง

โคลงบทนี้เน้นสอนเรื่องใด

ก. ความลึกของน้ำ

ข. ความไว้วางใจ

ค. ความพากเพียร

ง. ความมีอุเบกขา

๑๒. คำประพันธ์ต่อไปนี้มีจุดประสงค์ตามข้อใด

ถึงจนทนสู้กัด

กินเกลือ

อย่าเที่ยวแลเนื้อเถื่อ

พวกพ้อง

อดอยากเยี่ยงอย่างเลื่อ

สงวนศักดิ์

ไซ้ไรเสาะใส่ห้อง

จับเนื้อกินเอง

ก. ให้รู้จักอดทน

ข. ให้รู้จักประมาณตน

ค. ให้รู้จักรักศักดิ์ศรี

ง. ให้รู้จักช่วยเหลือตนเอง

๑๓. หอมกลิ่นดอกไม้ที่

นับถือ

หอมแต่ตามลมฤา-

กลับย้อน

หอมแต่กลิ่นกล่าวคือ

ศีลสัตย์ นีนา

หอมสุดหอมสะท้อน

ทั้งใกล้ไกลถึง

สาระสำคัญของบทประพันธ์นี้กล่าวถึงอะไร

ก. ความนับหน้าถือตา

ข. ความหอมของดอกไม้

ค. ชื่อเสียงคุณงามความดี

ง. ความใกล้และไกล

๑๔. “คนพาลผู้บาปแท้ ทุจริต” คำประพันธ์นี้ไม่ครอบคลุมถึงคนประเภทใด

ก. คนชั่ว

ข. คนร้าย

ค. คนไม่ดี

ง. คนบาป

๑๕. ข้อใดให้ข้อคิดตรงกับสำนวนว่า “ใกล้เกลือกินด่าง” (อยู่ใกล้ไม่ได้ประโยชน์)

ก. เสือกินสงวนศักดิ์

ไว้วางค์หงส์

เสียดังดีสู้ประสงค

สิ่งรู้

ข. กบเกิดในสระใต้

บัวบาน

ฤห่อนรู้รสมาลัย

หนึ่งน้อย

ค. ฟังธรรมอยู่เนื่องนิตย์บ่ซาบ

ใจนา

คือจวกตักข้าว

ห่อนรู้รสแกง

ง. เว้นเล่าลิขิตสัง-เกตว่าง

เว้นนา

เว้นตั้งกล่าววา

ผู้ปราชญ์ได้ฤมี

อ่านโคลงโลกนิติต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๖ - ๑๘

คุณแม่หนาหน้ากึ่งเพียง	พสุธา
คุณบิดรดุจอา-	ภาคกว้าง
คุณพี่ฟ้างศิขรา	เมรุมาศ
คุณพระอาจารย์อ่าง	อาจสู้อาคร

๑๖. โคลงบทนี้มุ่งสอนเรื่องใดเป็นสำคัญ

ก. ความกตัญญู

ข. ความดี ความชั่ว

ค. การลำดับผู้ที่มีพระคุณ

ง. การอุปถัมภ์ค้ำชูผู้มีพระคุณ

๑๗. ข้อใดกล่าวเปรียบเทียบไม่ถูกต้อง

ก. พระคุณพ่อเปรียบกับความลึกมหาสมุทร

ข. พระคุณพี่เปรียบกับขุนเขาสูงใหญ่

ค. พระคุณแม่เปรียบกับผืนแผ่นดิน

ง. พระคุณครูบาอาจารย์เปรียบกับมหาสมุทร

๑๘. เนื้อความในข้อใดคือ เนื้อหาสาระสำคัญของเรื่องโคลงโลกนิติ

ก. หลักปฏิบัติตนให้เป็นคนดี สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้ในสังคมด้วยความไม่ประมาท

ข. ประเพณีสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ค. ประวัติศาสตร์ของชาติไทย

ง. พิธีกรรมทางพุทธศาสนา

๑๙. ถึงจนทนสู้กัด กินเกลือ

อย่าเที่ยวแลเนื้อเถื่อ พวกพ้อง

อดอยากเยี่ยงอย่างเสื่อ สวงนศักดิ์

ไซ้เสาะใส่ห้อง จับเนื้อกินเอง

โคลงบทนี้ให้ข้อคิด และคติธรรมเกี่ยวกับเรื่องใด

ก. ชื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน

ข. ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

ค. รักสตัยยังชีวิต

ง. เพื่อนกินหาง่าย เพื่อนตายหายาก

๒๐. เนื้อความต่อไปนี้ ข้อใดเป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรกระทำเป็นอย่างยิ่ง

ก. ความรู้คู่เปรียบนั้น

นักเรียน

ฝนทั่งเท่าเข็มเพียร

ฝ่าหน้า

ข. ถึงจนทนสู้กัด

กินเกลือ

อย่าเที่ยวแลเนื้อเถื่อ

พวกพ้อง

ค. เห็นท่านมีอย่าเคลิ้ม

ใจตาม

เรายากหากใจงาม

อย่าคร้าน

ง. คนใดละพ่อทั้ง

มารดา

อันทุพพลชรา

ภาพแล้ว

๒๑. อ่อนหวานมานมิตรล้น

เหลือหลาย

หยาบบมีเกลอกราย

เกลื่อนไกล

ดูจดวงศศิฉาย

ดาวดาษประดับนา

สุริยะส่องดาราไว้

เพื่อร้อนแรงแสง

โคลงบทนี้มีคุณค่าทางวรรณคดีอย่างยิ่งสำหรับนำไปใช้พัฒนาทักษะทางภาษาด้านใด

ก. การพูด

ข. การฟัง

ค. การอ่าน

ง. การเขียน

๒๒. ข้อใดเป็นข้อคิดที่สำคัญที่สุดจากบทอาขยานโคลงโลกนิติ ตอนต่อไปนี้

“คนเด็ดดับสูญสิ่ง- ขารร่าง
เป็นชื่อเป็นเสียงได้ แต่ร้ายกับดี”

- ก. ในยามที่มนุษย์จากโลกนี้ไป จะไม่มีใครเห็นความสำคัญอีก ข. เร่งสร้างชื่อเสียงในทุกขณะที่มีโอกาส
ค. ความดีและความชั่วเป็นสิ่งที่อยู่กับมนุษย์ทุกคน ง. ควรใช้ทุกวินาทีที่มีชีวิตประกอบคุณงามความดี

๒๓. คำประพันธ์ในข้อใดมีเนื้อหาที่ไม่สัมพันธ์ต่อไปนี้

“เขาสูงอาจวัดวา กำหนด
จิตมนุษย์นี้ไซ้ ยากแท้หยั่งถึง”

- ก. แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์ มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ข. เหมือนคนพาลหวานนอกล่อมขมใน อุปไมยเหมือนมะเดื่อเหลือระอา
ค. เราเกิดมาอายุเพียงนี้แล้ว ยังคลาดแคล้วครองตัวไม่มัวหมอง
ง. นี่หรือจิตคิดหมายมีหลายใจ ที่จิตใครจะเป็นหนึ่งอย่าพึงคิด

๒๔. ข้อความต่อไปนี้สอดคล้องกับโคลงสุภาพศบพใด

“ต้อยเป็นคนขยันและซื่อสัตย์ จึงได้รับความชื่นชมและไว้วางใจจากหัวหน้าและเพื่อนร่วมงาน วันหนึ่ง ต้อยทำงานผิดพลาด ทำให้งานในบริษัทเสียหาย หัวหน้าโกรธมาก แต่ไม่รู้ว่าเป็นคนทำ ต้อยรู้ว่าผิด จึงตั้งใจไปสารภาพยอมรับผิดกับหัวหน้า ก่อนไปต้อยมาพบหน้อยเพื่อนรักเพื่อขอคำแนะนำ หน้อยบอกให้ ต้อยทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้ เพราะไม่มีใครรู้หรือสงสัยต้อยและหากต้อยยอมรับผิดต้อยก็จะเสื่อมเสียชื่อเสียง ต้อย เชื่อหน้อยจึงไม่ได้ไปสารภาพผิดกับหัวหน้าและไม่พูดถึงเรื่องนี้ให้ใครฟังอีกเลย

หลายวันต่อมา ต้อยถูกหัวหน้าเรียกไปตำหนิและสั่งลดขั้นเงินเดือนเพื่อเป็นการลงโทษที่ทำงาน ผิดพลาดแล้วไม่ยอมรับผิด นอกจากนี้เพื่อนร่วมงานคนอื่นยังดูหมิ่น พุดจาเหยียดหยามต้อยสารพัด โชคดีที่ ต้อยยังมีหน้อยเพื่อนรักคอยปลอบใจและอยู่เคียงข้างเสมอ ทว่าวันหนึ่งต้อยก็รู้ความจริงว่า หน้อยเพื่อนรัก เป็นคนนำเรื่องของตนไปฟ้องหัวหน้า...”

- ก. พระสมุทรสุดลึกล้น คณนา
สายดั่งทิ้งทอดมา หยั่งได้
เขาสูงอาจวัดวา กำหนด
จิตมนุษย์นี้ไซ้ ยากแท้หยั่งถึง
- ข. รั้น้อยว่ามากรู้ เร็งใจ
กลกบเกิดอยู่ใน สระจ้อย
ไปเห็นขเลไกล กลางสมุท
ชมว่าน้ำบ่อน้อย มากล้าลึกล้ำเหลือ
- ค. ก้านบัวบอกลิกตั้ง ชลธาร
มารยาทส่อสันดาน ชาติเชื้อ
โฉดฉลาดเพราะคำขาน ควรทราบ
หย่อมหญ้าเหี่ยวแห้งเรือ บอกร้ายแสดงดิน
- ง. เพื่อนกิน สิ้นทรัพย์แล้ว แหนงหนี
หาง่าย หลายหมื่นมี มากได้
เพื่อนตาย ถ้ายแทนซี- วาอาตม์
หายาก ฝากผีไ้ ยากแท้จักหา

เฉลยแบบทดสอบ
เรื่อง โคลงโลกนิติ

๑. ข

๒. ง

๓. ง

๔. ค

๕. ข

๖. ค

๗. ก

๘. ค

๙. ข

๑๐. ก

๑๑. ข

๑๒. ค

๑๓. ค

๑๔. ข

๑๕. ข

๑๖. ก

๑๗. ก

๑๘. ก

๑๙. ข

๒๐. ง

๒๑. ก

๒๒. ข

๒๓. ค

๒๔. ง

บันทึกผลหลังการสอน

๑. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน
(นางวิภาวดี กันทะกะ)
ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรียนรู้วรรณคดี

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รายวิชา ภาษาไทย ๑

ภาคเรียนที่ ๑

เรื่องนิราศภูเขาทอง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๕ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

- ม.๑/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
ม.๑/๒ วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ
ม.๑/๓ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
ม.๑/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
ม.๑/๕ ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการเดินทางจะต้องสรุปเนื้อหา วิเคราะห์เรื่อง พร้อมยกเหตุผลประกอบและอธิบายคุณค่าของเรื่อง เพื่อนำความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงและท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดอย่างเห็นคุณค่า

สาระการเรียนรู้/เนื้อหาย่อย

ด้านความรู้ (K)

๑. วรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับบันทึกการเดินทาง
๒. การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม
๓. บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามที่กำหนดจากวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
 - ๑) ทักษะการตีความ
 - ๒) ทักษะการตั้งเกณฑ์
 - ๓) ทักษะการวิเคราะห์
 - ๔) ทักษะการให้เหตุผล
 - ๕) ทักษะกระบวนการคิดตัดสินใจ
 - ๖) ทักษะการประเมิน
 - ๗) ทักษะการสรุปลงความเห็น
 - ๘) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้
๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

ข้อคิดและคุณค่าที่ได้จากการศึกษาวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง

ชิ้นงานหรือภาระงาน

การจัดนิทรรศการ เรื่อง นิราศภูเขาทอง

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบ	แบบทดสอบ	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบงานที่ ๑	ใบงานที่ ๑	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๒	ใบงานที่ ๒	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๓	ใบงานที่ ๓	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตการใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน และรักความเป็นไทย	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การวัดผลประเมินผล

แบบประเมินการจัดนิทรรศการ เรื่อง นิราศภูเขาทอง

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. การสรุปเนื้อหา	สรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ถูกต้องครบถ้วน และนำมาเขียนสรุปเรื่องได้ตามลำดับทุกเหตุการณ์	สรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ถูกต้องครบถ้วน และนำมาเขียนสรุปเรื่องได้ตามลำดับเหตุการณ์ เป็นส่วนใหญ่	สรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ถูกต้องครบถ้วน และนำมาเขียนสรุปเรื่องได้ตามลำดับเหตุการณ์ เป็นบางช่วง	สรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ถูกต้อง แต่เรียงลำดับเหตุการณ์ สับสน วกวน
๒. การวิเคราะห์และอธิบายคุณค่าวรรณคดี	วิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านเนื้อหา และด้านวรรณศิลป์ ได้ถูกต้อง ครบถ้วน และยกเหตุผลประกอบได้ถูกต้อง และชัดเจน	วิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านเนื้อหา และด้านวรรณศิลป์ ได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ และยกเหตุผลประกอบได้ถูกต้อง และชัดเจน	วิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านเนื้อหา และด้านวรรณศิลป์ ได้ ถูกต้องเป็นบางส่วนและยกเหตุผลประกอบได้ถูกต้อง	วิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านเนื้อหา และด้านวรรณศิลป์ ได้ถูกต้องเป็นบางส่วน แต่ไม่ยกเหตุผลประกอบ
๓. การสรุปข้อคิดจากวรรณคดี	มีข้อความเขียนสรุปข้อคิดจากการอ่านได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ และเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ ได้เหมาะสม	มีข้อความเขียนสรุปข้อคิดจากการอ่านได้ ถูกต้องและเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ ได้เหมาะสมเป็นส่วนใหญ่	มีข้อความเขียนสรุปข้อคิดจากการอ่านได้ ถูกต้องและเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ ได้เหมาะสมเป็นบางส่วน	มีข้อความเขียนสรุปข้อคิดจากการอ่านได้ ถูกต้องเป็นบางส่วน แต่เสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ไม่ค่อยเหมาะสม

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	๑๑-๑๒	๙-๑๐	๖-๘	ต่ำกว่า ๖
ระดับคุณภาพ	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการเรียนรู้ความเข้าใจ

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับผลงานของสุนทรภู่ จากนั้นให้นักเรียนยกตัวอย่างผลงานของสุนทรภู่ที่ประทับใจ พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

๒. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน คละกันตามความสามารถ แล้วมอบหมายให้แต่ละกลุ่มศึกษาวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง ตามประเด็นความรู้ที่ครูกำหนด

๑) ความเป็นมาของนิราศภูเขาทอง

๒) ประวัติผู้แต่ง

๓) ลักษณะคำประพันธ์

๔) เนื้อหาของนิราศภูเขาทอง

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการศึกษาและสรุปประเด็นความรู้จากวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง แล้วสรุปประเด็นความรู้ตามที่ได้วางแผนร่วมกัน

๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ ๑ เรื่อง **รอบรู้นิราศภูเขาทอง** โดยให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มหาคำตอบในใบงานด้วยตนเองจนครบทุกข้อ จากนั้นจับคู่กับเพื่อนในกลุ่มผลิตกันอธิบายคำตอบของตนเองให้เพื่อนฟัง (นักเรียนอีกคู่หนึ่งก็ปฏิบัติกิจกรรมเช่นเดียวกัน)

๖. สมาชิกรวมกลุ่มเดิม (๔ คน) ผลิตกันอธิบายคำตอบของคุณเองให้เพื่อนอีกคู่หนึ่งฟัง และสรุปคำตอบที่เป็นมติของกลุ่ม แล้วบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๑

๗. ครูแจกกระดาษโปสเตอร์ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนแผนทางการเดินทางตามเนื้อหาในวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง พร้อมสรุปเนื้อหาสั้นๆ ประกอบ

๘. สมาชิกในแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของแผนทางการเดินทาง จากนั้นส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานแผนทางการเดินทางที่หน้าชั้นเรียน

๙. นักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาจากวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง

ชั่วโมงที่ ๒ วิธีสอนแบบ หน่วย (Unit Teaching Method)

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเรื่องราวชีวิตและผลงานของสุนทรภู่

๒. นักเรียนและครูวางแผนร่วมกันในการศึกษาวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง โดยกำหนดความมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง พร้อมยกเหตุผลประกอบและอธิบายคุณค่า

๓. ครูกำหนดประเด็นการวิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านเนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง

๑) คุณค่าด้านการสะท้อนสภาพบ้านเมืองและสังคม

๒) คุณค่าด้านความเป็นมา หรือตำนานสถานที่

๓) คุณค่าด้านความเชื่อของคนไทย

๔) คุณค่าด้านแง่คิดเกี่ยวกับความจริงของชีวิต

๔. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดกิจกรรมของแต่ละประเด็น และกำหนดสื่อที่จะสืบค้นข้อมูลจากหนังสือเรียน และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

๕. นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันวางแผนการศึกษาค้นคว้าและกำหนดผู้รับผิดชอบ

๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มสำรวจและรวบรวมความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านเนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง จากหนังสือเรียน และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

๗. นักเรียนรวบรวมข้อมูลมาจัดระบบเพื่อนำเสนอในรูปแบบต่างๆ ตามมติของสมาชิกกลุ่ม

๘. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าและขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๙. นักเรียนกลุ่มอื่นหมุนเวียนกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในการนำเสนอผลงานของเพื่อนกลุ่มอื่นๆ
๑๐. ครูประเมินการนำเสนอผลงาน พิจารณาผลการปฏิบัติงานตามขั้นตอน และจุดประสงค์ของหน่วย

ชั่วโมงที่ ๓ วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคโต๊ะกลม

๑. ครูนำตัวอย่างบทประพันธ์จากวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง มาให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกันแล้วแสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่ครูกำหนด

ถึงบางพุดพุดดีเป็นศรีศักดิ์ มีคนรักสรรถ้อยอร่อยจิต
 แม้นพุดชั่วตัวตายทำลายมิตร จะชอบผิดในมนุษย์เพราะพุดจา

- บทประพันธ์ดังกล่าวมีลักษณะของการใช้คำอย่างไร
- คำที่นำมาใช้ในบทประพันธ์ดังกล่าวมีความหมายแตกต่างกันอย่างไร
- บทประพันธ์ดังกล่าวมีความงาม และมีคุณค่าอย่างไร

๒. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การอ่านวรรณคดีจะต้องรู้จักการพิจารณาคุณค่าด้านวรรณศิลป์ จึงจะทำให้เห็นความงามและความไพเราะที่ได้รับจากบทประพันธ์ที่กวีได้ถ่ายทอดเป็นลายลักษณ์อักษรไว้

๓. นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันวางแผนในการศึกษาวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทองโดยวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ พร้อมยกเหตุผลประกอบและอธิบายคุณค่า

๔. ครูกำหนดประเด็นการวิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง

- ๑) คุณค่าด้านการเล่นเสียงสัมผัส
- ๒) คุณค่าด้านการเปรียบเทียบที่ลึกซึ้งกินใจ
- ๓) คุณค่าด้านการใช้คำเพื่อสร้างจินตนาการ

๕. สมาชิกแต่ละกลุ่มสรุปผลการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ จากนั้นครูขออาสาสมัครตัวแทนกลุ่ม ๒-๓ กลุ่มสรุปผลการวิเคราะห์และยกเหตุผลประกอบ พร้อมอธิบายคุณค่า

๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ ๒ เรื่อง คุณค่าด้านวรรณศิลป์นิราศภูเขาทอง โดยให้สมาชิกแต่ละคนปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครูกำหนดดังนี้

- สมาชิกคนที่ ๑ เขียนวิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์ ข้อ ๑ แล้วส่งต่อให้สมาชิกคนที่ ๒
- สมาชิกคนที่ ๒ อ่านการวิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์ของสมาชิกคนที่ ๑ แล้วเขียนวิเคราะห์เพิ่มเติมและส่งต่อให้สมาชิกคนที่ ๓
- สมาชิกคนที่ ๓ อ่านการวิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์ของสมาชิกคนที่ ๒ แล้วเขียนวิเคราะห์เพิ่มเติมและส่งต่อให้สมาชิกคนที่ ๔
- สมาชิกคนที่ ๔ อ่านการวิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์ของสมาชิกคนที่ ๓ แล้วเขียนวิเคราะห์เพิ่มเติมและส่งต่อให้สมาชิกคนที่ ๑

เริ่มเขียนวิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์ ข้อ ๒ ก็ให้เริ่มจากสมาชิกคนที่ ๒ ผลัดเปลี่ยนหน้าที่กัน โดยสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะได้มีโอกาสอ่านและเขียนวิเคราะห์หมุนเวียนกันไปเรื่อยๆ จนเสร็จทุกข้อ

๗. สมาชิกในแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง แล้วสรุปผลเพื่อบันทึกข้อมูลลงในใบงานที่ ๒ จากนั้นนำส่งครู

๘. นักเรียนร่วมกันสรุปผลการวิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง

ชั่วโมงที่ ๔ วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ :เทคนิคคู่ตรวจสอบ

๑. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับประเภทของหนังสือที่นักเรียนชอบอ่าน จากนั้นร่วมกันอภิปรายคุณค่าที่ได้รับจากการอ่าน และการนำความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบงานที่ ๓ เรื่อง **ความรู้และข้อคิดนิราศภูเขาทอง** โดยให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มจับคู่กันเป็น ๒ คู่ แล้วให้แต่ละคู่ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้
 - สมาชิกคนที่ ๑ อ่านโจทย์คำถาม และเขียนคำตอบ
 - สมาชิกคนที่ ๒ เป็นฝ่ายสังเกต ตรวจสอบคำตอบ
 ให้สมาชิกแต่ละคู่เปลี่ยนบทบาทกันในคำถามข้อต่อไป
๓. นักเรียนรวมกลุ่มเดิม (๔ คน) ให้แต่ละคู่นำคำตอบของตัวเองมานำเสนอให้เพื่อนอีกคู่หนึ่งฟัง เพื่อช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง เสร็จแล้วนำใบงานที่ ๓ ส่งครู
๔. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้และข้อคิดที่ได้จากการศึกษาวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง จากนั้นร่วมกันบอกแนวทางในการนำความรู้และข้อคิดไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

- **ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดนิทรรศการ เรื่อง นิราศภูเขาทอง โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด**

ชั่วโมงที่ ๕ วิธีสอนแบบ นิรนัย

๑. นักเรียนกลุ่มเดิมช่วยกันอ่านบทอาขยานที่กำหนดจากวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง
๒. สมาชิกในแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอ่านของสมาชิกกลุ่มว่า อ่านเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร
๓. ครูเปิดซีดีการอ่านทำนองเสนาะแบบต่างๆ ให้นักเรียนฟัง จากนั้นครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การอ่านบทหรือกรองสามารถอ่านเป็นทำนองเสนาะแบบต่างๆ ได้
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกอ่านทำนองเสนาะตามแบบที่สนใจ
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่งมาฝึกอ่านบทอาขยานตามที่กำหนด จากวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง จนสมาชิกกลุ่มเกิดความเชี่ยวชาญ
๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนด จากวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง ที่นักเรียนได้ฝึกมา โดยครูประเมินผลและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขผลงานการท่องจำบทอาขยาน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑
 ๒. แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ ภาษาไทย ม.๑
 ๓. ซีดีการอ่านทำนองเสนาะ
 ๔. บทอาขยานที่กำหนดจากวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง
 ๕. กระดาษโปสเตอร์
 ๖. ใบงานที่ ๑ เรื่อง ครอบรู้นิราศภูเขาทอง
 ๗. ใบงานที่ ๒ เรื่อง คุณค่าด้านวรรณศิลป์นิราศภูเขาทอง
 ๘. ใบงานที่ ๓ เรื่อง ความรู้และข้อคิดนิราศภูเขาทอง
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - http://www.navy๒๒.com/th/index.php?option=com_content

ใบงานที่ ๑
รอบรู้นิราศภูเขาทอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามให้ถูกต้อง

๑. พรรณคดีประเภทนิราศของสุนทรภู่ มีความโดดเด่นหรือแตกต่างจาก ผลงานของบุคคลอื่นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ผลงานวรรณคดีประเภทนิราศ ของสุนทรภู่มีกี่เรื่อง เรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

๓. จุดมุ่งหมายในการแต่งนิราศภูเขาทอง ของสุนทรภู่คืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

๔. กลอนนิราศ มีลักษณะคำประพันธ์ คล้ายกับกลอนประเภทใด จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๑ รอบรู้นิราศภูเขาทอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามให้ถูกต้อง

๑. พรรณคดีประเภทนิราศของสุนทรภู่ มีความโดดเด่นหรือแตกต่างจาก ผลงานของบุคคลอื่นอย่างไร

พรรณคดีนิราศของสุนทรภู่แตกต่างจากของบุคคลอื่น เพราะนิราศของสุนทรภู่มีได้นำเสนอเพียงแต่ความรัก ความคิดถึงของบุคคลอันเป็นที่รักเพียงอย่างเดียว แต่จะสอดแทรกข้อคิด คติธรรมต่างๆที่ น่าสนใจลงไปด้วย

๒. ผลงานวรรณคดีประเภทนิราศของสุนทรภู่มีกี่เรื่อง เรื่องใดบ้าง

ผลงานวรรณคดีประเภทนิราศของสุนทรภู่มี ๙ เรื่อง ได้แก่ นิราศเมืองแกลง นิราศพระบาท นิราศภูเขาทอง นิราศเมืองเพชร นิราศเจ้าฟ้า นิราศอิเหนา นิราศสุพรรณ รำพันพิลาป และนิราศพระปฐม

๓. จุดมุ่งหมายในการแต่งนิราศภูเขาทองของสุนทรภู่คืออะไร

จุดมุ่งหมายในการแต่งนิราศภูเขาทองของสุนทรภู่ ก็เพื่อบอกเล่าเรื่องราวของการเดินทางในขณะที่บวชที่วัดราชบูรณะ และได้เดินทางไปนมัสการเจดีย์ภูเขาที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๔. กลอนนิราศ มีลักษณะคำประพันธ์คล้ายกับกลอนประเภทใด จงอธิบาย

กลอนนิราศ มีลักษณะคำประพันธ์คล้ายกับกลอนสุภาพ (กลอนแปด) แต่มีลักษณะที่ต่างกันคือ กลอนนิราศจะขึ้นต้นกลอนด้วยวรรครับไม่จำกัดจำนวนบท และคำสุดท้ายซึ่งเป็นวรรคส่งจะจบด้วยคำว่า เฮย

ใบงานที่ ๒
คุณค่าด้านวรรณศิลป์นิราศภูเขาทอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านวรรณศิลป์จากวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง

๑.

ถึงบางต๋อไอ้มะเตื่อเหลื่อประหลาด
เหมือนคนพาลหวานนอย่อมขมใน

บังเกิดชาติแมลงหมีมีโน้ส
อุปไมยเหมือนมะเตื่อเหลื่อระอา

๒.

ดูน้ำวังกลิ้งเชี่ยวเป็นเกลียวกรอก
บ้างพลุ่งพลุ่งวู้งวงเหมือนกงเกวียน

กลับกระฉอกฉาดฉัดฉวัดเฉวียน
ดูเวียนเวียนคว้างคว้างเป็นหวางวน

๓.

จนแจ่มแจ้งแสงตะวันเห็นพันธุ์ผัก
เหล่าบัวเพื่อนแลสล้างริมทางจร
สายตึงแกมแซมสลับต้นต๊ับเต่า
กระจับจอกดอกบัวบานผกา

ดูนารักบรรจงส่งเกสร
ก้ามกุ้งซ่อนเสียดสาหร่ายใต้คงคา
เป็นเหล่าเหล่าแลรายทั้งซ้ายขวา
ดาษดาดูขาวดั่งดาวพราย

๔.

จนตีกดาวพราวพรางกลางอัมพร
หึ่งกบเขียดกรียดกริดจิ้งหรีดเรื้อย

กระเรียนร่อนร้องก้องเมื่อสองยาม
พระพายเฉื่อยฉิวฉิวระหวิวหวม

เฉลยใบงานที่ ๒
คุณค่าด้านวรรณศิลป์นิราศภูเขาทอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านวรรณศิลป์จากวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง

๑.

ถึงบางเตือไ้มะเตือเหลือประหลาด เหมือนคนพาลหวานนอย่อมขมใน	บังเกิดชาติแมลงหมีมีโน้ส อุปไมยเหมือนมะเตือเหลือระอา
---	---

มีความดีเด่นด้านการใช้ความเปรียบที่ลึกซึ้งกินใจ เข้าใจง่าย โดยเปรียบเทียบให้เห็นถึงคนที่มีจิตใจไม่ดีเปรียบได้กับผลมะเตือที่ภายนอกมีสีส้มสวยงาม แต่ข้างในกลับเต็มไปด้วยแมลงหมีที่ซ่อนไขอยู่ข้างใน

๒.

ดูน้ำว้างกลิ้งเขียวเป็นเกลียวกรอก บ้างพลุ่งพลุ่งวุ้งวงเหมือนกงเกวียน	กลับกระฉอกฉาดฉัดฉวัดเฉวียน ดูเวียนเวียนคว้างคว้างเป็นท่วงวน
---	--

มีความดีเด่นด้านการเล่นเสียง โดยเฉพาะการเล่นเสียงสัมผัสในวรรค เช่น ว้าง-กลิ้ง เขียว-เกลียว ฉอก-ฉาด-ฉัด-ฉวัด-เฉวียน

๓.

จนแจ่มแจ้งแสงตะวันเห็นพันธุ์ฝัก เหล่าบัวเผื่อนแลสล้างริมทางจร สายตึงแกมแซมสลับต้นตบเต่า กระจับจอกดอกบัวบานผกา	ดูนารักบรรจงส่งเกสร ก้ามกุ้งซ่อนเสียดสาหร่ายใต้คองคา เป็นเหล่าเหล่าแลรายทั้งซ้ายขวา ดาษคาดูขาวดั่งดาวพราย
--	--

มีความดีเด่นด้านการใช้คำเพื่อสร้างจินตภาพ โดยการพรรณนาภาพบรรยากาศธรรมชาติระหว่างการเดินทางทำให้ผู้อ่านจินตนาการเห็นภาพท้องน้ำยามรุ่งเช้าที่ละลานตาด้วยพืชพันธุ์นานาชนิด

๔.

จนตึกดาวพราวพราวกลางอัมพร ทั้งกบเขียดกรีดกริตจิ้งหรีดเรื้อย	กระเรียนร่อนร้องก้องเมื่อสองยาม พระพายเฉื่อยฉิวฉิวระหวิวหาวม
--	---

ความดีเด่นด้านการใช้คำ โดยการพรรณนาบรรยากาศในยามดึกที่มีนกกระเรียนและสัตว์ต่างๆ ส่งเสียงดังท่ามกลางสายลมที่พัดผ่านเฉื่อยฉิว

ใบงานที่ ๓
ความรู้และข้อคิดนิราศภูเขาทอง

คำชี้แจงให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ แล้ววิเคราะห์ตามประเด็นที่กำหนด

๑.

ถึงโรงเหล้าเตากลั่นควันโขมง
โอบำปกรมน้ำนรกเจียวอกเรา
ทำบุญบวชกรวดน้ำขอสำเร็จ
ถึงสุราพารอดไม่วอดวาย

มีคันโพงผูกสายไว้ปลายเสา
ให้มัวเมาเหมือนหนึ่งบ้าเป็นน่าอาย
พระสรรเพชญ์โพธิญาณประมาณหมาย
ไม่ไกลกรายแกล้งเมื่อกี้เกินไป

ความรู้ที่ได้รับจากบทประพันธ์.....

ข้อคิดที่ได้รับ.....

แนวทางในการนำความรู้และข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน.....

๒.

ถึงสามโคกโศกถวิลถึงปิ่นเกล้า
ประทานนามสามโคกเป็นเมืองตรี
โอ้พระคุณสูงล้ำไม่กลับหลัง
แต่เรานี้ที่สุนทรประทานตัว
สิ้นแผ่นดินสิ้นนามตามเสด็จ
แม้้นกำเนิดเกิดชาติใดใด

พระพุทธเจ้าหลวงบำรุงซึ่งกรุงศรี
ชื่อปทุมธานีเพราะมีบัว
แต่ชื่อตั้งก็ยังไม่รู้ทั่ว
ไม่รอดชั่วเช่นสามโคกยิ่งโศกใจ
ต้องเที่ยวเตร็ดเตร่หาที่อาศัย
ขอให้ได้เป็นข้าฝ่าธุลี

ความรู้ที่ได้รับจากบทประพันธ์.....

ข้อคิดที่ได้รับ.....

แนวทางในการนำความรู้และข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน.....

๓.

ถึงบ้านจิวเห็นแต่จิวละลิวสูง
ด้วยหนามดกรกดาษระตะตา
จิวรกลีบหงอกคูลีแหลม
ใครทำซู้คู่ท่านครั้นบรรลัย

ไม่มีฝูงสัตว์สิงกิ่งพฤษภา
นิกก็น่ากลัวหนามขามขามใจ
ตั้งขวากแซมเสี้ยวแทรกแตกไสว
ก็ต้องไปปิ่นต้นนำขนพอง

ความรู้ที่ได้รับจากบทประพันธ์.....

ข้อคิดที่ได้รับ.....

แนวทางในการนำความรู้และข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน.....

๔.

ถึงหน้าแพแลเห็นเรือที่นั่ง
เคยหมอบรับกับพระจมีนไวย
เคยทรงแต่งแปลงบทพจนารถ
จนกฐินสิ้นแม่น้ำและลำคลอง
เคยหมอบใกล้ได้กลิ่นสุคนธ์ตรลบ
สิ้นแผ่นดินสิ้นรสสุคนธา

คิดถึงครั้งก่อนมาน้ำตาไหล
แล้วลงในเรือที่นั่งบัลลังก์ทอง
เคยรับราชโองการอ่านฉลอง
มิได้ข้องเคืองขัดหทัยา
ละอองอบรสสิ้นชื่นนาสา
วาสนาเราก็สิ้นเหมือนกลิ่นสุคนธ์

ความรู้ที่ได้รับจากบทประพันธ์.....

ข้อคิดที่ได้รับ.....

แนวทางในการนำความรู้และข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน.....

เฉลยใบงานที่ ๓
ความรู้และข้อคิดนิราศภูเขาทอง

คำชี้แจงให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ แล้ววิเคราะห์ตามประเด็นที่กำหนด

๑.

ถึงโรงเหล้าเตากลั่นควันโขมง	มีคันทองผุกสายไว้ปลายเสา
โอบ้าปกรมน้ำนรกเจียวอกเรา	ให้มัวเมาเหมือนหนึ่งบ้าเป็นน่าอาย
ทำบุญบวชกรวดน้ำขอสำเร็จ	พระสรรเพชญ์โพธิญาณประมาณหมาย
ถึงสุราพารอดไม่วอดวาย	ไม่ใกล้กรายแกล้งเมื่อกก็เกินไป

ความรู้ที่ได้รับจากบทประพันธ์... *การกลั่นสุรา*

ข้อคิดที่ได้รับ... *สุราเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้คนดื่มประสบความวิบัติ*

แนวทางในการนำความรู้และข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน... *ไม่ดื่มสุรา ใช้ชีวิตอย่างมีสติ ไม่ประมาท*

๒.

ถึงสามโคกโคศกถวิลถึงปิ่นเกล้า	พระพุทธเจ้าหลวงบำรุงซึ่งกรุงศรี
ประทานนามสามโคกเป็นเมืองตรี	ชื่อปทุมธานีเพราะมีบัว
โอ้พระคุณสูญกลับไม่กลับหลัง	แต่ชื่อตั้งก็ยังอยู่เขารู้ทั่ว
แต่เรานี้ที่สุนทรประทานตัว	ไม่รอดชั่วเช่นสามโคกยิ่งโคกใจ
สิ้นแผ่นดินสิ้นนามตามเสด็จ	ต้องเที่ยวเตร็ดเตร่หาที่อาศัย
แม้กำเนิดเกิดชาติใดใด	ขอให้ได้เป็นข้าฝ่าธุลี

ความรู้ที่ได้รับจากบทประพันธ์... *พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พระราชทานชื่อเมืองปทุมธานี*

ข้อคิดที่ได้รับ... *ความเป็นอนิจจังในชีวิต ความไม่เที่ยงแท้ จากคนที่เคยเป็นข้าราชบริพารใกล้ชิด กลับต้องมาตกอับเมื่อสิ้นเจ้านาย*

แนวทางในการนำความรู้และข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน... *ต้องดำเนินชีวิตด้วยความไม่ประมาท เพราะอนาคตเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน*

๓.

ถึงบ้านจิวเห็นแต่จิวละลิวสูง	ไม่มีฝูงสัตว์สิ่งกึ่งพฤกษา
ด้วยหนามดกรกดาชะระตะตา	นิกก็น่ากลัวหนามขามขามใจ
จิวรกรสิบกองคูลีแหลม	ตั้งขวางกั้นแซมเสี้ยมแทรกแตกไสว
ใครทำชู้คู่ท่านครั้นบรรลีย์	ก็ต้องไปปิ่นตันนำขนพอง

ความรู้ที่ได้รับจากบทประพันธ์... *ความเชื่อเรื่องต้นจิวในนรกภูมิ*

ข้อคิดที่ได้รับ... *ไม่มักมากในกาม*

แนวทางในการนำความรู้และข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน... *ให้เป็นผู้มีศีลธรรม*

๔.

ถึงหน้าแพแลเห็นเรือที่นั่ง	คิดถึงครั้งก่อนมาน้ำตาไหล
เคยหมอบรับกับพระจมีนไวย	แล้วลงในเรือที่นั่งบัลลังก์ทอง
เคยทรงแต่งแปลงบทพจนารถ	เคยรับราชโองการอ่านฉลอง
จนกฐินสิ้นแม่น้ำและลำคลอง	มิได้ซื้อเครื่องขัดหัตถยา
เคยหมอบใกล้ได้กลิ่นสุคนธ์ตรลบ	ละอองอบรสชื่นนนาสา
สิ้นแผ่นดินสิ้นรสสุคนธา	วาสนาเราก้สิ้นเหมือนกลิ่นสุคนธ์

ความรู้ที่ได้รับจากบทประพันธ์.....*การปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายอัครลักษณ์*.....

ข้อคิดที่ได้รับ.....*เมื่อหมดสิ้นอำนาจวาสนาชีวิตก็ตกต่ำ*.....

แนวทางในการนำความรู้และข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวันให้*ดำรงชีวิตอยู่ในพื้นฐานความไม่ประมาท*.....

บทอาขยานตามที่กำหนดจากวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง

๑ มาถึงบางธรรณีทวีโสภ ไอ้สุธาหนาแน่นเป็นแผ่นพื้น เมื่อเคราะห์ร้ายกายเราก้เท่านี้ ล้วนหนามเหน็บเจ็บแสบคับแคบใจ	ยามวิโยคยากใจให้สะอื้น ถึงสี่หมื่นสองแสนทั้งแดนไตร ไม่มีที่พสุธาจะอาศัย เหมือนนกไรรังเร่อยู่เอกรา
๑ ถึงเกร็ดย่านบ้านมอญแต่ก่อนเก่า เดี๋ยวนี้มอญถอนไรจุกเหมือนตุ๊กตา ไอ้สามัญผันแปรไม่แท้เที่ยง นี่หรือจิตคิดหมายมีหลายใจ	ผู้หญิงเกล้ามวยงามตามภาษา ทั้งผัดหน้าจับเขม่าเหมือนชาวไทย เหมือนอย่างเยี่ยงชายหญิงทั้งวิสัย ที่จิตใครจะเป็นหนึ่งอย่างพิงคิดฯ
๑ ถึงบางพุดพุดดีเป็นศรีศักดิ์ แม่นพุดชั่วตัวตายทำลายมิตร	มีคนรักรสถ้อยอร่อยจิต จะชอบผิดในมนุษย์เพราะพุดจาฯ

แบบทดสอบ เรื่อง นิราศภูเขาทอง
วิชา ภาษาไทย ๑ (๓๒๑๐๑) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

.....

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. “ถึงบางเตือไ้มะเตือเหลือประหลาด
เหมือนคนพาลหวานนอย่อมขมใน
คำประพันธ์นี้ตรงกับสำนวนใด
ก. ปากหวานกันเปรี้ยว
ค. ข้างนอกสุกใส ข้างในเป็นโพรง
 ๒. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับนิราศ
ก. นิยมแต่งเพื่อพรรณนาการเดินทาง
ค. ใช้ห่กล่อมเจ้านายเพื่อให้ซื่อคิด คติเตือนใจ
 ๓. คำประพันธ์ในข้อใดมีความหมายเหมือนคำที่ขีดเส้นใต้
ก. แต่นั้นนานนับทิวาจะมาให้เห็น
ค. จนดึกดาวพร่างพร่างกลางอัมพร
 ๔. “ถึงทางลัดตัดทางมากกลางนา ทั้งแฝกคาแซมกกขึ้นรกริ้วว” จากคำประพันธ์ข้างต้นปรากฏชื่อพืชกี่ชนิด
ก. ๒ ชนิด
ค. ๔ ชนิด
 ๕. ข้อใดใช้โวจน์ภาษา
ก. นาวาเสียงเสียงกุกกุกขึ้นร้อง
ข. ตลิ่งเบื้องบูรพาศาลาลาน
ค. ถึงวัดแจ้งแสงจันทร์จรัสเรือง
ง. พี่เร่ควนเพื่อนชายพายสะโพก
 ๖. คำประพันธ์ใดเด่นในการเล่นเสียงสัมผัสอักษรที่สุด
ก. ผยองแยกยอดทรวดก็หลุดหัก
ค. พวกหญิงชายพร้อมเพรียงมาเมียงมอง
 ๗. ข้อใดแสดงให้เห็นถึงการประกอบอาชีพประมง
ก. มีฟุ้งแพแพรพรรณเขาค้าขาย
ค. ถึงโรงเหล้าเตากลั่นควันโขมง
 ๘. คำประพันธ์ในข้อใดแสดงความเชื่อของสังคมไทย
ก. สายดั่งแซมสลัต้นตบเต่า
ข. จักรกลีบหอกคลีแหลม
ค. อยู่กลางทุ่งรุ่งโรจน์สันโดษเด่น
ง. แสนวิตกอกเอ๋ยมาอ้างว้าง
- ก. บังเกิดชาติแมลงหวี่มีในไส้
ข. ปากปราศรัย น้ำใจเชือดคอ
ง. มือถือสาก ปากถือศีล
- ข. คร่ำครวญถึงพ่อแม่ที่ต้องเดินทางจากมา
ง. มีจุดมุ่งหมายในการยอพระเกียรติของกษัตริย์
- “พระสุริยงลงลับยับฝน”
ข. มาอ้างว้างวิญญานในสาคร
ง. จนแจ่มแจ้งแสงตะวันเห็นพันธุ์ผัก
- ข. ๓ ชนิด
ง. ๕ ชนิด
- มันด่าล่องน้ำไปช่างไวเหลือ
เรือขนานจอดโจษกันจ่อแจ
แลข้าเลื่องเหลียวหลังหลังน้ำตา
ถึงสามโคกต้องแดดยิงแผดเผา
- ข. ตรงหน้าโรงโพงพางเขาวางวาย
ง. เป็นกลุ่มกลุ่มกลุ่มกายเหมือนทรายซัด
- ข. ทั้งของสวนล้วนแต่เรือเรียงราย
ง. ตรงหน้าโรงโพงพางเขาวางวาย
- เป็นเหล่าเหล่าแลรายทั้งซ้ายขวา
ดาชดาขาวดั่งดาวพราย
ดั่งขวากแซมเลี่ยมแซกแตกไสว
ก็ต้องไปปิ่นต้นนำชนพอง
- เป็นที่เล่นนาวาคงคาไหล
คงคาลัยล้อมรอบเป็นขอบคัน
ในทุ่งกว้างเห็นแต่แซมแซมสลอน
กระเรียนร่อนร้องก้องเมื่อสองยาม

๙. ข้อใดมีความหมายเหมือนกับบทประพันธ์ที่กำหนด

ถึงบางพูด**พูดดี**เป็นศรีศักดิ์ มีคนรักรสถ้อยอ่อยอวยจิต
 แม้นพูดชั่วตัวตายทำลายมิตร จะชอบผิดในมนุษย์เพราะพูดจา

ก. พูดจนลืงหลับ

ข. พูดดีเป็นศรีแก่ปาก

ค. น้ำท่วมทุ่งผักบุ้งโหรงเหรง

ง. พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง

๑๐. เพราะเหตุใดพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จึงตั้งชื่อว่า เมืองปทุมธานี ตามบทประพันธ์

ถึงสามโคกโคกถวิลถึงปิ่นเกล้า พระพุทธเจ้าหลวงบำรุงซึ่งกรุงศรี

ประทานนามสามโคกเป็นเมืองตรี ชื่อปทุมธานีเพราะมีบัว

ก. เพราะมีดอกบัวขึ้นอยู่มาก

ข. เพราะเป็นตลาดค้าบัวขนาดใหญ่

ค. เพราะเจ้าเมืองที่ปกครองชื่อ เจ้าบัว

ง. เพราะเป็นเมืองที่แห้งแล้งมาก่อนจึงตั้งแก้เคล็ด

๑๑. ข้อใดสามารถใช้คำเพื่อการสร้างจินตภาพได้อย่างชัดเจน

ก. จนแจ่มแจ้งแสงตะวันเห็นพันธุ์ผัก

ดูนารักบรรจงส่งเกสร

เหล่าบัวเฝื่อนแลสล้างริมทางจร

กำมุ้งซ่อนเสียดสาหร่ายใต้คงคา

ข. สายตึงแซมสลัดต้นตบเต่า

เป็นเหล่าเหล่าแลรายทั้งซ้ายขวา

กระจับจอกดอกบัวบานผกา

ดาษดาดูขาวดั่งดาวพราย

ค. เห็นโคกใหญ่ใกล้น้ำระกำแฝง

ทั้งรักแฉงแซมสวาทประหลาดเหลือ

เหมือนโคกพีที่ประจำก็ซ้ำเจือ

เพราะรักหรือแรมสวาทมาคลาดคลาย

ง. จีวนรกลีบหอกคลี่แหลม

ดั่งขวากแซมเสียมแซกแตกไสว

ใครทำชู้คู่ท่านครั้นบรรลีย์

ก็ต้องไปปิ่นต้นนำชนพอง

๑๒. บทประพันธ์ในข้อใดแสดงให้เห็นรสวรรณคดีที่เรียกว่า สัลลาปังคพิสัย

ก. ถึงอารามนามวัดประโคนปึก

ไม่เห็นหลักถือเล่าว่าเสาทิน

เป็นสำคัญปันแดนในแผ่นดิน

มิรู้สิ้นสุดชื่อที่ลือชา

ข. เหมือนแม่ครัวคว่ำแกงพะเนียงผัด

สารพัดเพี้ยชูหนังเครื่องมังสา

อันพริกไทยไปผักซีเหมือนสีกา

ต้องโรยหน้าเสียดกหน้อยอ่อยใจ

ค. ถึงหน้าวังตั้งหนึ่งใจจะขาด****

คิดถึงบาทบพิตรอดิศร

ไ้อ้ผ่านเกล้าเจ้าประคุณของสุนทร

แต่ปางก่อนเคยเฝ้าทุกเช้าเย็น

ง. พอกกราบพระปะตอกปทุมชาติ

พบพระธาตุสถิตในเกสร

สมถวิลยินดีชูลีกร

ประคองซ่อนเชิญองค์ลงนาวา

๑๓. คำประพันธ์ข้อใดสะท้อนลักษณะของนิราศเด่นชัดที่สุด

ก. ถึงบางพลุดถึงคู่เมื่ออยู่ครอง

เคยใส่ซองส่งให้ล้วนใบเหลือง

ถึงบางพลัดเหมือนพี่พลัดมาขัดเคือง

ทั้งพลัดเมืองพลัดสมรมาร้อนรน

ข. ไม่เมาเหล้าแล้วแต่เรายังเมารัก

สุดจะหักห้ามจิตคิดไฉน

ถึงเมาเหล้าเข้าสายก็หายไป

แต่เมาใจนี้ประจำทุกคำคิน

ค. ตลาดแก้วแล้วไม่เห็นตลาดตั้ง

สองฟากฝั่งก็แต่ล้วนสวนพฤษา

ไ้อ้รินรินกลิ่นดอกไม้ใกล้คงคา

เหมือนกลิ่นผ้าแพรดำรำมะเกลือ

ง. ไ้อ้คิดมาสารพัดจะตัดขาด

ตัดสวาทตัดรักมียกไหว

ถวิลหวังนั่งนึกอนาถใจ

ถึงเกาะใหญ่ราชครามพวยมเย็น

๑๔. ข้อใดให้ข้อคิดเช่นเดียวกับคำประพันธ์ต่อไปนี้

“จึ่งนรกลีบหอกองคุลีแหลม
ใครทำซู้คู่ท่านครั้นบรรลัย

ก. จะหิบบยกจิบดีเป็นที่ตั้ง

จึ่งอำนาจวาสนิราศร้าง

ข. ขอเดชะพระพุทศคุณช่วย

อายุยืนหมื่นเท่าเสาศิลา

ค. จะเกิดชาติใดใดในมนุษย์

ทั้งทุกขโศกโรครภัยอย่าใกล้กราย

ง. ถึงโรงเหล่าเตากลั่นควันโขมง

ไ้อ้บาปกรรมน้ำนรกรเจียวอกเรา

ดังขวากแถมเสี้ยมแทรกแตกไสว

ก็ต้อไปปิ่นต้นนำชนพอง”

ก็ใช้ถึงแทนสัดเห็นชัดขวาง

มาอ้างอ้างวิญญาณในสาคร

แม้นมอดม้วยกลับชาติวาสนา

อยู่คู่ฟ้าดินได้ตั้งใจปอง

ให้บริสุทธิ์สมจิตที่คิดหมาย

แสนสบายบริบูรณ์ประยูรวงศ์

มีคันโพงผูกสายไว้ปลายเสา

ให้มัวเมาเหมือนหนึ่งบ้าเป็นน่าอาย

๑๕. ข้อใด**ไม่ได้**สะท้อนภาพสังคมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

ก. ไปพันวัดทัศนาริมทำน้ำ

มีแพรผ้าสารพัดสีม่วงตอง

ข. ถึงแขวงนนท์ชลมารคตลาดขวัญ

ทั้งของสวนล้วนเรืออยู่เรียงราย

ค. มาจอดทำหน้าวัดพระเมรุข้าม

บ้างขึ้นล่องร้องรำเล่นสำราญ

ง. ถึงสามโคกโตกถวิลถึงปิ่นเกล้า

ประทานนามสามโคกเป็นเมืองตรี-

แพประจำจอดรายเขาชายของ

ทั้งสิ่งของชาวเหลืองเครื่องสำเภา

มีฟุ้งแพแพรพรรณเขาค้าขาย

พวกหญิงชายประชุมกันทุกวันคืน

ริมอารามเรือเรียงเคียงขนาน

ทั้งเพลงการเกี้ยวแก๊กันแซ่เซ็ง

พระพุทเจ้าหลวงบำรุงซึ่งกรุงศรี

ชื่อปทุมธานีเพราะมีบัว

เฉลยแบบทดสอบ
เรื่อง นิราศภูเขาทอง

- ๑.
- ๒.
- ๓.
- ๔.
- ๕.
- ๖.
- ๗.
- ๘.
- ๙.
- ๑๐.
- ๑๑.
- ๑๒.
- ๑๓.
- ๑๔.
- ๑๕.
- ๑๖.
- ๑๗.
- ๑๘.
- ๑๙.
- ๒๐.

บันทึกผลหลังการสอน

๑. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๒. ปัญหาอุปสรรค

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ ผู้สอน
(นางวิภาวดี กั้นทะกะ)
ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรียนรู้วรรณคดี

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รายวิชา ภาษาไทย ๑

ภาคเรียนที่ ๑

เรื่อง สุภาชิตพระร่วง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๕ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

- ม.๑/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
- ม.๑/๒ วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ
- ม.๑/๓ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
- ม.๑/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
- ม.๑/๕ ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาวรรณคดีเกี่ยวกับสุภาชิตคำสอนเรื่อง สุภาชิตพระร่วง จะต้องสรุปเนื้อหา วิเคราะห์เรื่องที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบและอธิบายคุณค่าของเรื่อง เพื่อนำความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระการเรียนรู้/เนื้อหาย่อย

ด้านความรู้ (K)

- วรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับสุภาชิตคำสอน
- การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม
- บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามที่กำหนดจากวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด
 - ทักษะการตีความ
 - ทักษะการตั้งเกณฑ์
 - ทักษะการวิเคราะห์
 - ทักษะการให้เหตุผล
 - ทักษะการประเมิน
 - ทักษะการสรุปลงความเห็น
 - ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- มีวินัย
- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

ข้อคิดและคุณค่าที่ได้จากการศึกษาวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง

ชิ้นงานหรือภาระงาน

การเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้และข้อคิดจากสุภาชิตพระร่วงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบ	แบบทดสอบ	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบงานที่ ๑	ใบงานที่ ๑	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๒	ใบงานที่ ๒	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตการใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน และรักความเป็นไทย	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ - ๒ วิธีสอนตามแนว วัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT)

๑. ครูให้นักเรียนบอกข้อคิดหรือคติประจำใจของนักเรียนที่ละคนครูเขียนรวบรวมไว้บนกระดานหน้าชั้นเรียน
๒. ครูสุ่มถามนักเรียน ๒ - ๓ คน บอกถึงความประทับใจที่มีต่อข้อคิดหรือคติประจำใจของตนเอง
๓. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคิดและคติประจำใจว่าน่าจะมีที่มาจากอะไรบ้าง เช่น
 - มาจากหลักคำสอน เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
 - มาจากสุภาชิต เช่น เพื่อนกินหาง่าย เพื่อนตายหายาก
๔. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
๕. ครูให้นักเรียนรวมกลุ่ม กลุ่มละ ๕ คน ตามความสมัครใจ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาวรรณคดีเรื่องสุภาชิตพระร่วง จากหนังสือเรียน
๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการศึกษาความรู้ร่วมกัน จากนั้นผลัดกันอธิบายความรู้ตามที่ได้รับมอบหมาย
๗. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ ๑ เรื่อง แผนที่ความคิดสุภาชิตพระร่วง เมื่อทำเสร็จแล้วให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันติชม เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำเสนอครูตรวจ
๘. ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบว่า ความสำเร็จของกลุ่มนั้นจะต้องอาศัยผลจากความร่วมมือกันช่วยเหลือกัน ผู้ที่เก่งกว่าจะต้องช่วยผู้ที่อ่อนกว่าหรือเรียนช้ากว่า
๙. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง : บทวิเคราะห์ จากหนังสือเรียน เพื่อวิเคราะห์คุณค่าด้านเนื้อหา และคุณค่าด้านวรรณศิลป์
๑๐. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
๑๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายหลักการวิเคราะห์วรรณคดีประเภทสุภาชิตคำสอน
๑๒. นักเรียนและครูร่วมกันวิเคราะห์วรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง ตามหลักการวิเคราะห์
๑๓. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิดนักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๒ เรื่อง การวิเคราะห์สุภาชิต

พระร่วง

๑๔. ครูตรวจคำตอบ แล้วนำคะแนนของสมาชิกทุกคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม จากนั้นครูประกาศชมเชยกลุ่มที่มีคะแนนรวมสูงสุดและรองลงมาเรียงตามลำดับ

๑๕. นักเรียนเขียนบทความเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องสุภาชิตพระร่วงนักเรียนแลกเปลี่ยนกันอ่านผลงานการเขียนพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น

๑๖. นักเรียนนำเสนอผลงานที่หน้าชั้นเรียน จากนั้นครูและ นักเรียนร่วมกันคัดเลือกผลงานดีเด่นไปติดป้ายนิเทศ

ชั่วโมงที่ ๓ วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

๑. ครูให้นักเรียนศึกษาวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง จากหนังสือเรียน ห่องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้นักเรียนได้เห็นแนวคิดที่แตกต่างกัน

๒. นักเรียนระดมความคิดเพื่อพิจารณาคุณค่าด้านเนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง

๓. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๔. นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับคุณค่าด้านเนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วงตามที่พิจารณาไว้ โดยเน้นการให้เหตุผล ด้วยหลักการกฎเกณฑ์อ้างอิงหลักฐานข้อมูลให้น่าเชื่อถือ

๕. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๖. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากผลการอภิปรายคุณค่าด้านเนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง โดยเน้นการให้เหตุผล ด้วยหลักการกฎเกณฑ์อ้างอิงหลักฐานข้อมูลให้น่าเชื่อถือ

๗. นักเรียนวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของเรื่อง จากนั้นให้นักเรียนจดบันทึกข้อความจากวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง ที่นักเรียนประทับใจและเห็นว่ามีคุณค่าลงในสมุด

๘. นักเรียนร่วมกันสร้างเกณฑ์เพื่อประเมินคุณค่าด้านเนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง ตามหลักการประเมิน คุณค่าวรรณคดี

๙. นักเรียนเปรียบเทียบคุณค่าของสุภาชิตพระร่วงที่นักเรียนบันทึกไว้กับเกณฑ์ที่กำหนด

๑๐. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๑๑. นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าด้านเนื้อหาของ วรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง

๑๒. ครูสุ่มนักเรียน ๒ – ๓ คน นำเสนอการอธิบายคุณค่าด้านเนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง ที่หน้าชั้นเรียน

๑๓. นักเรียนร่วมกันสรุปคุณค่าด้านเนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง โดยยกเหตุผลประกอบอย่างตรงไปตรงมาตามหลักฐานที่นักเรียนจดบันทึกไว้

ชั่วโมงที่ ๔ วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

๑. ครูนำตัวอย่างสุภาชิตพระร่วงมาแสดงให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกัน

ยกครูยอต่อหน้า ยอข้าเมื่อแล้วกิจ ยอมิตรเมื่อลับ

๒. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น หรือตอบคำถาม ดังนี้

-ตัวอย่างดังกล่าวมีลักษณะเด่นอย่างไร

-ตัวอย่างดังกล่าวมีคุณค่าด้านวรรณศิลป์อย่างไร

๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น หรืออธิบายคำตอบจากนั้นครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าการศึกษาวรรณคดี เรื่อง สุภาชิตพระร่วง จะต้องรู้จักวิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านวรรณศิลป์

๔. นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันศึกษาเพื่อวิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านวรรณศิลป์จากวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง

๕. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ และอธิบายคุณค่าด้านวรรณศิลป์จากวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง

๗. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาเพื่อวิเคราะห์และอธิบาย คุณค่าด้านวรรณศิลป์จากวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง จากหนังสือเรียน และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ ตามที่ได้วางแผนร่วมกันไว้
๘. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
๙. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านวรรณศิลป์จากวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง
๑๐. ครูตั้งประเด็นคำถาม แล้วให้นักเรียนยกตัวอย่าง พร้อมอธิบายประกอบ เช่น
- การใช้คำน้อยแต่กินความมาก มีลักษณะอย่างไร
 - การเล่นคำ ช่วยย้ำความหมายได้หรือไม่ เพราะเหตุใด
 - การเล่นเสียงมีลักษณะอย่างไร
๑๑. สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์และสรุปเพื่อหาคำตอบโดยยกตัวอย่าง พร้อมอธิบายประกอบให้ชัดเจน
๑๒. นักเรียนกลุ่มอื่นและครูร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง หากมีข้อบกพร่องให้อธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
๑๓. นักเรียนร่วมกันสรุปคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง

ชั่วโมงที่ ๕ วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการสร้างเจตคติ

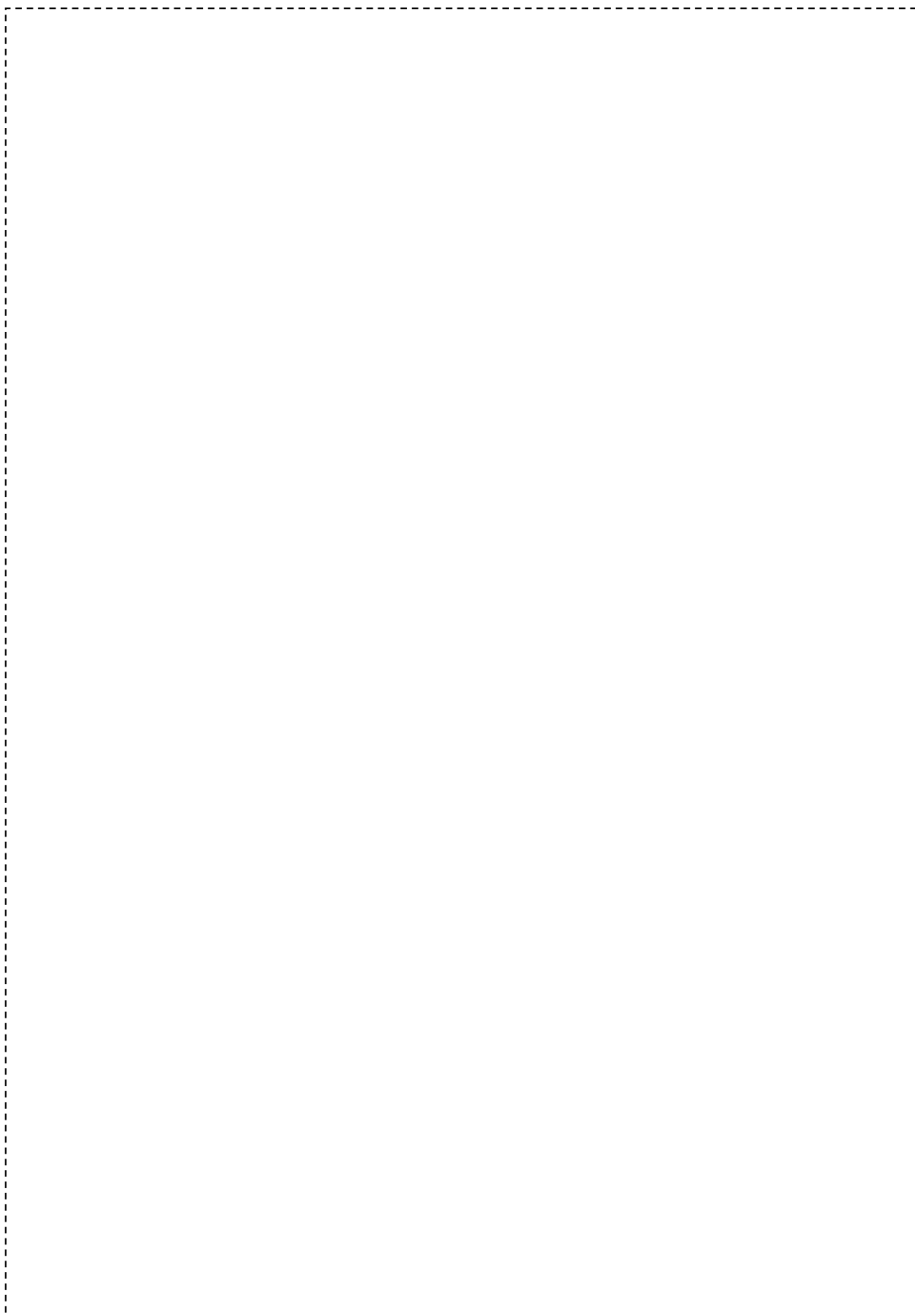
๑. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับคุณค่าของวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง
๒. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า คำสอนในวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง มีความทันสมัยพอที่จะนำไปใช้ในสังคมปัจจุบันได้หรือไม่
๓. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงแนวทางในการนำความรู้และข้อคิดจากวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร
๔. นักเรียนทำกิจกรรมจากแบบวัดฯ ตอนที่ ๕ กิจกรรมตามตัวชี้วัด : กิจกรรมที่ ๑.๖ เมื่อทำเสร็จแล้วนำเสนอครูตรวจ
๕. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
๖. นักเรียนร่วมกันกำหนดแนวทางปฏิบัติในการนำความรู้และข้อคิดจากวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : วรรณคดีและวรรณกรรม ม.1
๒. แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ ภาษาไทย ม.1
๓. ตัวอย่างสุภาชิตพระร่วง
๔. ใบงานที่ ๑ เรื่อง แผนที่ความคิดสุภาชิตพระร่วง
๕. ใบงานที่ ๒ เรื่อง การวิเคราะห์สุภาชิตพระร่วง

ใบงานที่ ๑
แผนที่ความคิดสุภาชิตพระร่วง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง แล้วสรุปเนื้อหาจัดทำเป็นแผนที่ความคิด

ใบงานที่ ๑
การวิเคราะห์สุภาษิตพระร่วง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านวรรณคดีเรื่อง สุภาษิตพระร่วง แล้วตอบคำถาม

๑. รูปแบบและลักษณะคำประพันธ์ของวรรณคดีเรื่อง สุภาษิตพระร่วง มีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๒. เนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง สุภาษิตพระร่วง มีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

๓. สุภาษิตพระร่วงที่กำหนดเป็นการสอนเกี่ยวกับเรื่องใด

อย่าใฝ่ตนให้เกิน

.....

ทดแทนคุณท่านเมื่อยาก

.....

เข้าเถื่อนอย่าลืมพริ้ว

.....

ฟังฝันเมื่อต่อญาติ

.....

อย่าใฝ่สูงให้พ้นศักดิ์

.....

อย่าใฝ่เอาทรัพย์ท่าน

.....

เฉลยใบงานที่ ๑
การวิเคราะห์สุภาษิตพระร่วง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านวรรณคดีเรื่อง สุภาษิตพระร่วง แล้วตอบคำถาม

๑. รูปแบบและลักษณะคำประพันธ์ของวรรณคดีเรื่อง สุภาษิตพระร่วง มีลักษณะอย่างไร
 สุภาษิตพระร่วง มีรูปแบบเป็นวรรณคดีคำสอน แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทร้อยสุภาพ วรรคละ ๕-๘ คำ ร่ายแต่ละวรรคมีการรับส่งสัมผัสกันอย่างสม่ำเสมอ คำสุดท้ายของวรรคหน้าจะสัมผัสกับคำในวรรคต่อไปแต่ไม่กำหนดตำแหน่งคำรับสัมผัสที่ตายตัว และจบลงด้วยโคลงสองสุภาพ
๒. เนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง สุภาษิตพระร่วง มีลักษณะอย่างไร
 เนื้อหาของสุภาษิตพระร่วง แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ คำสอนที่เป็นข้อห้าม และคำสอนที่เป็นข้อแนะนำ
๓. สุภาษิตพระร่วงที่กำหนดเป็นการสอนเกี่ยวกับเรื่องใด

อย่าใฝ่ตนให้เกิน

.....สอนให้รู้จักประมาณตน.....

ทดแทนคุณท่านเมื่อยาก

.....สอนให้รู้จักกตัญญูรู้คุณ.....

เข้าเถื่อนอย่าลืมพริ้ว

.....สอนให้ตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาท.....

ฟังฝันเพื่อต่อญาติ

.....สอนให้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อญาติ.....

อย่าใฝ่สูงให้พินคักดี

.....สอนให้รู้จักประมาณตน.....

อย่าใฝ่เอาทรัพย์ท่าน

.....สอนให้มีศีลธรรม.....

๑๐. คำสอนข้อใดหากประมาทจะได้รับอันตรายมากที่สุด
- ก. เผ่ากษัตริย์เพลิงงู
ข. เข้าเถื่อนอย่าลืมหัก
ค. ช้างไล่แล่นเสียงหลบ
ง. เข้าป่าอย่าเสียเกือก
๑๑. ข้อใดมีทั้งคำสอนที่เป็นคำสอนแบบตรง ๆ และ คำสอนโดยนัย
- ก. คนพาลอย่าพาลผิด อย่าผูกมิตรไมตรี
ข. ช้างไล่แล่นเสียงหลบ สุวานชอบอย่าชอบตอบ
ค. เมื่อน้อยให้เรียนวิชา ให้หาสินเมื่อใหญ่
ง. เป็นคนอย่าทำใหญ่ ข้าไพร่อย่าไฟฟูน
๑๒. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง
- ก. อาสาเจ้าจนตัวตาย อาสานายจงพอแรง สอนในเรื่องการรับราชการ
ข. ยอครูยต่อหน้า ยอข้าเมื่อแล้วกิจ สอนเรื่องของการทำงาน
ค. อย่ายลเหตุแต่ใกล้ สอนเรื่องความรอบคอบ
ง. อย่ายินคำคนโลภ สอนเรื่องการฟัง
๑๓. คำสอนใดที่อาจขัดแย้งกับวิถีชีวิตของคนในยุคที่มีความเจริญด้านวัตถุหรือยุคที่มีแต่การแข่งขัน
- ก. อย่าไฝ่ตนให้เกิน
ข. หว่านพืชจักเอาผล
ค. พบศัตรูปากปราศรัย
ง. ของแพงอย่ามักกิน
๑๔. เป็นอนุศาสนิกชน สอนคณานรชน หมายความว่าอย่างไร
- ก. เป็นข้อคิดแก่คนทั้งหลาย
ข. เป็นข้อเตือนใจแก่คนทั้งหลาย
ค. เป็นข้อความที่สั่งสอนคนทั้งหลาย
ง. เป็นข้อความที่คนทั้งหลายควรประพฤติปฏิบัติ
๑๕. ข้อใดตรงกับสำนวน เห็นขี้ดีกว่าไส้
- ก. อย่ารักเหากว่าผม
ข. อย่ารักลมกว่าน้ำ
ค. อย่ารักถ้ากว่าเรือน
ง. อย่ารักห่างกว่าชิด
๑๖. ข้อใดสอนแตกต่างจากข้ออื่น
- ก. จงนบถนอบผู้ใหญ่
ข. นอบตนต่อผู้เฒ่า
ค. อย่าขัดแข็งผู้ใหญ่
ง. ทำนบถนอบจนนอบแทน
๑๗. ข้อใดไม่ได้สอนเรื่องการพูด
- ก. อย่าริกล่าวคำคด
ข. เจรจตามคดี
ค. คิดแล้วค่อยเจรจ
ง. คบขุนนางอย่าโหด
๑๘. คนขำอย่าร่วมรัก คำว่า คนขำ คือคนอย่างไร
- ก. คนน่ารัก
ข. คนที่ทำตัวขบขัน
ค. คนที่มีเล่ห์เหลี่ยมมาก
ง. คนที่มีหน้าตาคม ขวนให้มอง
๑๙. อย่าออกก้างขุนนาง มีความหมายว่าอย่างไร
- ก. ไม่ควรขัดคอขุนนาง
ข. ไม่ควรขัดใจขุนนาง
ค. ไม่ควรวางอำนาจกับขุนนาง
ง. ไม่ควรออกอารมณ์ฉุนเฉียวกับขุนนาง
๒๐. ข้อใดสอนให้ประมาทตน
- ก. รักตนกว่ารักทรัพย์
ข. เห็นงามตาอย่าปอง
ค. สูเสียนอย่าเสียศักดิ์
ง. อย่าไฝ่สูงให้พ้นศักดิ์
๒๑. ข้อใดมีจุดประสงค์เพื่อเตือนให้ระมัดระวังตัว
- ก. ความในอย่าไขเขา
ข. เห็นงามตาอย่าปอง
ค. อย่ารักเดือนกว่าตะวัน
ง. เดินทางอย่าเดินเปลี่ยว

๒๒. ข้อใดให้ข้อคิดเตือนใจได้ทั้งสังคมเล็กๆ และสังคมใหญ่ระดับประเทศชาติ

ก. คนจนอย่าดูถูก	ข. คนทรยศอย่าเชื่อ
ค. อย่ายืมคำคนโลก	ง. คิดชวนขวายที่ชอบ

๒๓. ข้อใดเป็นคำสอนที่นำมาใช้ในการทำงาน

ก. อย่าพาดพิงด้วยหู	ข. อย่าเข้าแบกงาข้าง
ค. อย่าโดยคำคนพลอด	ง. อย่ายลเยี่ยงถั่วแตกมิติด

๒๔. ข้อใดคือคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของสุภาวดีพระร่วง

ก. มีการเล่นเสียงสัมผัสคล้องจองในวรรค	ข. มีการพรรณนาด้วยภาษาสละสลวย
ค. มีการใช้ภาพพจน์อติพจน์	ง. มีข้อคิดคำสอน

๒๕. *ผิจะบังบังจนลับ* *ผิจะจับจับจมนั้น*
ผิจะคั่นคั่นจนตาย *ผิจะหมายหมายจนแท้*

ข้อใด*ไม่ใช่*ลักษณะทางวรรณศิลป์ของบทประพันธ์ข้างต้น

ก. มีการซ้ำคำทุกวรรค	ข. มีการซ้ำคำที่ขึ้นต้นวรรค
ค. มีการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ	ง. มีการเล่นเสียงสัมผัสระหว่างวรรค

เฉลยแบบทดสอบ
เรื่อง สุภาชิตพระร่วง

๑. ข

๒. ก

๓. ข

๔. ค

๕. ง

๖. ข

๗. ง

๘. ง

๙. ง

๑๐. ก

๑๑. ข

๑๒. ง

๑๓. ก

๑๔. ค

๑๕. ง

๑๖. ง

๑๗. ง

๑๘. ค

๑๙. ค

๒๐. ค

๒๑. ง

๒๒. ข

๒๓. ข

๒๔. ก

๒๕. ค

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. **การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), ๒๕๔๖.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. **ผังมโนทัศน์และสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๖.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือกลุ่มวิชาภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา, ๒๕๔๔.
- กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๑
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. **ตัวบ่งชี้พฤติกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร ,๒๕๕๑.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑** , ๒๕๕๑.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต ๒. **เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการพัฒนาครูโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนที่มีความพร้อมการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สู่ห้องเรียนคุณภาพ**. อุดรธานี.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. **เรื่องนำสู่การใช้หลักสูตรแกนกลาง ๕๑**. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๕๒.
-, **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.), ๒๕๔๔.
-, **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕**. (ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔) ช่วงชั้นที่ ๔ , ๒๕๔๕.
-, **เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน : คู่มือจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.), ๒๕๔๕.
-, **แนวทางการออกระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา: ชุดฝึกอบรมหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑** , ๒๕๕๒.